

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FILOZOFSKI FAKULTET

POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DOKTORSKI STUDIJ

HUMANISTIČKE ZNANOSTI

DOKTORSKA DISERTACIJA

Uloga metafore u definiranju suvremenog europskog prostora u javnim medijima

Željko Karabuva

Split, svibanj, 2024.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FILOZOFSKI FAKULTET

POSLIJEDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI DOKTORSKI STUDIJ

HUMANISTIČKE ZNANOSTI

MODUL: LINGVISTIKA

DOKTORSKA DISERTACIJA

ULOGA METAFORE U DEFINIRANJU SUVREMENOG EUROPSKOG PROSTORA U
JAVNIM MEDIJIMA

Mentorica:

Prof. dr. sc. Danica Škara, prof. emer.

Doktorand:

Željko Karabuva

Split, svibanj, 2024.

KAZALO

1. Uvod.....	1
1.1. Ciljevi i hipoteze rada	2
1.2. Struktura rada.....	3
2. Teorija – sažeti prikaz odabranih prethodnih istraživanja	8
2.1. Tradicionalni pristup: Aristotel.....	8
2.2. Interakcijska teorija metafore: Max Black i Ivor Richards	9
2.3. Teorija metafore provodnika: Michael Reddy.....	11
3. Kognitivna lingvistika	13
3.1. Ronald Langacker	13
3.1.1. Konceptualizacija i značenje – osnovni pojmovi u kognitivnoj lingvistici	13
3.1.2. Enciklopedijsko znanje i njegove razine.....	14
3.2. William Croft i Alan David Cruse	16
3.2.1. Postavke kognitivne lingvistike	16
3.2.2. Kategorije, koncepti i mentalni leksikon	19
4. Teorija konceptualne metafore: osvrt na prethodna istraživanja.....	21
4.1. George Lakoff i Mark Johnson.....	21
4.1.1. Definicija metafore i njene sastavnice	21
4.1.2. Vrste metafora po strukturi	24
4.1.3. Konceptualno otjelovljenje	31
4.1.4. Eksperijentalizam	32
4.2. Zoltán Kövecses.....	32
4.2.1. Sastavnice metafore i vrste.....	32
4.2.2. Primarne i kompleksne metafore	35
4.2.3. Veliki lanac metafora i metafore strukture događanja	36
4.2.4. Kulturni modeli.....	37
4.3. Andrew Goatly	38
4.3.1. Diversifikacija i multivalentnost	38
4.3.2. Sličnost i osnovna analogija	39
4.3.3. Složene konceptualne metafore	40
4.3.4. Ideološke metafore.....	40
4.4. Gilles Fauconnier	42

4.4.1.	Kognitivni aspekti jezika.....	42
4.4.2.	Analogija i preslikavanje.....	42
4.4.3.	Mentalni prostori	43
4.4.4.	Konceptualna integracija.....	43
5.	Kritička analiza diskursa	45
5.1.	Ruth Wodak	45
5.1.1.	Kritička analiza diskursa – definicija i teorijski pogledi.....	45
5.1.2.	Jezik, društvo i praksa	46
5.1.3.	Faze proučavanja jezika u kritičkoj analizi diskursa	47
5.2.	Teun van Dijk.....	49
5.2.1.	Mentalni modeli.....	49
5.2.2.	Kontekstualni modeli	50
5.2.3.	Jezik, ideologija i mediji	51
6.	Modeli konceptualnih metafora u opisu EU: prethodna istraživanja	54
6.1.	Ljiljana Šarić.....	54
6.1.1.	Kritička analiza diskursa i veza s metaforom.....	54
6.1.2.	Metaforički modeli za EU	55
6.2.	Danica Škara	57
6.2.1.	Konceptualna metafora i mentalne mape	57
6.2.2.	Konceptualni modeli u euro-govoru.....	59
6.3.	Andreas Musolff.....	60
6.3.1.	Važnost metafore u jeziku.....	60
6.3.2.	Konceptualni modeli u medijskom diskursu EU.....	61
6.4.	Keith Cunningham-Parmeter	63
6.4.1.	Konceptualna metafora i veza s diskursom.....	63
6.4.2.	Imigracija – ciljni koncept u političko-pravosudnom diskursu.....	63
6.5.	Ensieh Biria	64
6.5.1.	Konceptualna metafora i diskurs	64
6.5.2.	Imigrant – ciljni koncept u političkim debatama	65
7.	Metodologija.....	68
7.1.	Plan istraživanja.....	68
7.2.	Opis korpusa.....	68

8. Analiza korpusa.....	70
8.1. Slobodna Dalmacija	70
8.2. 24sata	79
8.3. Guardian	86
8.4. Independent.....	92
9. Rasprava.....	100
10. Zaključak.....	102
11. Popis korištenih izvora i literature	107
12. Sažetak.....	122
13. Summary	124
14. Prilozi.....	126
14.1.Primjeri iz korpusa	126
14.1.1. <i>Slobodna Dalmacija</i>	126
14.1.2. <i>24sata</i>	170
14.1.3. <i>Guardian</i>	209
14.1.4. <i>Independent</i>	260
14.2.Popis slika	308
14.3.Popis tablica.....	309
15. Životopis	310
16. Izjava o akademskoj čestitosti	311
17. Izjava o pohrani doktorske disertacije u Digitalni repozitorij Filozofskog fakulteta u Splitu.....	312

1. Uvod

U klasičnim izvorima literature iz filozofije i književnosti, metafora je zauzimala značajnu ulogu, a kao stilska figura promatrala se i u okviru retorike i stilistike. U ovom se doktorskom radu nastoji ukazati na važnost *konceptualne teorije o metafori*¹ (eng. *conceptual theory of metaphor*) u proučavanju suvremenoga jezika. Ova teorija dobila je svoju punu afirmaciju na znanstvenom planu pojavom dvaju autora, Lakoffa i Johnsona (1980). Razvoj kognitivne lingvistike kao znanstvene discipline i objava knjige *Metaphors We Live By* (1980) predstavlja prekretnicu u dotadašnjim poimanjima metafore koja se uglavnom promatrala kao stilska figura. Naime, Lakoff i Johnson (1980: 3) polaze od toga da se ljudska komunikacija bazira na istom konceptualnom sustavu kojeg osoba upotrebljava za razmišljanje i djelovanje. Po njima, jezik odražava o kakvom se sustavu radi. S obzirom da je metafora rasprostranjena u svakodnevnom životu u različitim poljima, počevši od jezika, književnosti, psihologije, filozofije ili politike i da su potrebni naponi da se registrira i analizira u različitim kontekstima, u ovom se doktorskom radu nastoji skrenuti pažnja na važnost i upotrebu metafore u *političkom diskursu*² (eng. *political discourse*) koji se bavi problemima Europske unije u okviru *kritičke analize diskursa*³ (eng. *critical discourse analysis*). Na temelju toga moći će se donijeti određeni zaključci vezani uz broj metafora, vrstu i ulogu u takvom tipu

---

¹Postoje različita istraživanja metafore koja su provedena s različitih znanstvenih stajališta. Tako se primjerice Lakoff i Johnson (1980) bave analizom metafore u okviru *konceptualne teorije*, Gibbs (1994, 2005) proučava metaforu i njenu ulogu u jeziku s *psihokognitivnog stajališta*, dok su Barthes (1964) i Forceville (1988, 1994, 2009) usredotočeni na istraživanje metafore u reklamama i glazbenoj umjetnosti. Detaljan i precizan uvid u tematiku vezanu uz različite pristupe proučavanja metafore nudi Stanojević (2014: 9-10).

²Postoje različite vrste diskursa, odnosno *politički diskurs* (eng. *political discourse*) kojeg analiziraju Van Dijk (1988a, 1997, 2001), Wodak (1989, 2015), Chilton (2004) i Musolff (2004), *reklamni diskurs* (eng. *advertising discourse*) kojeg proučava Forceville (1988, 1994, 2007, 2009). Wodak (1989: 14-15) navodi da se kod političkog diskursa radi o analizi koncepata u nekom tekstu u kojemu se proučavaju odnosi između jezika, moći i ideologije.

³Termin pruža detaljan analitički pristup koncepata u nekom tekstu, a najvažnije karakteristike kritičkog pristupa su postojanje interesa za istraživanjem, objektivno procjenjivanje za vrijeme istraživanja, interdisciplinarno istraživanje, empirijsko istraživanje, uključivanje povijesne perspektive u istraživanju, zauzimanje strane istraživača u istraživanju, uključivanje društvene i političke paradigme, potreba za novim znanjima i proširenje tradicionalnih koncepata „jezičnog ponašanja“ i značenja (Wodak 1989: 15-16).

diskursa Europske unije. Rezultati provedenih empirijskih istraživanja će se obrađivati u okvirima kognitivne lingvistike i teorije o konceptualnim metaforama koju zastupaju Lakoff i Johnson (1980), Lakoff (1987), Goatly (1997, 2007) i Kövecses (2005, 2010a). U ovom se doktorskom radu suodnos jezika, kulture, društva i uma smatra neodvojivim, ali se istovremeno moraju uzeti u obzir i spoznaje iz drugih područja, poput kritičke analize diskursa i komunikacijskih znanosti (Musolff 2004, 2006; Wodak 1989, 2015; Wodak i Meyer 2001; van Dijk 1988a, 1997, 2006). Iz dostupne literature evidentno je da ne postoji sustavno istraživanje na temu medijskog i političkog diskursa u hrvatskom jeziku koji se bavi problematikom Europske unije. Takva analiza će pružiti mogućnost razumijevanja političkih procesa kao i moguće sugestivne upotrebe metafora u političkom govoru. Time će ovaj rad predstavljati temelj za nastavak proučavanja navedenih jezičnih fenomena u budućnosti.

1.1. Ciljevi i hipoteze rada

U ovom se doktorskom radu istražuju metafore u medijskom i političkom diskursu koji se odnosi na prostor Europske unije. Stoga su ciljevi rada sljedeći:

1. analiza medijskog i političkog diskursa kojim se opisuje prostor Europske unije (struktura, granice, odnosi prema susjednim državama, proširenje unije),
2. prepoznavanje vrsta metafora u medijskom i političkom diskursu,
3. određivanje sličnosti i razlika engleskoga i hrvatskoga jezika u jezičnoj kategorizaciji europskog prostora,
4. određivanje dominantnih i novih metafora u percepciji europskog prostora,
5. analiza mogućeg utjecaja konceptualnih struktura (metafora) na kreiranje javne percepcije vezane uz specifične teme poput (ne)očekivanog dolaska migranata u Europsku uniju i izlaska Velike Britanije iz Europske unije.

Pilot istraživanje napravljeno za potrebe ovog doktorskog rada upućuje na važnost provjere određenih postavki:

1. Europska unija može se promatrati kao geopolitički prostor i mentalni prostor kojeg je moguće definirati jezičnim sredstvima. Pretpostavlja se da u novinskim tekstovima koji prate aktivnosti europskih institucija (članci, reportaže, intervjui) prevladavaju zajedničke i

dominantne metafore (zajednički repozitorij metafora) koje olakšavaju percepciju EU kao jedinstvene političke zajednice;

2. Budući da se Europska unija tijekom zadnjih godina nalazi u konstantnim političkim previranjima, očekuje se i pojava novih metafora koje definiraju novu političku stvarnost;

3. Analiza metafora stvara mogućnost razumijevanja političkih odluka i moguće manipulacije, odnosno sugestivne uporabe jezičnih sredstava.

1.2. Struktura rada

Prvi dio doktorskog rada bavi se proučavanjem teorijskih postavki kognitivne lingvistike, konceptualne teorije o metafori, važnosti kritičke analize teksta i političkog diskursa, dok se drugi dio bavi analizom metafora u političkom diskursu Europske unije u četiri različita medija.

Drugo poglavlje rada odnosi se na opise Aristotelovog (Ricoeur 1981, 2003) *tradicionalnog pristupa* (eng. *traditional approach*) u proučavanju metafore. Kao nadogradnju i dopunu istog elaborirana je *interakcijska teorija* (eng. *interaction theory*), čiji su utemeljitelji Max Black (1962) i Ivor Richards (1965). Poglavlje se zaokružuje izlaganjem osnovnih ideja Michaela Reddyja (1993) i analize njegove teorije *metafore provodnika* (eng. *conduit metaphor*).

U trećem poglavlju rada definiraju se i analiziraju pojmovi *kognitivne lingvistike* (eng. *cognitive linguistics*), *značenja* (eng. *meaning*) i *konceptualizacije* (eng. *conceptualization*) Ronalda Langackera (1987). Pored toga, elaborira se i pojam *enciklopedijskog znanja* (eng. *encyclopedic knowledge*) i njegove razine kao što su *domena* (eng. *domain*), *baza* (eng. *base*), *profil* (eng. *profile*), *okvir* (eng. *frame*) i *trajektor* (eng. *trajectory*). Uz teorijske postavke kognitivne lingvistike istaknuti su i brojni primjeri u jeziku s ciljem razumijevanja načina na koji se određeni pojmovi ponašaju u nekom kontekstu. William Croft i Alan Cruse (2004) analiziraju tri osnovne pretpostavke na kojima počiva kognitivna lingvistika, oslanjajući se na *kognitivnu teoriju* Ronalda Langackera (1987, 2007), *semantiku okvira* (eng. *frame semantics*) Charlesa Fillmorea (1975, 1977).

Četvrto poglavlje rada posebnu pažnju posvećuje analizi *teorije konceptualne metafore* (eng. *conceptual theory of metaphor*), čiji su utemeljitelji George Lakoff i Mark Johnson (1980). Ovaj središnji dio rada sadrži koncizne uvide u postavke te teorije, sa specifičnim naglaskom

na analizi ključnih termina, a radi se o pojmovima *izvorna domena* (eng. *source domain*), *ciljna domena* (eng. *target domain*) i *preslikavanje* (eng. *mapping*). U drugom potpoglavlju uvodi se podjela na tri vrste metafora po strukturi, pa se može govoriti o *orijentacijskim metaforama* (eng. *orientational metaphors*), *ontološkim metaforama* (eng. *ontological metaphors*) i *strukturnim metaforama* (eng. *structural metaphors*). Uz definiciju svake od ovih vrsta istaknuti su brojni primjeri metafora u jeziku kako bi se razumio način njihove upotrebe. U sljedećem potpoglavlju analiziraju se pojmovi *konceptualnog otjelovljenja* (eng. *conceptual embodiment*) i *funkcionalnog otjelovljenja* (eng. *functional embodiment*), koji čine sastavni dio konceptualne teorije o metafori kada se raspravlja o *otjelovljenju misli* (eng. *enactionism*). Četvrto potpoglavlje opisuje teorijske postavke novog pravca u filozofiji jezika, *ekspirijentalizma* (eng. *experientialism*) i u prvi plan stavlja posve novi način sagledavanja stvarnosti i odnosa između uma i jezika na temeljima navedenog pravca.

U drugom potpoglavlju Zoltán Kövesces (2005, 2010a, 2010b) iznosi i analizira glavne sastavnice konceptualne teorije o metafori. Njegov se pristup vezuje uz definiranje metafore, opisivanje različitih vrsta metafore s obzirom na strukturu, navođenje i obrazlaganje primjera metafora u jeziku oslanjajući se na istraživanja i zaključke Georgea Lakoffa i Marka Johnsona (1980) i Lakoffa (1987). U trećem potpoglavlju uvodi podjelu na *primarne* (eng. *primary metaphors*) i *kompleksne metafore* (eng. *complex metaphors*), ističući i primjere za svaku skupinu. Ovo potpoglavlje zaokružuju teorijski uvidi u pojam *kulturnih modela* (eng. *cultural models*) koji su specifični za neku društvo ili zajednicu i uz pitanje *univerzalnosti metafore* (eng. *universality of metaphor*) u jeziku. Andrew Goatly (1997, 2007) razrađuje principe *diversifikacije* (eng. *diversification*) i *multivalentnosti* (eng. *multivalency*), kada se radi o izvornoj i ciljnoj domeni metafore. Usredotočen je i na elaboraciju koncepta *sličnosti* (eng. *similarity*) i *osnovne analogije* (eng. *roots analogy*), navodeći i brojne primjere metafora u jeziku. Zaključno, podcrtava važnost *složenih konceptualnih metafora* (eng. *complex conceptual metaphors*) i *ideoloških metafora* (eng. *ideological metaphors*), ističući i analizirajući veliki broj metafora koje se upotrebljavaju u diskursu. Ovo poglavlje sačinjavaju i teorijski pogledi Gillesa Fauconniera (1997) i Gillesa Fauconniera i Marka Turnera (2002). Poseban naglasak pridaje se opisu novih termina uvedenih u upotrebu u kognitivnoj lingvistici kao što su *kognitivni aspekti jezika* (eng. *cognitive aspects of language*), *analogija* (eng. *analogy*), *preslikavanje* (eng. *mapping*), *mentalni prostori* (eng. *mental spaces*) i

konceptualna integracija (eng. *conceptual integration*). Autori na zanimljiv način obrađuju primjere u jeziku koji čitateljima mogu poslužiti za razumijevanje određenih pojmova.

U petom poglavlju posebna se pažnja daje analizi uloge metafore u političkom diskursu i medijskom prostoru. Problematiziraju se različite teorijske postavke vezane uz *kritičku analizu diskursa* (eng. *critical discourse analysis*) i *politički diskurs* (eng. *political discourse*) u Europskoj uniji sa stajališta komunikacijskih znanosti u radovima Ruth Wodak (1989, 2015) i Teuna van Dijka (1988a, 1993, 1997, 2001). Analiziraju se i pojmovi kao što su *mentalni modeli* (eng. *mental models*) i *kontekstualni modeli* (eng. *contextual models*), koji su neophodni za shvaćanje načina na koji čovjek djeluje u interakciji s tekstem i drugim faktorima u društvenom okruženju. Wodak (1989, 2015) i Wodak i Meyer (2001) te van Dijk (1997, 2006) elaboriraju odnos između jezika i ideologije te analizira odnos između jezika i medija.

Šesto poglavlje odnosi se na tematiku vezanu uz politički diskurs koji se upotrebljava u Europskoj uniji. Analiziraju se teorijske postavke kritičke analize diskursa Ljiljane Šarić (2005, 2011, 2014), Danice Škara (2005, 2011), Keitha Cunningham-Parmetera (2011) i Ensieha Birie (2012). Koncept EUROPE uzima se kao okvir za stvaranje brojnih metafora koje su vezane uz strukturu, granice, procese integracije, proširenja ili rastakanja unije. Istovremeno se i koncept IMIGRACIJE upotrebljava kao okvir za kreiranje novih metafora koje se odnose na ljude koje mijenjaju svoje mjesto boravišta iz različitih društvenih, ekonomskih ili političkih razloga. U nastavku potpoglavlja govori se o važnosti političkog diskursa, gdje Andreas Musolff (2004, 2012) u prvi plan stavljaju analizu kritičke analize diskursa.

U sedmom poglavlju izložena je metodologija, gdje se inzistira na upotrebi kvalitativnog pristupa, koji uključuje deskriptivnu metodu kojom se nastoje prepoznati obrasci u prikupljenim bazama podataka. Upotrebljava se i kvantitativni pristup u istraživanju, koji uključuje statističku analizu pojava pojedinih znakova (analitički pristup), te analizu sadržaja (tematske jedinice) (Zelenika 2000, Rasinger 2008, Litosseliti 2010, Gačić 2012). U radu je primijenjena i mješovita metodologija, koja se prepoznaje po kritičnom, integrativnom i interdisciplinarnom pristupu. Za potrebe rada koristi se korpus kao izvor stvarne upotrebe određenih termina u nekom kontekstu. Tekstovi koji sačinjavaju korpus dio su medijske građe *Slobodne Dalmacije*, *24sata*, *Guardiana* i *Independenta*. Vremensko razdoblje ograničeno je

na tekstove koji su objavljeni 2015. i 2019. godine. Ukupno je iz svake novine analizirano 24 članka, odnosno po dva iz svakog mjeseca. Tekstovi odabrani za analizu vezani su uz stupanj učestalosti određene teme u određenom razdoblju mjeseca. Radi preglednosti svaki primjer u kojemu je metafora registrirana naveden je kronološkim redoslijedom. Članci koji su odabrani čine sastavni dio političkog diskursa u javnim medijima Republike Hrvatske i Velike Britanije. Teme koje su obrađene u člancima su raznovrsne, počevši od spominjanja i analize izbjegličke (migrantske) krize iz 2015. godine do službenog izlaska Velike Britanije iz Europske unije u 2019. godini. Cilj je ovakve analize odrediti izvorne i ciljne domene u svakom primjeru i utvrditi učestalost korištenja istih u političkom diskursu Europske unije.

U osmom poglavlju prikupljene su i registrirane metafore u sva četiri pisana medija (*Slobodna Dalmacija*, *24sata*, *Guardian*, *Independent*). Svi primjeri metafora su istaknuti i navedeni kronološki. Članci, intervjui, eseji ili reportaže u kojima su metafore zabilježene datiraju iz 2015. i 2019. godine. Stoga takav korpus predstavlja bogat izvor različitih leksičkih jedinica za analizu. Izvršena je analiza prikupljenih metafora u sva četiri pisana medija. S obzirom da su metafore podijeljene u dvije vrste (one vezane uz migrantsku krizu i one vezane uz političke pojave i procese u Europskoj uniji), razumljivo je da su napravljeni i zasebni statistički prikazi metafora prikupljenih u četiri različita pisana medija.

U devetom poglavlju napisana je rasprava u kojoj su se dobiveni rezultati sumirali i usporedili. S obzirom da su registrirane i analizirane različite metafore u četiri pisana medija, metafore iz *Slobodne Dalmacije* dovedene su u korelaciju s onima iz *Guardiana*, jer se radi o istoj vrsti medija, a metafore iz *24sata* dovedene su u vezu s onima iz *Independenta*.

U desetom poglavlju rada napisan je zaključak u kojemu se raspravlja o postignutim rezultatima, novim spoznajama i postavljenoj hipotezi, što znači da se uslijed različitih geopolitičkih previranja u Europskoj uniji stvaraju nove metafore koje opisuju novu europsku stvarnost.

U jedanaestom poglavlju rada nalazi se popis literature sa svim referencama koje su se upotrebljavale u radu bilo da se radi o knjigama, znanstvenim radovima, zbornicima, novinskim medijima i sl.

U dvanaestom poglavlju rada napisan je sažetak na hrvatskom jeziku, gdje su sumirani teorijski okvir rada (vezan uz teoriju konceptualne metafore, kritičku analizu teksta i politički diskurs) i praktični dio rada (analiza metafora, dobiveni rezultati, rasprava i zaključak).

U trinaestom poglavlju rada napisan je sažetak na engleskom jeziku, gdje su sumirani teorijski dio rada (vezan uz teoriju konceptualne metafore, kritičku analizu teksta i politički diskurs EU) i praktični dio rada (analiza metafora, dobiveni rezultati, rasprava i zaključak).

U četrnaestom poglavlju rada nalaze se svi prilozi, gdje su kronološki (po godinama i datumima) navedene rečenice iz svih novinskih tekstova u kojima su zabilježene metafore (*Slobodna Dalmacija*, *24sata*, *Guardian*, *Independent*).

U petnaestom poglavlju nalazi se životopis autora doktorskog rada.

2. Teorija – sažeti prikaz odabranih prethodnih istraživanja

U ovom poglavlju iznosi se kratak pregled proučavanja metafore. Drugim riječima, opisuju se različiti pristupi u proučavanju metafore te ističu glavni predstavnici određenih filozofskih pravaca i škola (Ricoeur 1981, 2003; Black 1962, 1993, Richards 1965, Reddy 1993). U ovome radu prepoznaje se važnost istraživanja metafore kao stilske i retoričke figure, no, teoretsku osnovu čine radovi koji analizi metafora pristupaju s lingvističkog, filozofskog, društvenog i kulturnog stajališta. U opisu koji slijedi daje se kratak pregled navedenih odrednica.

2.1. Tradicionalni pristup: Aristotel

Metafora spada među jezične fenomene koji su se tijekom niza stoljeća proučavali na različite načine, počevši od Aristotela do suvremenih predstavnika konceptualne teorije o metafori. Od vremena kada je Aristotel, proučavajući odnose između retorike i filozofije, istaknuo da je „najuzvišenija stvar biti majstor stvaranja metafore“ (Ricoeur 2003: 92), započela su prva istraživanja vezana uz proučavanje karakteristika ove stilske figure i njezine retoričke funkcije. Analizirajući ulogu metafore u poetici, Aristotelova su razmišljanja uvelike utjecala na rasprave o ulozi, funkciji i važnosti te figure u jeziku i društvu. Po njemu, definicija metafore uključuje poredbu dvaju predmeta. Prvi element (*sadržaj, tema*) sadrži elemente djelomične ili određene sličnosti (*podloga, osnova*) s drugim (*prijenosnikom*)⁴ (Čulić 2003: 12). Ricoeur (1981: 16) navodi sljedeće: „Metafora je prenošenje na neku stvar imena koje označava drugu stvar, prenošenje ili s roda na vrstu ili s vrste na rod ili s vrste na vrstu ili prema odnosu analogije“. Iz navedenog se može zaključiti da je Aristotel vidio metaforu kao otklon od pravoga značenja te je želio istaknuti devijantnost te figure u odnosu na doslovnu upotrebu.

Aristotelova definicija metafore ukazuje na dva zaključaka. Prvi, „metafora je nešto što se dešava imenu“ (Ricoeur 1981: 20), s obzirom da se taj pojam veže za ime ili riječ, a ne uz sveukupni diskurs. Njegovo zatvaranje metafore unutar stilskih figura bit će „povod za izvanrednu rafiniranu taksonomiju“ (Ricoeur 1981: 20). Drugi, „metafora se definira u

---

⁴Čulić (2003: 12) ove termine ističe kao sastavnice u definiranju metafore.

terminima pokretanja“ (Ricoeur 1981: 21): „epifora neke riječi opisuje se kao neko premještanje, kretanje od... prema...” (1981: 21).

Ricoeur (1981: 92) navodi i Aristotelovo zapažanje prema kojemu metaforu nije moguće naučiti, već ona predstavljala odraz ljudskog duha. Čulić (2003) smatra da Aristotelova definicija metafore sadrži dvije relevantne ideje. Prva se odnosi na činjenicu da se metafora događa na razini riječi. Druga se vezuje uz to da metafora predstavlja iskrivljeni oblik u odnosu na doslovnu upotrebu jezika, imajući na umu da uključuje prijenos imena na određeni predmet kojemu to ime ne pripada.

2.2. Interakcijska teorija metafore: Max Black i Ivor Richards

Trebalo je proći mnogo godina od prvih značajnijih promjena u shvaćanju i proučavanju metafore. Prekretnicu predstavlja objava teksta *Metafora* (eng. *Metaphor*) Maxa Blacka (1962). U istom Black (1981: 63-83) negira shvaćanje prema kojemu metafora ima emotivne sposobnosti, ističe njezin semantički aspekt i smatra da mora zavrijediti status kognitivnog sredstva. Razrađuje tri teorijska pristupa u proučavanju metafore: supstitucijski (zamjenski), poredbeni (komparativni) i interakcijski. Kod supstitucijskog je pristupa karakteristično da se metaforički izrazi zamjenjuju doslovnim (Black 1993: 27). Supstitucijski pristup definira kao onaj kod kojega su „čitave rečenice *lokus* (eng. *locus*) metafore i zamjenjuju određenu strukturu doslovnih rečenica“ (Black 1993: 27). Stoga metafora ČOVJEK JE VUK, koja predstavlja oblik „A je B“ zapravo nije izravan način za isticanje doslovnog značenja *Čovjek je divlji*, koja predstavlja oblik „A je C“ (Čulić 2003: 14). Poredbeni (komparativni) pristup polazi od toga da metafora sadrži predstavljanje „određene latentne sličnosti u obliku sažete ili eliptične figure, odnosno *simile*“ (vidi Henlea 1981: 83-105). Na temelju iznesenog može se zaključiti da se između bilo koja dva entiteta mogu pronaći sličnosti koje bi rezultirale sažetom usporedbom. Odbacivanjem upotrebe supstitucijskog i poredbenog pristupa u proučavanju metafore nastaje interakcijski pristup. Kod navedenog pristupa u metaforičkom izrazu postoje *dvije teme*⁵ koje djeluju upućene jedna na drugu. Prva tema je *primarna* (eng. *primary subject*), a druga *sekundarna*⁶ (eng. *secondary subject*). Postojanost primarne teme tjera slušatelja da izabere određena svojstva sekundarne, potiče ga da bude u stanju kreirati

---

⁵Na ovaj način *teme* definira Stanojević (2009: 32).

⁶Navedeni termini prevedeni su i preuzeti od Stanojevića (2009: 11).

paralelnu implikaciju i na taj način potaknuti paralelne promjene sekundarne teme (Black 1993: 28). Black (1993: 28) ističe da se metafora sastoji od dvije komponente. Prva se definira kao *žarište* (eng. *focus*), a radi se o jednoj ili skupini riječi koje se upotrebljavaju u značenju koje nije doslovno. Druga se definira kao *okvir* (eng. *frame*), a radi se o području koje okružuje žarište. Metafora nastaje na način da se primarnoj temi pridoda određeni niz *asocijativnih implikacija* (eng. *associated implications*) koje se odnose na sekundarnu temu (Black 1993: 27-28). Samim time što je kod tog pristupa moguće proširivati koncepte upućuje da ima određenih zajedničkih točaka s kognitivnom lingvistikom, koja polazi od toga da su konceptualne granice elastične i fleksibilne te da su doslovni izrazi nedovoljni da se iskaže nešto što bi se željelo (Black 1993: 33). Na taj način se otvorio put da implikacijski pristup postane prevladavajući u multidisciplinarnom proučavanju metafore.

S druge strane, svoj doprinos suvremenijim pogledima u proučavanju metafore kao jezičnog fenomena dao je Ivor Richards, djelom *Filozofija retorike* (eng. *The Philosophy of Rhetoric*) (1965). U toj knjizi svoja je razmišljanja o prirodi metafore sumirao na sljedeći način:

1. Mišljenje je proces metaforičke prirode koji se može razviti usporedbom, pa se na metafore gleda kao na rezultat mišljenja (Richards 1965: 92);
2. Metafora ne predstavlja isključivo odmak od svakodnevnog govora već se radi o nezaobilaznoj sastavnici cjelokupnog diskursa (Čulić 2003: 13).

Richards (1965) je uveo u upotrebu niz novih termina kao što su *sadržaj* (eng. *topic* ili *tenor*), *prijenosnik* (eng. *vehicle*), *podloga* (eng. *ground*) i *napetost* (eng. *tension*)⁷. Prema Richardsu, metafora se sastoji od dvoje komponente, sadržaja i prijenosnika. Ono što ih spaja je podloga, a značenje je krajnji rezultat interakcije sadržaja i prijenosnika. Ako su dvije stvari međusobno udaljene, time se stvara napetost, a upravo se u njoj nalazi značenje metafore. S obzirom da je konceptualni sustav čovjeka metaforički ustrojen (Lakoff i Johnson 1980: 3), bilo bi neozbiljno negirati postojanje metafore i isticati da bi zaobilaženje njene upotrebe u jeziku bilo svrsishodno. Brojni su lingvisti, retoričari i filozofi tijekom prošlosti metaforu vidjeli kao figuru koja ima retoričku i ukrasnu funkciju, no znanstveno tumačenje tog pojma

---

⁷Prijevod termina preuzeti su od Weststeijna (1995) i Stanojevića (2009).

podrazumijeva uzimanje u obzir znanja iz područja leksikologije, kognitivne lingvistike, filozofije jezika, psihologije, epistemologije i metafizike.

2.3. Teorija metafore provodnika: Michael Reddy

Suvremeni doprinos u proučavanju metafore daje i Michael Reddy (1993). Posebnu pažnju na sebe privukao je objavom članka *The conduit metaphor: A case of frame conflict in our language about language*. Da određeni jezik sam po sebi nije metajezik, pokazuje slučaj engleskog jezika (Reddy 1993: 166). U navedenom radu ukazuje na to da su priče koje govornici engleskog jezika iznose u svakodnevnom životu u velikoj mjeri definirane semantičkim strukturama samoga jezika te da se najmanje 70% metalingvističke strukture i organizacije naslanja na metaforički obrazac. Stoga zaključuje da je engleski jezik onaj koji pruža okvir pogodan za konceptualizaciju komunikacije (Reddy 1993: 165). Teoriju koju zastupa naziva teorijom *metafore provodnika* (eng. *conduit metaphor*) i potkrepljuje svoju tezu brojnim primjerima u engleskom jeziku. Nadovezujući se na tu teoriju, Langacker (1987: 161-162) leksičke jedinice vidi kao potencijalne *spremnike* (eng. *containers*) za značenje. Drugim riječima, značenje je pohranjeno u spremnicima i realizira se zajedno sa leksičkim jedinicama. Stoga, metafora predstavlja važan fenomen u kojemu su svi aspekti lingvističkog značenja leksičke jedinice međusobno povezani. Langacker (1987: 162) ističe da, s obzirom da određeni akter govornog čina upotrebljava isti simbolički sustav kojeg poznaje i slušatelj i da pritom je u značajnoj mjeri upoznat sa znanjima struktura, slušatelj mora biti u stanju rekonstruirati hipotezu o prirodi konceptualizacije koja je potaknula govornika da iznese svoj iskaz.

Da bi pojasnio svoje teorijske postavke, Reddy (1993: 170) uvodi u upotrebu termine kao što su *primarni okvir* (eng. *major framework*)⁸ i *sekundarni okvir* (eng. *minor framework*)⁹.

Reddy (1993: 179) se dotiče i pojma *semantičke patologije* (eng. *semantic pathology*), kojeg je prvi definirao Ullmann (1962). Ovaj pojam podrazumijeva da se oko istog imena pojavljuju dva ili više nekompatibilna smisla koji su značenjski upotrebljeni u istom kontekstu. Navodi primjer u kojemu se vidi da je teško razlikovati koncept ISPRIKE (eng. APOLOGY) od

---

⁸Više o značajkama primarnog okvira može se pronaći u radu Reddy (1993: 170).

⁹Više o karakteristikama sekundarnog okvira može se pronaći u radu Reddy (1993: 170).

koncepta SUOSJEĆANJA (eng. SYMPATHY) u engleskom jeziku. Drugim riječima, kada određena osoba izgovori **Oprosti**, to može značiti da priznaje svoju pogrešku i ispričava se ili pak može značiti da suosjeća s nečijim gubitkom.

Reddy (1993: 165) zaključuje da se za nadvladavanje poteškoća koje se pojave u društvu ili kulturi treba rješavati uspostavljanjem bolje komunikacije. Teorija metafore provodnika pokazuje određene dodirne točke s kognitivnom teorijom i može se smatrati bliskom bazičnim postavkama kognitivne lingvistike, s obzirom da se fokusira na važnost govornika i slušatelja.

3. Kognitivna lingvistika

U ovom poglavlju iznosi se kratak prikaz osnovnih pojmova iz kognitivne lingvistike (Langacker 1987, 1990, 2007; Palmer 1981) i temeljne postavke ove znanstvene discipline (Fillmore 1975, 1977, 1982; Croft i Cruse 2004; Tabakovska 2005).

3.1. Ronald Langacker

3.1.1. Konceptualizacija i značenje – osnovni pojmovi u kognitivnoj lingvistici

U dvadesetom stoljeću javljaju se prvi ozbiljni pokušaji da se *kognitivna lingvistika* (eng. *cognitive linguistics*)¹⁰¹¹ definira kao znanstvena disciplina. Jedan od pionira istraživanja kognitivno-lingvističkih procesa u jeziku i ujedno jedan od utemeljitelja ove discipline nesumnjivo je Ronald Langacker (1987). Za razliku od prijašnjih razmišljanja lingvista usmjerenih na analizu brojnih jezičnih aspekata u fonologiji, morfologiji i sintaksi, po prvi se put u središtu gramatičkog opisa našlo značenje, za koje Langacker (1987) drži da je od presudne važnosti u sagledavanju različitih jezičnih problematika i poimanju stvarnosti. Langacker (1987: 12-13) smatra da se svrha jezika krije u značenju te da ono nastaje kao rezultat *konceptualizacije* (eng. *conceptualization*) iskustva. *Kognitivizam* (eng. *cognitivism*), pojam koji predstavlja teorijski temelj kognitivne lingvistike, opisuje konceptualizaciju kao proces koji se odnosi na mrežu različitih društvenih i kulturnih okolnosti i ponajviše ovisi o govorniku nekog jezika. Proučavajući semantičke relacije u jeziku i umu sa stajališta kognitivne teorije, Lakoff (1980) smatra da se pojmovni sustav kojega čovjek stvara i konceptualizacija svijeta ostvaruju u obliku određenih fraza i sintagmi u jeziku. Stoga, konceptualizacija je urođena i uvelike ovisi o kontekstu u kojemu se čovjek nalazi.

---

¹⁰*Kognitivna lingvistika* (eng. *cognitive linguistics*) kao relativno nova znanstvena disciplina se u početku jednim dijelom naslanjala na teorijska postignuća klasičnog *strukturalizma* (eng. *structuralism*), lingvističkog pravca razvijenog i afirmiranog tijekom dvadesetih i tridesetih godina prošlog stoljeća i na zaključke njegovog utemeljitelja i najvećeg predstavnika Ferdinanda de Saussurea (2000), s obzirom da je u analizi odnosa između jezika i govora pronašla polazišno ishodište za proučavanje odnosa između jezika, uma i spoznaje. Navedeni je pravac u velikoj mjeri poslužio kao solidan temelj za elaboraciju ustrojstva jezika, budući da upravo jezik pruža veliku mogućnost skladištenja različitih znanja i informacija na koje se čovjek svakodnevno oslanja.

¹¹Uvide u razvoj različitih pravaca i predstavnika u proučavanju jezika i značenja nudi Štambuk (2005: 37-41).

Značenje jezičnih jedinica nastaje na temelju govornikova *konstruiranja* (eng. *construal*). Konstrukcija značenja se odnosi na opis složenosti načina na koji se jedna istovjetna situacija može predočiti. Langacker (1990, 2007) konstatira da se radi o fenomenu koji je inherentan značenju lingvističkih izraza, a to ukazuje da jezik zapravo omogućuje pružanje brojnih sredstava za kategorizaciju događaja i njihovih sudionika. Stoga će različiti govornici poimati određene događaje i pojave na različite načine, što će se osjetiti u odabiru različitog leksičkog repertoara koji se upotrebljava prilikom konstruiranja neke situacije. Langacker (1991: 61) navodi primjere izraza kao što su *konstelacija*, *sklop zvijezda* i *trunke svjetlosti*, koje govornik može navesti za potencijalne opisa spacijalnog razmještaja zvijezda tijekom njihovog promatranja. Ovi primjeri pokazuju da govornici posjeduju inventar istovjetnih termina ili sinonima, što jeziku daje široke mogućnosti realizacije različitih konstrukata značenja. Stoga, Palmer (1981) ističe da se značenje rečenice može doznati samo ako se uz rečenicu koja se analizira priloži još jedna sa sličnim značenjem. No, ukoliko su dvije rečenice ni po čemu ne razlikuju, to ne mora značiti da se značenje može smatrati zasebnom apstraktnom jedinicom (Palmer 1981).

Langacker (1987: 12-13) ističe da kognitivna definicija značenja ukazuje da se ono sastoji od konvencionaliziranih struktura konceptualne naravi koje su leksikalizirane i bazirane na iskustvu pojedinca i njegovom načinu razmišljanja. Ranija jezična istraživanja pokazala su da je upotreba semantička polja neophodna za proces odslikavanja asocijativnih sposobnosti i da u velikoj mjeri utječu na razvoj percepcije i kategorizacije svijeta. Stoga, kognitivistički pristup se značajno oslanja na analizu semantičkih polja. Langacker (2007: 432) ističe da se kod takvog pristupa ponekad nije moguće odrediti jasnu granicu između semantike i pragmatike. Zaključno, Langacker (1987: 12-13) podcrtava da značenje predstavlja temelj jezika te da lingvist mora uzeti u obzir ne samo formalne aspekte jezika u nekoj analizi već i one semantičke.

3.1.2. Enciklopedijsko znanje i njegove razine

S obzirom da se kod konceptualnog pristupa proučavanja jezika radi o relativno novom načinu shvaćanja pojmova i svijeta, pojam značenja se nalazi u središte pozornosti i oslanja se na primjenu *enciklopedijskog znanja* (eng. *encyclopedic knowledge*) o svijetu. Kövecses (2015) ističe da se enciklopedijsko znanje bazira na dva važna principa, uspostavi komunikacije i interakcije s drugim ljudima (društveno iskustvo) i analizi svijeta oko sebe

(fizičko iskustvo). Stoga, značenje riječi nije moguće razumjeti bez uključivanja enciklopedijskog znanja. Takvo znanje podrazumijeva razine, a one su sljedeće: *profil* (eng. *profile*), *baza* (eng. *base*), *domena* (eng. *domain*) i *okvir* (eng. *frame*).

Langacker (1987: 183-184) ističe da se profil (eng. *profile*) definira nešto kao što uistinu jest, a da pritom ne uključuje funkcije ili druga znanja o istom. Da bi se pojam profila razumio, Belaj i Tanacković Faletar (2014) pojašnjavaju način na koji se konceptualizira pojam **otoka**. Prvo je nužno istaknuti postojanje neposrednog konteksta, što znači da se u ovom slučaju radi se o **moru**. Bez prisutnosti mora netko bi možda mogao pomisliti da se radio nekom drugom komadu kopna. *Baza* (eng. *base*) postoji kao neposredni kontekst bez kojega se konceptualizacija pojma ne može ostvariti (Langacker 1987: 183-184). Drugim riječima, baza se odnosi na konceptualnu strukturu koja je pretpostavljena profiliranom konceptu. Baza i profil su funkcionalno neodvojivi, a iz njihovog odnosa očitava se semantička vrijednost izraza. Langacker (1987) navodi primjer pojmova **krug** (eng. *circle*) i **polukrug** (eng. *arc*). Kada se promatra njihov odnos u prostoru, može se reći da je **krug** baza, a **luk** profil. Drugim riječima, **polukrug** je pretpostavljen koncepciji **kruga** i bez njega bi predstavljao samo jednu manju cjelinu. Langacker (1987: 147-150) *domenu* (eng. *domain*) definira kao „širi interpretacijski kontekst koji se može aktivirati u konceptualizaciji određenog pojma, a ponajviše ovisi o iskustvu i enciklopedijskom znanju“¹². Radi se o kognitivnim entitetima koji su vezani uz mentalna iskustva, prostore ili konceptualne složenosti. Langacker (1987: 148-150) uvodi podjelu na *temeljne* (eng. *basic*) i *apstraktne* (eng. *abstract*) domene¹³. Bazične domene su univerzalne naravi i ne mogu biti svedene na niz manjih. U njima se oblikuje ljudsko iskustvo. S druge strane, apstraktne domene se odnose na bilo koju nebazičnu domenu, koncept ili složenost te može biti korisna za definiranje određenog višehijerarhijskog koncepta (Langacker 1987: 150). Apstraktne domene neophodne su za konceptualizaciju brojnih složenih pojmova. Pojam domene može se objasniti na primjeru Donalda Trumpa. Kada netko o njemu počne diskutirati, u nečijem će se umu prvo aktivirati domena **poslovnog čovjeka** ili **biznismena**, s obzirom da je medijski često doživljavan kao nezaobilazna figura u

---

¹²Langacker (1987: 147-150) defines domain as „wider interpretative context which can be activated in human conceptualization of a certain notion, and mostly depends on experience and the encyclopedic knowledge“. Nadalje u tekstu, sve prijevode izvornih citata napisanih na stranom jeziku daje autor ovog rada.

¹³Usporedi s Taylorom (1995, 2002).

ekonomskim krugovima Sjedinjenih američkih država, dok će se kod nekog drugog aktivirati domena **političara** ili **predsjednika**, s obzirom da je u jednom mandatu proveo na čelu države. Langacker (1987: 217-218) *okvir* (eng. *frame*) definira kao nivo znanja o svijetu nadređen domeni i odnosi se na „mrežu raznovrsnih domena koje aktiviranjem stvaraju ukupnost značenja“. Pojam okvira može se pojasniti na primjeru poznatog glazbenika Paula Hewsona (Bono Vox) ili Gordona Sumnera (Sting). Cjelokupnost značenja može se postići paralelnim aktiviranjem domene **kantautora** ili **pjevača** i domene **borca za ljudska prava**, s obzirom da se te dvije domene odnose na okvir u slučaju ovih slavnih osoba. Temeljne sastavnice konceptualne strukture su *trajektor* (eng. *trajectory*) i *orijentir* (eng. *landmark*). Langacker (1987: 220, 231) ističe da trajektor ima „relativnu profiliranost jednog elementa scenarija u odnosu na druge“¹⁴. Odnosi se na figuru u relacijskom profilu, predstavlja kretanje i opisuje fizičku aktivnost koja se odvija u prostoru. Manjih je dimenzija, posjeduje dinamičnost i konceptualnu istaknutost. Termin kojeg Langacker (1987) upotrebljava odgovara terminu *figure* (eng. *figure*), na čijoj upotrebi inzistira Talmy (2000). Langacker (1987: 220, 231-232) navodi da je *orijentir* (eng. *landmark*) „lik koji ima ulogu referencijske točke prema kojoj se vrednuje položaj, kretanje, veličina ili drugo svojstvo trajektora“¹⁵. Karakterističan je po svojoj statičnosti i većim dimenzijama u odnosu na trajektor. Da bi se ovi pojmovi razumjeli, može se navesti primjer **knjige na stolu**. U ovom slučaju **knjiga** je trajektor, s obzirom da predstavlja lik iz prvog plana i da je manje veličine, konceptualno markirana i lako se može premjestiti s jednog na drugo mjesto, dok je **stol** orijentir, jer predstavlja lik iz drugog plana, veći je, konceptualno manje istaknut i fiksiran.

3.2. William Croft i Alan David Cruse

3.2.1. Postavke kognitivne lingvistike

U pokušaju definiranja kognitivne lingvistike kao važne znanstvene discipline, Cruse (2001) i Croft i Cruse (2004: 1) iznose tri postavke koje predstavljaju temelje kognitivno-lingvističkog gramatičkog i jezičnog opisa, oslanjajući se na teorijske postavke *okvirne semantike* (eng.

---

¹⁴Langacker (1987: 220, 231) claims that a trajectory has „relative profilation of one scenario element in relation to others“.

¹⁵Langacker (1987: 220, 231-232) point out that a landmark is „a figure that has the role of a reference point with respect to which alignment, movement, dimension or some other aspect of trajectory is evaluated“.

frame semantics)¹⁶ Fillmorea (1975, 1977, 1982) i *kognitivnog pristupa*¹⁷ Langackera (1987, 1990, 2007):

1. Jezik nije samostalna kognitivna sposobnost;
2. „Gramatika je konceptualizacija“ (Croft i Cruse 2004: 1);
3. Znanje jezika proizlazi iz jezične upotrebe.

Prva postavka nalazi se u oprjeci s tezom na kojoj počiva generativna gramatika, koja zagovara princip da je jezik samostalna kognitivna modularna sposobnost, odvojiva od nejezičnih spoznajnih sposobnosti. Croft i Cruse (2004: 2), kao kognitivni lingvisti, polaze od toga da su fonološko, morfološko i sintaktičko znanje konceptualno strukturirani, baš kao i jezično znanje, što se odnosi na poznavanje značenja i forme. Drugim riječima, reprezentacije jezičnog znanja su u značajnoj mjeri slične reprezentacijama drugih struktura konceptualne prirode. Složeni procesi vezani uz proizvodnju jezika itekako su ovisni o procesima koji se upotrebljavaju za ostale izvanjezične procese. Između strukture i organizacije jezičnog znanja i strukture i organizacije drugih različitih vrsta znanja vezanih uz spoznajne sposobnosti koje se ostvaruju tijekom govorenja i razumijevanja jezika ne postoji značajna razlika. Ovdje se ne dovodi u pitanje urođena sposobnost čovjeka za proizvodnju jezika, već se propituje partikularna urođena sposobnost za njegovu proizvodnju. Primarni je cilj kognitivne lingvistike istaknuti važnost i ulogu spoznajnih sposobnosti (Croft i Cruse 2004: 3). Stoga, Croft i Cruse (2004: 2) zaključuju da se jezik može opisati kao opažanje i proizvodnja trenutnih sljedova simboličkih jedinica u realnom vremenu, što za posljedicu ima da se u jeziku realiziraju kognitivne strukture uma.

Druga postavka oslanja se na analizu Langackerovu (1987) tezu koja ukazuje da je gramatika konceptualizacija. Oslanjajući se na Langackerovu teoriju (1987), Croft i Cruse (2004: 3) ističu da konceptualna struktura ne smije biti svedena na simplificiranu i istinom uvjetovanu

---

¹⁶Radi se o modelu razumijevanja značenja riječi u odnosu na okvir iskustva (okvir *restorana* ili *aviona*). O tome kako će iskustvo biti oblikovano prvenstveno ovisi o konstrukt, tj. o tome na koji će način (Croft i Cruse 2004: 19).

¹⁷Usporedi s radovima Barcelone (2000), Ungerera i Schmida (2004), Evans i Greena (2006) te Brdara, Griesa i Žic Fuchs (2011).

korespondenciju sa svijetom. Jedan od najvažnijih i središnjih pojmova kognitivne lingvistike jest upravo konceptualizacija iskustva i jezičnog znanja koje čovjek posjeduje u svrhu komunikacije. Croft i Cruse (2004: 3) zaključuju da su „svi aspekti konceptualne strukture podložni za konstruiranje, uključujući i strukturu kategorija i organizaciju znanja“¹⁸. Valja napomenuti da se kognitivnoj lingvistici značenje smatra konceptualizacijom (Langacker 1987: 5). Iako može zvučati kontroverzno, ova teza upućuje na to da postoje različiti načini imenovanja kategorija i događaja, što se očituje različitim konceptualizacijama govornika. Langackerova namjera da definira konceptualizaciju na ovaj način govori o tome da se u središtu njegovog interesa nalazi konceptualna univerzalnost, a ne u tolikoj mjeri relevantnost semantičkih struktura. Croft i Cruse (2004: 42) smatraju da je konceptualizacija primarno semantički fenomen, ističući da je nužno istaknuti važnost konceptualne univerzalnosti kategorija i zagovarati semantičku relevantnost u jeziku. U razumijevanju određenih pojava u jeziku od velike pomoći može biti *strukturalna semantika* (eng. *structural semantics*), koja se bavi analizom termina u hiponimiji i antonimiji. Croft i Cruse (2004: 7) navode upotrebu termina **stallion** (hrv. **pastuh**) i **mare** (hrv. **kobila**) u engleskom jeziku. Ovi termini predstavljaju jedan koncept, ali su u suštini antonimi, te se mogu pritom raščlaniti na semantičke karakteristike, gdje je **stallion** konj muškog spola, a **mare** predstavlja konja ženskog spola. Croft (2001) i Croft i Cruse (2004: 72-73), elaborirajući teoriju konvencionalnih univerzalnosti, ističu da imaginarij na koji se govornik oslanja kada želi formirati neku jezičnu konvenciju ne predstavlja veliki teret za proces mišljenja. Ukratko, s obzirom na činjenicu da postoje različite jezične mogućnosti unutar različitih jezika, to ne utječe u velikoj mjeri na konceptualizaciju (Croft i Cruse 2004: 72-73).

Treća postavka zalaže se da se znanje jezika vidi kao rezultat iz jezične upotrebe, što otvara novu perspektivu u razumijevanju načina kako se kategorije i strukture stvaraju i kako su nastale na temelju čovjekovih znanja o njima. Croft i Cruse (2004) ističu da kognitivna lingvistika ne analizira čovjeka kao izolirano biće, već je tijesno vezana uz kontekst života, društvo i kulturu. Stoga je cilj kognitivne lingvistike proučiti i analizirati um, koji se smatra jedinstvenim izvorom nastajanja jezika. Ako se jezik može smatrati refleksijom uma, onda se jezične pojave mogu analizirati bez većih problema (Tabakowska 2005: 11-12). Prema

---

¹⁸Croft and Cruise (2004: 3) conclude that „all aspects of conceptual structure are subject to construal, including the structure of categories and the organization of knowledge“.

kognitivnoj teoriji, gramatika jezika podrazumijeva načine organizacije i strukture svih spoznajnih sadržaja vezanih uz sposobnost govornika da ovlada uspostavljenim konvencijama jezika. Langacker (1987: 489) ističe da se kognitivna gramatika definira kao „strukturirani inventar konvencionalnih simboličkih jedinica“. Sve jedinice su simboličkog karaktera, imaju opseg sadržaja i različite stupnjeve složenosti (Langacker 1987: 76). Stoga, morfologija, sintaksa i leksik stvaraju svojevrsni kontinuum jedinica raznovrsnog stupnja te su značenja u jeziku subjektivna, s obzirom da odražavaju percepciju okoline u kojoj čovjek egzistira. Ovdje se gramatika shvaća kao alat za izražavanje zapažanja o svijetu u kojemu pojedinac živi. Stoga, tzv. „nigramatičnost“ (termin koji se upotrebljava s ciljem ukazivanja na to da se strukturni obrasci određene rečenice ne podudaraju sa skupom pravila neke gramatike) je dobro došla, što znači da je čovjek u stanju upotrebljavati one izraze koje smatra odgovarajućima za neku situaciju. Sudovi o gramatičkoj ispravnosti ne smiju se oslanjati samo na strukturalna načela, već je potrebno uključiti i kontekst (Tabakowska 2005: 18).

3.2.2. Kategorije, koncepti i mentalni leksikon

Croft i Cruse (2004) ističu važnost *kategorija* (eng. *categories*) i *koncepta* (eng. *concepts*), središnjih pojmova koji su često predmeti analize u kognitivnoj lingvistici. *Teorija prototipa* zaslužuje poseban tretman u kognitivnoj lingvistici, s obzirom da je u značajnoj mjeri utjecala na razvoj ove discipline, a kao jedna od najzaslužnijih za takav iskorak je kognitivna psihologinja Rosch (1973, 1975). Croft i Cruse (2004) ističu da je važan *pristup dinamičkog konstruiranja* (eng. *dynamic construal approach*), kod kojega se koncepti tretiraju kao entiteti koji su nastali u trenutku njihove upotrebe. Pored toga, predstavlja se i usporedno značenje riječi. Croft i Cruse (2004: 95) ističu da između članova kategorija egzistiraju granice, no da su često nejasne, no da to ne predstavlja ozbiljan problem za kognitivne lingviste. U mnogim se slučajevima događa da je prije oblikovana mjesna ili lokalna granica određene kategorije od granica cijele kategorije. Imena, termini koji se upotrebljavaju za entitete ili mentalne slike i koncepte, definiraju se kao nositelji potencijalnih znanja (Croft i Cruse 2004: 99). Drugim riječima, znak postaje relevantan u trenutku kada mu se pridaje kontekstualizirana interpretacija (Croft i Cruse 2004: 99). Riječi i rečenice zapravo nemaju fiksna značenja. Ukratko, značenja su nešto što čovjek oblikuje, oslanjajući se pritom na značajke jezičnih elemenata kao djelomičnih tragova (Croft i Cruse 2004: 98). Ovdje valja napomenuti da se proučavanjem konceptualnih kategorija i *mentalnog leksikona* (eng. *mental lexicon*) bavila Aitchinson

(1994), koja je pažnju na sebe skrenula u trenutku kada je zaključila da ne postoje sličnosti između mentalnog leksikona, koji nije fiksiran i *rječnika* (eng. *dictionary*), koji omogućuje uvide u necjelovite prikaze istog. Aitchinson (1994: 42) polazi od toga da je značenje neuhvatljivo i da granice riječi nisu jasno omeđene. Stoga, rječnici imaju ograničenu svrhu. Može se dogoditi da se značenje u određenoj mjeri preklapa sa konceptom, no to nije slučaj u svakom primjeru, s obzirom da se koncept može protezati izvan područja koje je definirano nekim terminom. Aitchinson (1994: 42) ističe da je osnovna jedinica mentalnog leksikona riječ, koja sadrži dva elementa. S jedne strane nalaze se značenje i vrsta riječi, a s druge struktura i organizacija, a leksik se očituje svojom modularnom organizacijom u kojoj moduli predstavljaju cjeline koje su međusobno povezane u kompleksnu mrežu gdje su jezično i enciklopedijsko znanje neodvojivi (Aitchinson 1994: 229-231). Stoga, mentalni leksikon treba prihvatiti kao metaforu, s obzirom da su leksičke veze u umu daleko od standardne slike rječnika. Njeni teorijski pogledi na tematiku vezanu uz kategorije, koncepte, riječi i značenje u određenoj se mjeri podudaraju s pogledima Crofta i Crusea (2004). Zaključno, temeljni teorijski principi vezani uz proučavanje oblika, značenja, kompozicijske analize i leksičke semantike mogu biti od velike koristi za analizu hiponimije, antonimije i polisemije u jeziku (Croft i Cruse 2004: 105).

4. Teorija konceptualne metafore: osvrt na prethodna istraživanja

Ovo poglavlje donosi elaboraciju konceptualne teorije o metafori (Lakoff i Johnson 1980, Lakoff 1987, Johnson 1987) i kognitivističku analizu složenosti metafore i njenog odnosa prema kulturi (Kövecses 2005, 2010a, 2010b). Pojašnjavaju se i različiti pojmovi u okviru konceptualne teorije i prezentiraju se posebne vrste metafora vezane uz ideologiju (Goatly 1997, 2007). Zaključno, pružaju se i uvidi u kognitivne aspektne teorije i elaborira odnos između uma i jezika (Fauconnier 1985, 1997; Fauconnier i Turner 2002).

4.1. George Lakoff i Mark Johnson

4.1.1. Definicija metafore i njene sastavnice

Nakon objave rada *Two Aspects of Language, and Two Types of Aphasic Disturbances* Romana Jakobsona (1956) sve više se počeo javljati interes znanstvenika diljem svijeta za proučavanjem metafore s lingvističkog stajališta. Objava knjige *Metaphors We Live By* (1980), autora Georgea Lakoffa i Marka Johnsona trasirala je novi put u proučavanju metafore ne samo kao važnog lingvističkog već i kulturnog fenomena. Knjiga *Metaphors We Live By* (1980) predstavlja prekretnicu u dotadašnjim promišljanjima vezanim uz način i metodologiju proučavanja metafore. Drugim riječima, u njoj je koncizno razrađen metodološki pristup koji se odnosi na lingvističko proučavanje metafore te je uvedena i kategorizacija istih s obzirom na sadržaj i značenje. Može se potvrditi da se po prvi put u suvremenoj lingvistici pojavljuje jedna posve nova znanstvena disciplina u lingvistici, *kognitivna lingvistika*, koja dovodi u pitanje osnovne postavke *generativne gramatike* (eng. *generative grammar*)¹⁹ Noama Chomskog (1957, 1965).

Stoga, Lakoff i Johnson (1980) iznose tri važne teze vezane uz proučavanje metafore:

1. Metafore su sveprisutne u jeziku te smjele biti promatrane i analizirane isključivo u književnim kontekstima;

---

¹⁹Radi se o pristupu u proučavanju jezika koji se oslanja na postavke formalne logike, a najpoznatiji je onaj koji predstavlja generativna gramatika Noama Chomskog (1957, 1965), koja polazi od teze da je proizvodnja jezika nepobitno povezana uz genetski faktor i da je svaka osoba na temelju finalnog broja strukturnih obrazaca u stanju proizvesti veliki broj rečenica koje su gramatički ovjerene.

2. U svakodnevnoj upotrebi svaku vrstu metafore odlikuje visoki stupanj koherentnosti i sistematičnosti;

3. Metafore su nepobitno povezane uz proces mišljenja te vjerodostojno odražavaju način na koji čovjek razmišlja i djeluje.

Lakoff i Johnson (1980: 3) odbacuju uvriježenu definiciju metafore koja govori u prilog tome da se radi o stilskoj figuri čiji je retorički kapacitet neizmjerljivo važan i koja predstavlja sredstvo mašte nekog pjesnika. S obzirom da je metafora rasprostranjena u svakodnevnom životu, prisutna je i u razmišljanjima i djelovanjima čovjeka. Isti autori navode da koncepti koji imaju zadatak upravljati mišljenjem ljudi nisu striktno i isključivo vezani uz um već nastoje njima upravljati i ustrojavati ono što ljudi opažaju u svom okruženju. Ovdje je bitno naglasiti da su ljudi svog konceptualnog sustava nesvjesni. Stoga, da bi se moglo razumjeti da je koncept uistinu metaforičan i na dnevnoj bazi pruža mogućnost ustroja različitih aktivnosti čovjeka, Lakoff i Johnson (1980: 4-5) ističu primjer koncepta RASPRAVE i metaforu RASPRAVA JE RAT (eng. ARGUMENT IS WAR). Ova se metafora manifestira u nizu sljedećih izraza:

*Tvoje su tvrdnje **neobranjive**.*

***Napao** je slabe točke moje argumentacije.*

*Njegove primjedbe **pogađaju u bit**.*

***Oborio** sam njegovu tvrdnju.²⁰*

Kod ovih je primjera važno uočiti da nije nužno govoriti o raspravama oslanjajući se isključivo na ratnu terminologiju. Postoje brojne situacije u životu u kojima se na osobu s kojom se vodi rasprava gleda kao na protivnika. Stoga je u raspravama dopušteno braniti vlastite pozicije i napadati tuđe. Tijekom neke rasprave osoba se iz određenih razloga iz iste može povući ili pak može napredovati ukoliko iznese dobar argument. Dok traje određena rasprava, osoba može osmisliti taktike koje će se moći primijeniti u praksi. Zaključno, poznato je da ljudi u određenim raspravama zaista mogu izgubiti ili pobijediti. Široki spektar

---

²⁰Primjeri ovih metafora izvorno su navedeni u radu Lakoffa i Johnsona (1980: 4-49). Nadalje u tekstu, sve navode izvornih rečenica preveo je autor ovoga rada.

toga što čovjek može činiti tijekom rasprave dobrim dijelom ustrojeno je pomoću koncepta RATA. Iako za vrijeme rasprave neće doći do fizičkog sukoba, doći se do borbe riječima i ustroj rasprave (odbrana, napad, protuodbrana) na to i ukazuje. Kod primjera metafore RASPRAVA JE RAT rasprava i rat predstavljaju dva dijametralno suprotna koncepta. Da bi se razgovor shvatio kao rasprava, potrebno je uzeti u obzir višedimenzionalni ustroj koncepta rata na adekvatni ustroj razgovora. U slučaju rasprave radi se o verbalnom diskursu, a u slučaju rata riječ je o fizičkom i oružanom sukobu. Drugim riječima, jedna se aktivnost (govor) nastoji razumjeti pomoću druge (fizička borba).

Lakoff i Johnson (1980: 5) smatraju da je primarni cilj metafore leži u tome da se jedna stvar razumije i doživi pomoću druge. Lakoff i Johnson (1980: 5) zaključuju da je koncept metaforički ustrojen i da je sama aktivnost metaforički ustrojena, što navodi na zaključak da se o jeziku može govoriti kao o fenomenu koji ima metaforičku narav. Lakoff i Johnson (1980: 160-166) drže da je konceptualna metafora „kognitivni mehanizam koja služi da se složeni i apstraktni entiteti konceptualiziraju preko jednostavnih i konkretnih entiteta“²¹. Drugim riječima, kod konceptualne metafore je karakteristično da dolazi do spajanja dvaju sličnih ili identičnih elemenata dviju različitih *domena* (eng. *domains*)²². Lakoff i Johnson (1980) uvode u upotrebu pojmove *izvorna domena* (eng. *source domain*) i *ciljna domena* (eng. *target domain*). Croft i Cruse (2004: 195) ističu da se izvorna domena odnosi na fizičke aspekte stvarnosti i „oslanja na doslovno značenje izraza“, dok je ciljna domena vezana uz apstraktne aspekte i „o njoj rečenica govori“. Drugim riječima, izvorna domena smatra se onom

---

²¹Lakoff and Johnson (1980: 160-166) claim that conceptual metaphor is „a cognitive mechanism which helps complex and abstract entities to be conceptualized in terms of simple and concrete entities“.

²²Da bi se bit konceptualne metafore mogao shvatiti, važno je taj pojam dovesti u korelaciju s pojmom *konvencionalne metafore* (eng. *conventional metaphor*). Kružić, Lovrić, Maksimović (2010: 28) ističu da je konvencionalna metafora u suštini fraza koju govornici određenog jezika upotrebljavaju na svakodnevnoj bazi, a da su pritom nesvjesni da se radi o izrazu metaforičke prirode. Stoga se može zaključiti da konceptualna metafora nadilazi sferu konvencionalne te da joj je nadređena. Kružić, Lovrić, Maksimović (2010: 28) to pojašnjavaju na primjeru metafore GLEDANJE JE DODIRIVANJE (eng. WATCHING IS TOUCHING). Uz ovu se metaforu vezuju izrazi poput *ne mogu skinuti pogled s nje* ili *skidam te pogledom*. U ovim se slučajevima radi o frazalnim izrazima koji imaju svoja značenja, te ih se može smatrati konkretizacijama konceptualne metafore koja ostaje neizgovorena. Na temelju toga Lakoff i Johnson (1980: 100) zaključuju da je konvencionalna metafora metaforički izraz konceptualne prirode.

koja sadrži bazične informacije za uspostavu i nadgradnju analogije s ciljnom domenom. Lakoff i Johnson (1980: 160-166) i Lakoff (1993: 208-209) podcrtavaju da je za razumijevanje ciljne (apstraktne) domene, koja ima nejasnu strukturu i koja je nedokučiva potrebno uvesti izvornu (konkretnu) domenu koja će pružiti elemente za njenu jasnu strukturu. Izvorne se domene u jeziku značajno oslanjaju na konkretne entitete kao što su PROSTOR, KRETANJE, VELIČINA, TEŽINA, TEMPERATURA, HRANA, BILJKE i ŽIVOTINJE. Ciljne se domene uglavnom odnose na apstraktne pojmove kao što su VRIJEME, ŽIVOT, UM, KOMUNIKACIJA, MIŠLJENJE, EMOCIJE, DRUŠTVENI ODNOSI i POLITIČKI ODNOSI. Lakoff i Johnson (1980) ističu da se korespondencije mogu podijeliti na *ontološke* (eng. *ontological*) i *epistemiološke* (eng. *epistemological*), navodeći da je formula preslikavanja A je B i kao takva je ireverzibilna. Stoga će svaka metafora uspostaviti preslikavanje i sustavnu korespondenciju između jedne i druge domene, a čitatelj ili primatelj će biti u stanju percipirati i razumjeti neku temu u okvirima izvora.

4.1.2. Vrste metafora po strukturi

Lakoff i Johnson (1980) metafore dijele na tri vrste. *Orijentacijske metafore* (eng. *orientational metaphors*) su metafore koje su nastale iz spacijalnih i orijentacijskih odnosa (gore-dolje, iznad-ispod, sprijeda-straga, unutra-vani, središnje-rubno i duboko-plitko). Lakoff i Johnson (1980: 14) ističu da su ove orijentacije usađene u fizičkom i kulturnom iskustvu čovjeka. Ove vrste metafora značajno se razlikuju od društva do društva. Stoga, u nekoj kulturi budućnost se nalazi ispred ljudi, dok se u nekoj drugoj ona nalazi iza ljudi. Neke od osnovnih konceptualnih metafora u toj grupi su DOBRO JE GORE (eng. GOOD IS UP), ZDRAVO JE GORE (eng. HAPPY IS UP), SRETNO JE GORE (eng. HAPPY IS UP), SVJESNO JE GORE (eng. CONSCIOUS IS UP) i druge, te LOŠE JE DOLJE (eng. BAD IS DOWN), BOLESNO JE GORE (eng. ILL IS DOWN), TUŽNO JE DOLJE (eng. SAD IS DOWN), NESVJESNO JE DOLJE (eng. UNCONSCIOUS IS DOWN) i dr.

Sve što određena osoba smatra dobrim ili afirmativnim poima se kao nešto što je GORE/NAPRIJED, a nešto što je loše nalazi se DOLJE/NAZAD. Lakoff i Johnson (1980: 15-17) ističu sljedeće primjere metafora:

SRETNO JE GORE

Ushićen sam.

*To me **podiglo**.*

TUŽNO JE DOLJE

*To me **spustilo na zemlju**.*

***Potonule** su mi sve lađe.*

Uspravno tjelesno držanje podrazumijeva prisutnost afirmativnih emocionalnih stanja poput ushita, radosti, oduševljenja i sreće. S druge strane, valja napomenuti da se pogrbljeno držanje poistovjećuje s negativnim emocionalnim stanjima poput tuge ili depresije.

SVJESNO JE GORE

*Već sam **na nogama**.*

*Rano **ustaje**.*

NESVJESNO JE DOLJE

***Pod** hipnozom je.*

***Pao** je u komu.*

ZDRAVLJE/ŽIVOT SU GORE

*Vaše zdravlje je **na visini**.*

*U **vrhunskoj** je formi.*

BOLEST/SMRT SU DOLJE

***Zalegao** je u postelju.*

*On ubrzano **propada**.*

Afirmativna emocionalna stanja poput dobrog zdravlja i dobre fizičke pripremljenosti pružaju mnogima osjećaj zadovoljstva. S druge strane, ukoliko je neka osoba narušena zdravlja tada se nalazi u podređenom položaju.

IMATI KONTROLU/SILU JE GORE

*Imam kontrolu **nad** njom.*

*Držim situaciju **pod kontrolom**.*

BITI POD NEČIJOM KONTROLOM/SILOM JE DOLJE

*On je **pod** mojom vlašću.*

*Njegova moć **opada**.*

Koncept fizičke veličine u korelaciji je sa fizičkom snagom. Netko tko uspije iz borbe ili bitke izaći kao pobjednik nalazi se iznad protivničke strane.

VIŠE JE GORE

*Broj tiskanih knjiga svake godine **raste**.*

*Ima **visok** startni broj.*

MANJE JE DOLJE

*Imam **nizak** prosjek ocjena.*

*Plaća mi je prošle godine **pala**.*

Ovi primjeri metafora ukazuju da ukoliko se u određeni spremnik nadoda veći broj stvari ili predmeta, evidentno će razina u njemu porasti.

DOGAĐAJI IZ DOGLEDNE BUDUĆNOSTI SU GORE

*Što nam **predstoji** ovaj vikend?*

*Bojim se onoga što je **pred** nama.*

Iz perspektive gledanja i promatranja, oči su te koje uvijek gledaju u smjeru u kojemu se čovjek kreće. Ukoliko se neki predmet čovjeku približava, on se doima većih dimenzija. Imajući u vidu da je tlo nepomično, vrh predmeta se u vidnom polju pomiče prema gore.

DOBAR STATUS JE GORE

*Na **visokom** je položaju.*

Na **vrhuncu** je karijere.

LOŠ STATUS JE DOLJE

Na **dnu** je društvene ljestvice.

Spao je na niske grane.

U zapadnoj kulturi uvriježeno je da se društveni status vezuje uz pojam moći. Stoga je fizička moć nešto što se nalazi iznad. S druge strane, netko tko ne posjeduje fizičku moć nalazi se ispod.

DOBRO JE GORE

Njegov je rad **visoko** kvalitetan.

Porastao si u mojim očima.

LOŠE JE DOLJE

Kola su krenula **nizbrdo**.

Dotaknuli smo **dno**.

Afirmativna emocionalna stanja kod čovjeka kao što su radost i sreća se nalaze gore. S druge strane, negativna emocionalna stanja kao što tuga i depresija nalaze se dolje.

VRLINA JE GORE

On ima **uzvišene** ideale.

Ona ima **visoke** standarde.

GRIJEH JE DOLJE

To je **nizak** udarac.

Ne bih se **spustio** tako **nisko**.

Ukoliko neka osoba posjeduje čitav niz vrlina, to znači da je u standardu koje je uspostavilo društvo u kojemu živi. S druge strane, negativne ljudske osobine podrazumijevaju da se čovjek nalazi dolje.

Ontološke metafore (eng. *ontological metaphors*) su metafore koje služe za brojne namjene, a svoju metaforičku prirodu pokazuju u različitim primjerima u jeziku (Lakoff 1980: 25-26). Zastupljene su u procesima mišljenja te se jako često uzimaju zdravo za gotovo. Stoga se smatraju neposrednim opisima različitih umnih predodžbi. Ontološke se metafore upotrebljavaju na način da pomoću njih složeni, apstraktni i nedostupni pojmovi mogu konceptualizirati kao jednostavne, konkretne i materijalne pojave. Najveći broj je *metafora omeđenog prostora* (eng. *container metaphors*). Da bi se mogla razumjeti uloga ovih metafora, bitno je navesti primjere u jeziku u kojima se upotrebljavaju. Kada je u pitanju metafora u kojoj se spominje termin **inflacija**, Lakoff i Johnson (1980: 26) navode sljedeće primjere:

INFLACIJA JE ENTITET

Inflacija snižava naš životni standard.

*Nastradali smo ukoliko **poraste inflacija**.*

Kao učestala financijska pojava u ekonomiji, inflacija se može identificirati, kvantificirati i navesti kao uzrok određenih gospodarskih kretanja. Valja napomenuti da su ontološke metafore zastupljene u jeziku u velikom broju te pomoću njih čovjek je u stanju izgraditi odnos sa vlastitim iskustvima. Lakoff i Johnson (1980: 26-27) ističu sljedeće primjere za druge koncepte:

IDENTIFICIRANJE ASPEKATA

*Kada je situacija neizvjesna, na vidjelo izlazi **ružnija strana njegova karaktera**.*

*Teško pratim **tempo modernog života**.*

IDENTIFICIRANJE UZROKA

*Slomio se pod **pritiskom odgovornosti**.*

***Unutarnji sukobi** stajali su ih naslova.*

REFERIRANJE

*Radimo na izgradnji **mira**.*

*Srednja klasa je **moćna tiha sila** u američkoj politici.*

KVANTIFICIRANJE

*Da bih dovršio ovu knjigu, trebat će mi **mного strpljenja**.*

*U tebi se nakupilo **previše srdžbe**.*

Iz navedenih je primjera vidljivo da ontološke metafore imaju sužen ili ograničen dijapazon moguće namjene. Ako se određeni nefizički predmet vidi kao entitet ili supstancija, ljudi ga neće biti u stanju razumjeti. Lakoff i Johnson (1980: 27-28) navode i ove primjere metafora:

UM JE STROJ

*Još uvijek pokušavamo **izbrusiti** finalno rješenje.*

*Moj mozak danas jednostavno ne **funkcionira**.*

UM JE LOMLJIV PREDMET

*Njen ego je jako **krhak**.*

*To iskustvo ga je **uništilo**.*

Na temelju analize ovih primjera može se zaključiti da se metafore odnose na razne vrste predmeta. Ove vrste metafora nude različite metaforičke modele vezane uz um, ukazujući da se ljudi u velikoj mjeri znaju usredotočiti na analizu različitih aspekata mentalnog zdravlja. Stoga, metafora **stroja** konceptualizira um kao nešto što se može upaliti ili ugasi, nešto što posjeduje unutarnju sustavnost, energiju, proizvodni kapacitet i razinu efikasnosti.

Lakoff i Johnson (1980: 28-29) ističu važnost *metafore spremnika*. Stoga se čovjeka može smatrati spremnikom koji je omeđen površinom koja ga orijentira. Takva se orijentacija može primijeniti na predmete i stvari temeljem sheme UNUTRA-VANI. Na temelju toga kuće i različite prostorije su SPREMNICI te se kretanja čovjeka i eventualni prelazak iz jedne u drugu sobu ili prostoriju doživljava kao obilaženje jednog ili drugog spremnika. I supstancije se mogu smatrati SPREMNICIMA (primjerice u slučaju vode). Lakoff i Johnson (1980: 28-30) ističu da se orijentacija može pridati i čvrstim predmetima, a i polje se može

konceptualizirati kao SPREMNIK, pa sve ono što se vidi nalazi se unutar njega. Da bi to pojasnili, Lakoff i Johnson (1980: 29-30) navode sljedeće primjere:

VIDNA POLJA SU SPREMNICI

*Brod **nestaje** iz video kruga.*

***Imam** ga u vidu.*

Kada su u pitanju događaji, radnje, aktivnosti ili stanja, događaji i radnje se percipiraju kao predmeti, aktivnosti kao supstancije, a stanja kao spremnici. Primjeri koji to potvrđuju su sljedeći:

*Jesi li **gledao** utakmicu?* (utakmica kao predmet)

*Sudjeluješ li **u** nedjeljnoj utakmici?* (utakmica kao spremnički predmet)

Na općem stupnju aktivnosti i supstancije se doživljavaju kao supstancije. To potvrđuju i ovi primjeri:

*On je dobar **u** pisanju sastavaka.*

***Uz** pisanje možeš slušati glazbu.*

Strukturne metafore (eng. *structural metaphors*) su metafore kod kojih je struktura izvorne i ciljne domene najrazvijenija. Drugim riječima, kod kojih je znakovito da izvorna domena pruža relativno bogatu konceptualnu strukturu pozadinu za ciljnu domenu. Primjerice, Lakoff i Johnson (1980: 46-50) navode najzastupljenije izvorne domene: HRANA, BILJKE, ŽIVOTINJE, ZGRADE, PUTOVANJE i RAT, dok su najčešće ciljne domene IDEJE, TEORIJE, ŽIVOT, LJUBAV, DRUŠTVENA ORGANIZACIJA i POLITIČKI ODNOSI, npr.:

*Ne mogu **probaviti** toliko činjenica odjednom.*

*Njegove su ideje napokon **sazrele**.*

*Da li je to **temelj** tvoje teorije?*

*Poznat je po svojim brojnim **osvajanjima**.*

4.1.3. Konceptualno otjelovljenje

Lakoff (1987) i Johnson (1987) u svojim istraživanjima vezanim uz proučavanje odnosa ljudskog uma i jezika posvećuju analizi *otjelovljenja misli* (eng. *enactionism*). Polazeći od analize jezika na neuropsihološkoj razini, otjelovljenje misli usko je povezano uz „načela djelovanja senzornog i motoričkog sustava“ (Stanojević 2003: 688). Imajući u vidu da se u ovom kontekstu spoznaja odnosi na biološku komponentu, a ona je ograničena temeljem tjelesnih partikularnosti koje nije moguće razdvojiti od jezičnih i kulturnih dimenzija, postavlja se pitanje da li se prethodno istaknuti konteksti mijenjaju ako nastoje ograničiti djelovanje čovjeka. Stoga Lakoff poseže za metaforom, koju objašnjava kao izravan rezultat koji nastaje iz općeg znanja o svijetu i predstavlja nezaobilaznu sastavnicu u razmišljanju čovjeka. Lakoff (1987) ističe da metafore nisu dio jezika, već su zastupljene unutar djelovanja čovjeka na svakodnevnoj bazi. Lakoff (1987, 1993, 1999) i Johnson (1987) smatraju da ljudi oblikuju i razumiju kategorije i koncepte oko sebe na temelju iskustva. Drugim riječima, umne i jezične kategorije ne mogu se definirati kao apstraktne. Konceptualne kategorije, struktura i značenja različitih riječi i rečenica ni u kojem se slučaju ne odnose isključivo na kombinacije sljedova apstraktnih oblika univerzalnog tipa, već se veliki broj tih značenja i struktura može dovesti u izravnu vezu sa iskustvom, i to prvenstveno onim tjelesnim. Lakoff (1990, 1993) ističe da iznimno veliki broj koncepata koji su apstraktne naravi kao što su vrijeme, količina i uzročnost proizlaze iz tjelesnog iskustva koje je definirano određenim specijalnim odnosima. Drugim riječima, koncepti su usađeni u iskustvu čovjeka, bilo da se radi o tjelesnom, društvenom ili kulturnom. *Konceptualno otjelovljenje* (eng. *conceptual embodiment*), kao novoformirani pojam u kognitivnoj lingvistici, suprotstavlja se postavkama jezične teorije vezane uz arbitrarnost lingvističkog znaka i nudi posve novi način sagledavanja tematike vezane uz odnos uma i jezika. Lakoff (1987: 12-13) ističe da se na određene kategorije može gledati kao na rezultat prirode bioloških kapaciteta čovjeka i iskustva njegovog djelovanja u fizičkom i društvenom okruženju. Uz već spomenuto, još se jedan pojam nameće kao bitan, kada se govori o poveznici uma i kategorija. Naime, od izuzetne važnosti za njihovo proučavanje je i *funkcionalno otjelovljenje* (eng. *functional embodiment*), koji polazi od toga da se koncepti ne razumiju samo na intelektualnoj razini već se upotrebljavaju nesvjesno i neovisno o njihovom sadržaju (Lakoff 1987: 12-13). Kada se

raspravlja o iskustvu, može se govoriti i o geštaltima, pa Lakoff i Johnson (1980: 74-75) ističu da su *iskustveni geštalti*²³ slojevite cjeline sa strukturom i sadržajem.

4.1.4. Eksperijentalizam

U svjetlu novog sagledavanja odnosa između jezika i uma Lakoff i Johnson (1980) odlučuju se iznijeti najvažnije značajke objektivizma i subjektivizma²⁴, koje smatraju i svojevrsnim mitovima. To će im poslužiti kako bi na temelju teorijskih postavki ovih filozofskih pravaca ponudili vlastiti teorijski okvir, koji će biti od velike važnosti za kognitivnu lingvistiku.

Temeljem elaboracije vrsta metafora i pojma konceptualnog otjelovljenja Lakoff i Johnson (1980: 169-171) smatraju da je potrebno uvesti u upotrebu pojam koji bi predstavljao svojevrsnu sintezu objektivizma i subjektivizma. Taj pojam definiraju kao *eksperijentalizam* (eng. *experientalism*). Navedeni filozofski pravci nisu jedini za shvaćanje čovjeka, kulture i svijeta. Istina ni u kojem slučaju ne može biti apsolutna, ali ne može biti ni smatrana proizvodom čovjekove mašte. Stoga, metafora je jedini fenomen u jeziku, društvu i kulturi koji može spojiti nespojivo, odnosno sjediniti razum i maštu. Zaključno, eksperijentalistički pristup u sagledavanju stvarnosti pruža čovjeku mogućnost da uspije nadvladati sukob između objektivističkog i subjektivističkog pristupa.

4.2. Zoltán Kövecses

4.2.1. Sastavnice metafore i vrste

Kövecses (2003, 2005) nastoji dopuniti konceptualnu teoriju metafore i ponuditi sofisticiranu verziju iste. S obzirom da se radi o teoriji složene prirode, bitno je poći od toga da se metafora sastoji od sastavnica koje uzajamno djeluju. Te sastavnice su izvorna domena, ciljna domena, iskustvena baza, živčane strukture u mozgu, relacija između izvora i cilja, metaforički jezični izrazi, preslikavanje, posljedice, složenice, nejezične spoznaje i kulturni modeli. Prve dvije

---

²³Geštalt ima dimenzije koje su određene uz pomoć koncepata. Različite dimenzije kategorije proizlaze iz iskustva. Upravo zahvaljujući dimenzijama čovjek je u mogućnosti kategorizirati iskustvo, a one kao takve imaju osnovu koja podrazumijeva sudionike, dijelove, faze, linearni slijed i cilj ili svrhu. Kada je riječ o sudionicima, ova dimenzija proizlazi iz koncepta tzv. *sebstva*, koji predstavlja važnog aktera razdvojitivog iz radnji ili aktivnosti vezanim uz njega (Lakoff i Johnson 1980: 74-75).

²⁴Više o značajkama objektivizma i subjektivizma može se pronaći u knjizi Lakoffa i Johnsona (1980: 185-215).

sastavnice odnose se na izvornu i ciljnu domenu. Kövecses (2003, 2005) ističe da je izvorna domena fizičke naravi i predstavlja neki jednostavan i konkretan entitet, dok je ciljna domena nefizička i odnosi se na neki entitet koji je složen i apstraktan. Kada se radi o iskustvenoj osnovi, upotreba nekog izvora koji će se istaknuti s ciljem baziran je na otjelovljenom iskustvu. Kövecses (2003, 2005) podcrtava da je otjelovljeno iskustvo usko vezano uz određene živčane veze između područja mozga. U trenutku kada se aktivira dio mozga koji se odnosi na privrženost, istovremeno će se aktivirati i onaj koji se odnosi na toplinu. Spona između izvora i cilja je specifična. Kövecses (2003, 2005) ističe da je izvorna domena primjenjiva na nekoliko ciljeva, a cilj se može aplicirati i na nekoliko izvora. Stoga, domena PUTOVANJA često se odnosi na domenu ŽIVOTA i LJUBAVI, za što postoje brojni jezični dokazi u engleskom jeziku. Na temelju združivanja u parove izvornih i ciljnih domena nastaju metaforički izrazi koji se stvaraju spajanjem dvaju konceptualnih domena. Izvorne domene često preslikavaju neke ideje na cilj koji je veći od bazičnih odnosa. Takva se preslikavanja nazivaju *posljedicama* ili *zaključcima*.

Govoreći o metafori u kontekstu jezika, Kövecses (2003, 2005) zaključuje da su metafore jezična i kulturna pojava. S obzirom da je um konceptualno ustrojen (Lakoff i Johnson 1980: 3-5), jezične metafore su zapravo izrazi nastali na temelju metaforičkih koncepata te je time metafora inherentna jeziku, misli, društveno-kulturalnoj komponenti i tijelu, ali najvažniju ulogu zauzima metafora u misli.

Polazeći od *konceptualne teorije metafore* (Lakoff i Johnson 1980, Lakoff 1987), Kövecses (2010a: 4, 37) ističe da kod *strukturnih metafora* (eng. *structural metaphors*) izvorna domena predstavlja metaforičke izraze na koje se čovjek oslanja da bi mogao razumjeti drugu domenu. Najčešće izvorne domene u jeziku se HRANA, BILJKE, ŽIVOTINJE, ZGRADE i PUTOVANJE. S druge strane, najzastupljenije ciljne domene u jeziku su IDEJE, TEORIJE, ŽIVOT, LJUBAV i DRUŠTVENA ORGANIZACIJA. Kövecses (2010a: 4) navodi sljedeće primjere metafore:

DRUŠTVENE ORGANIZACIJE SU BILJKE (eng. SOCIAL ORGANIZATIONS ARE PLANTS)

Radi za ogranak banke.

*Naša kompanija **raste**.*²⁵

Kövecses (2010a: 18) ističe da i LJUDSKO TIJELO može poslužiti kao idealna izvorna domena. Svi aspekti koji se upotrebljavaju u metaforičkom razmišljanju uključuju različite dijelove tijela (**glava**, **vrat**, **lice**, **srce**, **ruke** ili **noge**). Stoga se može govoriti o metaforama kao što su **srce problema**, na **čelu** odsjeka, **lice pravde** i **poduprijeti odgovor**. Kada se radi o pojmovima koji uz usko povezani uz koncept tijela i odnose se na zdravstveni status (zdravlje ili bolest) pojedinca ili društva, mogu se zabilježiti sljedeće metafore: **zdravo društvo**, **zdravo okruženje**, **zdrava atmosfera**, **zdrav odnos**, **bolestan um** i **bolestan čin**. Kövecses (2010a: 19) navodi da BILJKA kao izvorna domena pruža dobar temelj za razumijevanje ciljne domene. Stoga se mogu čuti metafore kao što su u **cvijetu mladosti**, **plod rada**, **izvorna ljepota** ili **izvoz cvjeta**. S druge strane, ŽIVOTINJE mogu biti idealna izvorna domena, pogotovo kada se želi ukazati na karakterne crti prisutne kod ljudi. Tako se može zabilježiti da je netko **snažan poput tigra**, **vjeran kao pas**, **lukav kao lisica** ili **spor kao puž** (Kövecses 2010a: 19).

Kövecses (2010a: 38) ističe da su *ontološke metafore* (eng. *ontological metaphors*) one kod kojih izvorna domena nudi malo strukturnog znanja za ciljnu domenu. Upotrebljavaju se u slučajevima da se vidi omeđena struktura na mjestima gdje je ima malo ili uopće nije zabilježena. Lakoff (1980: 25) ističe da se ove metafore odnose na procese mišljenja i da se može govoriti o opisima različitih umnih predodžbi. Čovjek poseže za upotrebom ontoloških metafora da bi se pomoću njih kompleksni i apstraktni fenomeni mogli konceptualizirati kao pojednostavljene i konkretne pojave. U ovu skupinu metafora spadaju *metafore omeđenog prostora* (eng. *container metaphors*), koje su široko rasprostranjene u jeziku. Kövecses (2010a: 38) ističe da se *personifikacija* smatra vrstom ontološke metafore. U takvim se slučajevima ljudske osobine često pridaju entitetima koji nisu vezani uz ljude. Zaključno, personifikacija se oslanja na najistaknutiju domenu u stvarnosti - ljude (Kövecses 2010a: 39). Valja istaknuti ove primjere:

*Život me **prevario**.*

*Kompjuter me **izdao**.*

---

²⁵Svi primjeri ovih metafora navedeni su u radu Kövecsesa (2010a: 4-166).

Orijentacijske metafore (eng. *orientational metaphors*) su metafore kod kojih izvorna domena nudi vrlo malo znanja za ciljnu domenu (Kövecses 2010a: 38). Duboko su usađene u kulturnom iskustvu (Lakoff i Johnson 1980: 14) te su u različitim društvima zabilježeni i različiti primjeri metafora. Kövecses (2010a: 40-41) se prvenstveno oslanja na primjere konceptualnih metafora koje su istaknuli Lakoff i Johnson (1980: 15-17) kao što su VIŠE JE GORE, VRLINA JE GORE, DOBRO JE GORE, ZDRAVO JE GORE te MANJE JE DOLJE, MANA JE DOLJE, LOŠE JE DOLJE, BOLESNO JE DOLJE, itd.

4.2.2. Primarne i kompleksne metafore

Kövecses (2010a: 95) raspravlja i o postojanju *primarnih* (eng. *primary metaphors*) i *kompleksnih metafora* (eng. *complex metaphors*). Primarne metafore su metafore jednostavnije konceptualne strukture. Valja istaknuti da veći broj primarnih metafora čine kompleksnu metaforu, koju su složeni konceptualni sustavi. Primarne metafore su motivirane neovisno od složenih. Stoga bi metafora ARGUMENT JE ZGRADA bila poprilično teška za motivaciju, s obzirom da zgrade i teorije nisu u iskustvu u određenoj korelaciji. Fizičke strukture i apstraktni principi omogućuju čovjeku da stvori, oblikuje, rastavi ili nešto organizira. Stoga je moguće imati nekoliko izvornih koncepata za jednu ciljnu domenu (Kövecses 2010a: 96-100), što potvrđuje primjer SREĆE. Stoga se SREĆA može konceptualizirati kao SVJETLO, VITALNOST, PRIRODNA SILA, TEKUĆINA U SPREMNIKU i slično.

U nastojanjima da metaforu analizira kao jedinstveni fenomen, Kövecses (2010b) uvodi sljedeće pojmove u upotrebu:

- 1) *doseg metafore* (eng. *scope of metaphor*),
- 2) *glavno žarište značenja* (eng. *main meaning focus*),
- 3) *središnja preslikavanja* (eng. *central mapping*).

Kada Kövecses (2000b: 90) govori o dosegu metafore, polazi od teze da je moguće da ciljna domena ima nekoliko izvornih domena i objašnjava na koliki se broj ciljnih domena prenosi jedan izvorni koncept. Stoga tu tezu potkrepljuje primjerima TEORIJE SU ZGRADE, ODNOSI SU ZGRADE i KARIJERA JE ZGRADA. Navedene metafore pripadaju sveobuhvatnoj metafori bazične razine koju naziva SLOŽENI APSTRAKTNI SUSTAVI SU ZGRADU. Iz ovih primjera može se uočiti da svaka izvorna domena nastoji istaknuti jedan ili

ograničeni broj aspekata ciljne domene. Stoga, glavno žarište značenja preslikava se na specifičan način te je usko povezano uz *središnje znanje* (eng. *central knowledge*).²⁶.

4.2.3. Veliki lanac metafora i metafore strukture događaja

Kövecses (2010a: 117-118) ističe da je konceptualno otjelovljenje jedan od ključnih pojmova u lingvistici i kognitivnoj znanosti općenito. S obzirom da je izvorna domena vezana uz osnovna fizička, biološka, prirodna i društvena iskustva, može imati različite utjecaje na tijelo, poput kretanja u različitim pravcima ili ekspresivnog ponašanja. Stoga metafora UZROCI SU SILE najvjernije oslikava način na koji sile djeluju i utječu na ljudsko tijelo. Kövecses (1990, 2000a, 2010a: 149) i Gibbs (2005) u svojim radovima ističu važnost složenih metaforičkih sistema, pa se mogu navesti i sljedeći primjere:

*Sada imamo odličan **temelj** koji možemo nadograditi.*

***Mašina** demokracije može biti brzo stvorena, ali njen duh je također važan.*

Kövecses (2010a: 149) razlikuje *veliki lanac metafora* (eng. *chain metaphors*) i *metafora strukture događanja* (eng. *event-structure metaphors*). Veliki lanac metafora opisuje kako se objekti i stvari konceptualiziraju u svijetu, dok se metafore vezane uz strukture događaja odnose na način kako sami događaji mogu biti metaforički shvaćeni. Veliki lanac metafora obuhvaća konceptualne stvari, a metafore vezane uz strukture događaja se vezuju uz analizu odnosa (Kövecses 2010a: 151). Kövecses (2010a: 152) ističe sljedeće primjere:

LJUDI SU ŽIVOTINJE

*Sve što sam čuo bila je vika producenta: Što dovraga glupa **krava** radi?*

LJUDSKO PONAŠANJE JE ŽIVOTINJSKO PONAŠANJE

*Njegova majka bila je **mačkasta** i glasna.*

Kövecses (2010a: 154) se najvećim dijelom oslanja na istraživanje Lakoffa i Turnera (1989) i na *folk teoriju* (eng. *folk theory*), koja ukazuje koliko je metafora zapravo inherentna društvima i kulturama. Kada se raspravlja o određenim konceptima, mogu im se pridati neke

---

²⁶Pojam *glavnog značenjskog žarišta* Kövecses (2010b) je preuzeo od pojma *središnjeg znanja* kojega je definirao Langacker (1987: 158-161).

karakteristike. Kod složenih metaforičkih sustava izvorna domena se odnosi na TIJELO, BILJKA, STROJ i ZGRADA, dok se ciljna domena vezuje uz apstraktne i složene sustave (Kövecses 2010a: 156). Složeni metaforički sustavi su UM JE STROJ, EKONOMSKI SUSTAVI SU ZGRADE, KARIJERE SU ZGRADE, TVRTKA JE OSOBA, TVRTKE SU BILJKE, ODNOSI SU BILJKE, DRUŠTVO JE OSOBA i DRUŠTVO JE STROJ.

4.2.4. Kulturni modeli

Kövecses (1990, 2010b) puno pažnje posvećuje analizi odnosa između jezika i kulture, odnosno metafore i kulture. Kövecses (2005, 2010b) ističe da pojam *kulture* dovodi do diferencijacije u kognitivnoj teoriji te da postoje tri stupnja metaforičke analize. Prvi stupanj vezan je uz proučavanje načina na koji se govornici nekog jezika oslanjaju na metaforu. Drugi stupanj podrazumijeva postojanje konvencionaliziranih metafora koje u velikoj mjeri služe lingvistima da izvedu zaključke vezane uz generalizacije metaforičkog koncepta, dok se treći oslanja na *iskustveno otjelovljenje* (eng. *embodiment*), gdje se naglašava da metafore otjelovljuju apstraktne koncepte, povezujući primarne spoznaje iz rane faze čovjekovog djetinjstva sa tjelesnim iskustvom. Kövecses (2010b: 202-205) ističe da se konceptualizacija u kulturi odvija pod pritiskom otjelovljenja i konteksta. Pritom je kontekst određen značajkama lokalne kulture te može biti definiran fizičkim, društvenim i kulturnim diskursom.

No, kada se pritom uzmu u obzir i brojne metafore u drugim svjetskim jezicima, moglo bi se zaključiti da veliki broj metafora neuniverzalnog tipa nadmašuje broj univerzalnih tipa. To ukazuje na prisutnost *varijacije* (eng. *variation*) u metafori. Ona se može pojaviti u različitim oblicima, a u primjerima jedna apstraktna domena vezuje se uz niz interkulturalnih načina. Stoga se LJUBAV može konceptualizirati kao **jedinstvo**, **putovanje**, **vatra** ili **lov**. Kada se raspravlja o emocijama, u nekim kulturama BIJES se percipira kao **tekućina** ili **plin**, a kod plemena *Zulu* kao **predmeti u srcu** (Taylor i Mbense 1998). Koncept ŽIVOTA često se povezuje uz **borbu** ili **putovanje**, no kod naroda *Hmong* postoji metafora ŽIVOT JE STRUNA (Riddle 2001). Kövecses (2010b) ističe da je određenim dijalektima kineskog jezika zabilježena metafora LJUBAV JE PUŠTANJE ZMAJA (eng. LOVE IS LETTING THE DRAGON GO) (Yu 1995, 1998), dok se metafora EKONOMIJA JE ZDRAVLJE (eng. ECONOMY IS HEALTH) više upotrebljava u nekim kulturama tijekom zimskih mjeseci (Boers 1999). Zaključno, Kövecses (2010b: 198), oslanjajući se na Alversonov (1994) zaključak o upotrebi metafore VRIJEME JE PROSTOR (eng. TIME IS SPACE) u velikom

broju jezika (engleskom, kineskom, hindu i slično), podcrtava da isto vrijedi i za metaforu SREĆA JE GORE (eng. HAPPINESS IS UP). Razlog tome leži u istovjetnom otjelovljenom iskustvu, koje je zajedničko velikom broju kultura (Kövecses 2010b: 199-200).

4.3. Andrew Goatly

4.3.1. Diversifikacija i multivalentnost

Jedan od lingvista koji je veliku pažnju posvetio analizi metafore i njene uloge u političkom diskursu bio je Goatly (1997, 2007). Ukratko, Goatly (1997, 2007) ističe da su Lakoff i Johnson (1980) i Lakoff (1987) u značajnoj mjeri doprinijeli razumijevanju konceptualne prirode metafore i da pojmovi kao što su *izvorna domena*, *ciljna domena*, *vrste metafora* i *eksperijentalizam* mogu biti od presudne važnosti u svakoj daljnjoj elaboraciji složenih oblika konceptualnih metafora koje prevladavaju u političkom diskursu. Stoga je neophodno istražiti procese *diversifikacije* (eng. *diversification*) i *multivalentnosti* (eng. *multivalency*) u jeziku, kada su u pitanju odnos između izvorne i ciljne domene u pojedinoj metafori. Kada se radi o diversifikaciji, važno je naglasiti da to podrazumijeva pojavu u kojoj se u metaforičkom preslikavanju izvorna domena mijenja (Goatly 2007: 12-13). Za primjer se može analizirati koncept NEUSPJEHA (eng. FAILURE) i elaborirati način na koji se upotrebljava u jeziku. Goatly (2007: 12-13) ističe da isti prisutan u različitim oblicima u sljedećim rečenicama:

- 1) *Njegovi planovi da studira u Oxfordu su **propali**.* NEUSPJEH (eng. FAILURE)
- 2) *Bilo kakva daljnja kritika **klimave** vlade je nepotrebna.* PAD (eng. FALL)
- 3) *Njihov brak je doživio **brodolom**.* BRODOLOM (eng. SHIPWRECK)
- 4) *Loše vrijeme moglo bi **potopiti** naše planove za vrtnu zabavu.*²⁷ POTOP (eng. SINKING)

S druge strane, multivalentnost predstavlja dijametralno suprotan proces od diversifikacije. U tom procesu izvorna domena koja se pojavljuje ostaje ista, ali se različito primjenjuje sa

---

²⁷Primjeri ovih metafora nalaze se u djelu Goatly (2007: 12-19).

različitim ciljnim domenama (Goatly 2007: 12-13). U ovom slučaju može se navesti koncept TEKUĆINE (eng. LIQUID) i sljedeći primjeri:

1) Masa je letjela iznad londonskog Bridgea.	MASA (eng. CROWD)
2) Postoji malo automobila sudjeluje u pretjecanju .	PROMET (eng. TRAFFIC)
3) Morat ćeš zagrabiti u štednju.	NOVAC (eng. MONEY)
4) Doživio je izljev emocija.	EMOCIJE (eng. EMOTIONS).

4.3.2. Sličnost i osnovna analogija

Goatly (1997: 15) navodi da se metafore temelje na konceptu *sličnosti* (eng. *similarity*), *značenja* (eng. *meaning*) i *analogije* (eng. *analogy*), što su među prvim utvrdili Tversky (1977: 327-352) i Lyons (1977: 442), kada su elaborirali da takvi koncepti razlikuju metaforu od drugih stilskih figura. Nadalje, Sperber i Wilson (1986) govore o pojmovima *sličnosti* (eng. *approximation*) i *prototipičnosti* (eng. *prototypicality*). Za pojam sličnosti važno je konstatirati da je razlika između misli i propozicija mala, dok je za prototipnost razlika između njih velika. Stoga, Goatly (1997: 17) za analizu ističe primjer sljedeće rečenice **Moja majka kao i da nije bila kurva**. Ovaj primjer ukazuje na to kako je vjerojatno istina da je majka imala seksualne odnose sa većim brojem muškaraca, no da se zauzvrat vjerojatno nije od toga financijski okoristila (Goatly 1997: 17). Ovdje se može govoriti i o *nejasnim granicama* (eng. *fuzzy boudaries*) između termina, pogotovo kada se pojavljuju u nekom rečeničnom nizu, o čemu su najviše raspravljali Zadeh (1965) i Labov (1972).

Goatly (1997: 29) podsjeća da su Martin i Matthiessen (1991) uveli u upotrebu pojmove kao što su *tipološka klasifikacija* (eng. *typological classification*) i *topološka klasifikacija* (eng. *topological classification*). Prvi pojam karakterizira postojanje oštre linije između onoga što je vani i unutra, a kod drugog su razlike viđene kao kontinuumi sa stupnjevitom organizacijom²⁸. Nadovezujući se na to, mnogi lingvisti upozoravaju da se uz fenomen metafore najčešće spominju i manjkavosti koje se pojavljuju nakon što takve jezične pojave budu zabilježene i analizirane u jeziku (Goatly 1997: 29). Drugim riječima, kada dođe do leksikalizacije metafore, onda ona kao takva bude prihvaćena u rječniku, koji tada služi kao

---

²⁸Usporedi s radovima Rosch (1973, 1975).

počivalište metafora i ostalih vrsta termina (Goatly 1997: 31). Stoga, Goatly (1997: 30-31) na temelju Ullmanove teorije (1962) ističe neke primjere različitih termina i metafora u engleskom jeziku iz svakodnevnog života, a koji su registrirani u rječnicima kao što su GERM (*sjeme* ili *mikrob*), PUPIL (*učenik* ili *okrugli pupoljak cvijeta*), VICE (*porok* ili *razvrat*), LEAF (*list* ili *stranica knjige*), itd.

S druge strane, Goatly (1997: 43) ističe da gotovo sav apstraktan leksik engleskoga jezika temelji se na konceptualnim metaforama. Drugim riječima, neke metafore nastaju procesom sufiksacije (eng. *suffixation*), kao što su *odrviniti*, *zapetljati se* ili *spetljati se*, a neke nastaju slaganjem (eng. *compounding*), kao što su *čovjek žaba*, *čovjek pauk* ili *medeni mjesec*.

4.3.3. Složene konceptualne metafore

Goatly (2007: 15) ističe da u jeziku oduvijek bile prisutne i složene konceptualne metafore. Takve su metafore RAZMIŠLJANJE JE MATEMATIČKI IZRAČUN, SLOBODA JE PROSTOR ZA KRETANJE ili KONTROLA JE MOĆ, što potvrđuju i Lakoff (1987) i Chilton (1996a: 106). Primjerice, kod metafore RAZMIŠLJANJE JE MATEMATIČKI IZRAČUN izvorna domena se vezuje uz brojke, zbrajanje i izračun, a ciljna domena se odnosi na ideje, njihovo kombiniranje i zaključak.

Goatly (2007: 38-39) ističe složenost metafore VAŽNO JE U SREDIŠTU (eng. IMPORTANT IS IN THE CENTRE) te ističe da postoji čitav niz različitih metaforičkih izraza vezanih uz nju kao što su (*jezgra* (eng. *core*), *srž* (eng. *marrow*), *nukleus* (eng. *nucleus*), *središte* (eng. *heart*), *najmoćniji krug ljudi u društvu* (eng. *inner circle of people*), *kralj kraljeva* (eng. *kingpin*), *svod* (eng. *arch*), *rub* (eng. *periphral, marginal, fringe*), *sporedna informacija* (eng. *sidelight*), *sporedno pitanje* (eng. *side issue*), *bočni udarac* (eng. *sidekick*), *dodatni efekt* (eng. *side effect*)).

4.3.4. Ideološke metafore

Goatly (1997: 1-2) ističe da je jezik ideologije usko povezan s izrazima kao što su *ravnoteža trgovanja*, *kapitalna mobilnost*, *središnje planiranje*, *podjela rada*, *efekt zelenih staklenika*, *velika depresija* te da se radi o metaforama karakterističnim za ekonomski diskurs.

Goatly (2007: 25) napominje da je Jackendoff (1983) bio među onima koji je smatrao da se iza svake metafore u političkom diskursu skrivaju *latentna ideologija* (eng. *latent ideology*) i

ideološke implikacije (eng. *ideological implications*). Stoga se oslanja na njegov zaključak: „Imamo svjestan pristup samo stvorenom svijetu, svijetu kojeg je um ustrojio nesvjesno: o stvarima možemo govoriti samo onoliko koliko su postigle mentalne reprezentacije kroz procese organizacije“²⁹ (Jackendoff 1983: 29).

Thompson (1984) polazi od toga da se ideologija nalazi u službi hijerarhije, kategorizacije i moći. Primjerice, u tajlandskom jeziku i kulturi primarna kriterijska odredba za kategorizaciju blizanaca odvija se na temelju dobi ili starosti, a u engleskom jeziku to se vrši na temelju spola. Foucault (1977: 27, 1980) ističe da diskurs vidi kao „skupinu konstatacija koje vode do uspostave jezika s namjerom prezentiranja znanja o određenom cilju u određenom povijesnom trenutku“³⁰. Naposljetku zaključuje da diskurs stvara znanja i objekte znanja i da ništa što je bazirano značenjski ne postoji izvan njega (Foucault 1977: 27, 1980). Stoga ne postoji odnos moći bez korelacijske uspostave polja znanja niti bilo koje znanje predviđa i uspostavlja odnose moći istovremeno (Goatly 2007: 26). Goatly (2007: 29) smatra da, kada se govori o odnosu između originalne metafore, konvencionalne metafore i doslovne metafore i njihovom utjecaju na ideologiju, može osloniti na istraživanja Fairclougha (2003). Drugim riječima, Fairclough (2003: 45) shematski prikazuje odnose između originalne metafore, konvencionalne i književne te istražuje njihove odnose naspram ideologije³¹.

U naslovu svoje knjige Goatly (2007) sugestivno upotrebljava sintagmu ***pranja mozga*** (eng. ***washing the brain***), čime želi ukazati na to da je čitav niz sadašnjih političkih, ekonomskih i ekoloških problema u svijetu usko povezan sa ideološkom dimenzijom metafora koje su duboko usađene u konceptualni način promišljanja i koje oblikuju čovjekova mišljenja.

Goatly (2007: 295- 296, 337-366) ističe da su najčešće ideološke metafore u političkom diskursu sljedeće: DOBRO JE VISOKO, VAŽNO JE PRVO, VAŽNO JE VELIKO, VAŽNO

---

²⁹So he relies on his conclusion: „We have conscious access only to the projected world – the world as unconsciously organised by the mind: and we can talk about things only insofar as they have achieved mental representation through these processes of organisation“ (Jackendoff 1983: 29).

³⁰Foucault (1977: 27) point out that a discourse can be seen as „a group of statements that provide a language for talking about – the way of representing the knowledge about – a particular target at a particular historical moment“.

³¹Više o navedenom može se pronaći u knjizi Fairclougha (2003: 45).

JE U SREDIŠTU, ČOVJEK JE ROBA, LJUDI SU VOJSKA, AKTIVNOST JE BORBA, AKTIVNOST JE IGRA, NATJECANJE JE UTRKA i NATJECATELJSKI PROCES JE POBJEDNIČKI PROCES. Iz navedenih primjera može se uočiti da ove vrste metafora veličaju fizičku snagu, hijerarhiju, egoizam i moć.

4.4. Gilles Fauconnier

4.4.1. Kognitivni aspekti jezika

Jedan od onih koji je posebnu pažnju posvetio istraživanju kognitivnih aspekata jezika i struktura vezanih uz konceptualne modele bio je Gilles Fauconnier (1985, 1997). Fauconnier (1997: 2) polazi od teze da je jezik fenomen univerzalnog karaktera te je nepobitno vezan uz mentalne aktivnosti čovjeka. Stoga, može se zaključiti da čovjek ima na raspolaganju bogati i neiscrpni izvor pomoću kojega je u mogućnosti istraživati različite mentalne procese. Fauconnier (1997: 3) jezik uspoređuje sa ponašanjem galaksija u svemiru; različiti signali koji dolaze iz svemira prikupljaju se i obrađuju pomoću moderne tehnologije, dok je u slučaju čovjeka mozak taj koji prikuplja i analizira različite mentalno-jezične procese. Jezični dokazi predstavljaju bogati strukturirani signal koji nastaje u mozgu te pruža veliki izbor za interpretaciju, ali je ponekad podcijenjen kao važan izvor koji omogućuje bolji uvid u um (Fauconnier 1997: 4). Među prvima koji je zaključio da je jezik zapravo prvo široko područje spoznajnog karaktera bio je Putnam (1975), a Fauconnier (1997) se oslanja na tu tezu, nudeći i vlastite teorijske postavke vezane uz proučavanje odnosa između jezika i uma. Upravo zahvaljujući vrijednom radu i trudu različitih kognitivnih znanstvenika diljem svijeta, suptilni opisi različitih svjetskih jezika nalaze se u podmaklim fazama realizacije, a neki su već i realizirani (Fauconnier 1997: 5-6).

4.4.2. Analogija i preslikavanje

Fauconnier (1997: 19) ističe da je od iznimne važnosti za kognitivnu znanost proučavanje *analogije* (eng. *analogy*) i *preslikavanja* (eng. *mapping*). Analizi ovih pojmova u jeziku veliku je pažnju posvetio i Hofstadter (1985, 1995). Stoga, Fauconnier (1997: 19) ističe da analogija podrazumijeva sljedeće procese:

- 1) *Preslikavanje iz izvora u cilj* (eng. *mapping*);
- 2) *Izdvajanje novonastale sheme* (eng. *extraction of induced scheme*);

3) *Proširenje, tečnost i novu analizu* (eng. *extension, fluidity and reanalysis*).

Fauconnier (1997: 103-104) ističe da analogija služi da se djelomična struktura izvorne domene preslika na djelomičnu strukturu ciljne domene. Preslikavanje struktura s jedne na drugu strukturu odvija uz pomoć apstraktnih schema. U ovom slučaju *schema* (eng. *scheme*) predstavlja *oblik* (eng. *frame*) koji se sastoji od elemenata jedne i druge *scheme*. Na taj način strukture se nastoje uklopiti u *schemu* i ona postaje ta koja definira preslikavanje. Stoga, medicinski zahvat **uklanjanja tumora** zračenjem često se spominje u analogiji vojnog problema **zauzimanja utvrde**. Drugim riječima, koncept UTVRDE preslikava se na TUMOR, GENERAL na KIRURGA, a VOJNICI na ZRAČENJE. Drugim riječima, **zauzeti utvrdu** znači **uništiti tumor**.

Zaključno, fenomen *preslikavanja* dugo su proučavali i analizirali u svojim radovima Lakoff i Johnson (1980), Turner (1986, 1991), Lakoff i Turner (1989), Fauconnier i Sweetser (1990), Sweetser (1990), Indurkha (1992) i Gibbs (1994).

4.4.3. Mentalni prostori

Fauconnier (1985, 1997) se, između ostalog, dugo bavio i proučavanjem mentalnih prostora (eng. *mental spaces*) koji nastaju kao rezultat spajanja preslikavanja. Fauconnier i Turner (2002: 40-41) ističu da se mentalni prostori stvaraju kada se čovjekove misli i diskurs razvijaju te su povezuju na različitim stupnjevima organizacije i preslikavanja. Ovi prostori postoje u radnom pamćenju, ali se stvaraju aktiviranjem struktura koje postoje u dugoročnom pamćenju. Kada su elementi i odnosi mentalnih prostora organizirani kao skup informacija koje su čovjeku poznate, može se reći da je prostor oblikovan i da se ta organizacija naziva *okvirom* (eng. *frame*). Stoga, okviri predstavljaju usađene mentalne prostore koji se mogu aktivirati istovremeno. Druge vrste usađenih prostora bili bi primjeri kao što su **Isus na križu** ili **Horacije na mostu**, a i oni imaju druge prostore s kojima su međusobno isprepleteni. Primjerice, **Isus na križu** evocira oblike **raspeća**, **bebe Isusa**, **Božjeg sina** i **mučenika**.

4.4.4. Konceptualna integracija

Fauconnier (1997) je dugo proučavao model koji se zasniva na teoriji konceptualnog miješanja. Dvije su domene izmiješane u odvojeni konceptualni prostor sa strukturom koja će se pojaviti kao nova. Po Fauconnieru (1997), upravo metafore predstavljaju nužan spoznajni

alat za konceptualizaciju apstraktnih kategorija. No, tu se može nagađati kakvi su zapravo temelji koji se odnose na mentalni proces kategorizacije stvarnosti i zašto se čovjek uvijek oslanja na konkretne entitete da bi pojasnio one apstraktne. Posve je jasno da veliki broj domena nije jednostavno prezentirati, pogotovo kada se radi o apstraktnim imenicama vezanim uz emocije. Kada je iskustveno područje uglavnom apstraktno, potrebno je posegnuti za nekim konkretnim područjem da bi se o njemu moglo raspravljati. Primjerice, kada je riječ o **meteorologiji**, moguće je napraviti konceptualnu poveznicu sa **ljudskom sudbinom**. Stoga će nakon **tmurnih oblaka** uvijek nastupiti **lijepo vrijeme**. Zaključno, konceptualna integracija sastoji se od spajanja djelomičnih struktura iz dvije različite domene u jednu strukturu sa karakteristikama koje se pojavljuju unutar treće. Da bi se ovaj fenomen razumio, valja istaknuti sljedeće primjere:

1) **Virusi** su programi razvijeni da napadnu kompjuterske operatore koje pretvaraju u druge programe;

2) Dokazani fizijatri razvijaju cjepiva, sredstva za dezinfekciju,...³²

Ovdje je uočljivo da se iz domene zdravlja, biologije i medicine govori o kompjuterima i programima (Fauconnier 1997: 18). Moguće je integrirati dva znanja **virusa** u treće znanje koje će hijerarhijski biti iznad njih. U tom slučaju **biološki virusi** i **kompjuterski virusi** postaju podkategorije **virusa** (Fauconnier 1997: 22-23).

---

³²Izvorne primjere ovih rečenica u svom radu navodi Fauconnier (1997: 18).

5. Kritička analiza diskursa

U ovom poglavlju donose se teorijski uvidi u kritičku analizu diskursa (Wodak 1989, 2015; Wodak i Meyer 2001). Proučavaju se i pojmovi vezani uz spoznajne aspekte uma (van Dijk 1990, 1997) i analizira se odnos između ideologije i medija (van Dijk 1988a, 2001, 2006).

5.1. Ruth Wodak

5.1.1. Kritička analiza diskursa – definicija i teorijski pogledi

Početkom sedamdesetih godina 20. stoljeća pojavio se interes lingvista za istraživanjem diskursa i tekstualne analize, imajući u vidu koliko jezik može poslužiti kao moćno sredstvo manipulacije u procesima strukturiranja novih hijerarhija u društvu i kulturi (Anthonissen 2001). Prva istraživanja odnosa između jezika i konteksta vodila su se u pragmatici, a poseban naglasak bio je stavljen na analizu rečenica i njenih dijelova na bazičnom stupnju (Levinson 1983), dok je većina sociolingvističkih istraživanja bilo usmjereno prema opisivanju jezičnih promjena i struktura komunikacijske interakcije ograničen doseg (Labov 1972, Hymes, 1972).

Wodak (1989) i Wodak i Meyer (2001: 5) ističu da u radovima Fairclougha (1989), Wodak (1989) i Fowlera (1991a, 1991b) dolaze do izražaja osnovne pretpostavke vezane uz principe i načine proučavanja fenomena poznatog kao *kritička lingvistika* (eng. *critical linguistics*). Wodak i Meyer (2001: 5) napominju da se zasluge za formiranje teorijskih postavki kritičke lingvistike mogu pripisati Kressu (1990: 84-97). Ukratko, Kress (1990: 88) je definirao da je kritička lingvistika bila u većoj mjeri samosvjesno prilagođena za razliku od svoje društveno-filozofske komponente. Početkom devedesetih godina interes za proučavanjem kritičke analize teksta se pojačao, pa Kress (1989, 1990: 94) zaključuje da je tada *kritička analiza diskursa* (eng. *critical discourse analysis*) bila razvijena kao jedna vrsta lingvistike koja je bitno različitija i radikalnija u odnosu na druge teorije. Wodak i Meyer (2001: 5) ističu da je ustanovio i kriterije na temelju kojih se može reći da je paradigma kritičke analize diskursa odvojiva od neke druge vrste diskursne analize koja bi bila politički angažirana. Fairclough i Wodak (1997) i Wodak i Meyer (2001) se oslanjaju na te kriterije i ustanovljuju deset temeljnih principa na kojima počiva kritička analiza diskursa i njeni ciljevi. Stoga, Wodak i Meyer (2001: 6) ističu ove zaključke:

- 1) Jezik se smatra važnim društvenim fenomenom;

- 2) Pored pojedinaca, institucije i društvene skupine imaju svoja značenja i vrijednosti, koje iskazuju u jeziku na različite načine;
- 3) Tekstovi su nezaobilazne jedinice jezika u bilo kakvoj vrsti komunikacije;
- 4) Čitatelji i slušatelji nisu pasivni recipijenti u njihovim odnosima naspram tekstova;
- 5) Mogu se utvrditi sličnosti između znanstvenog jezika i jezika institucija.

Wodak i Meyer (2001: 15) polaze od toga da su svi diskursi povijesni i kao takvi moraju biti analizirani u skladu sa kontekstima, gdje je potrebno uključiti i aspekte kulture, društva i ideologije. Kontekst je ključan za kritičku analizu diskursa, s obzirom da uključuje društveno-psihološke, političke i ideološke aspekte i postavlja interdisciplinarni pristup. Wodak i Meyer (2001: 15) ističu da se takva analiza oslanja na koncepte intertekstualnosti i interdiskurzivnosti, analizira odnose naspram drugih tekstova, što nije prisutno kod drugih metoda u proučavanju jezika i društva.

S druge strane, Wodak i Meyer (2001: 15) ističu da se Fairclough oslanja na multifunkcionalnu jezičnu teoriju Hallidaya, McIntosha i Strevensa (1964) i Hallidaya (1994)³³, dok se Wodak i van Dijk zalažu za primjenu sociokognitivne teorije u proučavanju jezika. Stoga, kritička analiza diskursa igra ulogu medijatora između Hallidayove teorije i principa kojeg zagovaraju Wodak i van Dijk. Drugim riječima, radi se o povezivanju teorije, metode, društva i politike u cjelokupnom istraživačkom procesu³⁴.

5.1.2. Jezik, društvo i praksa

Wodak i Meyer (2001: 122) podsjećaju da je jezik po definiciji sastavni dio društvenih procesa, što je istaknuo i Fairclough (2000). Ovaj teorijski aspekt uključuje označavanje kao važnog dijela društvenih procesa koji se nikako ne može zanemariti. Važno je napomenuti da

---

³³Više o multifunkcionalnoj teoriji može se pronaći u radovima Hallidaya (1978, 1988).

³⁴Widdowson (1975) i Fairclough (1996) vodili su polemiku o prirodi i ulozi kritičke analize diskursa. Widdowson (1975: 158) je zastupao stajalište da se radi o „fenomenu o kojemu svi pričaju, ne znajući o čemu se zapravo radi“ i da je zapravo radi o običnoj ideološkoj interpretaciji stvarnosti. S druge strane, Fairclough (1996) je nastojao osporiti njegovu tezu, naglašavajući da se radi o vrsti analizi koja je otvorena i posve izravna u svojoj poziciji i posvećenosti u skladu sa pozitivističkim metodološkim postavkama.

to podrazumijeva vizualne slike, govor tijela i jezik općenito. Navedeni autori smatraju da se društveni život može definirati kao „mreža međusobno povezanih društvenih praksi različitoga tipa (ekonomskih, političkih, kulturnih)“³⁵, a svaka praksa sadrži znakovne elemente (Wodak i Meyer (2001: 122)).

Označavanje se odnosi i na izvedbe određenih pozicija unutar društvenih praksi. Identiteti ljudi koji se nalaze u pozicijama u praksi su usko povezani sa samom praksom. S obzirom da se ljudi razlikuju na temelju spola, etničke grupe, kulturnog okruženja, klase i iskustva, proizvode različite izvedbe određene pozicije. Wodak i Meyer (2001: 123) ističu da se tako stvaraju žanrovi, koji su različiti načini proizvodnje društvenog života u semiotičkom smislu. Primjeri za to bi bili *svakodnevni razgovori, sastanci u različitim oblicima organizacije, politički intervju ili pisanje kritike*. Različiti žanrovi i diskursi međusobno su umreženi, a postoji i redoslijed diskursa, a on predstavlja hijerarhiju odnosa unutar različitih načina stvaranja značenja (dominantnih ili marginalnih). Zaključno, politički koncept hegemonije prisutan je u analizi različitih vrsta diskursa u radovima Laclaua i Mouffea (1985), Gramscija (1988) i Fairclougha (1992).

5.1.3. Faze proučavanja jezika u kritičkoj analizi diskursa

Kritička analiza diskursa je jednim dijelom usredotočena na analizu struktura u tekstu, a s druge strane ističe i spremnost na društveno djelovanje. Ukratko, trebala bi biti usmjerena na elaboraciju artikulacija između žanrova, diskursa i stilova i društvena strukturiranja odnosa između njih. Kritički aspekti ove metode imaju ishodišnu točku u konverzacijskoj analizi (Schegloff 1997). Stoga bi kao takva trebala poslužiti kao dobra alternativa za konverzacijsku analizu. Valja istaknuti da je analitički okvir za ovu metodu definirao Bhaskar (1993), utemeljitelj *eksplanatorne kritike*, a Wodak i Meyer (2001: 125) se oslanjaju na zaključke Fairclougha (1985, 1989) te ističu sljedeće:

1. Potrebno je usredotočiti se na društveni problem koji ima semiotički aspekt;
2. Nužno je uočiti prepreke koje se trebaju otkloniti, kroz analizu mreže praksi, tako da se analiziraju odnosi i elementi unutar određene prakse koja se vezuje uz diskurs, a to obuhvaća

---

³⁵The same authors claim that social life can be defined as „network of interconnected social practices of different type (economical, political, cultural)“ (Wodak and Meyer (2001: 122)).

strukturalnu analizu, interakcijsku analizu, unutardiskursivnu analizu, jezičnu i semiotičku analizu;

3. Treba razmisliti da li je društvenom poretku (mreža praksi) potreban problem;
4. Važno je identificirati moguće načine da se otklone prepreke;
5. Valja imati razvijeno kritičko razmišljanje, kada je u pitanju sveukupna analiza pod svim točkama.

Wodak i Meyer (2001: 125) ističu da prva faza pokazuje da je kritička analiza diskursa oblik kritičko-društvene znanosti, koji stavlja naglasak na probleme s kojima se u svakodnevnom životu ljudi susreću i kao takav nudi rješenja za rješavanje istih. Stoga, kritička analiza diskursa igra ulogu emancipatora i fokusirana je na probleme ljudi koje neki smatraju gubitnicima u društvenom životu kao što su siromašni, društveno isključene kategorije, oni koji trpe opresivno ponašanje na temelju spola ili rase.

U drugoj fazi odvija se definiranje problema na indirektan način, postavljajući pitanje koje su to prepreke koje treba eliminirati i pronaći pravo rješenje (Wodak i Meyer 2001: 125). Uzima se u obzir način na koji su društvene prakse međusobno povezane. Prepreke koje treba eliminirati odnose se na društveno strukturiranje semiotičkih razlika u redovima diskursa (primjerice, način na koji je diskurs menadžera nadvladao domene javnog sektora u sektoru obrazovanju). No, istovremeno je nužno analizirati i interakcije u širem smislu riječi (razgovor, pisana komunikacija, televizijske reklame, elektroničke poruke).

Wodak i Meyer (2001: 126) ističu da se treća faza analize odnosi na nedirektan način proučavanja diskursa. Ukoliko netko kroz kritiku uspije doći do toga da društveni red inherentno generira probleme koje treba da bi se održao, to će značajno doprinijeti rješenju za radikalnu društvenu promjenu. No, diskurs može postati ideologiziran u onoj mjeri da doprinosi rješavanju određenih problema u odnosu između moći i dominacija.

Četvrta faza analize podrazumijeva pomicanje iz negativne u afirmativnu perspektivu ili identifikaciju neostvarenih i nepotpuno ostvarenih mogućnosti za kritičku analizu diskursa (Wodak i Meyer 2001: 126).

Wodak i Meyer (2001: 126) ističu da se u petoj fazi analize potrebno osvrnuti na cjelokupnu analizu i zaključiti koliko je kritička analiza diskursa učinkovita, da li može doprinijeti društvenoj emancipaciji i da li je kompromitirana na temelju svoje pozicije u akademskoj praksi koja je u uskoj vezi sa tržištem i državom. Primjer za to bi bila **globalna ekonomija** (eng. **global economy**).

Zaključno, Wodak i Meyer (2001: 127-128) ističu da je potrebno proučavati nove odnose između različitih ljestvica u društvenom životu (lokalnog, nacionalnog i globalnog). Stoga, globalizacija pritom ne predstavlja prelazak s dominantno nacionalnog na dominantno globalnu ljestvicu ekonomske organizacije i procesa. Jezik uvelike pomaže u (re)strukturiranju i (re)dizajniranju ekonomije, u ovom slučaju kapitalizma. Primjerice, ideja ekonomije bazirane na znanju, u kojoj informacije mogu poprimiti novo značenje, ističe ekonomiju baziranu na diskursu: znanje se proizvodi, cirkulira i konzumira u obliku diskursa. Trenutno se u svijetu pod povećalom nalazi pojam **neoliberalne ekonomije** (eng. **neoliberal economy**) (Bourdieu 1990, 1998).

5.2. Teun van Dijk

5.2.1. Mentalni modeli

Kognitivna lingvistika se jednim dijelom oslanja na znanstvene spoznaje iz područja komunikacijskih znanosti i sociokognitivnih aspekata analize. Jedan od onih koji je marljivo proučavao pojavu *mentalnih modela* (eng. *mental models*) i njihovu ulogu u jezika bio je van Dijk (1997). Van Dijk (1997: 189) ističe da se ovaj pojam počeo analizirati u razdoblju ranih osamdesetih godina 20. stoljeća u kognitivnoj psihologiji i teoriji teksta (vidi Johnson-Laird 1983, van Dijk i Kintsch 1983). Van Dijk (1997: 189) naglašava da se mentalni modeli „konceptualiziraju kao reprezentacije u kratkoročnom pamćenju situacija, činova ili događaja“³⁶ o kojima su ljudi razgovarali i mislili. Modeli se oblikuju na temelju drugih reprezentacija u osobnom pamćenju, kao opći i apstraktni modeli događaja, osobni faktori ili mišljenja. U teoriji teksta takvi su modeli bili od presudne važnosti u uspostavljanju potrebnih

---

³⁶Van Dijk (1997: 189) emphasizes that mental models „are conceptualized as representations in episodic memory of situations, acts or events spoken or thought about, observed or participated in by human actors“.

osnova za procesiranje različitih koherentnih fenomena (vidi Albrecht i O'Brien 1993). Zaključno, van Dijk (1997: 190) napominje da modeli otjelovljuju znanja i vjerovanja društvenih grupa kao i spoznajne reprezentacije vezane uz neku osobu i pružaju uvide u neke aspekte znanja o svjesnosti, no to ne znači da se sve informacije o događaju i diskursu odvijaju na razini svjesnosti. Stoga, mentalni modeli su rezultat manje ili više svjesnog procesuiranja znanja o diskurzivnim događajima (Johnson-Laird 1983).

Strukture modela mogu se shvatiti kao strateški plan koji ljudi koriste u brzoj interpretaciji događaja u svakodnevnom životu. Ljudi ne stvaraju i upotrebljavaju modele događaja samo da bi prezentirali svoje znanje o tim događajima, već i da bi mogli iznijeti svoja mišljenja o njima. Netko može imati model *specifične zabave*, *prometne nesreće* ili *rata* u Bosni i Hercegovini ili može očekivati da će taj model otjeloviti neke informacije o tome da li se nekome to sviđa ili ne. Van Dijk (1997: 190-185) zaključuje da su mentalni modeli ideološki pristrani te se mogu pojaviti kao pristrane teme, leksičke jedinice ili metafore.

5.2.2. Kontekstualni modeli

Ljudi ne oblikuju mentalne modele događaja o kojima pričaju već i nekog drugog u kojima sudjeluju, uključujući i komunikacijski čin čiji je dio sastavnica diskursa koji se odvija. Očito je da subjektivno prezentiraju društvenu situaciju u kojoj verbalno sudjeluju: razgovor sa članom obitelji kod kuće, slušanje lekcije u školi, čitanje novina u vlaku, sudjelovanje na sastanku ili susret u dućanu samo su neke od takvih situacija. Takve subjektivne mentalne reprezentacije komunikacijskih činova i trenutna društvena situacija koja oblikuje takav tip diskursa zovu se *kontekstualni modeli* ili *konteksti* (eng. *contexts*) (van Dijk 2001: 17-18, 1999). Stoga, van Dijk (2001: 17-18) ističe da takvi modeli „otjelovljuju ključna znanja o važnosti i određuju ono što je za sudionike diskursa relevantno u tom trenutku u toj društvenoj situaciji“³⁷ (vidi Sperber i Wilson 1986). Bez koncepcije komunikacijskog događaja reprezentiranog od strane kontekstualnog modela, sudionici nisu u mogućnosti da doprinesu stvaranju diskursa. Stoga, neće biti u mogućnosti proizvesti i razumjeti govorne čino ve, neće se moći prilagoditi temama, leksičkim jedinicama, stilu i retorici nekog društvenog događaja. Drugim riječima, bez kontekstualnih modela, primjeren i kontekstualno

---

³⁷So, van Dijk (2001: 17-18) puts forward that those models „embody the crucial notion of relevance: they define what for the discourse participants is now relevant in the social situation“ (see Sperber and Wilson 1986).

osjetljivi diskurs nije moguće stvoriti. Van Dijk (2001: 18) ističe da se „konteksti ne nalaze tamo negdje već da su ovdje; radi se o mentalnim konstrukcijama sudionika koje predstavljaju varijabilne interpretacije neke društvene situacije“³⁸. Stoga, mogu biti pristrani, uključivati vlastita mišljenja i iz tih razloga otjeloviti mišljenja sudionika i članova grupe. Drugim riječima, *feminist* i *muški šovinizist* će imati različite kontekstualne modele (liberalne ili konzervativne), a isto vrijedi za situaciju u kojoj se nalaze profesor ili student i doktor ili pacijent. Pristrani ili necjeloviti modeli ponekad mogu biti izvor za duboke komunikacijske i međusobne sukobe. Van Dijk (2001: 18-19) ističe da kontekstualni modeli mogu biti ideološki pristrani. Primjerice, mnogi ljudi će imati pristrana stajališta kada se razgovara o imigrantima i njihovoj ulozi u društvu, što ukazuje da se radi o pojavi rasizma (Essed 1991). Van Dijk (2001: 18-19) podsjeća da ovi modeli nisu statične mentalne pojave već dinamičke strukture, koje su kontinuirano oblikuju i koje svaki sudionik nekog događaja rekonstruira. Ukratko, ovi modeli predstavljaju aktivne mentalne strukture u stalnoj interakciji sa procesima koji se događaju u radnom pamćenju. To posebno dolazi do izražaja tijekom razumijevanja i proizvodnje diskursa, gdje sudionici stalno uče stvari o svijetu u isto vrijeme uče o trenutnoj situaciji.

5.2.3. Jezik, ideologija i mediji

Mentalni modeli i konteksti u velikoj mjeri služe da bi se mogao pojasniti odnos između jezika, ideologije i medija. Drugim riječima, mentalni modeli mogu se graditi isključivo na temelju relevantnih informacija s kojima čovjek raspolaže u datom vremenu. Primjerice, vjerojatno će se netko na spomen *ratne intervencije* prisjetiti one u Iraku 2003. godine, netko će drugi istaknuti *ratnu intervenciju* u Libiji 2011. godine, dok će netko treći tu istu situaciju povezati s *ratnom intervencijom* u Granadi (van Dijk 1977, 1988a: 22). To dokazuje i da je kontekst izuzetno važan i da je on vezan uz sljedeće fenomene:

- 1) kratkoročno i reprezentativno društveno pamćenje,
- 2) strateške procese koji se primjenjuju,
- 3) kontrolni sustav vezan uz primjenu znanja (van Dijk 1988a: 24).

---

³⁸Van Dijk (2001: 18) points out that „contexts are not out there, but in here: they are mental constructs of participants; they are individually variable interpretations of the ongoing social situation“.

Diskurs podrazumijeva komunikacijski događaj te se radi o koherentnom nizu rečenica (van Dijk 1988a: 9-11). Stoga, vijesti³⁹ u medijima predstavljaju specifičnu vrstu diskursa. Schramm i Atwood (1981) smatraju da moraju postojati neovisne agencije sa jasnim formatom i sadržajem, uloga pisaca i suradnika u njima bi trebala biti sekundarne naravi, a pri pisanju tekstova pomno se mora izvršiti izbor tema.

Ideologija (eng. *ideology*) je dominantna tema u medijima (van Dijk 1988a: 27, 1991, 1993) te ističe da se radi o „posebnim oblicima društvene spoznaje koje dijele određene društvene skupine“⁴⁰ (van Dijk 2006: 21-22). One oblikuju bazu partikularnih reprezentacija i praksi članova grupe, uključujući i diskurs, te u isto vrijeme služi kao sredstvo proizvodnje ideologije, reprodukcije i izazova (van Dijk 1998). To znači da se ne radi o osobnim vjerovanjima čovjeka, već o vjerovanjima koja su zajednička članovima neke društvene grupe. Kada se govori o unutarnjoj strukturi ideologije, posrijedi je nekonzistentna struktura. Stoga, moglo bi se reći da ideologije predstavljaju vrstu nestrukturiranih ideja (van Dijk 1990, 1993), no, Bechtel i Graham (1999) ističu da ipak radi o strukturiranim obrascima. Takva struktura bi trebala uključiti veliki broj spoznajnih karakteristika ideološke proizvodnje, razumijevanja, mišljenja, diskursa i drugih vrsta interakcije, a postoji i hijerarhijska organizacija ideologija. Drugim riječima, ideologije se mogu mijenjati zahvaljujući djelovanju pojedinaca ili članova neke društvene skupine tijekom života, pa bi trebale imati osnovne kategorije koje će u velikoj mjeri pomoći da se pojasne i prihvate na učinkovit način. Aspekti društvene identifikacije dolaze do izražaja, kada se raspravlja o ideologijama. Osnovni kriteriji za pripadnost društvenoj skupini su *članstvo* (spol, etnicitet, podrijetlo, pojava), *aktivnosti*, *ciljevi*, *norme i vrijednosti*, *pozicija* i *resursi*. Često se pojavljuju u debatama i razmjenama mišljenja koja znaju podijeliti javno mišljenje oko određene teme. Primjerice, ***pobačaj*** i ***prava žena*** su teme o kojima najčešće raspravljaju ***feministička*** (eng. ***feminist***) i

---

³⁹Van Dijk (1988a: 15-16) ističe da su glavne značajke vijesti u medijima (tijelo teksta) *glavni događaj*, *pozadina*, *kontekst*, *povijest*, *verbalna reakcija* i *komentari*. S jedne strane postoje *lokalne makrostrukture* (gramatika, morfologija, sintaksa, semantika) i *globalne makrostrukture*, koje su semantičke i formalne naravi (van Dijk 1988a: 17). Van Dijk i Kintsch (1983) pretežno su analizirali psihokognitivne aspekte medijskog diskursa (reprezentacije i operacije u pamćenju).

⁴⁰Ideologija (eng. *ideology*) is a dominant topic in the media (van Dijk 1988a: 27, 1991, 1993) and points out that we are dealing with „a particular type of social cognition shared by members of a certain social group“ (van Dijk 2006: 21-22).

antifeministička (eng. **antifeminist**) ideologija. McCarthy i Smith (1992) i Ryan (1992) ističu da feminizam može poslužiti kao ideološki predložak za ljude feminističkog usmjerenja, no to ne podrazumijeva da će zagovornici feminizma djelovati isključivo u smjeru obrane ženska prava i sloboda. S druge strane, u polju ekonomije **neoliberalna ideologija** (eng. **neoliberal ideology**) se oslanja na uvjerenja koja dijele one skupine u društvu koje pronalaze smisao u implementaciji ideja vezanih uz uspostavljanje paradigme slobodnog tržišta i koje u negativnom svjetlu gledaju na intervenciju i uplitanje države u tržište.

Van Dijk (1988a, 1988b) ističe da je važnost medija prisutna u današnjem svijetu neosporna te sa različitim elitama i institucijama (političari, menadžeri, sveučilišni profesori) imaju indirektni utjecaj na živote ljudi u većini društava. S obzirom da je tema **rasizma** (eng. **racism**) česta u medijima (van Dijk 1988a: 137-213), pripadnici manjinskih etničkih skupina imaju suženi pristup medijima, jer nisu u mogućnosti utjecati na uređivačku politiku novina, izvješća, brošura ili različitih konferencija. Stoga njihovo mišljenje vezano uz određene teme ostaje neizrečeno i irelevantno. Može se zaključiti da izrazitu većinu medijskih sadržaja kontroliraju pripadnici bijele rase, te da takvi mediji u svijetu imaju diskutabilnu ulogu⁴¹.

Nužno je analizirati strukture i strategije medijskog diskursa i vidjeti kako doprinose razvoju svakodnevnih pojava rasizma (van Dijk 1988a, 1988b). Teme kojima se mediji bave su **dolazak imigranata, politički odgovor na imigraciju, problemi vezani uz prihvata imigranata, društvena problematika, reakcija na domicilno stanovništvo, karakteristike kulture imigranata, teškoće i negativno prihvaćanje, usredotočenost na prijetnje, zaustavljanje imigracije i sukobi oko integracije** (van Dijk 1988a).

---

⁴¹U svom istraživanju van Dijk (1988a: 137-213) elaborira desetak važnih uloga takvih medija u svijetu.

6. Modeli konceptualnih metafora u opisu EU: prethodna istraživanja

U ovom poglavlju elaboriraju se metaforički modeli koji se upotrebljavaju u konceptualizaciji Europske unije (Musolff 2004, 2011, 2012; Šarić 2005, 2011, 2014; Škara 2005, 2011). Proučavaju se i konceptualni modeli koji su karakteristični za fenomen imigracije (Cunningham-Parmeter 2011; Biria 2012).

6.1. Ljiljana Šarić

6.1.1. Kritička analiza diskursa i veza s metaforom

U knjizi *Metafore koje istražujemo (suvremeni uvidi u konceptualnu metaforu)* (2014) u poglavlju pod nazivom *Metafora, diskurs i društvo* Šarić (2014: 169-202) analizira ulogu metafore kao važne sastavnice diskursnog fenomena. Polazi od toga da diskurs može biti shvaćen kao nešto što proizlazi iz različitih društvenih aspekata, ali i da se radi o vrlo važnom faktoru koji može pridonijeti tome da nastoji utjecati na društvene procese, bilo da ih kreira ili mijenja. Prvi dio istraživanja posvećen je pregledu temeljnih teorijskih postavki vezanih uz metaforu i diskurs, dok drugi donosi čitav niz primjera u kojima se analiziraju metafore u političkom diskursu Europske unije u pisanim medijima.

Šarić (2014: 169) ističe da termin *diskurs* (eng. *discourse*) u sebi sadrži različite aspekte složenosti te se kao takav može definirati i na različite načine, navodeći da van Dijk (1990: 164) konstatira da se radi o „tekstu u kontekstu“ i o partikularnom obliku socijalne integracije, dok Wodak (1996: 17) na diskurs gleda kao na upotrebu jezika u „govoru i pismu kao formi društvene pojave“. S druge strane, Dresler i Merlini Barbaresi (1994: 6) o diskursu utvrđuju da se radi o „skupu tekstova“. Šarić (2014: 169) se opredjeljuje za definiciju koja ukazuje da je riječ o skupu tekstova koji su tematski povezani i koje je nužno analizirati u njihovom kontekstu. Stoga, diskurs je fenomen multimodelarnog karaktera, što upućuje na to da se sastoji od verbalnih elemenata (ostvarenih govorom i pismom) i neverbalnih elemenata (slike, fotografije i karikature). Drugim riječima, u središtu kritičke analize diskursa nalazi se analiza ideoloških stavova političara, što se vezuju uz teme homofobije, ksenofobije, seksizma, nacionalizma i rasizma, a u njoj su najzahvalniji materijali za proučavanje upravo tekstovi objavljeni u pisanim medijima (novine, *online portali*), jer autori i urednici takvih tekstova na kraju moraju odabrati za koje će se izvore opredijeliti, koje će ljude i stavove citirati, kako će pojedine aktere društvenih zbivanja osloviti i čiju će stranu zauzeti.

U sklopu kritičke analize diskursa moguće je birati između dva pristupa u proučavanju metafore. Prvi je poznat kao pristup vezan uz *teoriju konceptualne metafore* (Lakoff i Johnson 1980: 199, Lakoff 1993), a drugi kao pristup pod nazivom *konceptualna integracija* (Fauconnier i Turner 2002, Šarić 2011). Oba pristupa imaju određenih zajedničkih točaka u sagledavanju metafore kao fenomena. Šarić (2014: 175-179) ističe da su se analizom metafora u političkom diskursu ponajviše bavili Chilton (2004, 2005b) i Charteris-Black (2009, 2011, 2013). Autorica svoje istraživanje bazira na teoriji konceptualne metafore Lakoffa i Johnsona (1980: 160-166) i Lakoffa (1993: 208-209).

6.1.2. Metaforički modeli za EU

Šarić (2014: 180-182) istražuje metafore u političkom diskursu Europe oslanjajući se na prethodna istraživanja o ulozi metafore u Europskoj uniji (Musolff 1995, 2000, 2001b, 2006, Drulák 2004, Drulák i Königova 2007, Šarić 2005). Tekstovi u kojima su iste analizirane bave se političkom situacijom u uniji, procesima proširenja, integracije i slično te može se nazvati europskim diskursom. Korpus kojega analizira sačinjavaju medijski tekstovi, koji su objavljeni u novinama (*Slobodna Dalmacija*, *Jutarnji list*, *Večernji list*, *Novi list*) ili *online*. Određeni broj tekstova preuzet je od drugih južnoslavenskih medija. Tekstovi se uglavnom bave tematikom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. U analizi korpusa najvažnije je bilo utvrditi metaforičke izraze kojima je politički proces pridruživanja EU ciljna domena. Kod tih izraza naglasak je bio ili na samom procesu ili na Europskoj uniji koja predstavlja entitet koji je statičnog karaktera. Stoga, EUROPSKA UNIJA se konceptualizira kao:

- 1) KLUB (eng. CLUB) s upotrebom izraza *članica*, *članstvo*, *članski* i *članska karta*;
- 2) UČITELJ (eng. TEACHER) s upotrebom oblika *učenik*, *učenica*, *đak* i *školski*;
- 3) KUĆA (eng. HOME) s upotrebom izraza *kuća*, *dom*, *europska kuća* i *europski dom*;
- 4) LIJEČNIK (eng. DOCTOR) s upotrebom oblika *pacijent* ili *pacijentica*;
- 5) OBITELJ (eng. FAMILY) s upotrebom izraza kao što su *europska obitelj* i *europski dom*;
- 6) MOMČAD (eng. TEAM) s upotrebom izraza kao što su *ekipa* i *tim*.

Šarić (2014: 182-183) sugerira da se složena metafora PRIKLJUČIVANJE EU JE PUTOVANJE (eng. JOINING THE EU IS A JOURNEY)⁴² bazira na upotrebi izraza **ulazak** i izraza **put**. Europska unija konceptualizira se kao SPREMNIK u koji valja ući. Izrazi kao što su **pristup**, **pristupanje** i **pridruživanje** se odnose na kretanje ili gibanje. Kada je riječ o putovanju, ono može podrazumijevati vožnju (nekim prijevoznim sredstvom), plovidbu, marš ili plivanje. Budući da ove aktivnosti impliciraju različite brzine, impliciraju i brojne različite izazove i potencijalne opasne situacije na tom putu. Primjerice, Europska unija se može konceptualizirati kao entitet koji se kreće, a isto vrijedi i za Hrvatsku. Inače, metafora putovanja predstavlja dio nečega što se u društvu i kulturi definira kao *lokacijska metafora strukture događanja* (eng. *location event-structure metaphor*) (Lakoff 1999: 179). Za takav tip metafore karakteristično je da je izvorna domena vezana uz kretanja u prostoru, a ciljna uz događaj⁴³.

Šarić (2014: 192-193) ističe da metafora PRISTUPANJE EU JE SKLAPANJE BRAKA (eng. JOINING THE EU IS GETTING MARRIED) podrazumijeva uporebu izraza kao što su **mladenka**, **mladoženja**, **vjenčanje** ili **svadba**. Valja istaknuti da se analizom metaforičkih izraza vezanih uz koncept obitelji i braka u EU u svojim radovima bavio Musolff (2006, 2012). Šarić (2014: 192-193) smatra da je metafora **aranžirani brak** pomno osmišljena medijska sintagma s negativnim konotacijama, gdje se želi poručiti da je Hrvatska **mladenka** nesigurnog financijskog statusa, dok se na EU gleda kao na **mladoženju** koji u takav brak stupa isključivo iz formalnih i prethodno dogovorenih uvjeta. Stoga se ulazak zemlje u uniju odvija iz striktno formalnih razloga. Šarić (2014: 192-193) zaključuje da su preslikavanja iz izvorne u ciljnu domenu sljedeća:

- 1) mladenka = **država koja ulazi u Europsku uniju**,
- 2) mladoženja = **mrzovoljni ženik iz Europske unije**,
- 3) mrzovoljni ženik sa svojim članicama = **unija sa svojim članicama**,

---

⁴²Lakoff (1993: 222) i Stanojević (2013: 99) ističu da se radi o metafori koja predstavlja specifičnu varijantu metafore POLITIČKI PROCES JE PUTOVANJE, a njena općenitija verzija je SVRHOVITA AKTIVNOST JE PUTOVANJE.

⁴³Usporedi sa radom Šarić (2005: 307-309), u kojemu se analizira metafora **vlaka**.

4) dekontinuirani mladoženja = **unija kojase nalazi u ekonomskoj krizi**,

5) dogovoreni brak = **ulazak zemlje u Europsku uniju**,

6) obiteljske razmirice = **neslaganje Europske unije**.

Šarić (2014: 188) je zabilježila metaforu ULAZAK U EU JE SKLAPANJE BRAKA (eng. ENTERING THE EU IS GETTING MARRIED) podrazumijeva upotrebu izraza kao što su **mladenka**, **mladoženja**, **brak** ili **svadba**. U metaforičkom modelu dogovorenog braka mladenci predstavljaju **državu koja ulazi u Europsku uniju**, ulazak u EU tretira se kao **dogovoreni brak**, obitelji koje dogovaraju brak su **sudionici u pregovorima za članstvo u EU**, miraz predstavlja **resurse države koja ulazi u Europsku uniju**, a brakorazvodna parnica znači **izlazak iz EU**.

6.2. Danica Škara

6.2.1. Konceptualna metafora i mentalne mape

U radu *Jezična rekonstrukcija EU prostora: nove mentalne metafore* Škara (2011) analizira konceptualne metafore i pojavu novu mentalnih slika koje nastaju u okvirima političkog diskursa u Europskoj uniji. Uvidom u glavne leksičke baze vezane uz integracijske procese u Europskoj uniji autorica je definirala osnovne modele konceptualnih metafora na kojima počiva politički diskurs. Završetkom hladnoratovske podjele svijeta i razvojem različitih modernih tehnologija stvaraju se i reorganiziraju politički sustavi te dolazi do stvaranja novih asocijacija, klubova, regija ili unija. Kao rezultat toga Škara (2011: 278) ističe da je na tlu Europe odvija proces rekonceptualizacije prostornosti i udruživanje većeg broja zemalja u novu zajednicu, koja je poznata kao *Europska unija*. Uslijed globalizacijskih tokova i ustroja i razvoja novih modernih medija baziranih na efikasnoj komunikaciji, pitanja vezana uz identitet, bilo pojedinca, grupe ili društva općenito ostaju nerazjašnjena. Na temelju istraživanja Starke-Meyerring (2005), ova autorica Škara ističe da proizlazi da je identitet stanovnika Europske unije podložan promjenama ili svojevrsnom 'fleksibilnom identitetu'.⁴⁴⁴⁵

---

⁴⁴Drulák (2004: 16) navodi da se granice Europske unije mogu definirati kao 'mekane', sklone promjenama i kao one kod kojih se razaznaju posljedice, kada se radi o pitanju identiteta i statusa građana te zajednice.

Škara (2011: 279) ističe da je primarna svrha njenog istraživanja registrirati i analizirati brojne nove termine vezane uz integracijske ili dezintegracijske političke procese u Europskoj uniji. Posebna pažnja posvećuje analizi metajezika globalizacije, s obzirom da se dvije pojave međusobno isprepliću i nadopunjavaju. U ovom istraživanju metaforički jezik uveden je kao spoznajni modus koji će objasniti pojavu novih leksičkih jedinica u Europskoj uniji. Nadovezujući se na to, Škara (2011: 279) podsjeća da Fauconnier (1994, 1997) ukazuje na pojam mentalnog prostora koji se formira, ustrojava i povezuje pod specifičnim uvjetima, odnosno direktnim utjecajem konteksta i kulture. Stoga se na Europsku uniju može gledati kao na mentalni prostor sa svojim obilježjima, pa se može govoriti o *europskom identitetu, europskim standardima u obrazovanju, europskom prostoru visokog obrazovanja i europskom kulturnom prostoru* (Škara 2011: 279). Na taj način nastaje i europska mentalna mapa. Rapidnim razvojem tehnologije i novonastalim promjenama u poljima kulture i društva, potrebe jezične zajednice su također narasle, a u skladu s tim pojavljuje se *Euro-govor* (eng. *Euro-speak, shared language*)⁴⁵, te leksička baza podataka vezana uz preslikavanje stvarnosti novoformirane zajednice (EUROVOC, EUROMETA) (Škara 2011: 280). Veliki broj metafora u toj vrsti govora mogu se pronaći u većini europskih jezika. Drugim riječima, Europa se konceptualizira kao KUĆA, DOM, OBITELJ ili SPREMNIK.

Škara (2011: 280) smatra da će ovakav tip istraživanja pokazati u kolikoj mjeri promjene na jezičnom planu idu u korak s društvenim kako bi se objasnila nova politička stvarnost u Europi (Lakoff 2008). Brojni autori su proučavali politički diskurs u Europskoj uniji koji je

---

⁴⁵Škara (2005: 91-94) opisuje fenomen globalizacije kao proces uslijed kojega dolazi do pojave novih izraza u političkom diskursu kao što su **ново doba, nova demokracija, nova tehnologija** ili **novi svjetski poredak**. S obzirom da se globalizacija najčešće poistovjećuje s procesom *amerikanizacije* (eng. *americanization*) društva i kulture i razvojem modernih tehnologija, prirodno je očekivati redefiniranje koncepta nacionalne države i uspostavu nadnacionalne zajednice u kojoj će sredstvo komunikacije biti engleski jezik. Stoga, novi izrazi postaju sastavni dio različitih polja, pa se tako može govoriti o **globalnom selu, umreženom društvu, pametnom telefonu, pametnom projektilu, kiborgu** ili **hakeru**. Škara (2005: 101-102) navodi da se, kao rezultat brojnih geopolitičkih previranja, rađaju i nove metafore. Primjerice, kada se radi o globalnoj retorici i ratnim metaforama, na globalnog neprijatelja se često gleda kao na **luđaka** ili **krvavog diktatora**, a neprijatelj Sjedinjenih američkih država je najčešće **zakleti neprijatelj Boga i zapadne civilizacije** ili pak **utjelovljenje zla**.

⁴⁶Christiansen, Jørgensen i Wiener dr. (1999: 541) smatraju je da euro-govor zapravo sredstvo komunikacije u jednoj nadnacionalnoj zajednici kao što je Europska unija.

povezan uz restrukturiranje unije (Waever 1998, 2004, Jachtenfuchs, Diez i Jung 1998, Marcussen, Risse, Engelmann-Martin, Knopf i Roscher 1999, Diez 1999, Rosamond 1999, Musolff 2001a). Također, autorica ističe da je nužno uzeti u obzir i analizu metajezika globalizacije, te se pritom oslanja na rad Kierzkowskog (2002). Upravo su političke metafore zahvalne za dokazivanje kako se one mogu modificirati u ljudskom iskustvu.

Škara (2011: 278) podsjeća da se u političkom diskursu zemlje u Europskoj uniji mogu podijeliti na **centralne** (eng. *core*) ili **periferne** (eng. *periphery*), što pak ne važi za ostale zemlje, koje imaju status **zemlje kandidata** (eng. *candidate country*), **zemlje potencijalnih kandidata** (eng. *potential candidate country*), **zemlje u procesu stabilizacije i pridruživanja** (eng. *Stabilisation and Association process*). Građani koji žive na tlu Europske unije, ne računajući pritom na one koji pripadaju određenoj naciji (poput Francuza i Talijana) uživaju status europskih građana ili državljana Zajednice.

Ovdje je bitno istaknuti da se Europska unija ne promatra kao zasebna i izolirana cjelina, koja bi bila lišena posljedica u okviru različitih globalizacijskih previranja. Stoga, Škara (2005: 91-104, 2011: 279) smatra da se može govoriti o stvaranju novih pojmova koji se pojavljuju kao rezultat geopolitičkih previranja (**globalno selo, globalna ekonomija, Međunarodna organizacija rada, Međunarodna telekomunikacijska unija, Međunarodni sud pravde, Međunarodni monetarni fond, Svjetska zdravstvena organizacija, Svjetska trgovinska organizacija, Svjetska banka** i sl.).

6.2.2. Konceptualni modeli u euro-govoru

Škara (2011: 280-281) je analizirala korpus termina ograničenog dosega koji se upotrebljava u hrvatskom i europskom političkom diskursu, službenim dokumentima Europske unije i u javnim (pisanim) medijima. Leksička baza od 300 pojmova koji su usko vezani uz integracijske i globalizacijske procese koji se odvijaju na tlu Europe napravljena je s ciljem da se analizira novi pojmovnik. Škara (2011: 289-296) ističe da se EU konceptualizira kao:

- 1) PROCES, KRETANJE ili PUTOVANJE (eng. PROCESS, MOVEMENT ili JOURNEY), što implicira da zemlja koja želi pristupiti uniji prema njoj može putovati različitim prometnim sredstvima (autobusom, vlakom, brodom ili konvojem brodova);
- 2) KUĆA/DOM (eng. HOME) koja ima svoja vrata i stupove te nije ni dovršena;

- 3) OBITELJ (eng. FAMILY);
- 4) TIJELO ili DIJELOVI TIJELA (eng. PERSON ili BODY PARTS);
- 5) SUSTAV KONCENTRIČNIH KRUGOVA (eng. CENTRIC CIRCLES), gdje postoje tri vrste (središnji, unutrašnji, vanjski), pa one zemlje koje su ušle u EU pripadaju unutrašnjem krugu, a nedavno primljene zemlje su u vanjskom;
- 6) PROSTOR koji je definiran kao slobodan i fleksibilan (eng. SPACE which is free and flexible);
- 7) STROJ ili MOTOR (eng. MACHINE ili ENGINE), koji je u stanju pokrenuti procese integracije;
- 8) HRANA ili JELOVNIK (eng. FOOD ili MENU), nudeći različite vrste voća i povrća za nekoga;
- 9) ZAJEDNICA ili KLUB (eng. COMMUNITY ili CLUB) s jasnim pravilima i obvezama koje članice moraju ispoštovati;
- 10) VODA ili TEKUĆINA (eng. WATER ili LIQUID);
- 11) RAVNOTEŽA (eng. BALANCE);
- 12) PRIRODNA SILA (eng. NATURAL FORCE);
- 13) MREŽA STRUKTURA (eng. STRUCTURE NETWORK).

6.3. Andreas Musolff

6.3.1. Važnost metafore u jeziku

Musolff (2004, 2011) ističe da je veza između spoznaje i metafore sveprisutna, navodeći da je to među prvima uočio još Aristotel (1989), dok je u semantici i pragmatici tretirana na posve drugačiji način (vidi Lyonsa 1977: 103-104, Leecha 1981: 214-219, Gricea 1989: 34 te Searlea 1993: 102-111).

Musolff (2012: 303) polazi od analize metafore NACIJA JE TIJELO (eng. NATION IS A BODY) u pisanim medijima u Velikoj Britaniji (*Independent*, *Daily Telegraph*) tijekom 2009, 2010. i 2011. godine, nudeći pritom okvir za elaboraciju konceptualnih aspekata metafore. U

takvim se primjerima izvorna domena TIJELA i ZDRAVLJA ILI BOLESTI (*lijek za demokraciju, širenje karcinoma*) dovodi u odnos sa ciljnom domenom, odnosno NACIJOM ili DRŽAVOM. S obzirom da odnos između domena harmonične prirode i preslikavanje se odvija bez problema, Musolff (2012: 304) zaključuje sljedeće:

- a) nacija ili država može biti dobrog zdravlja ili može oboljeti;
- b) ukoliko nacija pokazuje znakove oboljenja ili je već oboljela, postoji mogućnost da se radi o specifičnoj bolesti (u ovom slučaju o tumoru);
- c) ukoliko se bolest proširi se po cijelom organizmu, potrebno je zaustaviti ili uništiti uzročnike bolesti.

Musolff (2012: 304) ističe da se političari često oslanjaju na argumentacijske prednosti ovakvih metafora u prilikama kada žele omalovažiti određena politička kretanja, pojedince ili grupe u društvu, prikazujući ih kao faktore odgovorne za nastanak i širenje različitih bolesti.

6.3.2. Konceptualni modeli u medijskom diskursu EU

Musolff (2004: 2) ističe da, ukoliko se društvena iskustva i konceptualna organizacija doživljavaju kao metafore, onda politika, koja predstavlja važan dio društvene domene, mora biti percipirana i oblikovana metaforički. Takvo stajalište potvrđuje i Lakoff (1996, 2008), a za primjere analize mogu se uzeti sljedeće metafore:

- 1) DRUŠTVO JE OBITELJ;
- 2) RODITELJSKA FIGURA JE AUTORITET;
- 3) MORALNI AUTORITET JE RODITELJSKI AUTORITET;
- 4) MORALNO PONAŠANJE PREMA NEKOME AUTORITETU JE POSLUŠNOST.

Koncept OBITELJI sustavno je isprepleten s drugim konceptima, kao što su AUTORITET i MORALNOST. Musolff (2004: 2) ističe da i složene metafore kao što su DOBROBIT JE BOGATSTVO i MORALNO DJELOVANJE JE DAVANJE AFIRMATIVNE VRIJEDNOSTI NEČEMU na istovjetan način imaju važnu ulogu u diskursu, što je prethodno elaborirao Lakoff (1996: 44-47).

Istraživajući metafore u političkom diskursu u Europskoj uniji, oslanjajući se na EUROMETA 1 korpus, koji sadrži 2,110 različitih tekstova iz 28 pisanih medija (novina) iz Velike Britanije i Njemačke, Musolff (2004: 10-17) je zaključio da u brojnim tekstovima postoji čitavi niz različitih izvornih domena, među kojima su najzastupljenije domene PUTOVANJA, LJUBAVI i OBITELJI. Koncept LJUBAVI podrazumijevao je upotrebu izraza kao što su **emocije** i **odnosi**, a domena OBITELJI ostvarivala se upotrebom izraza kao što su **djeca rođena s istim pravima, djeca obitelji, sudbina EU para i djetinjstvo euro-bebe**. Stoga, Musolff (2004: 18) ističe da su konceptualni modeli za EU sljedeći:

- 1) STANJE NACIJE JE OSOBA;
- 2) DVIJE DRŽAVE KOJE POLITIČKI PRIPADAJU ZAJEDNO SU OSOBE U LJUBAVNOM ODNOSU;
- 3) VEĆA SKUPINA DRŽAVA KOJE POLITIČKI PRIPADAJU ZAJEDNO SU OBITELJ;
- 4) REZULTATI SURADNJE OBITELJI JE DIJETE OBITELJI.

Iz ovih primjera vidljivo je da se koncept NACIJE često dovodi u vezu s konceptom OBITELJI, što rezultira upotrebom različitih metafora u diskursu. Musolff (2004: 18-19) ističe da su metaforički scenariji u takvom tipu diskursa različiti, i kao takvi su vrlo zanimljivi za analizu. Primjerice, domena RODITELJA podrazumijeva da određene države u EU igraju **roditeljsku ulogu** naspram drugim. Musolff (2004: 19-23) ističe i primjere kao što su **samohrani roditelj** i **euro-majka**, koji se često koriste u euro-diskursu.

Kada se radi o domeni PUTOVANJA, najčešći izrazi koji su se upotrebljavali bili su **automobil, bicikl, konvoj, vlak, brod i avion**. Musolff (2004: 43-44) ističe da to potvrđuju primjeri kao što su POLITIČKI PROCES JE PUTOVANJE KOJE SE NASTAVLJA IZ TOČKE ODLASKA PREMA CILJU, SKUPINA DRŽAVA KOJE SURADUJU U POLITIČKOM PROCESU SE KREĆU NA PUTU, SKUPINA DRŽAVA KOJE SURADUJU U POLITIČKOM PROCESU SU SUDIONICI U PUTOVANJU VLAKOM i sl.

Musolff (2004: 48-49) ističe da one članice Europske unije koje se ekonomski razvijaju **hodaju** ili **putuju većom brzinom**, a one koje to nisu u stanju pratiti su **spore**. Ukratko, postoji niz država koje se smatraju ekonomski avangardnima te mogu poslužiti kao primjer drugim članicama.

6.4. Keith Cunningham-Parmeter

6.4.1. Konceptualna metafora i veza s diskursom

Cunningham-Parmeter (2011) u svom radu istražuje upotrebu metafora u migrantskom diskursu u političkim debatama u američkom pravosuđu, a koji je lako primjenjiv na analizu istog tipa diskursa u Europskoj uniji. Cunningham-Parmeter (2011: 1551-1552) ističe i Richardsov (1965: 94) stav koji ukazuje da metafora podrazumijeva isprepletenost misli i prijenosa značenja između konteksta, navodeći da ljudi razmišljaju metaforički, pa su prenesena značenja zapravo dio spoznajnih procesa kod živih bića.

Metafore se kategoriziraju temeljem principa analogije i sličnosti, pa se apstraktni i neshvatljivi koncepti razumiju pomoću konkretnih i dokučivih pojmova (Cunningham-Parmeter 2011: 1552-1553), što se može vidjeti i analizom metafore VRIJEME JE NOVAC. VRIJEME je apstraktan pojam (ciljna domena), a NOVAC konkretan pojam (izvorna domena). Drugim riječima, VRIJEME je prezentirano i objašnjeno koristeći bolje poznati koncept koji je usađen u stvarnom svijetu (NOVAC). Zaključno, kognitivni lingvisti zagovaraju upotrebu konceptualnih metafora s ciljem boljeg razumijevanja stvari i pojava u društvu i kulturi.

6.4.2. Imigracija – ciljni koncept u političko-pravosudnom diskursu

Wodak (2006) u svom radu ističe da postoje dva različita koncepta osobe koja napušta svoje mjesto stanovanja i boravišta, a to su **imigrant** i **tražitelj azila**. Ovi se termini jezično kombiniraju s ciljem nastanka novih termina kao što su **ilegalni imigrant** (eng. *illegal immigrant*), **ilegalni tražitelj azila** (eng. *illegal asylum seeker*), **ekonomski imigrant** (eng. *economic immigrant*), **lažni imigrant** (eng. *bogus immigrant*).

U političko-pravosudnom diskursu u Sjedinjenim američkim državama Cunningham-Parmeter (2011: 1556-1557, 1573-1579, 1580-1583) zabilježio je i analizirao sljedeće konceptualne metafore:

1) IMIGRANTI SU STRANCI (eng. IMMIGRANTS ARE ALIENS), uz koju se najčešće vezuju izrazi kao što su **stranac** (eng. *alien*), **nezakoniti stranac** (eng. *illegal alien*) i **kriminalni stranac** (eng. *criminal alien*);

2) IMIGRACIJA JE POPLAVA (eng. IMMIGRATION IS A FLOOD) sa svojim varijantama kao što su IMIGRACIJA JE VAL (eng. IMMIGRATION IS A WAVE), IMIGRACIJA JE STRUJA (eng. IMMIGRATION IS A TIDE) i IMIGRACIJA JE NAVIRANJE (eng. IMMIGRATION IS A FLOW), gdje se mogu zabilježiti izrazi **poplava imigranata** (eng. *flood of immigrants*), **rijeka imigranata** (eng. *river of immigrants*), **imigranti koji preplavljaju društvo** (eng. *immigrants who overflow a society*), **val imigranata** (eng. *wave of immigrants*), **tok imigranata** (eng. *flow of immigrants*), **struja imigranata** (eng. *tide of immigrants*);

3) IMIGRACIJA JE INVAZIJA (eng. IMMIGRATION IS AN INVASION)⁴⁷, uz koju se najčešće spominju izrazi **invazija** (eng. *invasion*), **bitka** (eng. *battle*), **fronta** (eng. *front*), **ratna zona** (eng. *battle zone*), **preuzeti kontrolu nad granicama** (eng. *to take control over borders*), **zaštititi granice** (eng. *to protect borders*);

4) IMIGRACIJA JE IZGUBLJENA BITKA (eng. IMMIGRATION IS A LOSING BATTLE), gdje se nastoji ukazati na činjenicu da se može dogoditi da iznimno veliki broj ljudi uđu u neku zemlju, bez da su ih službene vlasti evidentirale, ugrožavajući time društveni, ekonomski i kulturni primat domicilne populacije.

6.5. Ensieh Biria

6.5.1. Konceptualna metafora i diskurs

Biria (2012) u svom radu ističe da teorijski okvir za analizu metafora u europskom političkom diskursu predstavlja teorija konceptualne metafore Georgea Lakoffa i Marka Johnsona (1980: 3-5), podcrtavajući da je konceptualni sustav čovjeka metaforički strukturiran te veliki broj metafora nastaje iz fizičkog iskustva čovjeka, koji utječe na naše mentalne procese. S obzirom da su Price, Tewksbury i Powers (1997) ukazali na činjenicu da se metafore svakodnevno koriste kao sredstvo oblikovanja iskustava, Biria (2012: 10) naglašava da je za oblikovanje stvarnosti neophodno posegnuti za upotrebom metaforičkih izraza. Nadalje, oslanjajući se na istraživanje o utjecaju metafora na čovjekovo ponašanje i stavove koje su proveli Thibodeau i

---

⁴⁷Cunningham-Parmeter (2011: 1582-1583) ističe da se ova metafora bazira na analizi konceptualnih metafora ARGUMENT JE RAT (eng. ARGUMENT IS WAR), SPORT JE RAT (eng. SPORTS IS WAR) i POLITIKA JE RAT (eng. POLITICS IS WAR).

Boroditsky (2011), Biria (2012: 8) podsjeća da se upravo metafore mogu upotrebljavati sa strateškim ciljem pojašnjenja različitih društvenih problema kao što su nasilje ili kršenje zakona. Također, Biria (2012: 11) se osvrće i na zaključke Schöna (1979: 146), Ritchija (2006: 106) i Jerolmacka (2008), naglašavajući da metafora može pojasniti neke aspekte iskustva u odnosu na druge i da elementi schema koji su kontekstualno bitni i koji su bili aktivirani prilikom upotrebe metafore potiskuju ostale nebitne asocijacije. Metafore koje se upotrebljavaju da bi se ukazalo na određeni problem u društvu zahvalne su za stvaranje novih načina percepcije i razumijevanje nekog problema. Stoga se takve metafore smatraju generativnima, uključujući suprotstavljene poglede i strategije različitih sudionika, a priče koje su u najvećoj mjeri prezentirane javno strukturirane su na način da odražavaju različite probleme u društvu i stvaraju svijest kod ljudi (vidi Schöna 1979: 146).

Biria (2012: 8) ističe da se u Europskoj uniji migracija najčešće konceptualizira u okvirima **sigurnosti**, predstavljajući opasnost povijesnom, kulturnom i ekonomskom nasljeđu nacija (vidi Huysmans 2000). S obzirom da se sigurnosni problemi vezuju uz nasilje, počinjenje zločina, ekonomsku nestabilnost i terorizam, logično je da se navedeni fenomeni vezuju uz migrante. S druge strane, imigranti ili tražitelji azila, u velikoj se mjeri doživljavaju kao tražitelji sreće, koji zloupotrebljavaju razvijeni ekonomski sustav neke zemlje. U strahu od gubitka identiteta, na tlu Europske unije stvaraju se nove mentalne mape, pa se rađaju i nove metafore koje valja zabilježiti i analizirati. Stoga konceptualna metafora EUROPA JE UTVRDA (eng. EUROPE IS A FORTRESS)⁴⁸ predstavlja jednu od onih metafora koju je analizirao Castan Pinos (2014). Ukratko, ona ukazuje na potrebu zaštite granica i pokušaj uvođenja kontrolirane useljeničke politike u neku zemlju-članicu Europske unije.

6.5.2. Imigrant – ciljni koncept u političkim debatama

U analizi metafora u okviru političkog diskursa u Europskoj uniji Biria (2012: 14) nudi presjek različitih istraživanja, naglašavajući da je O'Brien (2003) bio među onima koji je elaborirao upotrebu metafora vezane uz ORGANIZAM (eng. ORGANISM), OBJEKT (eng. OBJECT), PRIRODNU KATASTROFU (eng. NATURAL CATASTROPHE), RAT (eng. WAR), ŽIVOTINJE (eng. ANIMALS), BILJKE (eng. PLANTS), IGRA/SPORT (eng.

---

⁴⁸Usporedi s istraživanjem Zaiottija (2007), koje ukazuje ta takva vrsta metafore podrazumijeva Europsku uniju kao getoiziranu zajednicu.

GAME/SPORTS), SPREMNIK (eng. CONTAINER), POVEĆANJE (eng. INCREASE) i SMANJENJE (eng. DECREASE).

U političkom diskursu u različitim pisanim medijima (*The New York Times*, *The Washington Post* i dr.) Biria (2012: 10-64) ističe da postoje sljedeće konceptualizacije imigranata:

1) IMIGRANTI SU ZARAŽENI LJUDI (eng. IMMIGRANTS ARE DISEASED PEOPLE), gdje se analizira koncepta ORGANIZMA i ukazuje na to da imigranti u neku zemlju dolaze iz dijelova svijeta u kojima vjerojatno vladaju neke zarazne bolesti, te se može na njih gledati kao na TOKSIČNO SMEĆE (eng. TOXIC WASTE)⁴⁹;

2) IMIGRANTI SU OBJEKT/SILA (eng. IMMIGRANTS ARE AN OBJECT), kod koje se na pridošlice u neku zemlju gleda kao na *osjetljivi materijal* (eng. *raw material*), *radnu snagu* (eng. *workforce*), *jeftinu radnu snagu* (eng. *cheap labour workforce*) i *radnike u smjeni* (eng. *daily workers*);

3) IMIGRANTI SU BILJKE (eng. IMMIGRANTS ARE PLANTS), koja se vezuje uz izraze *thorny parts of society* (eng. *čupavi dijelovi društva*) i *novi urod* (eng. *new crop*);

4) IMIGRANTI SU ŽIVOTINJE (eng. IMMIGRANTS ARE ANIMALS)⁵⁰, gdje se na imigrante gleda kao na *jata* (eng. *flocks*) koja će preplaviti zemlju i iz tog razloga trebaju biti *uhvaćeni* (eng. *hunted down*) i *otkriveni* (eng. *ferreted out*);

5) IMIGRACIJA JE PUTOVANJE (eng. IMMIGRATION IS A JOURNEY) u kojemu imigranti moraju *koračati naprijed* (eng. *to go forward*) ili *ići brže naprijed* (eng. *to go forward faster*) kako bi mogli ostvariti svoja ljudska prava;

6) IMIGRACIJA JE POPLAVA (eng. IMMIGRATION IS A FLOOD)⁵¹, gdje se s visokim stupnjem uporabe preferiraju izrazi kao što su *poplava imigranata* (eng. *flood ofimmigrants*), *rijeka imigranata* (eng. *river of immigrants*), *imigranti koji preplavljaju društvo* (eng.

---

⁴⁹Biria (2012: 29) ističe da postoje varijante iste metafore kao što su STRAĆARE SU RAZRUŠENE (eng. SLUMS ARE BLIGHTED) i STRAĆARE SU PRIRODNA ZAJEDNICA (eng. SLUMS ARE NATURAL COMMUNITY).

⁵⁰Ove metafore iscrpno je analizirao Santa Ana (1999).

⁵¹Biria se u svojoj analizi oslanja na istraživanje Charteris-Blacka (2006).

immigrants who overflow a society), *val imigranata* (eng. *wave of immigrants*), *tok imigranata* (eng. *flow of immigrants*), *struja imigranata* (eng. *tide of immigrants*) i sl.;

7) IMIGRACIJA JE RAT (eng. IMMIGRATION IS A WAR), koja podrazumijeva konceptualizaciju imigranata kao negativne pojave u kontekstu ratne bitke i upotrebu izraza *vojska* (eng. *army*), *bojno polje* (eng. *battle field*) ili *ratna zona* (eng. *war zone*);

8) IMIGRACIJA JE IGRA/SPORT (eng. IMMIGRATION IS A GAME/SPORTS), gdje se najviše upotrebljavaju izraza kao što su *igrač* (eng. *player*), *ekipa* (eng. *team*) i *igranje po pravilima* (eng. *playing by the rules*);

9) IMIGRACIJA JE POVEĆANJE (eng. IMMIGRATION IS AN INCREASE), koja se oslanja na metaforu VIŠE JE DOBRO;

10) IMIGRACIJA JE SMANJIVANJE (eng. IMMIGRATION IS A DECREASE), što podrazumijeva da se na imigraciju gleda kao na proces nazadovanja ili regresa.

Biria (2012: 25, 45, 63) podsjeća da metafore SPREMNIKA podrazumijevaju definiciju nacije kao područja koje je potrebno obraniti od invazije i vanjskih neprijatelja. Onaj tko uspije probiti granice neke zemlje će opteretiti spremnik te za njega neće biti mjesta. Chilton (1996a) u istom kontekstu bilježi i metaforu NACIJA JE TIJELO.

7. Metodologija

7.1. Plan istraživanja

Istraživanje je dinamički proces koji implicira korištenje različitih metoda, teorija, strategija i pristupa. U ovom radu povezivanje teorijske analize s konkretnim empirijskim ispitivanjem odvija se u sljedećim fazama:

- 1) stvara se plana istraživanja,
- 2) sakupljaju se izvorni podaci pomoću odabranih metoda i tehnika,
- 3) sređuju se i analiziraju podaci,
- 4) interpretiraju se rezultati i izvode zaključci.

S obzirom da je tema rada interdisciplinarna, koriste se metode koje pripadaju različitim disciplinama i koje objedinjuju rezultate analize. Istraživanju metafora pristupa se s aspekta kognitivne lingvistike i kritičke analize diskursa, a primijenjene metode koriste se u sistematizaciji podataka kako bi se iz njih mogli izvući objektivni i valjani zaključci. Kako bi se u stvarnosti prikupile informacije koje bi omogućile iskaze o tome da li se teoretske pretpostavke ispravne, empirijska znanost koristi određene metode opažanja, mjerenja i kodiranja.

Temeljne metode korištene u radu su kvalitativna i kvantitativna metoda. Kvalitativni pristup uključuje deskriptivnu metodu kojom se nastoje prepoznati obrasci u prikupljenim bazama podataka. Kvantitativni pristup uključuje statističku analizu pojava pojedinih znakova (analitički pristup), te analizu sadržaja (tematske jedinice) (Zelenika 2000, Rasinger 2008, Litosseliti 2010, Gačić 2012). Kvantitativnom analizom će se odrediti količina podataka, a kvalitativna analiza će pokazati vrstu navedenih podataka. U ovom radu objedinjuju se različite metode i koristi mješovita metodologija, koja se prepoznaje po kritičnom, integrativnom i interdisciplinarnom pristupu, povezujući teorijsko, empirijsko, metodološko, kvalitativno i kvantitativno.

7.2. Opis korpusa

Za potrebe rada koristi se korpus kao izvor stvarne upotrebe određenih termina u određenom kontekstu. Korpus je podijeljen u četiri potkorpusa. Tekstovi su preuzeti iz arhiva četiriju javnih medija (*Slobodna Dalmacija*, *24sata*, *Guardian* i *Independent*). Vremensko razdoblje ograničeno je na tekstove koji su objavljeni 2015. i 2019. godine. Ukupno je iz svake novine preuzeto 24 članka, odnosno po dva iz svakog mjeseca. Tekstovi su odabrani za analizu po stupnju učestalosti određene teme u određenom razdoblju mjeseca. Radi preglednosti svaki primjer u kojemu je metafora registrirana naveden je kronološkim redoslijedom te obilježen podebljanim slovima. Članci koji su odabrani čine sastavni dio političkog diskursa u javnim medijima Republike Hrvatske i Velike Britanije. Teme koje su obrađene u člancima su raznovrsne, počevši od spominjanja i analize izbjegličke (migrantske) krize iz 2015. godine do službenog izlaska Velike Britanije iz Europske unije u 2019. godini. Cilj je ovakve analize odrediti izvorne i ciljne domene u svakom primjeru i utvrditi učestalost korištenja istih u političkom diskursu Europske unije.

U ovom radu zabilježene su metafore u *Slobodnoj Dalmaciji* i *24sata* iz sfere javnih pisanih medija u Hrvatskoj. S druge strane, registrirane su metafore u *Guardianu* i *Independentu* iz sfere javnih pisanih medija u Velikoj Britaniji. Za odabir ovih izvora vodilo se računa da se uzmu u obzir dva *mainstream* medija (*Slobodna Dalmacija*, *Guardian*) i dva *tabloidna* medija (*24sata*, *Independent*), s obzirom da je cilj rada razraditi kontrastivnu analizu u korištenju metafora između hrvatskih i engleskih medija, kao i onu koja se odnosi na korištenje istih u dvije različite vrste novinarskog diskursa. Korpus se sastoji od prikupljenih metafora iz četiri različita pisana medija. *Slobodna Dalmacija* i *Guardian* smatraju se *mainstream* novinama, pa je za očekivati da će u njima biti zabilježeni primjeri metafora vezani uz proširenje, rastakanje, funkcioniranje i granice Europske unije. S druge strane, *24sata* i *Independent* pripadaju *tabloidnim* medijima, pa je za očekivati da su neke teme vezane uz Europsku uniju manje obrađivane i zastupljene. Tekstovi koji su preuzeti iz navedenih medija predstavljaju bogat izvor za jezičnu analizu. S obzirom da se tekstovi odnose na vremensko razdoblje 2015. i 2019. godine, metafore koje su zabilježene i analizirane u tim novinama, moći će poslužiti s ciljem izrade kontrastivne analize između vrsta i upotrebe metafora u *mainstream* medijima i vrsta i upotrebe metafora u *tabloidnim* medijima. Sve metafore čine sastavni dio političkog diskursa Europske unije.

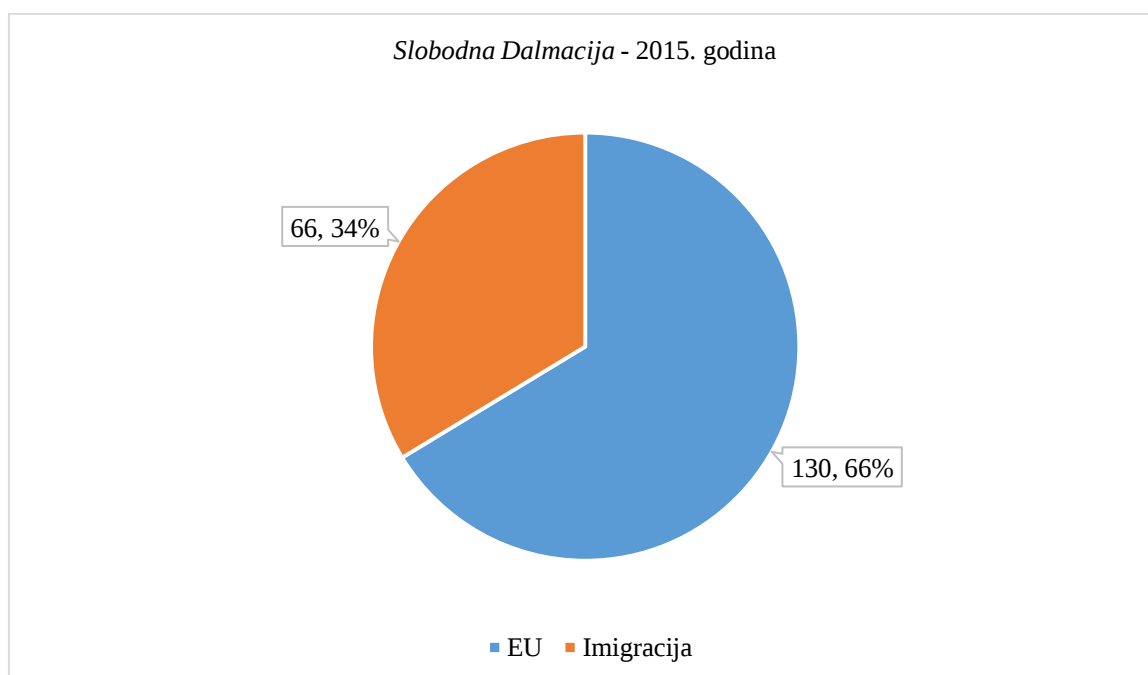
8. Analiza korpusa

Za potrebe ovoga rada analizirani su metaforički izrazi kojima se opisuje EU i problem imigrantske krize u medijskom prostoru engleske i hrvatske jezične zajednice. Osim prepoznavanja temeljnih konceptualnih struktura kojima se percipiraju ova dva fenomena (EU, imigracija) napravljena je i usporedna analiza konceptualnih metafora dvaju jezika. S obzirom na brojne političke, ekonomske promjene uzima se u obzir i vremenski slijed događaja (od 2015. do 2019.) kako bi se uočile razlike i pomak u percepciji EU prostora.

8.1. Slobodna Dalmacija

U korpusu *Slobodne Dalmacije* iz 2015. godine zabilježeno je 125 rečenica u kojima se ističe upotreba 196 metafora. 66 metafora (34%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 130 metafora (66%) odnosi na teme vezane uz Europsku uniju. Od 130 metafora četiri (4) primjera metafora se ne ubrajaju u izračunavanje udjela, s obzirom da imaju drugačiju ciljnu domenu (EKONOMIJA i DJELOVANJE), što je i obrazloženo. Takvu distribuciju metafora prikazuje *Slika 1*.

Slika 1. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Slobodna Dalmacija*, 2015.).

Metafore koje su registrirane u korpusu *Slobodne Dalmacije* iz 2015. godine su EU JE PROSTOR, EU JE RAT/NEPRIJATELJ, EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE ZAJEDNICA, EU JE TIJELO, EU JE UTVRDA, EU JE KUĆA, EU JE STRUKTURA, EU JE MREŽA STRUKTURA, EU JE SPORT/IGRA i PRIKLJUČIVANJE EU JE PUTOVANJE/PUT. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 1*. Najčešće je zastupljena izvorna domena PROSTORA (33%) s 43 primjera, u kojoj se ističu metafore **eurozona** (39) i **Schengen** (4). Druga po zastupljenosti je izvorna domena RATA/NEPRIJATELJA, gdje je zabilježeno 25 metafora (19,4%), a radi se o izrazima **Blockupy** (22), **Occupy** (2) i **ratna zona** (1). Treća po zastupljenosti je domena KRETANJA U PROSTORU uz koju se vezuje 24 primjera (18,4%), među kojima su izrazi **izlazak (iz EU)** (12), **Grexist** (5), **ulazak (u EU)** (3), **ući (u eurozonu)** (2), **izaći (iz EU)** (1) i **istupiti (iz EU)** (1). U istom broju (24 primjera metafora, 18,4%) je registrirana i domena ZAJEDNICE, gdje su ističu izrazi kao što su **članica** (10), **euroskupina** (4), **eurogrupa** (1), **nametnuti obvezu** (3), **obvezati se** (2), **poštovati obvezu** (1), **pravilo unije** (1), **stavljati zahtjeve** (1) i **europski partneri** (1). Domena TIJELA je prisutna sa 3 primjera (2,3%), a radi se o upotrebi izraza **čelnik** (2) i **srce (Europe)** (1). Ostale domene (UTVRDA, KUĆA, STRUKTURA, MREŽA STRUKTURA, SPORT/IGRA i PUTOVANJE/PUT) su zastupljene rijetko, što sugerira i *Tablica 1*.

Valja istaknuti da je u istom korpusu zabilježena i metafora EKONOMIJA JE KRETANJE (VODE), gdje se ističe primjer izraza **(crni) val** (1). Ovdje se radi o ciljnoj domeni EKONOMIJE, no ovaj primjer se istovremeno odnosi na ekonomska pravila i regulacije vezane uz funkcioniranje pravnog okvira EU. Zaključno, registrirana je i metafora POLITIČKO DJELOVANJE JE PUTOVANJE, gdje se ističe upotreba primjera **put** (3). U ovom slučaju ciljna domena je POLITIČKO DJELOVANJE, no primjer ove metafore usko je vezan uz teme Europske unije. Ove metafore čine 3% udjela.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Prostor	43 (33%)	„Odbijam da građani Grčke budu jeftina radnička snaga za ostatak Eurozone “, nedavno je Tsipras poručio „Trojci.
2.	Neprijatelj	25 (19,4%)	Otpor u srcu europskog kriznog režima! – ovaj borbeni natpis je prvo što čovjek vidi kad otvori web-stranicu međunarodnog ljevičarskog i antikapitalističkog pokreta Blockupy , koji je u žižu europske javnosti došao prije tri tjedna, 18. ožujka, kada su tisuće njegovih aktivista iz više europskih zemalja pretvorile Frankfurt u ratnu zonu i nasilno omele svečano otvaranje nove zgrade Europske središnje banke (ECB), jednog od ključnih simbola europskog kapitalizma.
3.	Kretanje u prostoru	24 (18,4%)	Estonija, baltička zemlja s 1,3 milijuna stanovnika, misli da izlazak Grčke iz eurozone ne bi znatnije utjecao na europsku valutu koja je u boljoj formi nego na početku grčke dužničke krize.
4.	Zajednica	24 (18,4%)	Grčka vlada je u četvrtak poslala zahtjev za produljenje dogovora o financijskoj pomoći koji bi se trebao proučiti na sastanku euroskupine u petak u Bruxellesu.
5.	Tijelo	3 (2,3%)	Čelnici 19 zemalja eurozone postigli su u ponedjeljak dogovor koji bi trebao omogućiti početak pregovora o trećem programu financijske pomoći za Grčku, koja se zauzvrat obvezala na teške reforme.
6.	Utvrd	2 (1,5%)	Svibanj je 2012. godine i policijsko rastjerivanje šatorskih Occupy prosvjednika dovelo je do formiranja pokreta Blockupy, u okviru kojeg se okupilo oko 40 ljevičarskih, sindikalnih i antiglobalizacijskih organizacija i inicijativa - među kojima i njemačka parlamentarna stranka krajnje ljevice Die Linke – koji su najavili da će u višednevnom zauzimanju središta Frankfurta svoju kritiku kapitalizma iskazati kroz govore, demonstracije i techno-partyje, uključujući i blokadu sjedišta Europske središnje banke.
7.	Kuća	1 (0,8%)	Baš zato SYRIZA-u etiketiraju kao “radikalnu stranku“, iako ne zastupa izlazak Grčke iz EU, čak niti iz Eurozone, već traži reformu unutar same EU, koja bi zapravo značila duboku tranziciju europske kuće , prema modernom demokratskom socijalizmu.
8.	Struktura	1 (0,8%)	„Led europskog kriznog režima jasno pokazuje pukotine “ - tako počinje tekst koji su pod naslovom „Za Europsko proljeće – učinimo novi korak!“
9.	Mreža struktura	1 (0,8%)	Na svojim web-stranicama pokret Blockupy sebe definira na sljedeći način: „Blockupy je dio široke europske mreže društvenih aktivista, altermundijalista, migranata, nezaposlenih i industrijskih radnika, članova političkih stranaka, sindikalista i još mnogih iz različitih europskih zemalja - iz Italije, Španjolske, Grčke, Belgije, Nizozemske, Danske, Francuske, Njemačke i drugih.
10.	Sport/igra	1 (0,8%)	Apsurdnost ovog pitanja, među ostalim, otkriva činjenica da nema službenog stava EU-a ni Grčke o tome jesu li ti dokumenti i dalje “na stolu”, jer neki čelnici Europske unije i država eurozone tvrde kako ti prijedlozi više nisu u igri , te da će se morati pristupiti potpuno novim pregovorima.
11.	Putovanje	1 (0,8%)	Ako Grčka napusti euro, Italija je prvi kandidat koji bi mogao slijediti njezin put , rekao je u ponedjeljak profesor Luigi Zingales, stručnjak za eurozonu na sveučilištu u Chicagu.

Tablica 1. Distribucija izvornih domena za EU (Slobodna Dalmacija), 2015.

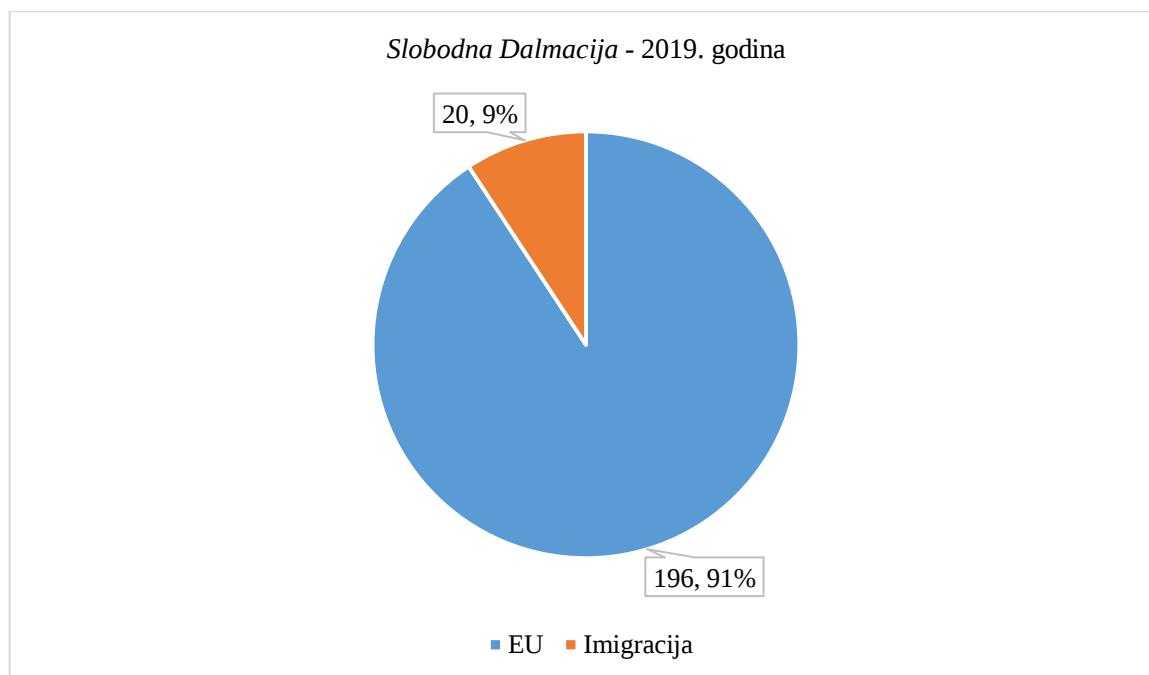
Metafore koje su zabilježene u korpusu *Slobodne Dalmacije* iz 2015. godine su IMIGRACIJA JE PUTOVANJE/PUT, IMIGRACIJA JE KRETANJE (VODE), IMIGRACIJA JE INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI PROSTOR i IMIGRANTI SU OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA. U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 2*. Najzastupljenija izvorna domena je PUTOVANJE/PUT (40,9%) s 27 primjera metafora, gdje su se upotrebljavali izrazi *ruta* (11), *put* (5), *migracija* (4), *koridor* (3), *tranzitni,a (zemlja, ruta)* (2), *smjer* (1) i *prolaz* (1). Druga zastupljena izvorna domena je KRETANJE (VODE) (31,8%) s 21 primjerom, gdje su prisutni izrazi *val* (12), *priljev* (4), *tok* (2), *preliti se* (2) i *preplaviti (zemlju)* (1). Treća po zastupljenosti je domena INVAZIJE/ULASKA U ZAŠTIĆENI PROSTOR (25,8%) s 17 primjera metafora, a radi se o izrazima *zatvoriti granice i puteve* (6), *izaći na granicu štititi interese* (1), *bodljikava žica i mobilna metalna ograda* (1), *kontrola nad granicom* (1), *osigurati vanjske granice EU* (1), *postavljanje fizičke barijere* (1), *tehnička prepreka* (1), *postaviti ogradu s bodljikavom žicom* (1), *štititi bodljikavom žicom* (1), *postaviti žicu* (1), *podići ograde* (1) i *zaštititi granicu žicom* (1). Zanimljiv primjer metafore predstavlja izraz *jeftina radna snaga* (1). Osim što ga se može svesti pod konceptualnu metaforu IMIGRACIJA JE OBJEKT ZA ISKORIŠTAVANJE ili EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA, istovremeno može podrazumijevati i upotrebu metafore IMIGRACIJA JE SILA, s obzirom da se izraz *snaga* vezuje uz fizičke aspekte čovjeka.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Putovanje/put	27 (40,9%)	To je uz talijansku najznačajnija ruta za ilegalne migrante jer Europu od Afrike dijeli svega 14 kilometara.
2.	Kretanje (vode)	21 (31,8%)	Europske zemlje pripremaju se za novi val migranata, Slovačka i dalje inzistira na azilu samo za kršćane.
3.	Invazija/ulazak u zaštićeni prostor	17 (25,8%)	Blokada granice s mađarske strane tijekom noći dodatno je ojačana novom bodljikavom žicom i mobilnom metalnomogradom , ali u šatorima pored graničnog prijelaza Horgoš, ustrajno u namjeri da uđu u Mađarsku, i dalje čeka još nekoliko stotina izbjeglica.
4.	Objekt/sila/ekonomski faktor koji se procjenjuje s aspekta profita ili gubitka	1 (1,5%)	„Odbijam da građani Grčke budu jeftina radnička snaga za ostatak Eurozone“, nedavno je Tsipras poručio „Trojci.“

Tablica 2. Distribucija izvornih domena za imigraciju (Slobodna Dalmacija), 2015.

U korpusu *Slobodne Dalmacije* iz 2019. godine registrirana je 151 rečenica u kojima se ističe upotreba 216 metafora. 20 metafora (9%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 196 metafore (91%) odnosi na teme vezane uz Europsku uniju. Od 215 metafora sedam (7) se primjera ne ubraja u izračunavanje udjela, s obzirom da imaju drugačiju ciljnu domenu (3,6%), što je i obrazloženo. Takvu distribuciju prikazuje *Slika 2*.

Slika 2. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (Slobodna Dalmacija, 2019.).

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Slobodne Dalmacije* iz 2019. godine su EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE ZAJEDNICA, EU JE TIJELO, EU JE BRAK, EU JE MOMČAD, EU JE KRETANJE, EU JE PROSTOR, PRIKLJUČIVANJE EU JE PUTOVANJE/PUT, EU JE OSOBA/ZDRAVSTVENO STANJE, EU JE HRANA, EU JE OBITELJ, EU JE ZGRADA, EU JE STRUKTURA i EU JE RAT/NEPRIJATELJ. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 3*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je KRETANJE U PROSTORU, gdje je zabilježeno 121 metafora (61,7%), a radi se o izrazima **Brexit** (59), **izlazak** (39), **izaći (iz EU)** (7), **napušti (EU)** (6), **backstop** (3), **napuštanje (EU)** (2), **ulazak (u EU)** (2), **ući (u EU)** (1), **otići (iz EU)** (1) i **odlazak** (1). Druga po zastupljenosti je domena ZAJEDNICE sa 16 primjera metafora (8,2%), a riječ je o upotrebi izraza **članica** (14) i **članstvo** (2). Treća po zastupljenosti je domena TIJELA sa 15 primjera metafora (7,6%), gdje su zabilježeni izrazi **srce** (4), **čelno mjesto** (3), **čelo** (2), **tijelo** (2), **čelnik** (1), **noge** (1), **preživjeti** (1) i **umoriti se** (1). Četvrta po zastupljenosti je domena BRAKA sa 9 zabilježenih metafora (4,6%), gdje se ističu primjeri **raspasti se** (4), **raspad** (3), **razlaz** (1) i **prekinuti odnose (s EU)** (1). Peta po zastupljenosti je domena MOMČADI sa 7 primjera (3,6%) i izrazima kao što su

spitzenkandidat (5) i **spitzen-tim** (2). Isti broj vrijedi i za domenu KRETANJA (7 primjera, 3,6%), sa registriranim izrazima kao što su **brzina** (2), **usporiti** (1), **usporen** (1), **sporije** (1), **ubrzati** (1) i **brže** (1). U domeni PROSTORA registrirane su 4 primjera (3,6%), a radi se o izrazu **Schengen** (4) (sam izraz **Schengen** se spominje tri puta, dok se izraz **schengenski prostor** pojavljuje jedanput u tekstu). U domeni PUTOVANJA zabilježene su 3 metafore (1,6%), a radi se o upotrebi izraza **put** (3). Ostale izvorne domene upotrebljavale su se rijetko (OSOBA/ZDRAVSTVENO STANJE, HRANA, OBITELJ, KUĆA, STRUKTURA i NEPRIJATELJ), slijedom kako je navedeno u *Tablici 3*.

U ovom korpusu zabilježena je i metafora POLITIČKO DJELOVANJE JE KRETANJE (VODE), gdje se ističe upotreba izraza (**populistički val**) (3) i **preplaviti (zemlju)** (2). Ovdje se radi o ciljnoj domeni POLITIČKOG DJELOVANJA, no ovaj primjer je usko povezan uz teme Europske unije i održavanje europarlamentarnih izbora. Također, registrirana je i metafora POLITIČKO DJELOVANJE JE SPORT/NATJECANJE, gdje se ističe upotreba izraza (**u fotofinišu preteći nekoga**) (1). Zaključno, zanimljiv primjer metafore iz korpusa predstavlja i izraz **braniti (sporazum)** (1), što implicira postojanje konceptualne metafore RASPRAVA JE RAT, s obzirom da se tijekom procesa razdruživanja Velike Britanije od Europske unije u brojnim prilikama vodila rasprava između različitih političkih aktera o tadašnjem statusu zemlje.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje u prostoru	121 (61,7%)	'Svi znaju tko je pobijedio, ali rijetki znaju kako': brexit na britanskim malim ekranima uoči glasanja u parlamentu.
2.	Zajednica	16 (8,2%)	Britanski parlament odbacio je bilo kakvu mogućnost da Ujedinjena Kraljevina izađe iz članstva u EU bez sporazuma, piše Euractiv.
3.	Tijelo	15 (7,6%)	Supredsjednik Europske stranke zelenih i član EP-a Reinhard Buetikofer kaže da EU mora "počivati na dvije noge - Uniji država članica i Uniji građana".
4.	Brak	9 (4,6%)	Da parafraziram Putina, koji je rekao kako je raspad SSSR-a najveća geopolitička katastrofa 20. stoljeća, tako bi i raspad Europske unije bio katastrofa 21. stoljeća.
5.	Momčad	7 (3,6%)	Liberali su na prošlim izborima 2014. snažno podržavali taj model po kojem je Jean-Claude Juncker izabran za predsjednika Komisije, ali su na ovim izborima, nastojeći pridobiti Macrona, izveli čudan manevar i umjesto svoga " spitzenkandidata " imenovali " spitzen-tim ", za izbore koji broji nekoliko osoba.
6.	Kretanje	7 (3,6%)	Hladan tuš za Vučića, Bruxelles usporio put Srbije u EU: 'Hrvati koriste svaku priliku da nas blokiraju.
7.	Prostor	4 (2%)	Sam zakon o Schengenu , na koji se Human Right Watch poziva, navodi kako su sve države članice Schengena dužne postupati prema obvezama međunarodne zaštite, a koja pretpostavlja da svaka osoba koja iskaže zahtjev za azil ili međunarodnu zaštitu na to ima pravo.
8.	Putovanje/put	3 (1,6%)	Nakon novog izvještaja EU Komisije o napretku Srbije, koji je u pojedinim dijelovima, pogotovo u vezi sa vladavinom prava, imao oštar ton, jasno je da ni najutjecajnije članice EU nisu baš voljne da se ubrza srpski europski put - zaključuju srbijanski mediji.
9.	Osoba/zdravstveno stanje	2 (1%)	Izbjeglička kriza pokazuje krhkost Europe, došlo je jedan-dva milijuna izbjeglica u zajednicu koja ima 500 milijuna ljudi, i ta Europa se odmah trese .
10.	Hrana	1 (0,5%)	U svom tom tranzicijskom čušpajzu naša je zemlja u mnogim pokazateljima najgore prošla.
11.	Obitelj	1 (0,5%)	„RH lovi korak ne samo sa starim članicama već i novima koje su ušle 2004., 2007. kako bi došla na onu razinu koja je primjerena onima koji su razvijeni u ovoj europskoj obitelji “, rekao je.
12.	Zgrada	1 (0,5%)	Također je rekla da EU treba ostaviti otvorena vrata za zemlje jugoistoka Europe te izrazila nadu da će Velika Britanija ostati u Uniji.
13.	Struktura	1 (0,5%)	Bilo bi dobro da ovakva neoliberalna Europska unija pukne , ali je opasnost da u tom slučaju otkliže u fašizam.
14.	Rat/neprijatelj	1 (0,5%)	"Brexit: bezobziran rat " koji će biti prikazan u ponedjeljak na kanalu Channel 4, dovodi na male ekrane ključne osobe i strategije iz kampanje uoči referenduma 2016., uz slogan: "Svi znaju tko je pobijedio".

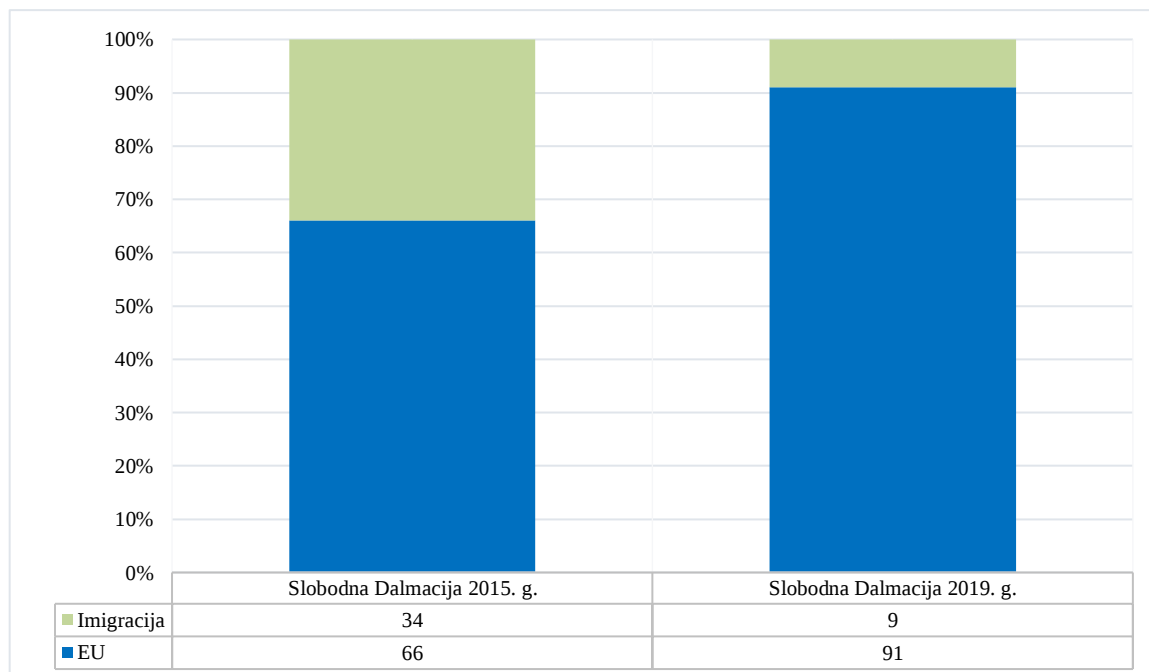
Tablica 3. Distribucija izvornih domena za EU (Slobodna Dalmacija), 2019.

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Slobodne Dalmacije* iz 2019. godine su IMIGRACIJA JE KRETANJE (VODE), IMIGRACIJA JE PUTOVANJE/PUT, IMIGRANTI SU OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA i IMIGRACIJA JE INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI OMEĐENI PROSTOR. U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 4*. Najzastupljenija izvorna domena je KRETANJE (VODE) sa 6 primjera (30%), gdje su se koristili izrazi **val** (4), **tok** (1) i **slijevati se** (1). Druga zastupljena domena je PUTOVANJE/PUT sa 6 metafora (30%), među kojima su se upotrebljavali izrazi **put** (2), **ruta** (2), **destinacija** (1) i **hot spot** (1). Treća po zastupljenosti je domena OBJEKTA/SILA/EKONOMSKOG FAKTORA KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA sa 4 metafore (20%), gdje se ističe upotreba izraza **jeftina radna snaga** (4), a ovaj izraz može podrazumijevati i postojanje metafore IMIGRACIJA JE SILA, s obzirom da se izraz **snaga** upravo vezuje uz fizičku komponentu čovjeka. Četvrta po zastupljenosti je domena INVAZIJE/ULASKA U ZAŠTIĆENI PROSTOR s 4 primjera (20%), gdje su se upotrebljavali izrazi **ogrđivati (granicu)** (1), **obrana granica** (1), **odvraćati (migrante)** (1) i **pushbacks metoda** (1).

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje (vode)	6 (30%)	Od zaoštavanja političke krize u Siriji, europske policije i sigurnosne službe međusobno usko surađuju s ciljem presretanja financijskih i ljudskih tokova , koji se iz Europe slijevaju prema zemljama u sukobu.
2.	Putovanje/put	6 (30%)	Takva struktura migranata me uopće ne iznenađuje jer je sasvim logično da su muškarci ti koji su uvijek u prvom planu upravo zbog svih opasnosti koje vrebaju na migrantskoj ruti , zatim nehumanih uvjeta, ali i pretpostavci da će mladi muškarac lakše preživjeti taj put pa samim time i lakše pronaći posao u željenoj destinaciji
3.	Objekt/sila/ekonomski faktor koji se procjenjuje s aspekta profita ili gubitka	4 (20%)	Dobiva li Europa u migrantima tek jeftinu radnu snagu , lumpenproletarijat?
4.	Invazija/ulazak u zaštićeni prostor	4 (20%)	U javnost je ušao i svjesno smišljen pojam postupanja prema migrantima koji ilegalno prelaze granicu – a riječ je o tzv. pushbacks metodi koja nužno uključuju oblike fizičke prisile kojom se migrante “ odvraća ” od ulaska u državu.

Tablica 4. Distribucija izvornih domena za imigraciju (Slobodna Dalmacija), 2019.

Slika 3. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *Slobodnoj Dalmaciji* u 2015. i 2019. godini.

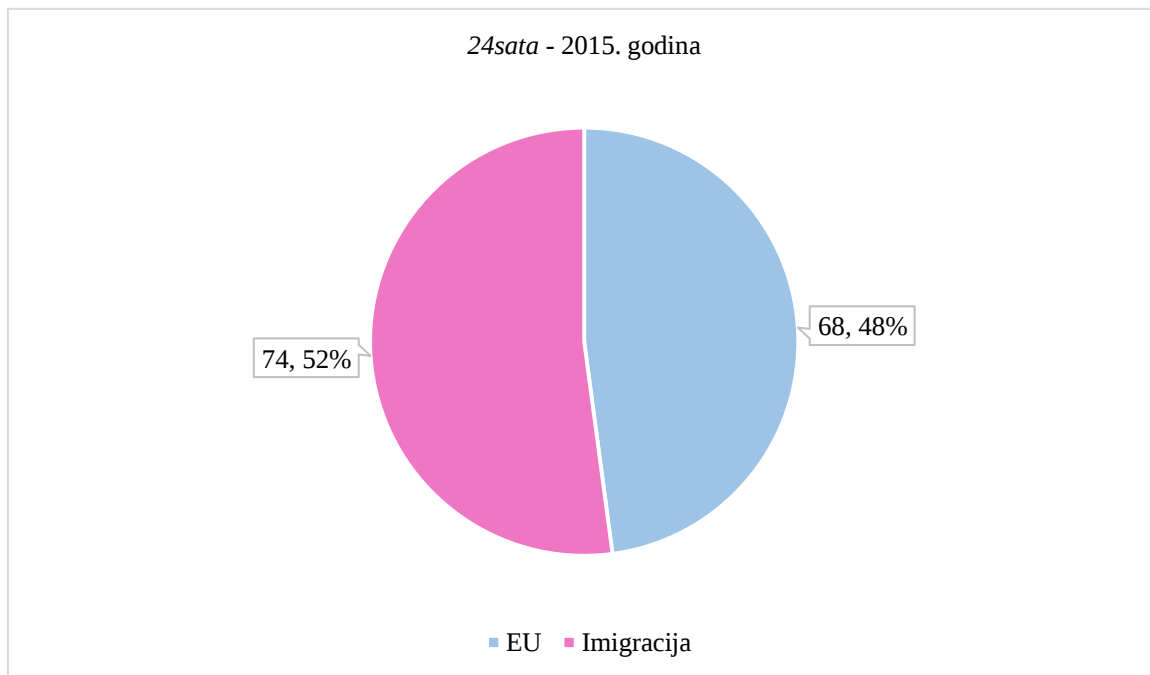

Uspoređujući korpus *Slobodne Dalmacije* iz 2015. i 2019. statistički značajno učestalije su se upotrebljavale metafore vezane uz temu migrantske krize (34% prema 9%), što je i očekivano, s obzirom da se ta kriza na tlu Europske unije dogodila 2015. godine. Analizirajući isti korpus, uočljivo je da su se metafore vezane uz teme Europske unije značajno češće upotrebljavale tijekom 2019. godine (91% prema 66%).

8.2. 24sata

U korpusu *24sata* iz 2015. godine zabilježeno je 95 rečenica u kojima se ističe upotreba 142 metafore. 74 metafore (52%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 68 metafora (48%) odnosi na teme vezane uz Europsku uniju. Takvu distribuciju prikazuje *Slika 4*.

Slika 4. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (24sata, 2015.).

Metafore koje su zabilježene u korpusu 24sata iz 2015. godine su EU JE PROSTOR, EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE ZAJEDNICA, EU JE TIJELO i EU JE ZGRADA. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 5*. Najzastupljenija izvorna domena je PROSTOR sa 33 metafore (48,5%), u kojoj su se upotrebljavali izrazi kao što su **eurozona** (29), **schengenska zona** (2), **Schengen** (1) i **schengenske granice** (1). Druga domena po zastupljenosti je KRETANJE U PROSTORU sa 14 primjera (20,6%), što je podrazumijevalo upotrebu izraza **Grex** (5), **izlazak (iz EU)** (4), **izaći (iz EU)** (4) i **napuštanje (EU)** (1). Treća po zastupljenosti je domena ZAJEDNICE sa 11 primjera metafora (16,2%), sa izrazima **članica** (5), **eurokupina** (4), **eurogrupa** (1) i **član** (1). Četvrta po zastupljenosti je domena TIJELA sa 7 primjera metafora (10,3%), gdje se ističe upotreba izraza **amputacija (EU, zemlje)** (3), **arterija** (1), **srce** (1), **stara (Europa)** (1) i **stenjati** (1). Zaključno, slijedi domena ZGRADE s 3 primjera (4,4%), i to s upotrebom izraza **otvorena vrata** (3).

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Prostor	33 (48,5%)	To je navelo njemačke političare i ekonomiste da upozore kako Grčka puno riskira ako prekine veze s eurom, iako Syriza tvrdi da želi ostati u eurozoni .
2.	Kretanje u prostoru	14 (20,6%)	Neki analitičari kažu da, iako je rizik ponavljanja kaosa iz 2012. minimalan u kratkom roku, dugoročne posljedice izlaska Grčke iz eurozone ne bi se smjele potcjenjivati.
3.	Zajednica	11 (16,2%)	Euroskupina podsjeća na znatne financijske transfere i pomoć tijekom proteklih godina
4.	Tijelo	7 (10,3%)	Za Ciprasa bi "grexit" bio amputacija jugoistočne Europe.
5.	Zgrada	3 (4,4%)	Na pitanje zbog čega konzervativci poput njemačke kancelarke Angele Merkel otvaraju vrata migrantima, Orban je odgovorio „Njemačka je ključ.“

Tablica 5. Distribucija izvornih domena za EU (24sata), 2015.

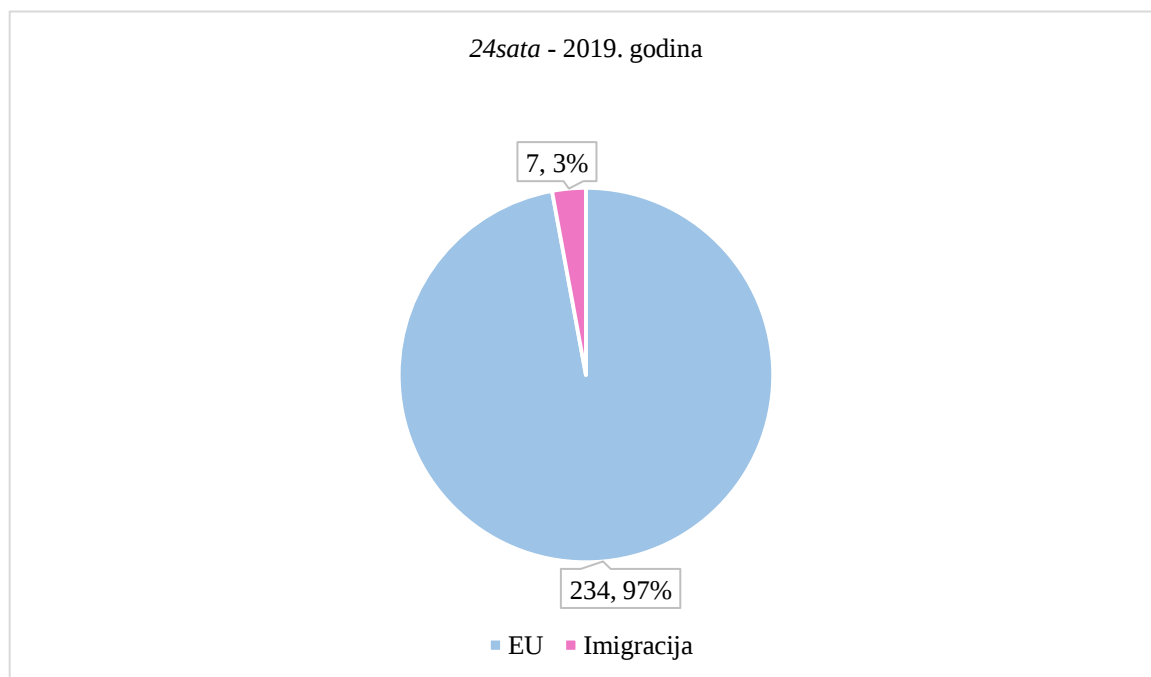
Metafore koje su zabilježene u korpusu 24sata iz 2015. godine su IMIGRACIJA JE KRETANJE (VODE), IMIGRACIJA JE PUTOVANJE/PUT i IMIGRACIJA JE INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI PROSTOR. U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u Tablici 6. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je KRETANJE (VODE) sa 29 metafora (39,2%), u kojoj su se koristili izrazi **val** (17), **rijeka** (5), **priljev** (2), **tok** (1), **navirati** (1), **zapljusnuti** (1), **preplaviti (zemlju)** (1) i **sručiti se na (zemlju)** (1). Zatim slijedi domena PUTOVANJE/PUT s 28 primjera metafora (37,8%), gdje se registrirani izrazi **ruta** (12), **tranzitni,a (tranzitna zemlja** u šest slučajeva, a **tranzitni kamp** u jednom) (7), **put** (4), **destinacija** (2), **postaja** (1), **trasa** (1) i **skrenuti** (1). Treća po zastupljenosti je domena INVAZIJE/ULASKA U ZAŠTIĆENI PROSTOR sa 17 primjera (23%), gdje su se upotrebljavali izrazi **ograda** (10), **bodljikava žica** (2), **podignuti ogradu** (2), **prepreka** (1), **podizanje zidova** (1) i **opasati se** (1).

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje (vode)	29 (39,2%)	Khalidova priča, ako je istinita, netipična je za većinu migranata koji su preplavili Srbiju posljednjih mjeseci.
2.	Putovanje/put	28 (37,8%)	Njihova balkanska ruta počinje u Turskoj, pa idu u Grčku i Makedoniju.
3.	Invazija/ulazak u zaštićeni prostor	17 (23%)	Na početku je to bila samo ksenofobna Pegida sa svojim prosvjedima pretežno u Dresdenu, potom se protiv njene politike pobunio i bavarski CSU, inače njen koalicijski partner, a zadnjih dana stižu vijesti kako se i unutar njene matične stranke CDU-a stvara parlamentarna frakcija koja traži prekid prihvata migranata i podizanje ograde na njemačkim granicama.

Tablica 6. Distribucija izvornih domena za imigraciju (24sata), 2015.

U korpusu 24sata iz 2019. godine registrirano je 188 rečenica u kojima se ističe upotreba 241 metafore. 7 metafora (3%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 234 metafora (97%) odnose na teme vezane uz Europsku uniju. Od 241 metafora sedam (7) se primjera ne ubraja se u izračunavanje udjela, s obzirom da imaju drugačiju ciljnu domenu (3,1%), što je i objašnjeno. Takvu distribuciju prikazuje Slika 5.

Slika 5. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (24sata, 2019.).

Metafore koje su zabilježene u korpusu *24sata* iz 2019. godine su EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE ZAJEDNICA, EU JE RAT/NEPRIJATELJ, EU JE PROSTOR, EU JE OSOBA, EU JE TIJELO, EU JE BRAK, EU JE BILJKA, EU JE OBITELJ, EU JE MOMČAD i EU JE SPORT/IGRA. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 7*. Najzastupljenija izvorna domena je KRETANJE U PROSTORU sa primjera (84,2%), gdje su se upotrebljavali izrazi kao što su **Brexit** (144), **izlazak (iz EU)** (25), **napustiti (EU)** (8), **napuštanje (EU)** (5), **izaći (iz EU)** (5), **Czexit** (4), **izvesti (iz EU)** (2), **backstop** (2), **ulazak (u EU)** (1) i **juriti** (1). Druga po zastupljenosti je ZAJEDNICA sa 8 primjera (3,5%), gdje su se koristili izrazi **članica** (4), **članstvo** (2), **isključen,a (iz EU)** (1) i **prekinuti (ekonomske) veze (s EU)** (1). Treća po zastupljenosti je domena RATA/NEPRIJATELJA sa 5 primjera (2,1%), u kojoj je prisutna upotreba izraza **(čin) predaje** (3), **front** (1) i **poraziti (EU)** (1). Četvrta domena po zastupljenosti je PROSTOR sa 4 primjera (1,7%), gdje se ističe upotreba izraza **schengenski prostor** (1), **schengenske granice** (1), **mini-Schengen** (1) i **vojna krajina** (1). Zatim slijedi domena OSOBE sa 3 primjera metafora (1,3%), a radi se o upotrebi izraza **Brexiter** (3). Isti brojevi vrijede za izvorne domene TIJELA (1,3%) (zabilježeni su izrazi **čelnik** (2) i **čelo** (1)) i BRAKA (1,3%) (registrirani su izrazi **raskid** (2) i **razvod** (1)). Ostale domene (BILJKA, OBITELJ, MOMČAD i SPORT/IGRA) koristile su se rijetko, što je vidljivo u *Tablici 7*.

Zasebni zabilježeni primjeri metafora su POLITIČKO DJELOVANJE JE PUTOVANJE, gdje se ističe upotreba izraza kao što su **stanica** (1) i **put** (1). Potom je zabilježena i konceptualna metafora POLITIČKO DJELOVANJE JE KRETANJE (VODE), sa uporabom izraza kao što su **val (nacionalizma, fašizma i rasizma)** (1) i **potapanje (Velike Britanije)** (1). Zaključno, zanimljiv primjer metafore predstavlja i izraz **povlačenje (iz dogovora ili pregovora)** (3), što implicira postojanje konceptualne metafore RASPRAVA JE RAT, s obzirom da se tijekom procesa razdruživanja Velike Britanije od Europske unije u brojnim prilikama vodila rasprava između različitih političkih aktera o tadašnjem statusu zemlje.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje u prostoru	197 (84,2%)	Zastupnici u britanskom Parlamentu danas su glasovali o Brexit planu kojeg predlaže premijerka Theresa May, a kojeg je EU rekla da bi prihvatila.
2.	Zajednica	8 (3,5%)	Tamo stoji veća prava i zaštita za radnike, nastavak članstva Velike Britanije u agencijama EU-a i sigurnosnih programa poput Europskog uhidbenog naloga, blisko savezništvo sa zajedničkim tržištem EU-a i ostanak Velike Britanije u stalnoj carinskoj uniji s EU.
3.	Rat/neprijatelj	5 (2,1%)	Johnson je tu pobunu ocijenio pokušajem predaje Europskoj uniji, obećao da nikako neće odgoditi Brexit , koji je predviđen za 31. listopada, i pozvao vođu oporbenih laburista Jeremyja Corbyna da pristane na prijevremene izbore 15. listopada
4.	Prostor	4 (1,7%)	EU još nije sklona da nas uvede u schengenske granice .
5.	Osoba	3 (1,3%)	Žestoki " Brexiteri ", uključujući Borisa Johnsona i Jacob Rees-Mogga, koji su dugo kritizirali i gazili Mayin sporazum, sada shvaćaju da je neka alternativa koju "kuha" Parlament nešto što bi zemlju držalo još bliže EU.
6.	Tijelo	3 (1,3%)	Njemačka kancelarka Angela Merkel se nada da će krizni razgovori u Londonu s ciljem rješavanja unutarnjopolitičkog zastoja izlaska Velike Britanije iz EU-a rezultirati usvajanjem zajedničkog stajališta do sastanka čelnika Unije sljedećeg tjedna.
7.	Brak	3 (0,4%)	Britanska premijerka Theresa May, čiji je sporazum o Brexitu tri puta odbijen u parlamentu, okrenula se oporbenim laburistima u svome zadnjem pokušaju da podrže uvjete razvoda .
8.	Biljka	1 (0,4%)	A premijeru koji je čvrsto naumio iščupati Veliku Britaniju iz EU-a na silu, bez dogovora, dogovor u parlamentu niti ne treba.
9.	Obitelj	1 (0,4%)	Kao treće, tijekom pregovora koji su se vodili o čelnim mjestima europskih institucija nismo bili protiv Fransa Timmermansa nego smo zastupali stajalište da novi predsjednik ili predsjednica Europske komisije – ako to nije Spitzenkandidat EPP-a – svakako treba biti predstavnik te političke obitelji jer je EPP pobijedio na europskim izborima.
10.	Momčad	1 (0,4%)	Kao treće, tijekom pregovora koji su se vodili o čelnim mjestima europskih institucija nismo bili protiv Fransa Timmermansa nego smo zastupali stajalište da novi predsjednik ili predsjednica Europske komisije – ako to nije Spitzenkandidat EPP-a – svakako treba biti predstavnik te političke obitelji jer je EPP pobijedio na europskim izborima.
11.	Sport/igra	1 (0,4%)	EU je šampion mira i prosperiteta, a ne ekonomski projekt.

Tablica 7. Distribucija izvornih domena za EU (24sata), 2019.

Metafore koje su zabilježene u korpusu 24sata iz 2019. godine su IMIGRACIJA JE PUTOVANJE, IMIGRACIJA JE INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI PROSTOR i

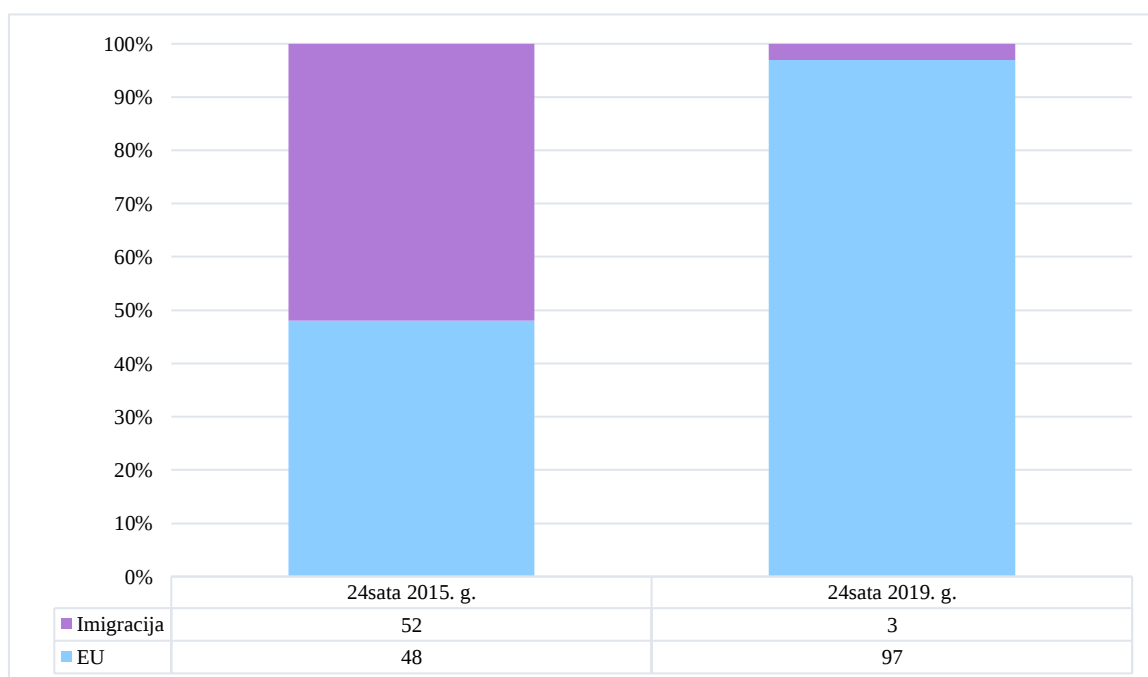
IMIGRACIJA JE KRETANJE. U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 8*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je PUTOVANJE sa 3 primjera metafora (42,9%), u kojoj su se koristile metafore **putnik** (1), **put** (1) i **ruta** (1). Isti brojevi vrijede i za domenu INVAZIJE/ULASKA U ZAŠTIĆENI PROSTOR (42,9%), gdje su registrirani izrazi **štititi granicu** (1), **čuvati državnu granicu** (1) i **vojna formacija** (1). Domena KRETANJA se upotrebljavala manje (zabilježen je izraz **marš** (1) (14,2%), što sugerira *Tablica 8*.

Uspoređujući korpus *24sata* iz 2015. i 2019. statistički značajno učestalije su se upotrebljavale metafore vezane uz temu migrantske krize tijekom 2015. (52% prema 3%), što je i očekivano. Analizirajući isti korpus iz 2015. i 2019., uočljivo je da su se metafore vezane uz teme Europske unije značajno češće upotrebljavale tijekom 2019. godine (97% prema 48%).

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Putovanje	3 (42,9%)	Aleksandar Vučić je poodavno, još u vrijeme premijerskog mandata Zorana Milanovića, naučio da mu Hrvatska i u Bruxellesu i na svojim granicama - recimo usporavanjem ili blokadom kamiona - može napraviti problema koliko god želi, pa je u BiH pronašao idealno mjesto za pražnjenje Srbije od ilegalnih putnika i kontinuiranu proizvodnju problema u državi koja ih ionako može izvoziti.
2.	Invazija/ulazak u zaštićeni prostor	3 (42,9%)	Kako BiH ne želi migrante - niti zna što bi s njima, osim što su opravdanje Miloradu Dodiku da dio policije Republike Srpske pretvara u vojnu formaciju - dok migranti ne žele biti u BiH, tako ni Hrvatska svoje granice ne može čuvati pored oznake za carinsku kontrolu.
3.	Kretanje	1 (14,2%)	Ako su, dakle, migranti u Bosni i Hercegovini, posebice u njezinu zapadnom dijelu, u okolini Bihaća, za Hrvatsku problem, onda ga se može rješavati samo u suradnji s Bruxellesom i iznuđenom kooperativnošću Beograda u kojemu mogu kad moraju, što su i pokazali, zaustaviti ili preusmjeriti kolone očajnika na dugome maršu prema Munchenu i Oslu.

Tablica 8. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*24sata*), 2019.

Slika 6. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u 24 sata u 2015. i 2019. godini.

8.3. Guardian

U korpusu *Guardiana* iz 2015. godine zabilježene su 162 rečenice u kojima se nalazi 187 metafora. 76 metafora (41%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 111 metafora (59%) odnose na teme vezane uz Europsku uniju.

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Guardiana* iz 2015. godine su EU JE PROSTOR, EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE ZGRADA, EU JE ZAJEDNICA, EU JE BRAK, EU JE TIJELO i EU JE RAT/NEPRIJATELJ. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici9*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je PROSTOR sa 49 metafora (44,1%), gdje su zabilježeni primjeri izraza kao što su **eurozone** (40), **Schengen** (3), **Schengen area** (3), **Schengen zone** (1), **zone** (1) i **to expel (from the eurozone)** (1). Druga domena po zastupljenosti je KRETANJE U PROSTORU sa 41 primjerom metafora (36,9%) i to s upotrebom izraza **Grex** (20), **Brexit** (5), **(to) exit (EU)** (7), **to leave (EU)** (5), **to depart** (2), **departure** (1) i **to abandon (EU)** (1). Treća po zastupljenosti je domena ZGRADE sa 8 metafora (7,2%), i to s upotrebom izraza **open doors**

(3), *to open door* (1), *to open Europe's doors* (1), *wide-open doors* (1), *to shut doors* (1) i *doorstep* (1). U domeni ZAJEDNICE zabilježeno je 5 metafora (4,5%), gdje su prisutni izrazi kao što su *member (state)* (3), *EU membership* (1) i *euro membership* (1). Domena BRAKA donosi upotrebu 4 primjera (3,6%), s primjerima *breakup* (1), *husband* (1), *wife* (1) i *marriage* (1). U domeni TIJELA registrirane su 2 metafore (1,8%), a radi se o izrazima *heart* (1) i *body* (1). Domena RATA/NEPRIJATELJA zastupljena je rijetko, što sugerira *Tablica 9*.

Zasebni primjer iz korpusa predstavlja metaforički izraz *withdrawal (agreement)* (1), što podrazumijeva postojanje konceptualne metafore RASPRAVA JE RAT, s obzirom da se tijekom procesa razdruživanja Velike Britanije od EU u brojnim prilikama vodila rasprava između različitih političkih aktera o tadašnjem statusu zemlje. Ovaj primjer čini 0,9% u udjelu.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Prostor	49 (44,1%)	Grexit : three reasons it should not be treated lightly.
2.	Kretanje u prostoru	41 (36,9%)	President Hans-Werner Sinn, known for backing German business interests, said it was folly to be blackmailed by Tsipras and that it would be better to let Greece depart .
3.	Zgrada	8 (7,2%)	Trouble brews on EU doorstep over German plan to shout out Greece.
4.	Zajednica	5 (4,6%)	The commission paper says: „Some member states have already made a major contribution to [refugee] resettlement efforts“.
5.	Brak	4 (3,6%)	Cameron has talked of the introduction of an earnings threshold for British citizens wanting their EU wife or husband to join them here.
6.	Tijelo	2 (1,8%)	This has nothing to do with Schengen, which Britain is not part of, but everything to do with the freedom of movement at the heart of the EU.
7.	Rat/neprijatelj	1 (0,9%)	His officials then leaked a one-page German finance ministry paper which was seen by the French and the Italians as a brutal attempt to impose total surrender on Greece, almost gleefully.

Tablica 9. Distribucija izvornih domena za EU (*Guardian*), 2015.

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Guardiana* iz 2015. godine su IMIGRACIJA JE KRETANJE (VODE), IMIGRACIJA JE INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI PROSTOR, IMIGRACIJA JE PUTOVANJE/PUT, IMIGRANTI SU STRANCI, IMIGRANTI SU SMEĆE, IMIGRACIJA JE POVEĆANJE/DODATAK POPULACIJI i IMIGRANTI SU OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA. U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 10*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je KRETANJE (VODE) s 35 metafora (46,1%), gdje se ističu izrazi *flow* (12), *influx* (6), *wave* (5), *to swamp* (3), *to flood* (3), *flood* (2), *floodgate* (1), *river* (1), *inflow* (1) i *to pour in* (1). Druga domena po zastupljenosti je INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI PROSTOR sa 19 primjera (25%), sa izrazima kao što su *to protect (our) borders* (2), *to get migration under control* (1), *to control migration* (1), *to build fences* (1), *to reassert national border control* (1), *to institute national border control* (1), *to boost security presence on borders* (1), *to reimpose border control* (1), *to reestablish border control* (1), *to close Europe's internal borders* (1), *to close the national borders* (1), *to defend own borders* (1), *to erect fences* (1), *to protect its own borders* (1), *border control* (1), *fronline states* (1), *defences* (1) i *invasion* (1). Treća domena po zastupljenosti je PUTOVANJE/PUT sa 15 primjera (19,7%), sa upotrebom izraza *migration* (4), *route* (3), *passage* (1), *transit country* (1), *avenue* (1), *destination* (1), *trouble spot* (1), *journey* (1), *path* (1) i *gateway* (1). Četvrta po zastupljenosti je domena STRANCA s 3 primjera metafora (4%), i to sa upotrebom izraza *alien* (2) i *alien immigration* (1). Šesta po zastupljenosti je domena SMEĆA s 2 primjera (2,6%), i to s upotrebom izraza *scum* (2). Ostale domene (POVEĆANJE/DODATAK POPULACIJI i OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA) zastupljene su rijetko (1,3%), slijedom kako je navedeno u *Tablici 10*.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje (vode)	35 (46,1%)	But its crude rhetoric about immigrants flooding the nation is all too familiar.
2.	Invazija/ulazak u zaštićeni prostor	19 (25%)	Northern League made gains in local elections after campaigning against the migrant “ invasion ”.
3.	Putovanje/put	15 (19,7%)	Many claim that Britain is a coveted destination for migrants because of its generous benefits system.
4.	Stranci	3 (4%)	When the government launched a royal commission on alien immigration , Evans-Gordon chaired it and set the agenda.
5.	Smeće	2 (2,6%)	He deplored this country being made “the dumping ground for the scum of Europe”.
6.	Povećanje/dodatak populaciji	1 (1,3%)	The Tory MP for Bethnal Green North-East, Mancherjee Bhownagree, a Bombay-born Parsi, endorsed “any action which might stop this undesirable addition to our population”.
7.	Objekt/sila/ekonomski faktor koji se procjenjuje s aspekta profita ili gubitka	1 (1,3%)	Emerging trade unions were worried that low-skilled migrants accepting long hours and low pay were undermining indigenous workers’ struggles for decent wages.

Tablica 10. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Guardian*), 2015.

U korpusu *Guardiana* iz 2019. godine registrirano je 213 rečenica u kojima se nalazi 237 metafora. Metafore (0%) koje se vezuju uz temu migrantske krize nisu zabilježene, dok se svih 237 metafora (100%) odnosi na teme vezane uz Europsku uniju.

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Guardiana* iz 2019. godine su EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE OSOBA, EU JE ZAJEDNICA, EU JE PROSTOR, EU JE TIJELO i EU JE BRAK. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 11*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je KRETANJE U PROSTORU sa 220 metafora (92,8%), a radi se o upotrebi izraza kao što su **Brexit** (161), **to leave (EU)** (27), **backstop** (13), **to crash out (of EU)** (6), **Frexit** (3), **departure** (3), **no-deal departure** (2), **toexit** (2), **(EU) exit** (1), **no-deal exit** (1) i **exit mechanism** (1). Druga domena po

zastupljenosti je OSOBA sa 10 primjera (4,3%), i to s upotrebom izraza **Brexiter** (10). Treća domena po zastupljenosti je ZAJEDNICA sa 4 primjera (1,7%), i to s upotrebom izraza kao što su **member state** (2) i **membership** (1) i **commitment** (1). Izvorne domene PROSTORA, TIJELA i BRAKA (0,4%) upotrebljavale su se rijetko, što je vidljivo i u *Tablici 11*.

Zasebni primjer metafore u istom korpusu predstavlja POLITIČKO DJELOVANJE JE NAZADOVANJE⁵², gdje se ističu primjeri kao što su **berlusconifying** (1) i **Berlusconification of public life** (1), koji ukazuju na neodgovorno i nedolično ponašanje bivšeg premijera Italije. Drugim riječima, takav je koncept preuzet od Silvija Berlusconija te se nastojao preslikati na tadašnjeg premijera Velike Britanije, Borisa Johnsona. Također, registrirana je i metafora EKONOMSKO DJELOVANJE JE NAPREDOVANJE⁵³, gdje se ističe upotreba primjera **Corbynomics** (1). Ovakav izraz ukazuje na progresivno razmišljanje u pogledu implementacije određenih socijalnih ekonomskih politika u društvu i zemlji. Zanimljiv primjer metafore je metaforički izraz **withdrawal (agreement)** (9), što implicira postojanje konceptualne metafore RASPRAVA JE RAT, s obzirom da se tijekom procesa razdruživanja Velike Britanije od Europske unije u brojnim prilikama vodila rasprava između različitih političkih aktera o tadašnjem statusu zemlje.

---

⁵²U analizi ove metafore valja uzeti u obzir političke, ekonomske, ideološke i kulturološke aspekte specifične za određenu zemlju i političko djelovanje pojedinca, u ovom slučaju premijera Italije Silvija Berlusconija.

⁵³U analizi ove metafore valja uzeti u obzir političke, ekonomske, ideološke i kulturološke aspekte specifične za određenu zemlju i političko djelovanje pojedinca, u ovom slučaju tadašnjeg predsjednika laburista Jeremya Corbyna.

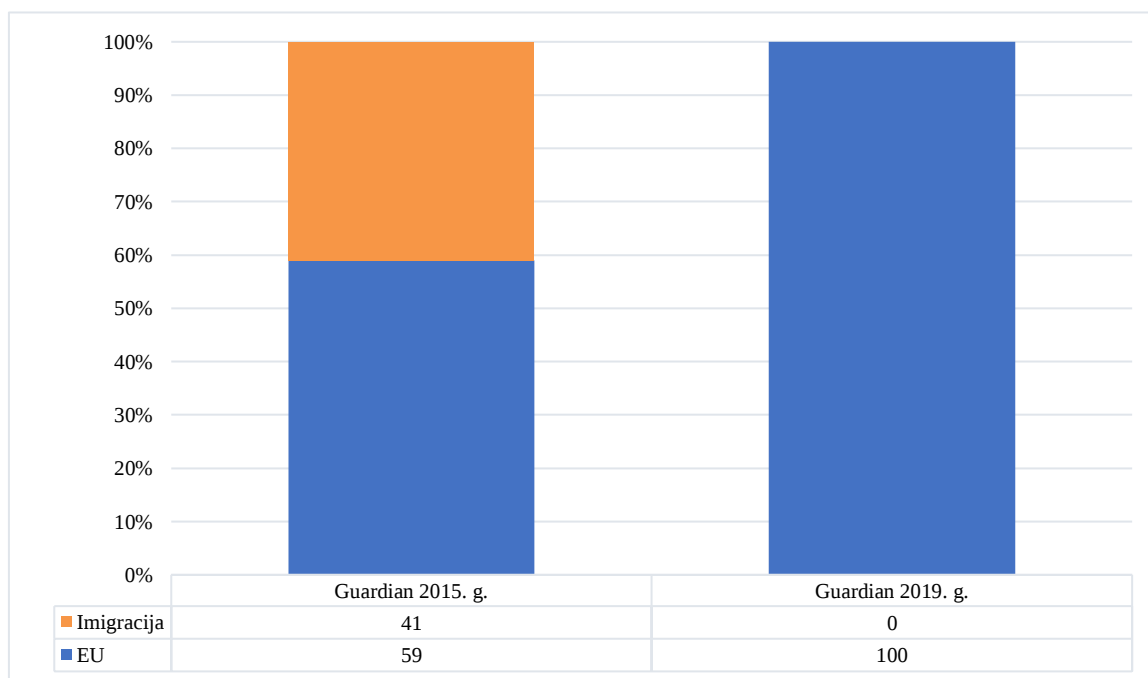
Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje u prostoru	220 (92,8%)	Most Labour members believe Corbyn should back second Brexit vote .
2.	Osoba	10 (4,3%)	Look at the “choice”, between two hard Brexitters ready to drag the county into the no-deal abyss.
3.	Zajednica	4 (1,7%)	Legally, the UK will cease to be a member state , EU laws will cease to apply, and the UK will be treated like a “third country” by the union.
4.	Prostor	1 (0,4%)	Once the UK leaves the EU, police forces will not have access to European arrest warrants, European investigation orders or the Schengen Information System II, which allows officers to enter and consult alerts on persons or objects.
5.	Tijelo	1 (0,4%)	At the heart of the European project is an endeavour to build a better future for us all.
6.	Brak	1 (0,4%)	Would these – some of which expire as soon as the end of December, just two months into no deal – survive a political confrontation over the UK’s “ divorce bill ”?

Tablica 11. Distribucija izvornih domena za EU (*Guardian*), 2019.

Metafore vezane uz migrantsku krizu u korpusu iz 2019. godine nisu zabilježene.

Uspoređujući korpus *Guardiana* iz 2015. i 2019. statistički gledano dominantno su se upotrebljavale metafore vezane uz temu migrantske krize tijekom 2015. (41% prema 0%), dok tijekom 2019. takve metafore nisu niti zabilježene. Analizirajući isti korpus iz 2015. i 2019., uočljivo je da su se metafore vezane uz teme Europske unije značajno češće upotrebljavale tijekom 2019. godine (100% prema 59%). To prikazuje *Slika 7*.

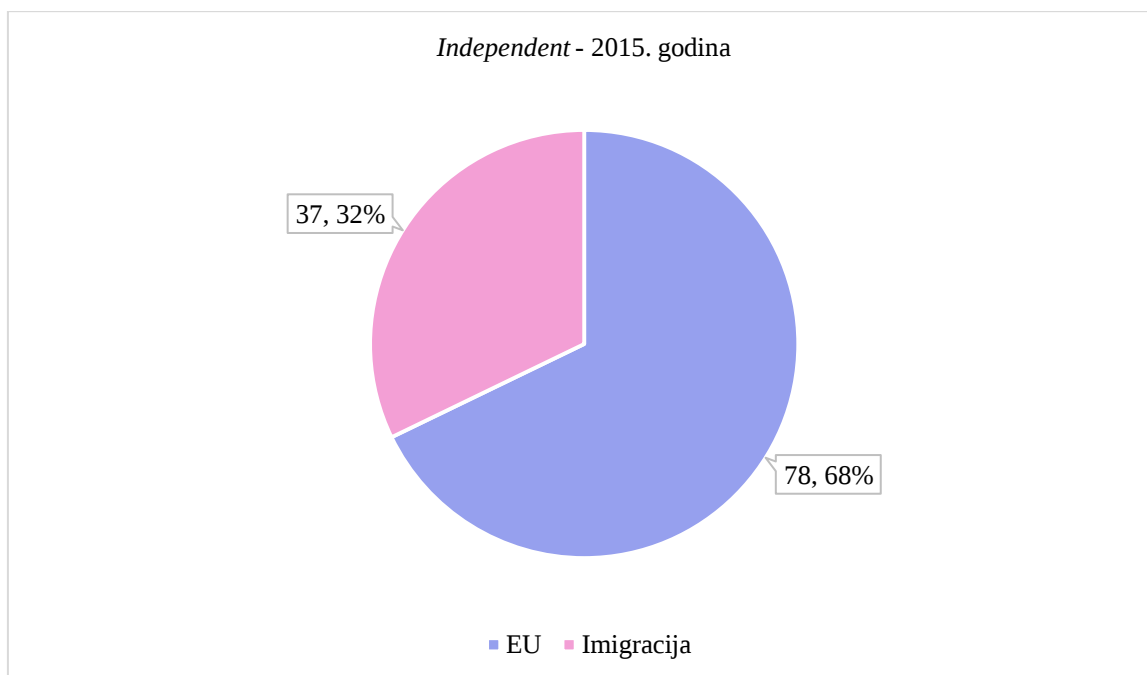
Slika 7. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *Guardianu* u 2015. i 2019. godini.

8.4. Independent

U korpusu *Independenta* iz 2015. godine zabilježene su 94 rečenice u kojima je prisutno 115 metafora. 37 metafora (32%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 78 metafora (68%) odnose na teme vezane uz Europsku uniju. Takvu distribuciju prikazuje *Slika 8*.

Slika 8. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Independent*, 2015.).

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Independenta* iz 2015. godine su EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE PROSTOR, EU JE ZAJEDNICA, EU JE ZGRADA, EU JE UTVRDA, EU JE TIJELO i EU JE SPORT/IGRA. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 12*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je KRETANJE U PROSTORU sa 38 metafora (48,7%), gdje su zabilježeni izrazi kao što su **Grexit** (16), **(to) exit** (9), **to leave (EU)** (5), **Brexit** (3), **to exit** (1), **to take out (of the EU)** (1), **to crash out (of the EU)** (1), **incomer** (1) i **departure** (1). Druga domena po zastupljenosti je PROSTOR sa 22 primjera (28,2%), i to s upotrebom izraza **eurozone** (21) i **Schengen area** (1). Treća domena po zastupljenosti je ZAJEDNICA sa 8 metafora (10,2%), gdje se ističu izrazi **eurogroup** (5), **member state** (2) i **membership** (1). Četvrta domena po zastupljenosti je ZGRADA sa 4 primjera (5,1%), što je podrazumijevalo upotrebu izraza **to open gates** (3) i **to shut doors** (1). Domena UTVRDE je prisutna s 2 metafore (2,6%), i to s upotrebom izraza **fortress** (2). Domene TIJELA i SPORTA/IGRE su se upotrebljavale rijetko, što je vidljivo i u *Tablici 12*.

U istom korpusu zabilježena je i metafora EKONOMSKO DJELOVANJE JE NAPREDOVANJE⁵⁴, gdje se ističe upotreba primjera **Corbynomics** (2). Ovakav izraz ukazuje na progresivno razmišljanje u pogledu implementacije određenih socijalnih ekonomskih politika u društvu i zemlji. Zaključno, ovi primjeri metafora čine 2,6% u udjelu.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje u prostoru	38 (48,7%)	The risk of Greece crashing out of the European single currency was alleviated today, as the struggling country's economic reform proposals were given guarded approval by its European creditors.
2.	Prostor	22 (28,2%)	Their victory means the eurozone crisis enters a new phase.
3.	Zajednica	8 (10,2%)	Concerns over Greece's continued membership of the European Union and risk of default after an economist has predicted that there was an 85 per cent chance of a Greek exit, "in the next few weeks".
4.	Zgrada	4 (5,1%)	Germany opens its gates : Berlin says all Syrian asylum-seekers are welcome to remain, as Britain is urged to make a 'similar statement'.
5.	Utvrda	2 (2,6%)	Talks this week will continue to seek a solution to the refugee crisis other than turning Europe into a fortress .
6.	Tijelo	1 (1,3%)	The mayor of the town, Oliver Junk, has said that he welcomed refugees with "open arms" because of the diminishing local birthrate and an exodus of young people.
7.	Sport/igra	1 (1,3%)	I understand the politics that has led the Prime Minister to play risky irresponsible games on the European Union, allowing his party to drift towards exit.

Tablica 12. Distribucija izvornih domena za EU (*Independent*), 2015.

⁵⁴U analizi ove metafore valja uzeti u obzir političke, ekonomske, ideološke i kulturološke aspekte specifične za određenu zemlju i političko djelovanje pojedinca, u ovom slučaju tadašnjeg predsjednika laburista Jeremya Corbyna.

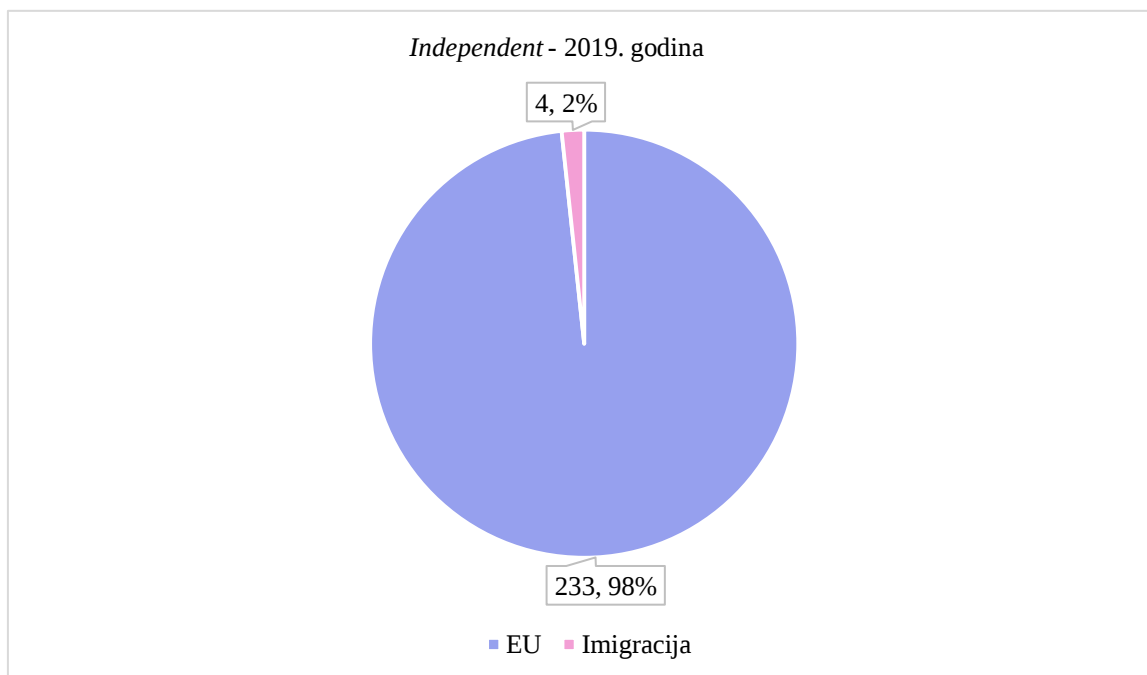
Metafore koje su zabilježene u korpusu *Independenta* iz 2015. godine su IMIGRACIJA JE KRETANJE (VODE), IMIGRACIJA JE PUTOVANJE/PUT, IMIGRACIJA JE INVAZIJA/ULAZAK U ZAŠTIĆENI PROSTOR i IMIGRANTI SU OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA i IMIGRANTI SU ŽIVOTINJE. U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 13*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je PUTOVANJE sa 11 primjera (29,8%), gdje su prisutni izrazi kao što su *journey* (3), *transit (state)* (2), *route* (2), *passage* (1), *migration* (1) i *gateway* (1). Druga po zastupljenosti je domena KRETANJE (VODE) sa 9 primjera (24,3%), unutar koje su se najviše koristili izrazi *influx* (4), *wave* (3), *flood* (1) i *to pour in* (1). Iste brojke vrijede i za domenu INVAZIJE/ULASKA U ZAŠTIĆENI PROSTOR sa 9 primjera (24,3%), s upotrebom izraza *invader* (1), *invading multitudes* (1), *to reinforce fences* (1), *to close borders* (1), *to put barriers* (1), *to shut (its own) doors* (1), *to shut borders* (1), *to reintroduce border control* (1) i *to fence borders* (1). Treća domena po zastupljenosti je OBJEKT/SILA/ EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA i IMIGRANTI SU ŽIVOTINJE sa 4 primjera (10,8%), sa izrazima kao što su *exploiting migrant labour* (1), *cheap labour force* (1) i *non-skilled EU migrant* (1) i *unskilled worker* (1), a isto vrijedi i za domenu ŽIVOTINJE (10,8%), gdje je zabilježena upotreba izraza *swarm* (4).

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Putovanje	11 (29,8%)	Those in crisis are the people so desperate to escape hardship, war, persecution and poverty that they have made a notoriously treacherous journey to Europe.
2.	Kretanje (vode)	9 (24,3%)	Greece has threatened the rest of Europe with a “ wave of economic migrants” that could include Isis militants if the country is allowed to go bust by international lenders.
3.	Invazija/ulazak u zaštićeni prostor	9 (24,3%)	Where better for Nigel Farage to invoke the spirit of 1940 than at St Margaret’s Bay, where he could gaze across the Channel, framed heroically against the White Cliffs of Dover, while scanning the horizon for the invading multitudes ?
4.	Objekt/sila/ ekonomski faktor koji se procjenjuje s aspekta profita ili gubitka	4 (10,8%)	„And fair rules to prevent businesses from recruiting at slave wages, exploiting migrant labour to undercut pay and conditions.“
5.	Životinja	4 (10,8%)	That would mean what Mr Cameron unwisely called “ the swarm ” of 5,000 migrants living in squalid camps in Calais would move to Dover (as it would if Britain voted “out” in the referendum).

Tablica 13. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Independent*), 2015.

U korpusu *Independenta* iz 2019. godine registrirano je 235 rečenica u kojima je prisutno 237 metafora. 4 metafore (1%) odnosi se na temu migrantske krize, dok se 233 metafore (99%) odnose na teme vezane uz Europsku uniju.

Slika 9. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Independent*, 2019.).

Metafore koje su zabilježene u korpusu *Independenta* iz 2019. godine su EU JE KRETANJE U PROSTORU, EU JE OSOBA, EU JE PROSTOR, EU JE RAT/NEPRIJATELJ, EU JE ZAJEDNICA i EU JE BRAK. U promatranju ciljne domene zabilježene su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 14*. Najčešće upotrebljavana izvorna domena je KRETANJE U PROSTORU sa 228 metafora (91,2%), gdje su se upotrebljavali izrazi kao što su **Brexit** (191), **to leave (the EU)** (27), **to exit** (3), **to take out (of the EU)** (2), **departure** (2), **incomer** (1), **to come out (of the EU)** (1) i **backstop** (1). Druga po zastupljenosti je domena OSOBE s 10 primjera (4%) s upotrebom izraza **Brexiter** (10). Treća po zastupljenosti je domena PROSTORA s 2 primjera (0,8%), gdje su registrirani izrazi **Schengen country** (1) i **Schengen compliant** (1), a iste brojke vrijede i za domenu RATA/NEPRIJATELJA (0,8%), u kojoj je zabilježen izraz **surrender bill** (2). Domene ZAJEDNICE i BRAKA su zastupljene rijetko, slijedom kako je navedeno u *Tablici 14*.

Zanimljivi primjeri metafora su i izrazi **withdrawal (agreement)** (3), **no-deal withdrawal** (1), **no-deal EU withdrawal** (1) i **withdrawal bill** (1), što podrazumijeva postojanje konceptualne metafore RASPRAVA JE RAT, s obzirom da se tijekom procesa razdruživanja Velike

Britanije od Europske unije u brojnim prilikama vodila rasprava između različitih političkih aktera o tadašnjem statusu zemlje. Ove metafore u korpusu čine 2,4% udjela.

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Kretanje u prostoru	228 (91,2%)	Protect your 2019 travel against any Brexit cost or chaos: from currency to flights to passports.
2.	Osoba	10 (4%)	EU parliament Brexit chief goads Boris Johnson over Supreme Court defeat: ' Brexiters can never say again the EU is undemocratic'.
3.	Prostor	2 (0,8%)	But once Britain leaves the EU, it will be regarded by Schengen countries as expiring on 30 April 2020.
4.	Rat/neprijatelj	2 (0,8%)	Chloe Colliver, who leads the digital research unit at the Institute for Strategic Dialogue think-tank, said that by using the phrase " surrender bill " and positioning himself as enacting the "will of the people", Mr Johnson was "calling successfully to a nationalist interpretation of the Brexit debate".
5.	Zajednica	1 (0,4%)	Under EU treaties, each of the EU's 28 member states has to pick someone to join the EU's executive in Brussels, where they take on a particular portfolio.
6.	Brak	1 (0,4%)	By then, only the divorce from the EU will be "done".

Tablica 14. Distribucija izvornih domena za EU (*Independent*), 2019.

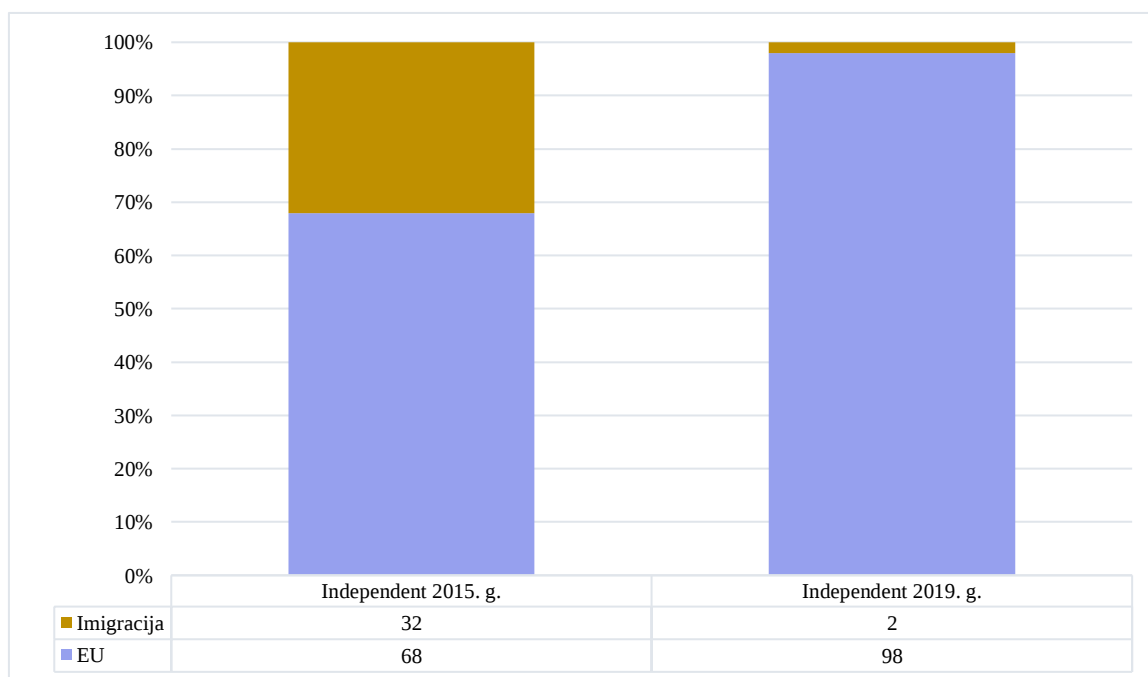
Metafore koje su zabilježene u korpusu *Independenta* iz 2019. godine su IMIGRANTI SU OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJENJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA i IMIGRACIJA JE KRETANJE (VODE). U promatranju ciljne domene registrirane su izvorne domene koje se nalaze u *Tablici 15*. Najzastupljenija domena je OBJEKT/SILA/EKONOMSKI FAKTOR KOJI SE PROCJEJUJE S ASPEKTA PROFITA ILI GUBITKA sa 4 metafore (75%), unutar koje se koristili izrazi *cheap immigration labour* (1), *cheap labour* (1) i *cheap and expanding migrant labour force* (1). Domena KRETANJE (VODE) zastupljena sa jednim primjerom (izraz *influx* (1)) (25%).

Broj	Izvorna domena	Broj i postotak	Primjer
1.	Objekt/sila/ekonomski faktor koji se procjenjuje s aspekta profita ili gubitka	3 (75%)	Cheap immigrant labour may no longer be available for manufacturers; now they're looking to invest in robotics to cut costs.
2.	Kretanje (vode)	1 (25%)	The irony for those who believed the influx of cheap labour was jeopardising their livelihoods is that they now face having their jobs automated if Brexit yields some of the economic dividend its supporters say it will while curbing immigration.

Tablica 15. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Independent*), 2019.

Uspoređujući korpus *Independenta* iz 2015. i 2019. statistički značajno učestalije su se upotrebljavale metafore vezane uz temu migrantske krize tijekom 2015. (32% prema 1%), što je i očekivano. Analizirajući isti korpus iz 2015. i 2019., uočljivo je da su se metafore vezane uz temu Europske unije značajno češće upotrebljavale tijekom 2019. godine (99% prema 68%). To prikazuje *Slika 10*.

Slika 10. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *Independentu* u 2015. i 2019. godini.

9. Rasprava

U ovom doktorskom radu analizirane su metafore iz četiri različita pisana medija (*Slobodna Dalmacija*, *24sata*, *Guardian*, *Independent*) u presječnom razdoblju 2015. i 2019. godine.

Uspoređujući korpus iz hrvatskih medija (*Slobodna Dalmacija* i *24sata* iz 2015.) statistički značajno učestalije su se upotrebljavale metafore vezane uz temu migrantske krize, s obzirom da se ta kriza odvijala tijekom te iste godine, a rezultati iz korpusa stranih medija (*Guardian*, *Independent* iz 2015.) to potvrđuju. Primjerice, Musolff (2012, 2015), Biria (2012) i Cunningham-Parmeter (2011) ističu da dehumanizirajuće metafore vezane uz migrantski diskurs imaju veliku upotrebu u političkom diskursu EU.

Analizirajući isti korpus tijekom 2019., uočljivo je da su se metafore vezane uz teme Europske unije značajno češće upotrebljavale. S obzirom da su se tijekom 2019. godine održavali europarlamentarni izbori i da se unija uslijed različitih geopolitičkih kretanja nalazila u brojnim izazovima, medijski natpisi su pratili navedeno. Primjerice, Škara (2011) i Šarić (2014) u svojim istraživanjima ističu da se EU može konceptualizirati na različite načine, naglašavajući pritom da je koncept Europe podložan promjenama uslijed različitih političkih izazova.

U korpusu *Slobodne Dalmacije* tijekom 2015. godine zabilježeno je 130 metafora (66%) vezanih uz teme Europske unije, dok je u istom mediju tijekom 2019. godine registrirano 196 metafora (91%), što ukazuje na činjenicu da je tijekom 2019. prevladavala veća posvećenost obrađivanju i analizi tema vezanih uz Europsku uniju, a to se može opravdati održavanjem europarlamentarnih izbora, konstituiranjem novog europskog parlamenta i donošenjem nekih novih europskih zakona i regulativa. Promatrajući isti korpus, u 2019. godini porastao je broj metafora vezanih uz teme EU (91% naspram 66%), dok je broj metafora vezanih uz teme migrantske krize opao (9% naspram 34%). U korpusu *Slobodne Dalmacije* tijekom 2015. ističe se upotreba jedanaest (11) izvornih domena vezanih uz teme Europske unije, dok se tijekom 2019. uočava prisutnost čak četrnaest (14) izvornih domena, što ukazuje na činjenicu da je tijekom 2019. godine prevladavao viši stupanj konceptualizacije određenih fenomena i pojava u europskom društvu. S druge strane, zanimljivo je istaknuti da se broj izvornih domena vezanih uz temu migrantske krize nije mijenjao te se uvijek moglo govoriti o upotrebi četiriju domena (4).

S druge strane, u korpusu *Guardiana* tijekom 2015. godine zabilježeno je 187 metafora. 111 metafora (59%) su vezane uz teme Europske unije, a njih 76 (41%) vezuje se uz temu migrantske krize. U korpusu *Guardiana* tijekom 2019. godine zabilježeno je čak 237 metafore vezanih uz teme Europske unije (100%), dok u istom korpusu nije registrirana niti jedna metafora vezana uz temu migrantske krize (0%), što dokazuje da su tijekom 2019. godine u medijskim tekstovima dominantno bile obrađivane i zastupljene teme vezane uz institucije EU. U korpusu *Guardiana* tijekom 2015. ističe se upotreba sedam (7) izvornih domena vezanih uz teme EU, dok se tijekom 2019. uočava prisutnost njih šest (6), što ukazuje na činjenicu da je tijekom 2015. godine prevladavao nešto viši stupanj konceptualizacije nekih fenomena i pojava u europskom društvu.

U korpusu *24sata* tijekom 2015. godine zabilježene su 142 metafore (48%) vezane uz teme Europske unije, dok je u istom mediju tijekom 2019. godine registrirano 234 (97%) metafora, što ukazuje na činjenicu da je tijekom 2019. prevladavala veća posvećenost obrađivanju i analizi tema vezanih uz Europsku uniju. Od 241 metafore sedam (7) se primjera ne ubraja se u izračunavanje ukupnog udjela, s obzirom da imaju drugačiju ciljnu domenu (3,1%). Tijekom 2015. je prisutno pet (5) domena, dok je tijekom 2019. prisutno jedanaest (11) izvornih domena.

Nadalje, u korpusu *Independenta* tijekom 2015. godine zabilježeno je ukupno 114 metafora. 78 metafora vezane su uz teme Europske unije (68%), a njih 36 (32%) vezuje se uz temu migrantske krize. U istom korpusu tijekom 2015. ističe se upotreba sedam (7) izvornih domena vezanih uz teme EU. U istom korpusu tijekom 2015. ističe se upotreba pet (5) izvornih domena vezanih uz teme migrantske krize.

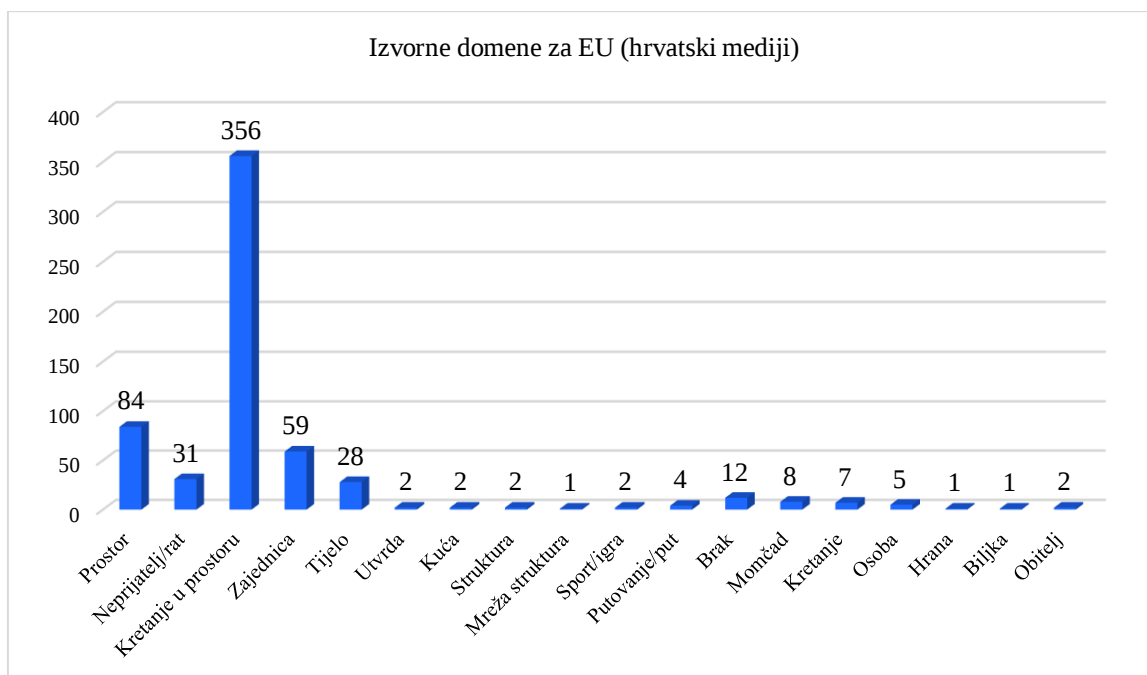
Korpus *Independenta* značajno je bogatiji metaforama u 2019. u odnosu na 2015. (237 naspram 115). Učestalost metafora u EU značajno je porasla 2019. naspram 2015. (99% naspram 68%), dok se udio metafora vezanih uz migrantsku krizu značajno smanjio (1% naspram 32%).

10. Zaključak

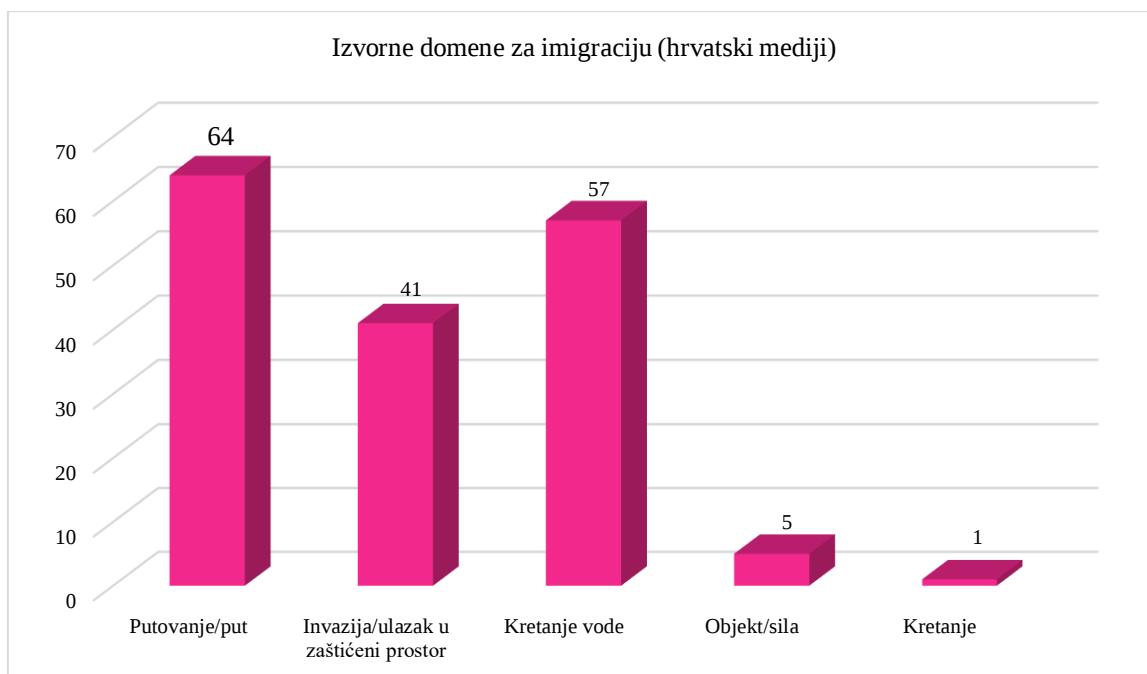
Za potrebe ovoga doktorskog rada provedena je analiza medijskog diskursa kojim se opisuje europski prostor i imigracijska problematika. Ova dva fenomena zaokupljaju pozornost javnosti, a time i potrebu znanstvene analize. Pojam "Europe" koristi se kao kognitivni okvir koji obuhvaća niz političkih fenomena kao što su proširenje EU, izlazak neke zemlje iz EU, migracije i sl. Korištena su saznanja iz područja kognitivne lingvistike, analize diskursa i drugih srodnih disciplina u analizi konceptualnih metafora dvaju različitih jezičnih i medijskih izvora. Analizom metafora i izvornih domena uvodi se kao spoznajni model koji je relevantan za razumijevanje i objašnjenje novih društvenih i političkih promjena na europskome prostoru. Napravljena je komparativna analiza dvaju korpusa kojom se ističu sličnosti i razlike u percepciji europskoga prostora i imigracije. Način na koji ljudi razmišljaju i kako prezentiraju stvarnost usko je vezano uz pojam metafore, a što se vidi iz analize odabranih izvora i čestotnosti upotrebe metafora. Postavljeni teoretski okviri i rezultati analize korpusa pružili su odgovore na početne ciljeve i postavljena hipotetska pitanja. Provedena je analiza medijskog i političkog diskursa Europske unije, izdvojene su i analizirane izvorne domene konceptualnih metafora, istaknute su razlike engleskoga i hrvatskoga jezika u kategorizaciji EU prostora i imigracije, navedene su dominantne metafore kao i utjecaj konceptualnih struktura na kreiranje javne percepcije.

U nastavku koji slijedi daje se kratak pregled rezultata analize, kao i odgovore na postavljenu hipotezu. Navedeni rezultati analize dvaju korpusa pokazuju velike sličnosti ali i razlike u konceptualnoj strukturi kojom se opisuje EU i migrantska kriza, a što se vidi i iz prikaza rezultata statističke analize izvornih domena dvaju jezika.

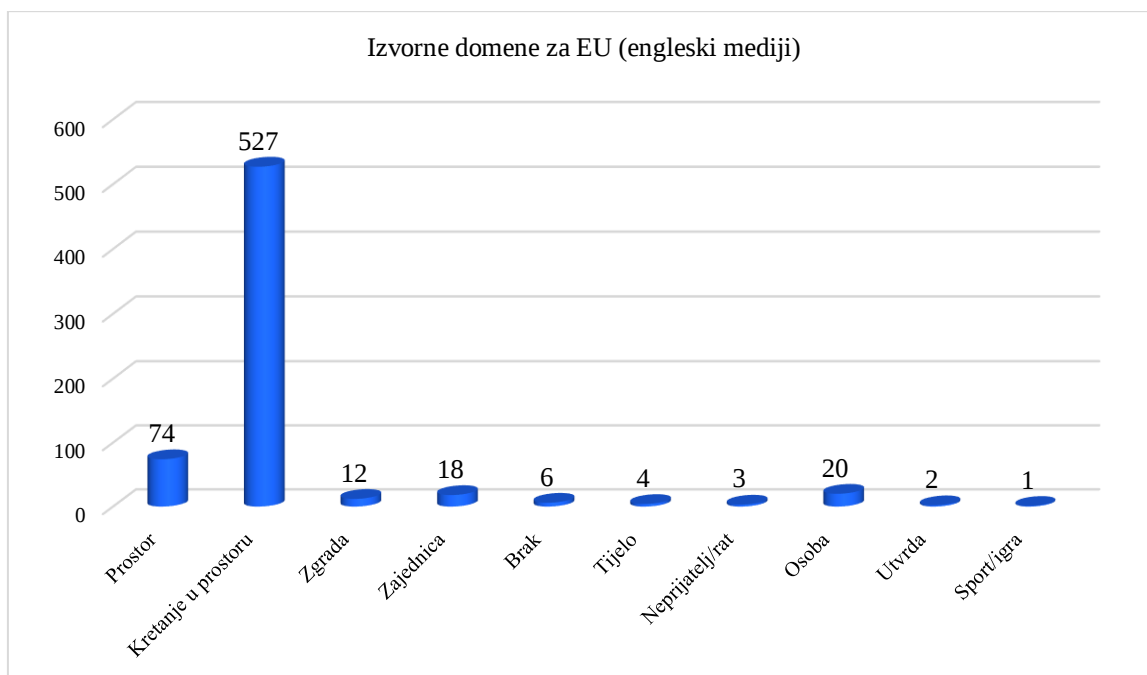
Slika 11. Broj izvornih domena za EU (hrvatski mediji).

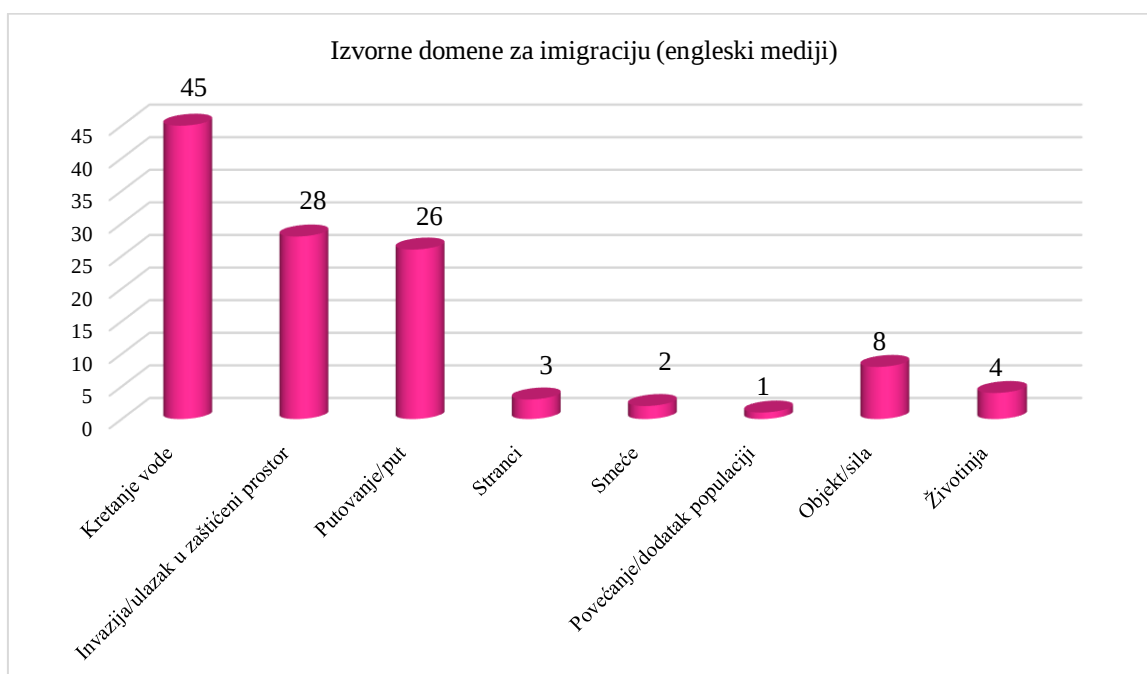
Slika 12. Broj izvornih domena za imigraciju (hrvatski mediji).

Slika 13. Broj izvornih domena za EU (engleski mediji).

Slika 14. Broj izvornih domena za imigraciju (engleski mediji).

Rezultati analize medijskoga diskursa dvaju jezika potvrđuju postavljenu hipotezu kojom se iskazuje da u novinskim tekstovima koji prate aktivnosti europskih institucija prevladavaju zajedničke metafore koje olakšavaju percepciju ujedinjene Europe (EU – OMEĐENI PROSTOR, ZAJEDNICA, BRAK, UTVRDA i sl.). Slični rezultati, tj. izvorne domene potvrđene su i u prethodnim istraživanjima.

Isto tako značajne su i razlike u poimanju EU i migrantske krize sukladno različitim političkim stavovima, statusu zemlje. Tako se primjerice u hrvatskom korpusu EU percipira kao OBITELJ, MOMČAD, ima veći postotak metaforičkih izričaja koji se odnose na TIJELO, BRAK i sl.

Budući da se Europska unija nalazi u konstantnim previranjima, pretpostavka je da će doći do pojave novih metaforičkih konstrukcija kao što su *Blockupy*, *Brexit*, *Brexiter*, *Czexit*, *Frexit*, *Schengen*, *Corbynomics* i *Berlusconification of public life* pokazala se točnom.

Posebno je zanimljivo uočiti da se metafora *Brexit* pojavljuje u različitim varijantama. Stoga se u hrvatskim medijima mogu pronaći izrazi *Brexit s dogovorom*, *Brexit bez dogovora*, *mekši Brexit*, *tvrdi Brexit*, *turbulentni Brexit* ili *zakočeni Brexit*, a u engleskim medijima prisutni su izrazi *Brexit Party*, *Brexit chief*, *Brexit attorney*, *Brexit chaos*, *no-deal Brexit* ili *a post-Brexit landscape*.

Potvrđena je i pretpostavka da će analiza metafora otvoriti mogućnost boljeg razumijevanja političkih odluka i moguće manipulacije, tj. sugestivne upotrebe metafora u političkom govoru. To se najbolje vidi na primjeru metafora kojima se definira imigracijska problematika.

Rasprava o migracijama u javnim medijima pokazuje da su imigranti dominantno opisani u negativnom kontekstu (PRIRODNA KATASTROFA, kao NELJUDI, BILJKE, ŽIVOTINJE). Prema tome, takvo ponašanje stvara ideološku dihotomiju između "njih" i "nas". Engleski i hrvatski mediji upotrebljavaju slične izraze u definiranju imigranata. No, s obzirom na ekonomski status Ujedinjenog kraljevstva događa se priljev velikog broja imigranata, a engleski mediji ovu pojavu definiraju tako da koriste veći broj metafora s negativnim konotacijama (IMIGRANTI=PRIRODNA NEPOGODA, ŽIVOTINJE, STRANCI, SMEĆE).

U ovome radu i prepoznavanju izvorišnih domena susreli smo se s brojnim poteškoćama, budući da isti izraz ima različito značenje u različitom kontekstu, tj. može pripadati dvjema izvornim domenama (primjerice izraz **surrender bill** može pripadati domeni RATA ili SPORTA). Slična prethodna istraživanja i baze podataka bile su od velike pomoći pri definiranju određene domene.

Postoji i neki izrazi koji sami po sebi ne nisu metafora i koji su zabilježeni u korpusu nekih medija (*Slobodna Dalmacija*, *Guardian*, *Independent*), no predstavljaju dio novog europskog leksika. Radi se o izrazima **lex Perković** (*Slobodna Dalmacija*) i **remainer** (*Guardian*, *Independent*).

Ovaj rad može doprinijeti boljem razumijevanju političkih procesa vezanih uz EU prostor i važnosti uloge metafora u političkom govoru. Ovaj rad može poslužiti i kao poticaj i izvor za buduća istraživanja medijskoga i političkog diskursa. Ostaju mnoga otvorena pitanja za buduća istraživanja koja se odnose na upotrebu metafora u alternativnim medijima, društvenim platformama, forumima i sl.

11. Popis korištenih izvora i literature

- Aitchison, J. (1994). *Words in the Mind: An introduction to the mental lexicon* (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
- Albrecht, J. E., & O'Brien, E. J. (1993). Updating a mental model: Maintaining both local and global coherence. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*, 19(5), 1061–1070.
- Alverson, H. (1994). *Semantics and experience: Universal metaphors of time in English, Mandarin, Hindi, and Sesotho*. Johns Hopkins University Press.
- Anthonissen, C. (2001). *On the effectiveness of media censorship: linguistic, paralinguistic and other communicative devices of media regulation* [PhD dissertation]. University of Vienna.
- Aristotel. (1989). *Retorika* (M. Višić, Trans.). Naprijed.
- Barcelona, A. (2000). The Cognitive Theory of metaphor and metonymy. In A. Barcelona (Ed.), *Metaphor and Metonymy at the Crossroads: A Cognitive Perspective*. Mouton de Gruyter.
- Barthes, R. (1986). *The responsibility of forms: Critical Essays on Music, Art and Representation*. Wiley-Blackwell.
- Bechtel, W., & Graham, G. (1999). *A companion to cognitive science*. Wiley-Blackwell.
- Belaj, B. (2011). Gramatika i značenje. In M. Lukić & J. Sabljčić (Eds.), *Između dviju domovina: Zbornik Milorada Nikčevića - povodom sedamdesetogodišnjice života i četrdesetpetogodišnjice znanstvenoga rada*. Institut za crnogorski jezik i književnost Podgorica.
- Belaj, B., & Faletar, G. T. (2014). *Kognitivna gramatika hrvatskoga jezika: imenska sintagma i sintaksa padeža*. Disput.
- Bhaskar, R. (1993). *Dialectic: The Pulse of Freedom*. Verso.

- Biria, E. (2012). *Figurative language in the immigration Debate: Comparing early 20th century and current U.S. debate with the contemporary European debate* [PhD dissertation]. Portland State University.
- Black, M. (1962). *Models and Metaphors: Studies in language and philosophy*. Cornell University Press.
- Black, M. (1981). *Language and philosophy: Studies in Method*. Praeger.
- Black, M. (1993). More about metaphor. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and Thought* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Boers, F. (1999). When a bodily source domain becomes prominent: the joy of counting metaphor in the socio-economic domain. In R. W. Gibbs & G. J. Steen (Eds.), *Metaphor in Cognitive Linguistics*. John Benjamins.
- Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice*. Stanford University Press.
- Bourdieu, P. (1998). A reasoned utopia and economic fatalism. *New Left Review*, 227(1), 125–130.
- Brdar, M., Gries, S. T., & Žic Fuchs, M. (2011). *Cognitive Linguistics: Convergence and Expansion*. John Benjamins Publishing.
- Castan Pinos, J. (2014). *Fortress Europe: Schengen, Ceuta and Melilla* (1st ed.). Instituto de Estudios Ceutíes.
- Charteris-Black, J. (2004). *Corpus approaches to critical metaphor analysis*. Springer.
- Charteris-Black, J. (2006). Britain as a container: immigration metaphors in the 2005 election campaign. *Discourse & Society*, 17(5), 563–581.
- Charteris-Black, J. (2009). Metaphor and gender in British parliamentary debates. In *Palgrave Macmillan UK eBooks* (pp. 139–165).
- Charteris-Black, J. (2011). *Politicians and rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor*. Springer.

- Charteris-Black, J. (2013). *Analysing political speeches: Rhetoric, Discourse and Metaphor*. Palgrave Macmillan.
- Chilton, P. (1996). The meaning of security. In F. A. Beer & R. Harriman (Eds.), *Post-Realism: The Rhetorical Turn in International Relations*. Michigan State University Press.
- Chilton, P. (2004). *Analysing Political Discourse Theory and Practice* (1st ed.). Routledge.
- Chilton, P. (2005a). Manipulation, memes and metaphors: the case of Mein Kampf. In L. Saussure & P. J. Schulz (Eds.), *Manipulation and Ideologies in the Twentieth Century*. John Benjamins Publishing Company.
- Chilton, P. (2005b). Missing links in mainstream CDA. In *Discourse approaches to politics, society and culture* (pp. 19–51).
- Chilton, P., & Lakoff, G. (1995). Foreign policy by metaphor. In C. Schaffner & A. L. Wenden (Eds.), *Language & Peace* (1st ed.). Routledge.
- Chomsky, N. (1957). *Syntactic structures*. Mouton.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the theory of syntax*. MIT Press.
- Chomsky, N. (1986). *Knowledge of language: Its Nature, Origin, and Use*. Praeger.
- Chomsky, N. (2004). *Hegemonija ili opstanak: američke težnje za globalnom dominacijom*. Naklada Ljevak.
- Christiansen, T., Jørgensen, K. E., & Wiener, A. (1999). The social construction of Europe. *Journal of European Public Policy*, 6(4), 528–544.
- Croft, W. (2001). *Radical Construction Grammar: Syntactic Theory in Typological Perspective*. Oxford University Press.
- Croft, W., & Cruse, D. A. (2004). *Cognitive Linguistics*. Cambridge University Press.
- Čulić, Z. (2003). *Čovjek, metafora, spoznaja*. Književni krug.
- Cunningham-Parmeter, K. (2011). Alien Language: immigration metaphors and the Jurisprudence of Otherness. *Fordham Law Review*, 79(4), 1545–1598.

- De Saussure, F. (2000). *Tečaj opće lingvistike* (M. Kačić & A. Kovačec, Eds.; V. Vinja, Trans.). ArTresor naklada.
- Diez, T. (1999). Speaking “Europe”: the politics of integration discourse. *Journal of European Public Policy*, 6(4), 598–613.
- Dressler, W. U., & Barbaresi, L. M. (1994). *Morphopragmatics: Diminutives and Intensifiers in Italian, German, and Other Languages*. Walter de Gruyter.
- Drulak, P. (2004). *Metaphors Europe Lives By: Language and institutional change of the European Union*. Cadmus EUI.
- Drulák, P., & Königová, L. (2007). Figuring out Europe: EU metaphors in the minds of Czech civil servants. *Perspectives*, 28, 5–23.
- Essed, P. (1991). *Understanding everyday racism: An Interdisciplinary Theory*. SAGE.
- Evans, V., & Green, M. (2006). *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Psychology Press.
- Fairclough, N. (1985). Critical and descriptive goals in discourse analysis. *Journal of Pragmatics*, 9(6), 739–763.
- Fairclough, N. (1989). *Language and power*. Longman Publishing Group.
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Polity Press.
- Fairclough, N. (1995). *Critical Discourse analysis: Papers in the Critical Study of Language*. Addison-Wesley.
- Fairclough, N. (1996). A reply to Henry Widdowson’s “Discourse analysis: a critical view.” *Language and Literature*, 5(1), 49–56.
- Fairclough, N. (2000). Discourse, social theory, and social research: The discourse of welfare reform. *Journal of Sociolinguistics*, 4(2), 163–195.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research*. Psychology Press.
- Fairclough, N., & Wodak, R. (1997). Critical Discourse analysis. In T. Van Dijk (Ed.), *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction* (pp. 258–284). Sage.

- Fauconnier, G. (1985). *Mental spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language*. MIT Press.
- Fauconnier, G. (1997). *Mappings in Thought and Language*. Cambridge University Press.
- Fauconnier, G., & Sweetser, E. (1990). *Spaces, worlds, and grammar*. University of Chicago Press.
- Fauconnier, G., & Turner, M. (2002). *The way we think: conceptual blending and the mind's hidden complexities*. Basic Books.
- Fillmore, C. (1975). An alternative to checklist theories of meaning. In *Proceedings of the First Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*. Linguistic Society of America.
- Fillmore, C. (1977). Scenes-and-frames semantics. In A. Zampolli (Ed.), *Linguistic Structures Processing*. North-Holland Publishing Company.
- Fillmore, C. (1982). Frame semantics. In Linguistic Society of Korea (Ed.), *Linguistics in the Morning Calm: Selected Papers from SICOL-1981*. Hanshin Publishing.
- Forceville, C. (1988). *The case for pictorial metaphor: René Magritte and other surrealists* (A. Erjavec, Ed.). Institut za Marksističke Študije.
- Forceville, C. (1994). Pictorial metaphor in advertisements. *Metaphor and Symbolic Activity*, 9(1), 1–29.
- Forceville, C. (2007). Multimodal metaphor in ten Dutch TV commercials. *The Public Journal of Semiotics*, 1(1), 15–34.
- Forceville, C. (2009). The role of non-verbal sound and music in multimodal metaphor. In C. Forceville & E. Urios-Aparisi (Eds.), *Multimodal Metaphor* (pp. 383–402). De Gruyter Mouton.
- Foucault, M. (1977). *Discipline and punish: The birth of the prison*. Vintage.
- Fowler, R. (1991a). Critical linguists. In K. Halmkjær (Ed.), *The Linguistic Encyclopedia*. Psychology Press.

Fowler, R. (1991b). *Language in the news: Discourse and Ideology in the Press*. Psychology Press.

Gačić, M. (2012). *Pisanje znanstvenih i stručnih radova*. Školska knjiga.

Gibbs, R. W. (1980). Spilling the beans on understanding and memory for idioms in conversation. *Memory & Cognition*, 8(2), 149–156.

Gibbs, R. W. (1994). *The poetics of mind: Figurative Thought, Language, and Understanding*. Cambridge University Press.

Gibbs, R. W. (2005). *Embodiment and cognitive science*. Cambridge University Press.

Goatly, A. (1997). *The language of metaphors* (1st ed.). Routledge.

Goatly, A. (2007). *Washing the brain: Metaphor and Hidden Ideology*. John Benjamins Publishing.

Gramsci, A. (1988). *The Antonio Gramsci Reader: Selected writings 1916-1935* (D. Forgacs, Ed.). Pendulum Press.

Grice, H. P. (1989). *Studies in the way of words*. Harvard University Press.

Halliday, M. A. K. (1978). *Language as social semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. Hodder Education.

Halliday, M. A. K. (1988). On the language of physical science. In M. Ghadessy (Ed.), *Registers of Written English: Situational factors and linguistic features*. UNKNO.

Halliday, M. A. K. (1994). *An introduction to functional grammar* (2nd ed.). Hodder Arnold.

Halliday, M. A. K., McIntosh, A., & Stevens, P. (1964). *The Linguistic Sciences and Language teaching* (1st ed.). Longmans.

Henle, P. (1981). Metaphor. In M. Johnson (Ed.), *Philosophical Perspectives on Metaphor*. University of Minnesota Press.

Hofstadter, D. (1985). *Metamagical themas: Questing For The Essence Of Mind And Pattern*. Basic Books.

- Hofstadter, D. (1995). *Fluid concepts and creative analogies: computer models of the fundamental mechanisms of thought*. Basic Books.
- Huysmans, J. (2000). The European Union and the securitization of migration. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 38(5), 751–777.
- Hymes, D. (1972). Toward Ethnographies of Communication: The Analysis of Communicative Events. In P. P. Giglioli (Ed.), *Language and Social Context* (2nd ed.). Penguin.
- Indurkha, B. (1992). *Metaphor and cognition: An Interactionist Approach*. Springer.
- Jachtenfuchs, M., Diez, T., & Jung, S. (1998). Which Europe? *European Journal of International Relations*, 4(4), 409–445.
- Jackendoff, R. S. (1983). *Semantics and cognition*. MIT Press.
- Jakobson, R. (1956). Two aspects of language, and two types of aphasic disturbances. In R. Jakobson & M. Halle (Eds.), *Fundamentals of Language*. Mouton & Co.
- Jerolmack, C. (2008). How Pigeons Became Rats: The Cultural-Spatial Logic of Problem Animals. *Social Problems*, 55(1), 72–94.
- Johnson, M. (1987). *The body in the mind: the bodily basis of meaning, imagination, and reason* (1st ed.). University of Chicago Press.
- Johnson-Laird, P. N. (1983). *Mental models*. Cambridge University Press.
- Kierzkowski, H. (2002). *Europe and globalization*. Springer.
- Kövecses, Z. (1990). *Emotion concepts*. Springer New York.
- Kövecses, Z. (2000). *Metaphor and emotion: Language, culture, and body in human feeling*. Cambridge University Press.
- Kövecses, Z. (2003). Language, figurative thought, and Cross-Cultural comparison. *Metaphor and Symbol*, 18(4), 311–320.
- Kövecses, Z. (2005). Metaphor in culture: universality and variation. *Choice Reviews Online*, 43(03), 43–1393.

- Kövecses, Z. (2010a). Metaphor and culture. *Acta Universitatis Sapientiae: Philologica*, 2(2), 197–220.
- Kövecses, Z. (2010b). *Metaphor: a practical Introduction* (2nd ed.). Oxford University Press.
- Kövecses, Z. (2015). *Where Metaphors Come from: Reconsidering Context in Metaphor*. Oxford University Press.
- Kress, G. (1989). History and language: Towards a social account of linguistic change. *Journal of Pragmatics*, 13(3), 445–466.
- Kress, G. (1990). Critical Discourse analysis. *Annual Review of Applied Linguistics*, 11, 84–99.
- Kress, G. (1993). Against Arbitrariness: the social production of the sign as a foundational issue in critical discourse analysis. *Discourse & Society*, 4(2), 169–191.
- Kružić, B., Lovrić, M., & Maksimović, T. (2010). Kratki pojmovnik kognitivne lingvistike. *Hrvatistika*, 4(4), 9–33.
- Labov, W. (1972). *Sociolinguistic patterns*. University of Pennsylvania Press.
- Laclau, E., & Mouffe, C. (1985). *Hegemony and socialist strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. Verso.
- Lakoff, G. (1987). *Women, fire, and dangerous things*. The University of Chicago Press.
- Lakoff, G. (1990). The invariance hypothesis. *Cognitive Linguistics*, 1(1), 39–74.
- Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and Thought*. Cambridge University Press.
- Lakoff, G. (1996). *Moral politics: What Conservatives Know that Liberals Don't*. The University of Chicago Press.
- Lakoff, G. (2002). *Moral politics: How liberals and conservatives think?* Chicago University Press.
- Lakoff, G. (2008). The Neural Theory of Metaphor. In R. W. Gibbs Jr. (Ed.), *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought*. Cambridge University Press.

- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1999). *Philosophy in the flesh: The Embodied Mind And Its Challenge To Western Thought*. Basic books.
- Lakoff, G., & Turner, M. (1989). *More than cool reason: A Field Guide to Poetic Metaphor*. University of Chicago Press.
- Langacker, R. W. (1987). *Foundations of cognitive Grammar: Volume I: Theoretical Prerequisites*. Stanford University Press.
- Langacker, R. W. (1990). *Concept, image, and symbol: The Cognitive Basis of Grammar*. Walter de Gruyter.
- Langacker, R. W. (2007). Cognitive Grammar. In D. Geeraerts & H. Cuyckens (Eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. Oxford University Press.
- Leech, G. N. (1981). *Semantics: The Study of Meaning*. Penguin.
- Levinson, S. C. (1983). *Pragmatics*. Cambridge University Press.
- Levinson, S. C. (1988). Putting linguistics on a proper footing: explorations in Goffman's participation Framework. In P. Drew & A. Wootton (Eds.), *Exploring the interaction order*. Oxford Polity Press.
- Litosseliti, L. (2010). *Research methods in linguistics*. Bloomsbury Publishing.
- Lyons, J. (1977). *Semantics: Volume 1*. Cambridge University Press.
- Marcussen, M., Risse, T., Engelmann-Martin, D., Knopf, H. J., & Roscher, K. (1999). Constructing Europe? The evolution of French, British and German nation state identities. *Journal of European Public Policy*, 6(4), 614–633.
- Martin, J. R., & Matthiessen, C. M. I. M. (1991). Systemic typology and topology. In F. Christie (Ed.), *Literacy in Social Processes*. Northern Territory University.
- McCarthy, E. D., & Smith, D. E. (1992). The Conceptual Practices of Power: A Feminist Sociology of Knowledge. *Contemporary Sociology*, 21(1), 131–132.

- Milliken, J. (1996). Prestige and reputation in American foreign policy and American realism. In F. Beer & R. Harriman (Eds.), *Post-realism: The Rhetorical Turn in International Relations*. Michigan State University Press.
- Musolff, A. (1995). Promising to end a war: Language of Peace? The rhetoric of Allied news management in the Gulf War 1991,. In C. Schäffner & A. Wenden. (Eds.), *Language and peace*. Dartmouth Publishing Company.
- Musolff, A. (2000). Political imagery of Europe: A House Without Exit Doors ? *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 21(3), 216–229.
- Musolff, A. (2001a). Cross-language metaphors: parents and children, love, marriage and divorce in the European family. In J. Cotterill & A. Ife (Eds.), *Language across boundaries*. Continuum.
- Musolff, A. (2001b). The metaphorisation of European politics: movement on the road to Europe. In A. Musolff, G. Good, P. Points, & R. Wittlinger (Eds.), *Attitudes Towards Europe* (1st ed.). Routledge.
- Musolff, A. (2004). *Metaphor and political discourse: Analogical Reasoning in Debates about Europe*. Palgrave Macmillan.
- Musolff, A. (2006). Metaphor scenarios in public discourse. *Metaphor and Symbol*, 21(1), 23–38.
- Musolff, A. (2011). Metaphor in political dialogue. *Language and Dialogue*, 1(2), 191–206.
- Musolff, A. (2012). The study of metaphor as part of Critical Discourse Analysis. *Critical Discourse Studies*, 9(3), 301–310.
- Musolff, A. (2015). Dehumanizing metaphors in UK immigrant debates in press and online media. *Journal of Language Aggression and Conflict*, 3(1), 41–56.
- Newmeyer, F. J. (1998). *Language form and language function*. MIT.
- O'Brien, G. V. (2003). Indigestible food, conquering hordes, and waste materials: metaphors of immigrants and the early immigration restriction debate in the United States. *Metaphor and Symbol*, 18(1), 33–47.

- Palmer, F. R. (1981). *Semantics*. Cambridge University Press.
- Price, V., Tewksbury, D., & Powers, E. (1997). Switching trains of thought. *Communication Research*, 24(5), 481–506.
- Putnam, H. (1975). *Philosophical Papers: Mind, language and reality*. Cambridge University Press.
- Rasinger, S. M. (2008). *Quantitative research in linguistics: An Introduction*. Bloomsbury Publishing.
- Reddy, M. J. (1993). The conduit metaphor: a case of frame conflict in our language about language. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and Thought* (pp. 164–201). Cambridge University Press.
- Richards, I. A. (1965). *The Philosophy of Rhetoric (Galaxy Books)* (1st ed.). Oxford University Press.
- Ricoeur, P. (1981). *La métaphore vive du seuil* (N. Vajs, Trans.). Grafički zavod Hrvatske.
- Ricoeur, P. (2003). *The rule of metaphor: the creation of meaning in language*. Psychology Press.
- Riddle, E. (2001). *The “‘string’” metaphor of life and language in Hmong* [Power point presentation]. International Pragmatics Conference in Budapest, Budapest, Hungary.
- Ritchie, L. D. (2006). *Context and connection in metaphor*. Springer.
- Rosamond, B. (1999). Discourses of globalization and the social construction of European identities. *Journal of European Public Policy*, 6(4), 652–668.
- Rosch, E. (1973). Natural categories. *Cognitive Psychology*, 4(3), 328–350.
- Rosch, E. (1975). Cognitive representations of semantic categories. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104(3), 192–233.
- Ryan, B. (1992). *Feminism and the women's movement: Dynamics of Change in Social Movement Ideology, and Activism*. Psychology Press.

- Santa Ana, O. (1999). 'Like an animal I was treated': Anti-Immigrant metaphor in US public discourse. *Discourse & Society*, 10(2), 191–224.
- Schegloff, E. A. (1997). Whose text? Whose context? *Discourse & Society*, 8(2), 165–187.
- Schön, D. A. (1979). Generative Metaphor: A perspective on problem-setting in Social Policy. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and Thought* (1st ed.). Cambridge University Press.
- Schramm, W. L., & Atwood, L. E. (1981). *Circulation of news in the Third World: A Study of Asia*. University of Washington Press.
- Searle, J. R. (1993). Metaphor. In A. Ortony (Ed.), *Metaphor and Thought* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Sperber, D., & Wilson, D. (1986). *Relevance: communication and cognition* (1st ed.). Blackwell.
- Stanojević, M. M. (2003). Relativism and universalism in Lakoff's cognitive theory. In D. Stolac, N. Ivanetić, & B. Pritchard (Eds.), *Psiholingvistika i kognitivna znanost u Hrvatskoj primijenjenoj lingvistici: zbornik radova sa savjetovanja održanog 18. i 19. svibnja 2001. u Opatiji*. Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.
- Stanojević, M. M. (2009). *Dijakronijska varijacija u metaforičkim modelima: razrada metodologije* [PhD dissertation]. University of Zadar.
- Stanojević, M. M. (2013). *Konceptualna metafora: temeljni pojmovi, teorijski pristupi i metode*. Srednja Europa d.o.o.
- Stanojević, M. M. (2014). *Metafore koje istražujemo: Suvremeni uvidi u konceptualnu metaforu*. Srednja Europa d.o.o.
- Stärke-Meyerring, D. (2005). Meeting the challenges of globalization. *Journal of Business and Technical Communication*, 19(4), 468–499.
- Sweetser, E. (1990). *From etymology to pragmatics*. Cambridge University Press.
- Šarić, Lj. (2005). Metaphorical models in EU discourse in the Croatian media. *Jezikoslovlje*, 6(2), 133–158.

- Šarić, Lj. (2011). Kognitivna lingvistika i sinonimija: teorija i leksikografska praksa. *Croatica Et Slavica Iadertina*, 7(2), 305–325.
- Šarić, Lj. (2014). Metafora, diskurs i društvo. In M. M. Stanojević (Ed.), *Metafore koje istražujemo: suvremeni uvidi u konceptualnu metaforu*. Srednja Europa.
- Škara, D. (2005). *Vocabulary, culture, cognition*. University of Zadar.
- Škara, D. (2011). Jezična/mentalna rekonstrukcija prostora EU-a: nove konceptualne metafore. In M. Bratanić (Ed.), *Hrvatski jezik na putu u EU: terminološki ogledi*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- Štambuk, A. (2005). *Jezik struke i spoznaja*. Književni krug.
- Tabakowska, E. (2005). *Gramatika i predočavanje – uvod u kognitivnu gramatiku*. FF Press.
- Talmy, L. (2000). *Toward a cognitive semantics*. MIT Press.
- Taylor, J., & Mbense, T. G. (1998). Red Dogs and Rotten Mealies: How Zulus talk about anger. In A. Athanasiadou & E. Tabakowska (Eds.), *Speaking of Emotions* (pp. 191–226). Mouton de Gruyter.
- Taylor, J. R. (1995). *Linguistic Categorization, Prototypes in Linguistic Theory*. Oxford University Press.
- Taylor, J. R. (2002). *Cognitive Grammar*. Oxford University Press.
- Thibodeau, P. H., & Boroditsky, L. (2011). Metaphors we think with: The role of metaphor in reasoning. *PLOS ONE*, 6(2), e16782.
- Thompson, J. B. (1984). *Studies in the theory of ideology*. Polity Press.
- Turner, M. (1986). *Death is the mother of beauty*. Chicago University Press.
- Turner, M. (1990). Aspects of the invariance hypothesis. *Cognitive Linguistics*, 1(2), 247–255.
- Turner, M. (1991). *Reading minds*. Princeton University Press.
- Tversky, A. (1977). Features of similarity. *Psychological Review*, 84(4), 327–352.

- Ullmann, S. (1962). *Semantics: An Introduction to the science of Meaning* (1st ed.). Barnes & Noble.
- Ungerer, F., & Schmid, H. (1996). *An Introduction to Cognitive Linguistics*. Addison Wesley Publishing Company.
- Van Dijk, T. A. (1977). *Text and Context. Explorations in the semantics and pragmatics of discourse*. Longman.
- Van Dijk, T. A. (1988a). *News analysis: Case studies of international and national news in the press*. The University of Michigan.
- Van Dijk, T. A. (1988b). *News as discourse*. Routledge.
- Van Dijk, T. A. (1990). Social Cognition and Discourse. In H. Giles & W. P. Robinson (Eds.), *Handbook of language and social psychology*. John Wiley.
- Van Dijk, T. A. (1997). Cognitive Context Models and Discourse. In M. I. Stamenov (Ed.), *Language, Structure, Discourse and the Access to Consciousness*. John Benjamins Publishing Company.
- Van Dijk, T. A. (1993). *Racism and the press*. Routledge.
- Van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: A Multidisciplinary Approach*. SAGE.
- Van Dijk, T. A. (2001). Discourse, ideology and context. *Folia Linguistica*, 35(1–2), 11–44.
- Van Dijk, T. A. (2006). Ideology and discourse analysis. *Journal of Political Ideologies*, 11(2), 115–140.
- Van Dijk, T. A., & Kintsch, W. (1983). *Strategies of Discourse Comprehension*. Academic Press.
- Waeber, O. (1998). Explaining Europe by decoding discourses. In A. Wivel (Ed.), *Explaining European Integration*. Copenhagen Political Studies Press.
- Waeber, O. (2004). Discursive approaches. In A. Wiener & T. Diez (Eds.), *European Integration Theory*. Oxford University Press.
- Widdowson, H. G. (1975). *Stylistics and the teaching of literature*. Routledge.

Wodak, R. (1989). *Language, power and ideology: Studies in Political Discourse*. John Benjamins Publishing.

Wodak, R. (2006). Mediation between discourse and society: assessing cognitive approaches in CDA. *Discourse Studies*, 8(1), 179–190.

Wodak, R. (2015). *The Politics of Fear: What Right-Wing populist discourses Mean*. Sage.

Wodak, R., & Meyer, M. (2001). *Methods of critical Discourse analysis*. Sage Publications Ltd.

Yu, N. (1995). Metaphorical expressions of anger and happiness in English and Chinese. *Metaphor and Symbolic Activity*, 10(2), 59–92.

Yu, N. (1998). *The Contemporary Theory of Metaphor in Chinese: A perspective from Chinese*. John Benjamins.

Zadeh, L. A. (1965). Fuzzy sets. *Information and Control*, 8(3), 338–353.

Zaiotti, R. (2007). Of friends and fences: Europe's neighbourhood policy and the 'Gated Community Syndrome.' *Journal of European Integration*, 29(2), 143–162.

Zelenika, R. (2000). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela* (4th ed.). Ekonomski fakultet u Rijeci.

Izvori s Interneta:

<https://www.slobodnadalmacija.hr> (zadnje pristupljeno 24/07/2020)

<https://www.24sata.hr> (zadnje pristupljeno 24/08/2020)

<https://www.theguardian.com> (zadnje pristupljeno 24/09/2020)

<https://www.independent.co.uk> (zadnje pristupljeno 24/10/2020)

12. Sažetak

Geopolitičke promjene i politička previranja unutar Europske unije ostavile su traga u političkom diskursu. Stoga pojam "Europa" postaje sve veći izazov za razumijevanje. Da bi se mogla definirati nova politička stvarnost, u upotrebu se uvode se i novi pojmovi. Stoga se metaforički jezik uvodi kao spoznajni modus relevantan za razumijevanje i objašnjenje novih društvenih i političkih promjena na europskome prostoru jer otjelovljuje mnoge osobine potrebne za postizanje spoznajne veze između poznatog i nepoznatog. Na taj način su nastali pojmovi koji se koriste u kategorizaciji nove europske stvarnosti. Osnovna je namjera ovog doktorskog rada izdvojiti i analizirati novi pojmovnik, tj. metaforički pomakznačenja koji se koristi u opisivanju procesa integracije i proširenja Europske unije te migrantske krize koja se pojavila na europskom tlu. U uvodu se analiziraju različite škole u proučavanju metafore (Black 1962, 1993, Richards 1965, Ricoeur 1981, 2003). Postavke kognitivne lingvistike elaboriraju se na temelju kognitivne teorije Langackera (1987, 1990, 2007) i Crofta i Crusa (2004). Potom se elaborira teorija konceptualne metafore (Lakoff i Johnson 1980, Lakoff 1987, Goatly 1997, 2007, Fauconnier 1985, 1997, Fauconnier i Turner 2002, Kövecses (1990, 2005, 2010a). Metafore u političkom diskursu proučavaju se u okviru teorije kritičke analize diskursa (Wodak 1989, 2015, Wodak i Meyer 2001, van Dijk 1988a, 1997, 2001) i one koja proučava odnose između jezika, moći i ideologije (Musolff 2004, 2012). Analiziraju se metafore u suvremenom europskom kontekstu (Šarić 2005, 2011, 2014, Škara 2005, 2011, Cunningham-Parmeter 2011, Biria 2012), što se potkrepljuje obradom istih u četiri javna medija (*Slobodna Dalmacija*, *24sata*, *Guardian*, *Independent*) tijekom 2015. i 2019. godine. Ovo istraživanje bazira se na analizi različitih metaforičkih izraza vezanih uz koncept Europske unije i imigracije. Rezultati analize odabranog korpusa pokazuju da se Euroska unija konceptualizira na različite načine, primjerice kao PROSTOR, ZAJEDNICA, TIJELO, KUĆA, BRAK ili ZGRADA, dok se imigracija često konceptualizira kao PUTOVANJE, KRETANJE VODE, INVAZIJA i OBJEKT. Uočene su i razlike u konceptualizaciji Europske unije i imigracije u hrvatskom i engleskom medijskom diskursu, koje su vidljive u *Zaključku*. Primjetna je upotreba novih metafora kojima se definira europska politička stvarnost. Postavljena hipoteza nalazi uporište u rezultatima analize. Ovaj rad upućuje na potrebu daljnjeg istraživanja ove tematike koja nije dovoljno istražena, a može značajno doprinijeti boljem razumijevanju geopolitičkih promjena u prostoru Europske unije.

Ključne riječi: konceptualna metafora; politički diskurs; Europska unija; imigracija; pisani mediji.

13. Summary

Geopolitical changes and political turbulences within the European Union have left a significant trace in political discourse. Therefore, the term "Europe" is becoming a bigger challenge to handle. In order to define the new european political reality, new terms come in use everyday. So, the metaphorical language is introduced as a cognitive modus relevant for understanding and explaining new social and political changes within the european reality, because metaphor embodies a lot of features needed for establishing cognitive relation between the known and the unknown. So, new terms arise from the categorization of the new european reality. The primary aim of this Phd thesis is to register and analyze the new glossary or the metaphorical shift in meaning used to describe the processes of integration and expansion of the EU and the migration crisis which appeared in Europe. In the introduction, different schools in studying metaphor are analyzed (Black 1962, 1993, Richards 1965, Ricoeur 1981, 2003). The theoretical foundations of cognitive linguistics are elaborated on the basis of cognitive theory of Langacker (1987, 1990, 2007) and Croft and Cruse (2004). Furthermore, the theory of conceptual metaphor is elaborated in details (Lakoff and Johnson 1980, Lakoff 1987, Goatly 1997, 2007, Fauconnier 1985, 1997, Fauconnier and Turner 2002, Kövecses 1990, 2005, 2010a). Metaphors in the political discourse are analyzed within the theory of critical discourse analysis (Wodak 1989, 2015, Wodak and Meyer 2001, van Dijk 1988a, 1997, 2001) and the one that examines the relations between language, power and ideology (Musolff 2004, 2012). Metaphors used in the contemporary european context are analyzed (Šarić 2005, 2011, 2014, Škara 2005, 2011, Cunningham-Parmeter 2011, Biria 2012) within four different public media (*Slobodna Dalmacija*, *24sata*, *Guardian*, *Independent*) during 2015 and 2019. This research is based on the analysis of different metaphorical expressions related to the concept of European Union and the immigration issue. The results of the chosen corpus show that the European Union is often conceptualized in different ways, as SPACE, COMMUNITY, BODY, HOME, MARRIAGE or BUILDING, while the immigration is often conceptualized as JOURNEY, WATER MOVEMENT, INVASION and OBJECT. Differences in conceptualization of the European union and immigration in the croatian and english media discourse have been registered, which can be found in the *Conclusion*. The use of new metaphors which define the new european political reality is relevant. The results of this research confirm the validity of the hypothesis within the Phd thesis. This dissertation can serve as a solid basis for further research of the topic which is

not elaborated enough, and therefore can contribute to better understanding of geopolitical changes in the European union.

Key words: *conceptual metaphor; political discourse; European Union; immigration; public media.*

14. Prilozi

14.1. Primjeri iz korpusa

14.1.1. *Slobodna Dalmacija*

2015. godina

1) „Odbijam da građani Grčke budu **jeftina radnička snaga** za ostatak **Eurozone**“, nedavno je Tsipras poručio „Trojci“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Grčka-last-a-za-europsko-proljeće>, 03/01/2015) (pristupljeno 01/07/2020)

2) Baš zato SYRIZA-u etiketiraju kao „radikalnu stranku“, iako ne zastupa **izlazak** Grčke iz EU, čak niti iz **Eurozone**, već traži reformu unutar same EU, koja bi zapravo značila duboku tranziciju europske **kuće**, prema modernom demokratskom socijalizmu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Grčka-last-a-za-europsko-proljeće>, 03/01/2015) (pristupljeno 01/07/2020)

3) „Predajem zemlju koja izlazi iz krize, koja je **članica** Europske unije i **eurozone** i nadam se da će nova vlada očuvati te stečevine“, istaknuo je Samaras pred novinarima. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Radikalna-Syriza-odnijela-povijesnu-pobjedu-u-Grčkoj>; Tsipras-gotovo-je-nema-više-štednje, 26/01/2015) (pristupljeno 01/07/2020)

4) 21.50 - Grci su u nedjelju poslali neopozivu poruku svojoj vladi dajući glas Syrizi, stranci radikalne ljevice Aleksisa Ciprasa koji bi u ponedjeljak mogao postati prvi **čelnik** koji će odbaciti mjere štednje što ih **je nametnula** Europa s početkom krize. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Radikalna-Syriza-odnijela-povijesnu-pobjedu-u-Grčkoj>; Tsipras-gotovo-je-nema-više-štednje, 26/01/2015) (pristupljeno 01/07/2020)

5) **Europski partneri** Atene napeto su iščekivali rezultate, zabrinuti zbog želje Syrize da ponovo pregovara o golemom grčkom dugu i dovede u pitanje programe štednje koje **je nametnula** Europska unija. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Radikalna-Syriza-odnijela-povijesnu-pobjedu-u-Grčkoj>; Tsipras-gotovo-je-nema-više-štednje, 26/01/2015) (pristupljeno 01/07/2020)

6) Međutim, za KP Grčke SYRIZA nije dovoljno lijevo; grčki komunisti smatraju Europsku uniju kapitalističkom tvorevinom i zahtijevaju da Grčka **istupi iz** te zajednice, kao i iz

eurozone, što SYRIZA ne želi. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Radikalna-Syriza-odnijela-povijesnu-pobjedu-u-Grčkoj;Tsipras-gotovo-je-nema-više-štednje>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/07/2020)

7) U treću kategoriju (tri crna **vala**) spadaju bučne gume čija je buka iznad europskih ograničenja. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Naljepnica-govori-sve-o-kvaliteti-gume>, 03/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

8) Postignut dogovor između **eurozone** i Grčke: Atena **se obvezala** na niz reformi. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

9) 22.48 - Ministri financija **eurozone** dogovorili su u petak na izvanrednom sastanku u Bruxellesu dogovor o produljenju programa financijske pomoći Grčkoj na još četiri mjeseca. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

10) U zajedničkoj izjavi ministara financija **eurozone** kaže se da će „grčke vlasti najkasnije do ponedjeljka, 23. veljače podastrijeti prvi popis reformskih mjera“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

11) „Ali, to se neće dogoditi“, rekao je Varufakis na konferenciji za novinare nakon završetka izvanrednog sastanka **euroskupine**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

12) **Eurozona** se sa svoje strane obvezala da će pružati odgovarajuću potporu Grčkoj sve dok se ne mogne ponovno financirati na financijskim tržištima i sve dok **poštuje svoje obveze** unutar dogovorenog okvira. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

13) Iz Europske pučke stranke su priopćili da pozdravljaju činjenicu da „Grčka prihvaća **pravila eurozone**“ i da će grčki premijer Aleksis Cipras morati svojim biračima reći istinu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

14) 20.15 - Više diplomatskih izvora u petak u Bruxellesu tvrdi da je u bilateralnim razgovorima koji su prethodili početku sastanka **euroskupine** postignut dogovor tekstu izjave o Grčkoj, a s tim se sada trebaju suglasiti ostale **članice eurozone**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

15) Tekst izjave navodno je dogovoren tijekom niza zasebnih sastanaka u kojima su sudjelovali ključni čimbenici - njemački ministar financija Wolfgang Schäuble, grčki ministar Janis Varoufakis, predsjednik **euroskupine** Jeroen Dijsselbloem, predsjednica Međunarodnog monetarnog fonda Christine Lagarde i povjerenik za ekonomske i financijske poslove Pierre Moscovici. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

16) Zbog tih razgovora tri i pol sata kasnio je početak sastanka svih ministara financija **eurozone**, koji je umjesto u 15 počeo u 18.30. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

17) Najsiromašniji u **eurozoni** ne žele financirati Grčku. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

18) Bivše komunističke zemlje koje su u **eurozonu** ušle po cijenu dugogodišnjih mjera štednje i bolnih reforma, nemaju puno simpatija za prezaduženu Grčku napominjući čak da bi **eurozona** mogla bez teškoća preživjeti "**grexit**", **izlazak** Grčke iz **eurozone**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

19) Grčka vlada je u četvrtak poslala zahtjev za produljenje dogovora o financijskoj pomoći koji bi se trebao proučiti na sastanku **euroskupine** u petak u Bruxellesu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

20) U razgovoru za Financial Times, predsjednik slovačke vlade Robert Fico glatko je odbio mogućnost bilo kakve daljnje pomoći njegove zemlje Grčkoj, rekavši da bi "mirno" prihvatio

mogući **izlazak** Grčke iz **eurozone** (**grexit**). (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

21) Slovačka, zemlja s 5,4 milijuna stanovnika, **članica** **eurozone** od 2009., još je u lipnju 2012. zaprijetila da će zatražiti **izlazak** Grčke iz **eurozone** ne bude li provodila mjere štednje u zamjenu za međunarodnu pomoć koja je tu zemlju spasila od stečaja. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

22) Estonija, baltička zemlja s 1,3 milijuna stanovnika, misli da **izlazak** Grčke iz **eurozone** ne bi znatnije utjecao na europsku valutu koja je u boljoj formi nego na početku grčke dužničke krize. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

23) „**Eurozona** je sigurno stabilnija i snažnija nego prije pet godina pa mogućnost **izlaska** jedne **članice** ne bi trebala imati veći utjecaj“ na nju, rekla je estonska ministrica financija Maris Lauri. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

24) Estonija, bivša sovjetska republika, **ušla je** u **eurozonu** 2011., prije Latvije (2014.) i Litve (u siječnju 2015.). (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Postignut-dogovor-između-eurozone-i-Grčke-Atena-se-obvezala-na-niz-reformi>, 20/02/2015) (pristupljeno 02/07/2020)

25) A pritom je zanimljivo što Milanović, kao ni njegova stranka, nisu baš do **ulaska** Hrvatske u Europsku uniju zamjerali tim "kabinetskim birokratima" iz Bruxellesa kada su pred nas ponekad **stavljali** i apsurdne **zahtjeve**, tada nije govorio kako "mi znamo bolje što je nacionalni interes". (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Milanović-glumi-Tsiprasa-Samo-da-nam-ne-postavi-i-grčku-kulisu>, 08/03/2015) (pristupljeno 03/07/2020)

26) Doduše, ova zadnja rečenica i nije baš najtočnija – ova Vlada je dva dana prije **ulaska** u EU promijenila takozvani "lex Perković", tako da se može kazati kako je premijer i prije **ulaska** u Uniju počeo pokazivati prkos spram nenarodnih moćnika u Bruxellesu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Milanović-glumi-Tsiprasa-Samo-da-nam-ne-postavi-i-grčku-kulisu>, 08/03/2015) (pristupljeno 03/07/2020)

27) **Blockupy:** Bauk nove ljevice kruži Europom. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

28) Otpor **u srcu** europskog kriznog režima! – ovaj borbeni natpis je prvo što čovjek vidi kad otvori web-stranicu međunarodnog ljevičarskog i antikapitalističkog pokreta **Blockupy**, koji je u žižu europske javnosti došao prije tri tjedna, 18. ožujka, kada su tisuće njegovih aktivista iz više europskih zemalja pretvorile Frankfurt u **ratnu zonu** i nasilno omele svečano otvaranje nove zgrade Europske središnje banke (ECB), jednog od ključnih simbola europskog kapitalizma. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

29) I doista, svi europski mediji izvijestili su o višesatnim uličnim borbama **Blockupy** aktivista i frankfurtske policije, o unakrsnoj razmjeni kamenja i molotovljevih koktela s jedne te suzavaca i vodenih topova s druge strane, o desetinama ranjenih i ozlijeđenih na obje strane, o stotinama privedenih i uhapšenih aktivista, o zapaljenim policijskim automobilima..., čime su **Blockupy** aktivisti uspjeli potpuno zasjeniti planirani svečani čin europskih kapitalista. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

30) Pokret **Blockupy** tim je „frankfurtskim happeningom“ na sebi svojstven način proslavio svoj treći rođendan. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

31) No, da bismo potpuno razumjeli rođenje pokreta **Blockupy**, moramo se vratiti još osam mjeseci unatrag, u rujan 2011. godine. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

32) Tog trenutka se rodio **Blockupy**, kao trajna (i nasilna) posveta razjurenom (i mirnom) pokretu **Occupy**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

33) U lingvističkom – i ne samo lingvističkom – smislu naziv „**Blockupy**“ može se dovesti u vezu i s organizacijom „Black Bloc“, anarhističkom frakcijom antiglobalističkog pokreta koja se prvi put javno predstavila na masovnim demonstracijama protiv ekonomske globalizacije

1999. u američkom Seattleu, a potom i prilikom G8 summita u Genovi 2001. godine: u oba navrata maskirani i u crno odjeveni Black Bloc aktivisti ušli su u otvorene okršaje s policijom. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

34) Svibanj je 2012. godine i policijsko rastjerivanje šatorskih **Occupy** prosvjednika dovelo je do formiranja pokreta **Blockupy**, u okviru kojeg se okupilo oko 40 ljevičarskih, sindikalnih i antiglobalizacijskih organizacija i inicijativa - među kojima i njemačka parlamentarna stranka krajnje ljevice Die Linke – koji su najavili da će u višednevnom **zauzimanju** središta Frankfurta svoju kritiku kapitalizma iskazati kroz govore, demonstracije i techno-partyje, uključujući i **blokadu** sjedišta Europske središnje banke. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

35) Tom prilikom uhapšeno je nekoliko stotina **Blockupy** aktivista, a europski mediji su izvijestili kako prosvjednici demonstriraju protiv bankarskih elita i “neobuzdanog kapitalizma”, što nije bilo točno: organizacija **Blockupy** nije protiv “neobuzdanog kapitalizma”, nego protiv kapitalizma uopće, što se jasno vidjelo u njihovu tadašnjem proglasu, prvom koji su ikad objavili: „Blokirajmo Frankfurt, slomimo kapitalizam!“ (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

36) Otada je jedna od glavnih godišnjih akcija pokreta **Blockupy** postala upravo blokada zgrade Europske središnje banke. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

37) Tako su **Blockupy** aktivisti, između ostalog, zatražili da se u cijeloj Europi uvede obavezna minimalna satnica od deset eura, te su se usprotivili europskoj politici protjerivanja izbjeglica kojima je odbijen zahtjev za političkim azilom, a predstavnica stranke Die Linke Katja Kipping javno je poručila kako dužnička kriza nije konflikt između nacija nego između „onih gore i onih dolje“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

38) Slične scene su se događale i lani, a isti se scenarij ponovio i ove godine, s time da je u međuvremenu **Blockupy** kadrovski ojačao i znatno se proširio: od 40 organizacija i udruga

koje su ga činile 2012. godine, danas je narastao na savez od preko 90 organizacija iz raznih europskih zemalja: organizatori su izvijestili da su se 18. ožujka ove godine u Frankfurtu, osim Nijemaca, okupili ljevičarski aktivisti iz Italije, Španjolske, Francuske, Nizozemske, Belgije, Portugala, Danske i Grčke. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

39) Osim već spomenute stranke Die Linke, najistaknutije članice **Blockupy** saveza iz Njemačke su aktivistička skupina Attac te drugi najveći radnički sindikat Verdi, koji broji više od dva milijuna članova, dok je najpoznatija članica izvan Njemačke svakako grčka SYRIZA. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

40) I upravo je nedavna pobjeda SYRIZA-e na grčkim izborima dala ovogodišnjim **Blockupy** prosvjedima novu dimenziju, što njemački aktivisti otvoreno, čak i s velikom radošću, priznaju na svojim web-stranicama: „18. ožujka postavili smo nepogrešivi znak da čak i u Njemačkoj postaje sve provjetrenije i toplije, te da postoji rastuće protivljenje politici Merkel i Schäublea“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

41) Jedna od politički najvažnijih članica pokreta **Blockupy** je njemačka radikalno lijeva stranka Die Linke (Ljevica), nastala 2007. fuzioniranjem bivših komunista iz Istočne Njemačke i razočaranih socijaldemokrata iz Zapadne Njemačke, koji nisu mogli gledati kako njihov SPD pod vodstvom bivšeg kancelara Gerharda Schrödera prihvaća i provodi neoliberalnu agendu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

42) Iako se pokret **Blockupy** percipira kao mahom ateistički, na njegovim web-stranicama spominje se apostol Pavle i njegova Prva poslanica Solunjanima, pri čemu **Blockupy** aktivisti izводе analogiju sa Solunskim programom, SYRIZA-inim političkim manifestom koji je Alexis Tsipras prvi put predstavio na otvaranju Solunskog velesajma u rujnu 2014. godine. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

43) Na svojim web-stranicama pokret **Blockupy** sebe definira na sljedeći način: „**Blockupy** je dio široke europske mreže društvenih aktivista, altermundijalista, migranata, nezaposlenih i

industrijskih radnika, članova političkih stranaka, sindikalista i još mnogih iz različitih europskih zemalja - iz Italije, Španjolske, Grčke, Belgije, Nizozemske, Danske, Francuske, Njemačke i drugih. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

44) **Blockupy** i akcije u Frankfurtu su samo jedan korak na tom **putu**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Blockupy-Bauk-nove-ljevice-kruži-Europom>, 12/04/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

45) To je bio drugi masovni pokušaj u posljednja dva tjedna, a s obzirom na lijepo vrijeme i približavanje ljeta španjolska policija očekuje novi **val** afričkih imigranata koji bježe od siromaštva, ratova i nemira. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Oko-400-imigranata-zaustavljeno-u-Melilli>, 02/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)

46) To je uz talijansku najznačajnija **ruta** za ilegalne migrante jer Europu od Afrike dijeli svega 14 kilometara. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Oko-400-imigranata-zaustavljeno-u-Melilli>, 02/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)

47) Balkanska **ruta**: u EU novim **smjerom** stižu deseci tisuća ljudi. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)

48) Dok Europska unija najavljuje početak pomorske operacije protiv krijumčara koji preko Sredozemlja prebacuju nesretne mahom afričke izbjeglice do “obećane zemlje”, sve veći broj migranata priklanja se tzv. balkanskoj **ruti**, pa preko Makedonije i Kosova ulaze u Srbiju. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)

49) Najbrojniji su migranti iz Sirije, Afganistana, Pakistana i sjeverne Afrike, koji traže bolji život u Europskoj uniji, a samo u prva tri mjeseca ove godine balkansku **rutu** prošlo je 32.000 osoba, navodi International Business Times. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)

50) Prema analizi agencije Frontex, 2010. godine balkansku **rutu** ilegalno je koristilo 2370 ljudi. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)

- 51) Prošle pak godine na balkanski **put** je krenulo 43.360 migranata. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 52) Takav pristup rješavanju problema naljutio je predstavnike nevladinih organizacija koji su prognozirali premještanje **koridora** što ih koriste krijumčari. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 53) Lovorka Marinović, međunarodna konzultantica za **migracije**, ističe kako je za rješavanje ovog problema potrebna velika politička volja i tu se ne radi samo o novcu. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 54) Mislim da Europska unija još uvijek kasni sa svim tim planovima i strategijama, a očito je nesuglasje među državama **članicama**. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 55) Mađarska je suočena s velikim brojem migranata, koji dolaze upravo ovom **rutom** preko Balkana, a ide preko Makedonije i Srbije prema njihovoj zemlji. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 56) Ranije je išla preko Srbije u Hrvatsku, a sada glavna **ruta** ide prema Mađarskoj. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 57) Međunarodna konzultantica za **migracije** ukazuje kako se najviše napravilo po pitanju azila, a puno manje je, na primjer, učinjeno za rješavanje problema nezakonitih migranata. (https://www.slobodnadalmacija.hr/Balkanska_ruta-u-EU-novim-smjerom-stižu-deseci-tisuća-ljudi, 20/05/2015) (pristupljeno 05/07/2020)
- 58) Varufakis isključio mogućnost **izlaska** Grčke iz **eurozone**, Katainen traži strukturne reforme. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Varufakis-isključio-mogućnost-izlaska-Grčke-iz-eurozone-Katainen-traži-strukturne-reforme>, 15/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)

- 59) Grčki ministar financija Janis Varufakis izjavio je kako je isključen **izlazak** Grčke iz **eurozone** jer to ne bi bilo razumno rješenje grčke dužničke krize, a u intervjuu za njemačke novine u ponedjeljak također je rekao da je restrukturiranje duga jedini **put** naprijed. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Varufakis-isključio-mogućnost-izlaska-Grčke-iz-eurozone-Katainen-traži-strukturne-reforme>, 15/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)
- 60) „Isključujem '**Grex**it' kao razumno rješenje“, rekao je Varufakis za Bild misleći na mogući **izlazak** Grčke iz **eurozone**." (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Varufakis-isključio-mogućnost-izlaska-Grčke-iz-eurozone-Katainen-traži-strukturne-reforme>, 15/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)
- 61) „Ne želimo više novca“, kazao je Varufakis za Bild dodajući da je Grčka od Njemačke i ostatka **eurozone** već dobila „daleko previše novca“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Varufakis-isključio-mogućnost-izlaska-Grčke-iz-eurozone-Katainen-traži-strukturne-reforme>, 15/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)
- 62) Ugledni stručnjak za **eurozonu** upozorava: Napusti li Grčka euro, Italija je slijedeća! (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ugledni-stručnjak-za-eurozonu-upozorava-Napusti-li-Grčka-euro-Italija-je-slijedeća>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)
- 63) Ako Grčka napusti euro, Italija je prvi kandidat koji bi mogao slijediti njezin **put**, rekao je u ponedjeljak profesor Luigi Zingales, stručnjak za **eurozonu** na sveučilištu u Chicagu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ugledni-stručnjak-za-eurozonu-upozorava-Napusti-li-Grčka-euro-Italija-je-slijedeća>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)
- 64) Da bi se eventualno spriječio **izlazak** Grčke iz **eurozone** ključno će biti kako će Grci reagirati na zatvaranje banaka, smatra on. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ugledni-stručnjak-za-eurozonu-upozorava-Napusti-li-Grčka-euro-Italija-je-slijedeća>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)
- 65) Zingales smatra da se u kratkom roku tzv. **Grex**it neće negativno odraziti na ostale države **eurozone**, poput Italije i Španjolske, ali upozorava da bi dugoročno Italija mogla postati nova Grčka. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ugledni-stručnjak-za-eurozonu-upozorava-Napusti-li-Grčka-euro-Italija-je-slijedeća>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)

66) Zingales ocjenjuje da **eurozona** može preživjeti bez Grčke, čak i osnažiti u kratkom roku, ali upozorava na mogućnost izbijanja nove krize. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ugledni-strucnjak-za-eurozonu-upozorava-Napusti-li-Grcka-euro-Italija-je-slijedeća>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)

67) „**Eurozonu** je proteklih godina na okupu držao princip da je euro nepovratan“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ugledni-strucnjak-za-eurozonu-upozorava-Napusti-li-Grcka-euro-Italija-je-slijedeća>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/07/2020)

68) Treba li biti prihvaćen plan koji su 25. lipnja 2015. Europska komisija, Europska središnja banka i Međunarodni monetarni fond predložili **eurogrupi**, a koji se sastoji od dva dijela koji čine integralni prijedlog? ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\"da\"-ili-\"ne\"-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija](https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\), 05/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

69) Absurdnost ovog pitanja, među ostalim, otkriva činjenica da nema službenog stava EU-a ni Grčke o tome jesu li ti dokumenti i dalje “na stolu”, jer neki **čelnici** Europske unije i država **eurozone** tvrde kako ti prijedlozi više nisu u **igri**, te da će se morati pristupiti potpuno novim pregovorima. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\"da\"-ili-\"ne\"-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija](https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\), 05/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

70) Osim što je sporno glasuju li Grci o programima kojima je istekao “rok valjanosti”, činjenica je i da se građani zapravo neće toliko izjašnjavati o tome jesu li za ili protiv strogih mjera proračunske štednje, nego o tome jesu li za ostanak u **eurozoni**, pa i u EU-u. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\"da\"-ili-\"ne\"-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija](https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\), 07/07/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

71) Naime, predizborne ankete su pokazivale kako su podjednako raspoloženi “za” i “protiv” nastavka politike štednje, dok je u svim anketama od 65 do 80 posto građana iskazivalo želju da Grčka ostane u **eurozoni** i EU-u. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\"da\"-ili-\"ne\"-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija](https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-će-na-referendumu-reći-\), 05/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

72) U tom slučaju Grčka će vjerojatno prije ili poslije **izići** iz **eurozone** i prijeći na drahmu, a većina ekonomskih stručnjaka se slaže kako onda slijedi najmanje godina-dvije “pakla” Grčkoj. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-ce-na-referendumu-reći-da-ili-ne-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija>, 05/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

73) Također, prema jednima, **izlazak** Grčke bi povećao vjerodostojnost EU-a, jer bi se pokazalo kako neće tolerirati neodgovornost, dok ostali eksperti drže da bi to dodatno umanjilo vjerodostojnost euro-projekta. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-ce-na-referendumu-reći-da-ili-ne-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija>, 05/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

74) Kada se još u sve ukalkuliraju geopolitički odnosi koji uključuju Rusiju, Kinu, izbjeglice iz arapskih zemalja i činjenicu da bi Grčka, koja je u NATO paktu, mogla postati “**tranzitna**” **zemlja** za te izbjeglice prema EU-u, tada priča ostaje puno nezgodnija. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Devet-milijuna-Grka-danas-ce-na-referendumu-reći-da-ili-ne-sadašnjem-funkcioniranju-europskih-institucija>, 07/07/2015) (pristupljeno 04/07/2020)

75) Nakon 17 sati pregovora dvije su strane u ponedjeljak ujutro postigle dogovor i spriječile financijski kolaps Grčke i njen **izlazak** iz **eurozone**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Tusk-Europa-je-zbog-Grčke-došla-na-rub-katastrofe>, 17/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

76) **Čelnici** 19 zemalja **eurozone** postigli su u ponedjeljak dogovor koji bi trebao omogućiti početak pregovora o trećem programu financijske pomoći za Grčku, koja se zauzvrat obvezala na teške reforme. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Tusk-Europa-je-zbog-Grčke-došla-na-rub-katastrofe>, 17/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

77) Dogovor još moraju potvrditi parlamenti u nekim zemljama **eurozone**, između ostaloga, i njemački Bundestag. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Tusk-Europa-je-zbog-Grčke-došla-na-rub-katastrofe>, 17/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

78) „Međutim morali smo razgovarati i o srednjoročnim i kratkoročnim posljedicama 'Grexitu' (**izlaska** Grčke iz **eurozone**)“, naglasio je Tusk.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Tusk-Europa-je-zbog-Grčke-došla-na-rub-katastrofe>, 17/07/2015) (pristupljeno 07/07/2020)

79) Gotovo 300.000 ljudi prešlo je Sredozemlje ove godine, a 2.373. imigranata i izbjeglica izgubilo je život na tom **putu**, što je gotovo 300 više u usporedbi s istim razdobljem prošle godine, priopćila je Međunarodna organizacija za **migracije** (IOM). (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Evo-pojašnjenja-tko-je-izbjeglica-tko-tražitelj-azila-a-tko-migrant>, 26/08/2015) (pristupljeno 08/07/2020)

80) Europske zemlje pripremaju se za novi **val** migranata, Slovačka i dalje inzistira na azilu samo za kršćane. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Europske-zemlje-pripremaju-se-za-novi-val-migranata-Slovačka-i-dalje-inzistira-na-azilu-samo-za-kršćane>, 07/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

81) Nekoliko zemalja **članica** Europske unije u ponedjeljak se očitovalo o sve snažnijem problemu izbjegličke krize koja sve snažnije pritišće Uniju, većinom najavivši spremnost za prihvrat novih migranata. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Europske-zemlje-pripremaju-se-za-novi-val-migranata-Slovačka-i-dalje-inzistira-na-azilu-samo-za-kršćane>, 07/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

82) Međutim, među državama **članicama** nema suglasnosti oko sustava kvota, bilo obvezujućih bilo dobrovoljnih. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Europske-zemlje-pripremaju-se-za-novi-val-migranata-Slovačka-i-dalje-inzistira-na-azilu-samo-za-kršćane>, 07/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

83) Izbjeglički **val prelio se** na Hrvatsku, prvog dana ih stiglo gotovo 10 tisuća (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

84) Slovenski premijer Miro Cerar izjavio je u četvrtak da su izjave o **koridorima** za izbjeglice „nekorektne i opasne“ i da Slovenija nije s Hrvatskom razmatrala takvu mogućnost. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

85) „Takve su izjave hrvatskog ministra unutarnjih poslova, o tome da smo se navodno dogovarali o mogućim **koridorima** za masovan prijelaz migranata preko hrvatskog i

slovenskog teritorija nekorektne, ne samo to nego i opasne jer obećavaju nešto što se ne smije dogoditi“, kazao je Cerar kasno navečer u emisiji Slovenske televizije o izbjegličkom problemu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

86) Vulin je upozorio da je Srbija dosad registrirala „više od 140.000 ljudi koje je i nahranila, liječila i zaštitila“, dok Hrvatska sa 6.000 još neregistriranih migranata „prijeti **zatvaranjem međunarodnih puteva i granica**“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

87) „Da je Srbija zatvorila svoje granice kad je u jednoj noći iz Makedonije i Grčkeušlo više od 9.000 migranata, danas bi Makedonija bila suočena s potpunim kolapsom, a EU s humanitarnom katastrofom neslućenih razmjera“, ustvrdio je Vulin pošto su hrvatski dužnosnici u četvrtak najavili **će Hrvatska zatvoriti granicu** bude li ponovo u jednom danu na njezin teritorij ušlo oko 8.000 izbjeglica. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

88) Naglašavajući kako je Srbija bila spremna prihvatiti izbjeglice, Vučić je rekao da ne razumije šta je problem „svima drugima oko toga, poglavito onima koji imaju **rutu** od 35 kilometara, pa **zatvaraju puteve** prema Srbiji“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

89) „Ne znam o čemu je riječ?“, rekao je srbijanski premijer komentirajući izbjegličku krizu koja **se** iz Srbije i s mađarsko-srbijanske granice od srijede **prelijeva** u Hrvatsku. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

90) Hrvatska **će granicu zatvoriti** ako ponovno dođe do toga da u jednom danu na njezinu granicu pristigne gotovo osam tisuća migranata, poručio je potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Ranko Ostojić na konferenciji za novinare održanoj na izletištu Stari Kunjevci nedaleko od Vinkovaca na kojem je osnovan Stožer za koordinaciju aktivnosti povodom dolaska migranata u Republiku Hrvatsku, a koji vodi upravo ministar Ostojić.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

91) Ministar obrane Ante Kotromanović ocijenio je u četvrtak da trenutačno stanje u Hrvatskoj u vezi s izbjeglicama nije dramatično, ali ako postane dramatično - Hrvatska je vojska spremna **izaći na granicu** **štititi** svoje interese. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

92) S obzirom na sve veći **priljev** izbjeglica Hrvatska je morala aktivirati nove lokacije za njihov smještaj pa je u četvrtak ujutro započela priprema vojarne za njihov prihvata. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015)(pristupljeno 09/07/2020)

93) Međutim, migranti izbjegavaju registraciju jer ne žele u Hrvatskoj zatražiti azil, već kažu kako namjeravaju nastaviti **put** prema državama zapadne Europe. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

94) Hrvatska vojska zasad neće ići na granicu, pratit će razvoj događaja i potpuno je spremna na sve moguće situacije vezane uz veliki **priljev** izbjeglica u Hrvatsku, izjavio je u četvrtak ministar obrane Ante Kotromanović. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

95) Migranti i izbjeglice iz Sirije i Afganistana i susjednih država u velikom **valu** od srijede ujutro pristižu u Hrvatsku autobusima iz Srbije, nakon što **su** mađarske vlasti **zatvorile granicu** prema Srbiji, a srbijanske vlasti preusmjeravaju ih u Hrvatsku. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

96) Na granicu Srbije i Hrvatske kod Tovarnika od srijede do četvrtka ujutro stiglo je 70 autobusa i oko 180 taksija s migrantima koji su prešli srpsko makedonsku-granicu i odustali od takozvane mađarske **rute**, a tijekom dana autobusi će do hrvatske granice prevoziti i migrante koji odustaju od namjere da kod Horgoša uđu u Mađarsku, javljaju u četvrtak

beogradski elektronički mediji. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

97) Blokada granice s mađarske strane tijekom noći dodatno je ojačana novom **bodljikavom žicom i mobilnom metalnom ogradom**, ali u šatorima pored graničnog prijelaza Horgoš, ustrajno u namjeri da uđu u Mađarsku, i dalje čeka još nekoliko stotina izbjeglica. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

98) On je izjavio da hrvatska policija ima potpunu **kontrolu nad hrvatskom granicom**, ali ukoliko migranti nastave pristizati u većem broju Hrvatska će morati razmisliti o posve drugačijem ponašanju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

99) Nadalje, na terenu vlada bojazan od onoga što će donijeti noć jer je posve jasno da će **val** izbjeglica iz Srbije biti puno veći nego što se očekivalo. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izbjeglički-val-prelio-se-na-Hrvatsku-prvog-dana-ih-stiglo-gotovo-10-tisuća>, 18/09/2015) (pristupljeno 09/07/2020)

100) Ponovila je već poznate teze da s humanitarne strane treba pokazati ljudsko lice onima kojima pomoć i zaštita doista treba, odnosno izbjeglicama koji bježe pred ratom, da će EU trebati izdvajati više sredstava za izgradnju i održavanje izbjegličkih kampova u zemljama prvog prihvata – Turskoj, Jordanu, Libanonu - u kojima će migrantima biti omogućeni uvjeti dostojni ljudskog življenja, da će trebati prije svega snažno **osigurati vanjske granice EU**, osobito granicu između Turske i Grčke, te da će biti nužno već u zemljama prvog prihvata odijeliti izbjeglice od ekonomskih migranata koji ne bježe, već žele živjeti bolje. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Kolinda-nakon-sastanka-skupine-V4-Izbjeglice-imate-pravo-na-bolji-život-ali-ne-možemo-vas-sve-primiti>, 09/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

101) Na kraju se novinarima obratio poljski predsjednik Andrzej Duda, istaknuvši da problem izbjeglica ne mogu rješavati pojedine zemlje u koje oni dolaze, ustvrdivši da je "to europski problem koji treba rješavati na europskoj razini i da nije u redu da se on prepušta onim zemljama **članicama** koje su na udaru migrantskih **valova**". (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Kolinda-nakon-sastanka-skupine-V4-Izbjeglice-imate-pravo-na-bolji-život-ali-ne-možemo-vas-sve-primiti>, 09/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

102) Inače, zbog sigurnosnih razloga u Ljubljani je odgođena nogometna utakmica Olimpija-Maribor, derbi slovenskog prvenstva jer su svi policajci i redari koji su trebali osiguravati meč angažirani na nadzoru migrantskog **toka**, a u taj se proces sve više uključuje i slovenska vojska. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Novih-1.300-izbjeglica-stiglo-na-Harmicu-Slovinci-hrvatski-MUP-otpužuju-za-manjak-suradnje>, 24/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

103) I dalje se očekuje veliki pritisak migrantskog i izbjegličkog **vala** u Hrvatsku iz Srbije, naveo je MUP RH. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Novih-1.300-izbjeglica-stiglo-na-Harmicu-Slovinci-hrvatski-MUP-otpužuju-za-manjak-suradnje>, 24/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

104) Ured premijera Mire Cerara potvrdio je u petak da je vlada na izvanrednoj sjednici potvrdila osnivanje nacionalnog kriznog centra koji će pratiti migracijski **val** i donositi analize. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Novih-1.300-izbjeglica-stiglo-na-Harmicu-Slovinci-hrvatski-MUP-otpužuju-za-manjak-suradnje>, 24/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

105) Za posjeta prihvatnom centru u Brežicama u petak Cerar je ponovo upozorio da je **priljev** izbjeglica iz susjedne Hrvatske prevelik i nekoordiniran sa Slovenijom. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Novih-1.300-izbjeglica-stiglo-na-Harmicu-Slovinci-hrvatski-MUP-otpužuju-za-manjak-suradnje>, 24/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

106) Zbog toga slovenska vlada ne isključuje mogućnost **postavljanja fizičke barijere** na 670 kilometara dugoj granici s Hrvatskom ako se ne nađe zajedničko europsko rješenje, a pritisak izbjeglica bude prevelik. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Novih-1.300-izbjeglica-stiglo-na-Harmicu-Slovinci-hrvatski-MUP-otpužuju-za-manjak-suradnje>, 24/10/2015) (pristupljeno 10/07/2020)

107) Grčka je u srijedu provela prvu relokaciju tražitelja azila sa svojeg teritorija u Luksemburg, u okviru plana EU-a da se smanjiti pritisak na zemlje koje **su preplavljene valom** izbjeglica. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Grčka-provela-prvu-relokaciju-izbjeglica-u-Luksemburg>, 04/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

108) Francuska testira '**Schengen**'. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-Schengen>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

109) Putovanje bez putovnice i pograničnoga zaustavljanja od Bregane do Osla, Antwerpena, Lyona ili Kopenhagena postat će time i za Hrvate iznova puki san, makar smo, kao i većina zemalja **članica** EU-a, u ovu zajednicu svojedobno stupili ponajviše zavedeni schengenskom vizijom slobode. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

110) Diplomatski analitičari procjenjuju da je Francois Hollande nakon pariškog pokolja prilično odlučan u svojoj namjeri da drugim **članicama** EU-a **nametne obvezu** pograničnih kontrola, te da ga je na tu ideju ponajviše motivirala Belgija. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

111) „Zahtijevat će se provjere identiteta i za one koji **ulaze** u **eurozonu** iz zemalja izvan Europe, ali i za one koji se kreću unutar Europe“ – poručio je neimenovani pariški diplomatski izvor. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

112) Predsjednik Odbora za građanske slobode Europskog parlamenta Claude Moraes procjenjuje kako će francuski zahtjevi u petak testirati granice “**Schengena**”, ali da će sve ipak na kraju tehnički ostati unutar samog sporazuma. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

113) Što bi u pograničnu praksu među državama novoga donijela ili staroga vratila privremena suspenzija “**Schengena**”, još nitko precizno ne zna, ali se nešto i logično podrazumijeva: stare granične prijelaze, ponovnu aktivaciju kontrolnih kućica, dodatne policijske snage... (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

114) Blokira li se izbjeglicama **put** u Njemačku, **zatvaramo granicu**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

115) Ministar unutarnjih poslova Ranko Ostojić rekao je u utorak da će Hrvatska zaustaviti prijem izbjeglica ako bude zaustavljen njihov **prolaz** na **ruti** prema Njemačkoj.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

116) Na redovitoj konferenciji za novinare u tranzitnom centru za izbjeglice u Slavonskom Brodu, ministar Ostojić je potvrdio da je na **tranzitnoj**, izbjegličkoj **ruti** u ponedjeljak zabilježen višesatni zastoј od 16 do 23.30 sati, zbog nenajavljene odluke austrijskog stožera koji upravlja trenutačnom izbjegličkom krizom. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Francuska-testira-'Schengen'>, 19/11/2015) (pristupljeno 11/07/2020)

117) Slovenija je u tri tjedna, otkako je prema Hrvatskoj počela postavljati "**tehničke prepreke**" za bolju regulaciju izbjegličkog **toka**", **postavila** dva metra visoku **ogradu s bodljikavom žicom** na skoro 100 kilometara granice s Hrvatskom, iako se prvotno najavljivalo da će biti duga 80 kilometara i uklonjena čim to dopuste sigurnosne prilike. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-već-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

118) Slovensko ministarstvo unutarnjih poslova objavilo je da je do sada na području 11 pograničnih općina postavljeno 96,5 kilometara ograde te da će se s time nastaviti unatoč jenjavanju izbjegličkog **vala**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-već-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

119) Odluku o postavljanju ograde vlada premijera Mire Cerara donijela je 9. studenoga, u vrijeme kad je **priljev** migranata prelazio 6000 dnevno, dok je zadnji tjedan smanjen na najviše dvije tisuće. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-već-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

120) Odlučila je to na temelju obavještajnih analiza prema kojima Slovenija mora računati na izbjeglički **val** od oko 5000 ljudi dnevno najmanje do veljače iduće godine i procjena da bi mogla postati "džep" u kojoj će se zadržati nekoliko desetaka tisuća migranata kad ih prestanu primati Austrija, Njemačka i sjevernoeuropske države. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-već-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

121) Na odluku da se Slovenija od migranata počne **štititi bodljikavom žicom** utjecali su i pritisci oporbe, nakon izjava bivšeg premijera Janeza Janše kako Cerar ne kontrolira izbjeglički **val** i riskira izbacivanje zemlje iz **Schengena**, te da je **žicu** trebalo **postaviti** istodobno s Mađarskom. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-vec-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

122) Ministar vanjskih poslova Karl Erjavec izjavio je početkom studenoga u Beču, gdje se dogovarao o koordinaciji u izbjegličkoj krizi s Austrijom, kako će se na granici s Hrvatskom, koja je duga 671 kilometar, **podići** 80 kilometara **ograde**, ali da granica i dalje ostaje otvorena za izbjeglice sve dok ih primaju Austrija i Njemačka i dok se ne nađe zajedničko europsko rješenje. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-vec-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

123) Ispitivanja javnosti potkraj prošlog mjeseca pokazala su da više od 80 posto Slovenaca podržava odluku da **se** slovenska južna **granica zaštititi žicom**, što je pojačano osjećajem nesigurnosti nakon terorističkih napada u Parizu koji s migrantskom krizom nisu u izravnoj vezi. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Slovenska-ograda-prema-Hrvatskoj-vec-duga-skoro-100-kilometara>, 02/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

124) I dalje se očekuje veliki pritisak izbjegličkog **vala**, kaže se u redovitom izvješću objavljenom na internetskoj stranici MUP-a. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-Hrvatsku-u-petak-ušlo-3339-migranata-ukupno-do-sada-vise-od-536-tisuca>, 26/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

125) Broj izbjeglica i imigranata koji su kopnom i morem ove godine stigli u Europsku uniju prešao je milijun, a 3600 ih je na tom **putu** poginulo ili nestalo, objavili su u utorak UN-ova agencija za izbjeglice (UNHCR) i Međunarodna organizacija za **migracije** (IOM). (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-Hrvatsku-u-petak-ušlo-3339-migranata-ukupno-do-sada-vise-od-536-tisuca>, 26/12/2015) (pristupljeno 12/07/2020)

2019. godina

1) „Svi znaju tko je pobijedio, ali rijetki znaju kako“: **brexit** na britanskim malim ekranima uoči glasanja u parlamentu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-ko-je-pobijedio->

ali-rijetki-znaju-kako'-brexit-na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

2) Televizijski film s Benedictom Cumberbatchom u ulozi mozga kampanje za **izlazak** Velike Britanije iz Europske unije dolazi na britanske male ekrane, nekoliko dana prije ključnog glasanja o **brexitu** u britanskom parlamentu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-tko-je-pobijedio-ali-rijetki-znaju-kako'-brexit-na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu>, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

3) „**Brexit**: bezobziran **rat**“ koji će biti prikazan u ponedjeljak na kanalu Channel 4, dovodi na male ekrane ključne osobe i strategije iz kampanje uoči referenduma 2016., uz slogan: „Svi znaju tko je pobijedio. Ali rijetki znaju kako“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-tko-je-pobijedio-ali-rijetki-znaju-kako'-brexit-na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu>, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

4) Benedict Cumberbatch, poznat po interpretaciji Sherlocka Holmesa u seriji BBC-a, utjelovljuje Dominica Cummingsa, direktora "Vote Leave", skupine koja je vodila službenu kampanju za **izlazak** iz Unije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-tko-je-pobijedio-ali-rijetki-znaju-kako'-brexit-na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu>, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

5) Taktike pristaša **brexita** minuciozno su analizirane u filmu, posebno zavaravajući slogani i ciljane političke reklame. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-tko-je-pobijedio-ali-rijetki-znaju-kako'-brexit-na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu>, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

6) Ipak, Graham je rekao da nije želio donositi presudu o strategijama pristaša **brexita**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-tko-je-pobijedio-ali-rijetki-znaju-kako'-brexit-na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu>, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

7) Među osobama oslikanim u filmu su i Boris Johnson i Nigel Farage, dva ključna borca za **brexit**, kao i poslovni čovjek Arron Bank koji je obilno financirao kampanju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/'Svi-znaju-tko-je-pobijedio-ali-rijetki-znaju-kako'-brexit->

na-britanskim-malim-ekranima-uoči-glasanja-u-parlamentu, 04/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

8) Britanski ministar odlučan: „Parlament ne smije narodu oteti **Brexit**“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

9) Članovima parlamenta ne može se dopustiti da 'otmu' **Brexit** britanskom narodu, izjavio je u nedjelju ministar trgovine Liam Fox, šaljući poruku zastupnicima koji žele više kontrole nad britanskim **izlaskom** iz EU-a. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

10) Vrijeme za **Brexit** pomalo istječe. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

11) Glavna britanska oporbena stranka, Laburistička zalaže se za nove izbore, a premijerku May poziva da isključi mogućnost **Brexita** bez prethodnog sporazuma, dok drugi zastupnici u parlamentu lobiraju za različita rješenja - od održavanja drugog referenduma do **izlaska** bez prethodnog sporazuma. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

12) Fox, koji je za **Brexit**, za BBC je kazao kako smatra da je premijerkin dogovor s EU-om o izlasku još uvijek najbolji temelj za sporazum te je upozorio zastupnike da ne pokušavaju preuzeti veću kontrolu nad **odlaskom** Britanije iz EU-a. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

13) Parlament nema pravo oteti proces **Brexita** ljudima ove zemlje jer mu je već poručio: 'mi sklapamo ugovor s vama, vi ćete donijeti odluku, a mi ćemo je poštovati', kazao je Fox. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

14) „Trenutačno smo suočeni s onima koji su se uvijek apsolutno protivili rezultatima referenduma, nastojeći oteti **Brexit**, odnosno oteti narodu njegov rezultat“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlucan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

15) Velika je Britanija 2016. na referendumu odlučila **izaći** iz Europske unije, kada je 52 posto birača glasalo za tu odluku. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlučan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

16) Premda su članovi parlamenta odbacili njezin sporazum o **izlasku** s EU-om, nisu srušili vladu, a May sada parlamentu mora predložiti novi prijedlog **izlaska** iz **članstva** u EU. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-ministar-odlučan-'Parlament-ne-smije-narodu-oteti-Brexit'>, 20/01/2019) (pristupljeno 13/07/2020)

17) Zabrinjavajući rezultati istraživanja u Britaniji: trećina tvrtki zbog **Brexita** razmišlja o preseljenju u inozemstvo. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Zabrinjavajući-rezultati-istraživanja-u-Britaniji-trećina-tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo>, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

18) Gotovo trećina britanskih tvrtki mogla bi se zbog **brexita** preseliti u inozemstvo, pokazuje anketa. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Zabrinjavajući-rezultati-istraživanja-u-Britaniji-trećina-tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo>, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

19) Glasnogovornik vlade rekao je da je "**brexit** s dogovorom" najbolji način da se „umiri tvrtke i pojedince u vrijeme kada **napuštamo** EU“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Zabrinjavajući-rezultati-istraživanja-u-Britaniji-trećina-tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo>, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

20) Europske trgovinske agencije i udruženja poslodavaca izvijestili su da su stotine britanskih kompanija u postupku prebacivanja poslovanja u EU-u uoči planiranog **izlaska** iz Unije 29. ožujka, navodi BBC. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Zabrinjavajući-rezultati-istraživanja-u-Britaniji-trećina-tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo>, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

21) „Želimo zaštititi radna mjesta i gospodarstvo te pružiti sigurnost tvrtkama i pojedincima dok **napuštamo** EU“, izjavio je vladin glasnogovornik. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Zabrinjavajući-rezultati-istraživanja-u-Britaniji-trećina-tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo>, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

22) „Najbolji način za to je da **odemo** sa sporazumom i na to smo usredotočeni“, dodao je. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Zabrinjavajući-rezultati-istraživanja-u-Britaniji-trećina-tvrtki-zbog-Brexita-razmišlja-o-preseljenju-u-inozemstvo>, 01/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

23) Britanski veleposlanik o mogućim posljedicama **Brexita** bez sporazuma Londona i EU-a: Naši će turisti i dalje dolaziti u Hrvatsku. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku>, 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

24) Uoči izlaska Velike Britanije iz Europske unije, predviđenog za 29. ožujka - što će reći da se **Brexit** približava - razgovarali smo s veleposlanikom Velike Britanije u Republici Hrvatskoj, gospodinom Andrew Dalglishom, kako bismo otkrili kakva je budućnost odnosa između Hrvatske i Velike Britanije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku>, 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

25) Budućnost **Brexita** za Veliku Britaniju ima dva scenarija, barem u ovoj fazi pregovora; s dogovorom ili bez njega. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku>, 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

26) Ukoliko Velika Britanija **napusti** Europsku uniju 29. ožujka kako će to, u slučaju “**izlaska** bez dogovora”, utjecati na status hrvatskih državljana koji žive u Velikoj Britaniji? (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku>, 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

27) Od samog početka pregovora oko **Brexita** premijerka Theresa May je bila vrlo jasna po tom pitanju: građani ne bi trebali biti ničiji pijuni, životi ljudi i njihove potrebe ono su što je doista bitno. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku>, 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku, 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

28) Radi se na procedurama kako bi se građanima objasnilo što nosi budućnost nakon **Brexita** te im želimo dati do znanja da se brinemo o svima. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

29) U ovom trenutku postoje dva moguća scenarija **Brexita**, “s dogovorom” i “bez dogovora”, i koja god opcija bude prihvaćena utjecat će na ono što će se dogoditi 29. ožujka? ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

30) Zbog toga želimo uvjeriti hrvatske državljane koji žive u Velikoj Britaniji da se ne moraju brinuti ukoliko Britanija **izađe** bez dogovora, jer je vlada predvidjela mjere kako bi ih uvjerila da brine o njima. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

31) Bez obzira na to hoće li biti dogovora ili ne, kako će **Brexit** utjecati na vašu ulogu Veleposlanika? ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

32) Ali **Brexit** je stvaran i mi se s tim moramo suočiti. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

33) **Brexit** će svakako predstavljati izazov jer su se mnoga pitanja vezana za naša dva naroda rješavala za stolom u Bruxellesu. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

34) Europska komisija izjavila je da se nada da će nakon **Brexita**, sve državne **članice** Europske unije velikodušno ponuditi britanskim državljanima dobre uvjete, međutim, svaka od njih će to učiniti na svoj način. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

35) Vrlo je važno istaknuti da se u slučaju **izlaska** “bez dogovora” otvaraju mnoga tehnička pitanja koja traže odgovore, od toga što znači biti legalan građanin ovdje da bi se ostvarilo pravo na zdravstvenu zaštitu, i mnoga ostala pitanja. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

36) Smatrate li da će hrvatski turizam pretrpjeti svojevrсни šok nakon **Brexita**? ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

37) U slučaju **izlaska** “bez dogovora”, moramo voditi računa o tome da se riješe sva tehnička pitanja te da Britanci dolaze u Hrvatsku na odmor, što je namjera i Hrvatske i Velike Britanije. ([https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku](https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski_veleposlanik-o-mogućim-posljedicama-Brexita-bez-sporazuma-Londona-i-EU-a-Naši-će-turisti-i-dalje-dolaziti-u-Hrvatsku), 19/02/2019) (pristupljeno 14/07/2020)

38) Odgoda **Brexita** sve izglednija: Parlament prvo odbacio ponuđeni sporazum, a onda izglasao da nema **izlaska** iz EU-a bez sporazuma! (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponuđeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

39) Zastupnici su tijesnom većinom od 4 glasa: 312 za i 308 protiv izglasali da se odbija **izlazak** iz Europske unije bez sporazuma. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponuđeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

40) U njezinom se prijedlogu traži da “(Zastupnički) Dom odbaci **izlazak** Ujedinjene Kraljevine iz EU bez sporazuma o **izlasku** i okvirnog sporazuma o budućim odnosima”. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

41) Prema tom amandmanu, odbacuje se **Brexit** bez sporazuma u bilo kojem scenariju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

42) Vlada je bila predložila zaključak: da parlament ne želi **napuštanje** EU bez sporazuma 29. ožujka te da je bazična legalna pozicija **napustiti** EU bez sporazuma ako ne postoji sporazum koji je ratificirao parlament. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

43) Dan prije britanski zastupnici, podsjetimo, drugi su put odbili prijedlog sporazuma o **izlasku** Britanije iz EU-a, koji je premijerka Theresa May ispregovarala s Bruxellesom, iako je u međuvremenu ishodila neke ustupke. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

44) Glavni europski pregovarač za **Brexit** Michel Barnier poručio je kako Velika Britanija mora odlučiti što želi kako bi se Europska unija mogla očitovati o eventualnom zahtjevu za odgodom **izlaska** iz EU-a. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

45) Predsjednik EPP-a Manfred Weber ističe kako Europska pučka stranka ne vidi nikakvu šansu za produljenje pregovora o **Brexitu** bez jasnog pojašnjenja stavova britanske strane o tome što želi postići. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

46) Mi samo želimo **napustiti** Europsku uniju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

47) Ruža Tomašić iz Europskih konzervativaca i reformista naglašava kako se **Brexit** pretvorio u potpuni kaos, a krivci se mogu naći na obje strane. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

48) Zalažu se za **izlazak** iz EU-a bez sporazuma jer ih očito nije briga. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

49) Dubravka Šuica iz kluba zastupnika Europske pučke stranke kaže kako je evidentno da se rasprava o sljedećem sastanku, gdje se trebalo govoriti o nezaposlenima, dezinformacijama i drugim važnim europskim temama, nažalost, pretvorila u raspravu o **Brexitu**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

50) Britanski parlament odbacio je bilo kakvu mogućnost da Ujedinjena Kraljevina **izađe** iz **članstva** u EU bez sporazuma, piše Euractiv. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

51) Premijerka May je nakon večerašnjeg glasanja izjavila da nije riješen fundamentalni problem: ako zastupnici žele isključiti mogućnost **izlaska** bez sporazuma tada moraju glasati za neki sporazum - jedini predložen je njezin. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

52) Naglasila je, kao i Rees-Mogg, da je zakonska odredba vrlo jasna: Ujedinjena Kraljevina **će napustiti** EU bez sporazuma ukoliko se nešto drugo ne dogovori.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

53) Ako se odbaci ideja bilo kakvog **izlaska** bez sporazuma u tom slučaju treba zatražiti dulje razdoblje odgađanja izlaska što bi moglo značiti i da treba glasati na izborima za Europski parlament. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

54) Britanska vlada je tijekom večeri najavila da će u četvrtak, kad će se glasati o produljenju roka za **izlazak** iz EU, predložiti odgodu do 30. lipnja ako parlament prihvati sporazum o **izlasku** do 20. ožujka. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Odgoda-Brexita-sve-izglednija-Parlament-prvo-odbacio-ponudeni-sporazum-a-onda-izglasao-da-nema-izlaska-iz-EU-a-bez-sporazuma>, 13/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

55) Britanski parlament odbio sve alternativne prijedloge za **Brexit**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odbio-sve-alternativne-prijedloge-za-Brexit>, 28/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

56) Za **izlazak** bez sporazuma 160 glasova je bilo za, a 400 protiv, dok je prijedlog zajedničkog tržišta 2.0, a što je blizu sporazumu koji EU ima s Norveškom, podržalo 188 glasača, a odbilo njih 283. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odbio-sve-alternativne-prijedloge-za-Brexit>, 28/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

57) **Brexit** se trebao dogoditi krajem ožujka, no Europska unija produžila je taj rok pa se i dalje spominje više datuma u travnju i svibnju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odbio-sve-alternativne-prijedloge-za-Brexit>, 28/03/2019) (pristupljeno 15/07/2020)

58) Theresa May traži od EU-a odgodu **brexita** do 30. lipnja. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Theresa-May-traži-od-EU-a-odgodu-brexita-do-30-lipnja>, 05/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

59) Britanska premijerka Theresa May pisala je u petak predsjedniku Europskog vijeća Donaldu Tusku tražeći odgodu **brexita** do 30. lipnja kako bi omogućila podijeljenim zastupnicima da usvoje sporazum o **izlasku** Ujedinjenog Kraljevstva iz Europske unije.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Theresa-May-traži-od-EU-a-odgodu-brexit-a-do-30-lipnja>, 05/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

60) „Vlada će željeti dogovoriti raspored za ratifikaciju koji će omogućiti **izlazak** Ujedinjenom Kraljevstvu iz EU-a prije 23. svibnja 2019. i otkazivanje izbora za Europski parlament, ali će nastaviti raditi odgovorne pripreme za održavanje izbora ako se to pokaže nemogućim“, kazala je. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Theresa-May-traži-od-EU-a-odgodu-brexit-a-do-30-lipnja>, 05/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

61) Visoki dužnosnik EU-a rekao je ranije u petak kako će Tusk vjerojatno ponuditi Britaniji fleksibilno produženje roka za **izlazak** iz EU-a do godine dana, s mogućnošću da ode ranije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Theresa-May-traži-od-EU-a-odgodu-brexit-a-do-30-lipnja>, 05/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

62) Po riječima dužnosnika, ta bi opcija mogla biti predstavljena May na summitu EU-a posvećenom **brexitu** 10. travnja u Bruxellesu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Theresa-May-traži-od-EU-a-odgodu-brexit-a-do-30-lipnja>, 05/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

63) Redovni izbori trebali su se održati 2020., no May je u utorak naglasila kako ih želi provesti već 8. lipnja ove godine kako bi ojačala svoju pregovaračku poziciju uoči pokretanja procesa **izlaska** Velike Britanije iz Europske unije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odlučio-Idemo-na-prijevremene-izbore>, 19/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

64) May je uoči glasovanja istaknula da bi prijevremeni izbori mogli pridonijeti jedinstvu parlamenta u vezi s njezinim planom za **Brexit**, te spriječiti nestabilnost. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odlučio-Idemo-na-prijevremene-izbore>, 19/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

65) Predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker u srijedu je naglasio kako pravi pregovori o **Brexitu** mogu početi tek nakon što se ti izbori održe, izjavio je njegov glasnogovornik Margaritis Schinas. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odlučio-Idemo-na-prijevremene-izbore>, 19/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

66) Glavni pregovarač EU-a za pregovore o **Brexitu** Michel Barnier ranije je očekivao da bi pregovori mogli započeti početkom lipnja, ali to je sada dovedeno u pitanje i vjerojatno će se

morati čekati na formiranje nove britanske vlade. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odlučio-Idemo-na-prijevremene-izbore>, 19/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

67) Škotska je glasovala protiv neovisnosti na referendumu 2014. godine, ali se izjasnila za ostanak u Europskoj uniji 2016. dok je Ujedinjeno Kraljevstvo kao cjelina glasovalo za **izlazak** iz EU-a. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odlučio-Idemo-na-prijevremene-izbore>, 19/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

68) Škoti su 2014. s razlikom od 10 postotnih bodova glasali za ostanak u Ujedinjenom Kraljevstvu, no SNP želi ponovljeni referendum unutar sljedeće dvije godine, tvrdeći kako je britanska odluka o **izlasku** iz Europske unije znatno promijenila situaciju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Britanski-parlament-odlučio-Idemo-na-prijevremene-izbore>, 19/04/2019) (pristupljeno 16/07/2020)

69) Populistički **val** ipak nije **preplavio** Europski parlament, proeuropske stranke i dalje imaju golemu većinu, iako nešto manju nego dosad i sada predstoje razgovori proeuropskih stranaka o stvaranju koalicije u kojoj će Zeleni imati znatan utjecaj, izjavio je u ponedjeljak glavni tajnik Europske komisije Martin Selmayr. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

70) „Mislim da je tzv. populistički **val** bio obuzdan“, rekao je Selmayr, vrlo utjecajni glavni tajnik Europske komisije, što je najviša administrativna, nepolitička pozicija u Komisiji. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

71) Prema projekcijama budućeg saziva koje se temelje na još uvijek privremenim rezultatima izbora u 28 **članica** proeuropske stranke zajedno imaju 510 mandata, 20 manje nego u prethodno sazivu, dok one stranke koje se mogu nazvati euroskeptičnim imaju zajedno 235 zastupnika, 22 više nego u prethodnom sazivu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

72) Stoga će te dvije srednjostrujaške stranke desnog i lijevog centra morati tražiti koaliciju ili sa Zelenima, koji su u nekim zapadnim **članicama** ostvarili vrlo dobre rezultate ili liberalima, ojačanim najavljenim pristupanjem zastupnika izabranih na listi francuskog predsjednika Emmanuela Macrona ili pak s obje stranke. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

73) Selmayr je dao naslutiti mogućnost stvaranja koalicije EPP-a, S&D i Zelenih, jer sve tri stranke podržavaju model "**spitzenkandidata**", a s druge strane najveći protivnik toga modela je francuski predsjednik Macron. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

74) Liberali su na prošlim izborima 2014. snažno podržavali taj model po kojem je Jean-Claude Juncker izabran za predsjednika Komisije, ali su na ovim izborima, nastojeći pridobiti Macrona, izveli čudan manevar i umjesto svoga "**spitzenkandidata**" imenovali "**spitzen-tim**", za izbore koji broji nekoliko osoba. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

75) Nitko od članova toga "**spitzen-tima**" nije htio izriekom ni potvrditi ni opovrgnuti da je "**spitzenkandidat**", ali je primjerice Margrethe Vestager, liberalka iz Danske i povjerenica za tržišno natjecanje, sudjelovala na predsjedničkoj raspravi kandidata za predsjednika Komisije uoči izbora. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

76) Selmayr kaže da su Zeleni svjesni da uopće nemaju predstavnika u Europskom vijeću, najvećem političkom **tijelom** koji čine šefovi država ili vlada i da se stoga neće fokusirati na kadrovska pitanja nego na sadržaj programa eventualne koalicije te će nastojati da u što većoj mjeri svoj politički program ubace u program budućeg šefa Komisije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

77) Supredsjednik Europske stranke zelenih i član EP-a Reinhard Buetikofer kaže da EU mora "počivati na dvije **noge** - Uniji država **članica** i Uniji građana". (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Populistički-val-ipak-nije-preplavio-Europski-parlament-proeuropske-stranke-i-dalje-imaju-veliku-većinu>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/07/2020)

78) Hladan tuš za Vučića, Bruxelles **usporio put** Srbije u EU: 'Hrvati koriste svaku priliku da nas blokiraju'. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Hladan-tuš-za-Vučića-Bruxelles-usporio-put-Srbije-u-EU-Hrvati-koriste-svaku-priliku-da-nas-blokiraju>', 03/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

79) Srbijanski mediji tumače kako **se** Europa očito **umorila** od širenja te prognoziraju kako će Beograd puno duže čekati na priključenje nego što je to planirao. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Hladan-tuš-za-Vučića-Bruxelles-usporio-put-Srbije-u-EU-Hrvati-koriste-svaku-priliku-da-nas-blokiraju>', 03/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

80) Beograd ovaj zastoj komentira kao pokušaj pritiska na postizanje sporazuma s Prištinom, a žale se također da ih u **putu** prema EU najviše blokiraju Hrvatska te Baltičke zemlje. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Hladan-tuš-za-Vučića-Bruxelles-usporio-put-Srbije-u-EU-Hrvati-koriste-svaku-priliku-da-nas-blokiraju>', 03/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

81) Ovaj "hladan tuš" za naše europske integracije iz Bruxellesa se neslužbeno najavljuju već duže vrijeme, što zbog stanja u samoj EU koja se suočava sa mnogobrojnim problemima, što zbog pokušaja da se izvrši dodatni pritisak na Beograd u procesu rješavanja kosovskog pitanja – ističu "Večernje novosti" i objašnjavaju kako **usporen** ritam europske integracije Srbije posebno diktiraju pojedine države **članice**, poput Hrvatske, "koja koristi svaku priliku da u radnim **tijelima** EU-a postavlja uvjete Srbiji rješavanjem otvorenih pitanja dviju zemalja". (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Hladan-tuš-za-Vučića-Bruxelles-usporio-put-Srbije-u-EU-Hrvati-koriste-svaku-priliku-da-nas-blokiraju>', 03/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

82) Osim Bugarske, Rumunjske i Mađarske, koje su zabrinute zbog statusa nacionalnih manjina, **ulasku** Srbije u EU protive se i Baltičke zemlje koje negativno gledaju na prijateljstvo Srbije i Rusije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Hladan-tuš-za-Vučića-Bruxelles-usporio-put-Srbije-u-EU-Hrvati-koriste-svaku-priliku-da-nas-blokiraju>', 03/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

83) Nakon novog izvještaja EU Komisije o napretku Srbije, koji je u pojedinim dijelovima, pogotovo u vezi sa vladavinom prava, imao oštar ton, jasno je da ni najutjecajnije **članice** EU nisu baš voljne da se **ubrza** srpski europski **put** - zaključuju srbijanski mediji. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Hladan-tuš-za-Vučića-Bruxelles-usporio-put-Srbije-u-EU-Hrvati-koriste-svaku-priliku-da-nas-blokiraju>), 03/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

84) Hrvatska ministrica vanjskih poslova izabrana je za novu glavnu tajnicu Vijeća Europe, u fotofinišu **pretekavši** potpredsjednika belgijske vlade, ministra vanjskih i europskih poslova te ministra obrane Didiera Reyndersa. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Pejčinović-Burić-odlazi-u-Vijeće-Europe-krenule-priče-da-Plenković-postaje-i-ministar-vanjskih-poslova-Ja-premijer-i-ministar-Svatko-ozbiljan-zna-razliku-između-šarlatanstva-i-ozbiljne-politike>), 27/06/2019) (pristupljeno 18/07/2020)

85) Ursula von der Leyen prva je žena na **čelu** Europske komisije: njemačka demokračanka ima sedmero djece, a u fokusu njenog političkog djelovanja su klimatske promjene. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva-je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokračanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene>), 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

86) Nakon dugotrajnih pregovora na Europskom vijeću, europski su vođe početkom srpnja predložili von der Leyen za predsjednicu Komisije, nakon što je propao koncept **spitzenkandidata**, odnosno nakon što su za **čelno mjesto** Komisije odbijeni kandidat pučana Manfred Weber, socijaldemokrata Frans Timmermans i liberala Margrethe Vestager, što je bio jedan od prigovora socijaldemokrata i zelenih protiv izbora bivše njemačke ministricе obrane na **čelno mjesto** Komisije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva-je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokračanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene>), 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

87) Njemačka demokračanka Ursula von der Leyen, koju je Europsko vijeće u utorak predložilo za dužnost predsjednice Europske komisije, političarka je s bogatim iskustvom na **čelu** nekoliko njemačkih ministarstava, a i rođena je u političkoj obitelji: njezin otac je bio poznati političar Ernst Albrecht, koji je niz godina obnašao visoke dužnosti u europskim institucijama u Bruxellesu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva->

je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokršćanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene, 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

88) Neposredno nakon imenovanja Von der Leyen za kandidatkinju mnogi europarlamentarci nisu krili razočaranje konačnim ishodom summita Europskog vijeća koji je njemačku ministricu iznjedrio kao kandidata za **čelno mjesto** Komisije urušivši time, kako su isticali, koncept **Spitzenkandidata**, koji je trebao demokratizirati izborne procese u Europskoj uniji. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva-je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokršćanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene>, 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

89) Također je rekla da EU treba ostaviti **otvorena vrata** za zemlje jugoistoka Europe te izrazila nadu da će Velika Britanija ostati u Uniji. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva-je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokršćanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene>, 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

90) Glede Britanije Von der Leyen je rekla da je spremna dati više vremena Velikoj Britaniji za **izlazak** iz EU, ukoliko to London zatraži, ocjenjujući da bi „**brexit** bez dogovora bi bio katastrofalan“. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva-je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokršćanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene>, 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

91) Ona je tijekom saslušanja političkih skupina izrazila želju da Velika Britanija ostane u EU, ali **je branila** sporazum o **razlazu** koji je zaključen između 27 članica EU-A i Therese May, a koji je tri puta odbacio britanski parlament. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ursula-von-der-Leyen-prva-je-žena-na-čelu-Europske-komisije-njemačka-demokršćanka-ima-sedmero-djece-a-u-fokusu-njenog-političkog-djelovanja-su-klimatske-promjene>, 16/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

92) Hrvatska je najmlađa **članica** Europske unije, a ipak većé početkom 2020. predsjedat će Vijećem EU. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Predsjednica-Europske-komisije-Ursula-von-der-Leyen-stigla-u-Zagreb-Hrvatska-je-iznimno-uspješna-europska-priča>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

93) „RH lovi korak ne samo sa starim **članicama** već i novima koje su ušle 2004., 2007. kako bi došla na onu razinu koja je primjerena onima koji su razvijeni u ovoj europskoj **obitelji**“, rekao je. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Predsjednica-Europske-komisije-Ursula-von-der-Leyen-stigla-u-Zagreb-Hrvatska-je-iznimno-uspješna-europska-priča>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

94) Spomenuo je ispunjavanje svih kriterija za **ulazak** RH u **šengenski prostor**, za strategiju uvođenja eura. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Predsjednica-Europske-komisije-Ursula-von-der-Leyen-stigla-u-Zagreb-Hrvatska-je-iznimno-uspješna-europska-priča>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/07/2020)

95) U slučaju tvrdog **Brexita**, Johnson kaže da neće platiti 39 milijardi funti. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrdog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

96) Britanski premijer Boris Johnson rekao je u nedjelju da, ako Britanija iz Europske unije **izađe** bez sporazuma, zakonski više neće biti obvezna platiti 39 milijardi funti za **izlazak** koje je s EU-om dogovorila njegova prethodnica Theresa May. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrdog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

97) Britanski su mediji ranije izvijestili da će Johnson iskoristiti sastanak s predsjednikom Europskog vijeća Donaldom Tuskom na marginama summita G7 da mu najavi kako će Velika Britanija, ako **izađe** iz EU-a bez sporazuma, platiti manje od 10 milijardi funti. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrdog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

98) „Mislim da cijela Europska unija razumije da, ako **izađemo** bez sporazuma, više nismo zakonski obvezni platiti tih 39 milijardi“, rekao je Johnson za Sky News kada su ga upitali je li obavijestio **čelnike** EU-a da ne planira isplatiti ranije dogovoren iznos. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrdog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

99) Istovremeno, američki predsjednik Donald Trump u nedjelju je pohvalio Johnsona kazavši da je "pravi čovjek" za **brexit**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrdog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

100) Trump se činio uvjerenim da se trgovinski sporazum s Britanijom nakon **brexita** može postići "vrlo brzo", dok je Johnson bio manje optimističan, no izrazio je jasan interes za postizanje dogovora čim Velika Britanija **izađe** iz Europske unije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrđog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

101) Dodao je da nakon **brexita** britanski narod "više neće imati uteg oko vrata", misleći pritom na Europsku uniju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/U-slučaju-tvrđog-Brexita-Johnson-kaže-da-neće-platiti-39-milijarde-funti>, 25/08/2019) (pristupljeno 20/07/2020)

102) Povijesni obračun premijera i britanskog parlamenta: zastupnici izvršili udar na Johnsona, uvjerljiva većina protiv **Brexita** bez dogovora. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Povijesni-obračun-premijera-i-britanskog-parlamenta-zastupnici-izvršili-udar-na-Johnsona-uvjerljiva-većina-protiv-Brexita-bez-dogovora>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

103) Pobunjeni torijevci i oporbeni parlamentarni zastupnici porazili su u utorak navečer vladu u prvoj fazi pokušaja donošenja zakona namijenjenog sprječavanju **brexita** bez dogovora, na što je premijer Boris Johnson kazao da će se zauzeti za prijevremene izbore. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Povijesni-obračun-premijera-i-britanskog-parlamenta-zastupnici-izvršili-udar-na-Johnsona-uvjerljiva-većina-protiv-Brexita-bez-dogovora>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

104) „Ne želim izbore, ali ako zastupnici sutra glasaju za zaustavljanje pregovora i nameću još jedno besmisleno odgađanje **Brexita**, potencijalno godinama, onda bi to bio jedini način da se to riješi“, rekao je Johnson parlamentu nakon glasovanja. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Povijesni-obračun-premijera-i-britanskog-parlamenta-zastupnici-izvršili-udar-na-Johnsona-uvjerljiva-većina-protiv-Brexita-bez-dogovora>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

105) Tvrde da ništa ne može opravdati rizik **brexita** bez dogovora koji bi preko noći prekinuo ekonomske veze s najvećim britanskim izvoznim tržištem i neminovno donio velike

ekonomske poremećaje. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Povijesni-obračun-premijera-i-britanskog-parlamenta-zastupnici-izvršili-udar-na-Johnsona-uvjerljiva-većina-protiv-Brexita-bez-dogovora>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

106) Više od tri godine nakon što je Ujedinjeno kraljevstvo na referendumu izglasalo **izlazak** iz Europske unije tijekom **Brexita** ostavlja neriješenim, a mogući ishodi se još uvijek kreću u rasponu od turbulentnog **izlaska** 'bez dogovora' do odustajanja od cijelog poduhvata, javlja Reuters. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Povijesni-obračun-premijera-i-britanskog-parlamenta-zastupnici-izvršili-udar-na-Johnsona-uvjerljiva-većina-protiv-Brexita-bez-dogovora>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

107) **Brexit** bi mogao biti samo početak **raspada** zajednice koju na okupu drži samo novac... (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-bit-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

108) Potom je podsjetio na izjavu koju je mađarski premijer Viktor Orban – čovjek koji je nakon velikog migrantskog **vala** 2015. prvi u Europi krenuo **ograđivati državne granice žicom** – na jednom nedavnom međunarodnom skupu, posvećenom 30. obljetnici pada Berlinskog zida, uputio njemačkoj kancelarki Angeli Merkel. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-bit-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

109) Kad je 1999. u austrijsku vladu ušla Slobodarska stranka, koju je vodio Jorg Heider, 14 **članica** EU-a **prekinulo je odnose** s Austrijom. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-bit-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

110) Sada imamo i **Brexit**, britansko **napuštanje** Europe, baš kao što su zapadne republike prije 30 godina napustile Jugoslaviju. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu->

istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac..., 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

111) Ona na Zapadu nastaje nakon napada na SAD 11. rujna 2001., a osobito nakon velikog migrantskog **vala** iz 2015. godine. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

112) Bilo bi dobro da ovakva neoliberalna Europska unija **pukne**, ali je opasnost da u tom slučaju otkliže u fašizam. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

113) **Brexit** je jedan od najvećih udaraca za EU, a u Bruxellesu se pozicioniraju kao da ih nije briga. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

114) Da parafraziram Putina, koji je rekao kako je raspad SSSR-a najveća geopolitička katastrofa 20. stoljeća, tako bi i **raspad** Europske unije bio katastrofa 21. stoljeća. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

115) Do **raspada** EU-a neće doći, bar zasad. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

116) Izbjeglička kriza pokazuje **krhkost** Europe, došlo je jedan-dva milijuna izbjeglica u zajednicu koja ima 500 milijuna ljudi, i ta Europa **se** odmah **trese**.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

117) Ako **se** EU i **raspadne**, **raspast će se** prije na čehoslovački način, a ne jugoslavenski. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

118) Ti izbjeglički **valovi** su posljedica europskoga kolonijalizma i neokolonijalizma. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

119) Što mislite, **bi** li EU **preživio** da se Italija **raspadne**? (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

120) Mađari i Višegradska skupina su već počeli ozbiljno raspravljati o Macronovoj ideji "Europe dviju **brzina**". (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

121) Po tome modelu bi najrazvijenije zemlje EU-a išle u **brže** i veće integracije, Mađari i Višegradska skupina nešto **sporije**, dok bi Hrvatska bila u skupini zemalja "zadnje **brzine**". (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-biti-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

122) U tom smislu, EU se neće **raspasti** kao Jugoslavija, ali već sama ta ideja o Europi s više brzina jest rastakanje ovakve Europske unije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Čeka-li-Europsku-uniju-sudbina-Jugoslavije-Balkan-predstavlja-tragičnu-avangardu-Europe-njezinu-tamnu-istinu-Brexit-bi-mogao-bit-samo-početak-raspada-zajednice-koju-na-okupu-drži-samo-novac...>, 28/09/2019) (pristupljeno 21/07/2020)

123) **Izlazak** Velike Britanije iz EU bez dogovora i dalje najvjerojatnija mogućnost. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

124) **Izlazak** Ujedinjenog Kraljevstva iz Europske unije 31. listopada bez dogovora i dalje je "najvjerojatnija" mogućnost, rekao je u utorak francuski ministar vanjskih poslova Jean-Yves Le Drian. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

125) „Poznato vam je stajalište Francuske koja smatra da je dogovor o **izlasku** najbolje rješenje, ali danas je najvjerojatnija pretpostavka (...) **izlazak** bez dogovora“, rekao je u Narodnoj skupštini. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

126) Bruxelles i London ne uspijevaju se dogovoriti o konkretnoj alternativni za tzv. **backstop**, "sigurnosni mehanizam" koji nakon **Brexita** treba spriječiti ponovnu uspostavu granice u Irskoj između britanske pokrajine Sjeverne Irske i Republike Irske koja je članica EU-a. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

127) Granica između Irske i Sjeverne Irske nakon **Brexita** glavni je kamen spoticanja u britanskim pregovorima o **izlasku** iz Europske unije. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

128) Pristaše '**backstopa**' kažu da je on ključan kako bi granica između Irske koja je **članica** EU-a i Sjeverne Irske ostala otvorenom, odnosno kako bi se održao krhki mir postignut na Veliki petak iz 1998. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

129) Pod pritiskom da potanko obrazloži svoje planove 30 dana prije planiranog **izlaska** iz EU-a, britanski premijer zaničkao je da želi postaviti carinske postaje na irskoj granici kao što pišu irski mediji. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

130) Bilo kakav novi prijedlog treba odobriti parlament, koji je već tri puta odbacio sporazum o **brexitu** EU-a i Therese May. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Izlazak-Velike-Britanije-iz-EU-bez-dogovora-i-dalje-najvjerojatnija-mogućnost>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

131) Potvrđena odgoda **Brexita**, EU odredila novi rok - do 31. siječnja 2020. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Potvrđena-odgoda-Brexita-EU-odredila-novi-rok-do-31-siječnja-2020>, 28/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

132) Veleposlanici 27 **članica** Europske unije dale su u ponedjeljak zeleno svjetlo za odgodu **izlaska** Ujedinjene Kraljevine iz EU-a do 31. siječnja 2020., objavio je u ponedjeljak u Bruxellesu predsjednik Europskog vijeća Donald Tusk. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Potvrđena-odgoda-Brexita-EU-odredila-novi-rok-do-31-siječnja-2020>, 28/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

133) „27-orica su se suglasili da prihvate zahtjev Ujedinjene Kraljevine o fleksibilnoj odgodi **brexita** do 31. siječnja 2020.“, napisao je Tusk na Twitteru. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Potvrđena-odgoda-Brexita-EU-odredila-novi-rok-do-31-siječnja-2020>, 28/10/2019) (pristupljeno 22/07/2020)

134) U svom tom tranzicijskom **čušpajzu** naša je zemlja u mnogim pokazateljima najgore prošla. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Evo-gdje-se-Hrvatska-nalazi-30-godina-nakon-pada-Berlinskog-zida-ovo-je-pet-stvari-u-kojima-smo-lošiji-od-ostalih-zemalja-Istoka-Europe-ali-i-jedna-u-kojoj-smo-puno-bolji>, 08/11/2019) (pristupljeno 23/07/2020)

135) Perspektiva zemlje koja štiti vanjsku granicu Europske unije razlikuje se od one koju imaju članice u **srcu schengenskog prostora**, rekla je u srijedu u Zagrebu njemačka kancelarka Angela Merkel, braneći Hrvatsku od optužbi za kršenje prava migranata. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Tusk-napadao-Orbana-Merkel-branila-Hrvatsku-od-optužbi-za-nasilje-nad-migrantima>, 20/11/2019) (pristupljeno 23/07/2020)

136) Populistički **val** ipak nije **preplavio** Europu, unatoč porastu popularnosti euroskeptičnih i eurofobnih stranaka u nekim zemljama. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Tusk-napadao-Orbana-Merkel-branila-Hrvatsku-od-optužbi-za-nasilje-nad-migrantima>, 20/11/2019) (pristupljeno 23/07/2020)

137) Njihov ih neizvjestan i dugotrajan izbjeglički **put** može dovesti do Hrvatske. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Jeste-li-i-sami-nasjeli-na-'fake-news'-što-je-istina-a-što-laž-Ovo-je-19-najčešćih-mitova-i-zabluda-o-migrantima-i-izbjeglicama-koji-su-pokucali-na-našu-granicu>, 08/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

138) Od zaoštavanja političke krize u Siriji, europske policije i sigurnosne službe međusobno usko surađuju s ciljem presretanja financijskih i ljudskih **tokova**, koji **se** iz Europe **slijevaju** prema zemljama u sukobu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Jeste-li-i-sami-nasjeli-na-'fake-news'-što-je-istina-a-što-laž-Ovo-je-19-najčešćih-mitova-i-zabluda-o-migrantima-i-izbjeglicama-koji-su-pokucali-na-našu-granicu>, 08/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

139) Kako komentirate to da je početna naglašena empatija javnosti prema migrantima s kraja 2015., kad je Hrvatsku “pogodio” prvi veliki **val** izbjeglica i migranata, u međuvremenu gotovo nestala, pa se sada u medijima često govori o migrantskoj prijetnji, ili se to pitanje tretira gotovo kao – sanitarno? (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-i-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

140) Hrvatska je na putu da **uđe** u **Schengen** pa je trenutačno glavni cilj hrvatske politike pokazati spremnost **obrane budućih vanjskih granica** EU-a od potencijalnih ilegalnih migracija. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-i-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

141) U javnost je ušao i svjesno smišljen pojam postupanja prema migrantima koji ilegalno prelaze granicu – a riječ je o tzv. **pushbacks metodi** koja nužno uključuju oblike fizičke prisile kojom **se** migrante “**odvraća**” od ulaska u državu. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-i-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

142) Sam zakon o **Schengenu**, na koji se Human Right Watch poziva, navodi kako su sve države **članice Schengena** dužne postupati prema obvezama međunarodne zaštite, a koja

pretpostavlja da svaka osoba koja iskaže zahtjev za azil ili međunarodnu zaštitu na to ima pravo. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

143) Danas kada se sve više priča i o pravima ne-ljudskih bića – životinja, robota itd., mi **u srcu** Europe imamo logor(e) – koji su ilegalni i u kojima su smješteni izbjeglice koje nemaju nikakva prava iako im sve deklaracije i sve konvencije ovog svijeta jamče prava i sigurnost. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

144) Bosni i Hercegovini se po pitanju migrantske krize dogodio scenarij **hot spota** (kao i Italiji, Grčkoj....), a riječ je o politički izuzetno nestabilnoj državi, siromašnoj državi i državi koja se teško nosi i sa svojim postojećim problemima. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

145) I sada imate **u srcu** Europe jednu državu koja je ničija zemlja, iako je svi svojataju, s oko deset tisuća migranata koji su zapravo ničiji ljudi... (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

146) Takva struktura migranata me uopće ne iznenađuje jer je sasvim logično da su muškarci ti koji su uvijek u prvom planu upravo zbog svih opasnosti koje vrebaju na migrantskoj **ruti**, zatim nehumanih uvjeta, ali i pretpostavci da će mladi muškarac lakše preživjeti taj **put** pa samim time i lakše pronaći posao u željenoj **destinaciji**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

147) Dobiva li Europa u migrantima tek **jeftinu radnu snagu**, lumpenproletarijat? (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

148) Koncept “**jeftine radne snage**” je koncept na kojem počiva ovaj neoliberalni kapitalizam jer se on hrani i bogati na temelju jeftinoće gladnih i svega željnih radnika.

(<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

149) Gledajući iz te perspektive, svakome u društvu, osim onima koji žive na račun iskorištavanja **jeftine radne snage**, u interesu je da se status ekonomskih migranata pravno regulira, da budu zaštićeni i da se na taj način spriječi poslodavca da ih koristi kao **jeftinu radnu snagu** kojom će poslodavci prijetiti “domaćim radnicima”. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

150) Pitanje je samo što želimo očuvati, jer ako se **u samom srcu** Europe i **članicama** EU-a javljaju političke stranke koje negiraju civilizacijske dosege Europe kao što su politička prava političke slobode ta zazivaju liberalne ideologije, očito je da ne trebamo strahovati od stranaca već od samih sebe, ako itko uništi Europu ovakvu kakva je sada - to će biti sami Europljani. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

151) Što se tiče migrantske politike, EU se nije uspjela dogovoriti oko preraspodjele migranata koji se već nalaze na tlu Unije među državama **članicama**, plan kvota je propao, a sve se svelo na dobru volju političkih aktera koji su vladari života i smrti na mediteranskim i balkanskim **rutama**. (<https://www.slobodnadalmacija.hr/Ako-itko-uništi-Europu-to-će-bit-sami-Europljani-a-ne-migranti-i-izbjeglice>, 28/12/2019) (pristupljeno 24/07/2020)

14.1.2. 24sata

2015. godina

1) “**Grexit**” ne bi trebalo potcjenjivati. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

2) Ideja da bi Grčka mogla **izaći iz eurozone** bez značajne štete za ostatak te unije s nepovjerenjem je primljena u krugovima grčke vlade. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

- 3) To je navelo njemačke političare i ekonomiste da upozore kako Grčka puno riskira ako prekine veze s eurom, iako Syriza tvrdi da želi ostati u **eurozoni**. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015)(pristupljeno 01/08/2020)
- 4) Imajući na umu da gotovo 80 posto duga drže zemlje **članice eurozone**, a Europska središnja banka nadzire vladin program izdavanja obveznica, rizik širenja "zaraze" financijskim tržištima bio bi ograničen, tvrde oni. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)
- 5) Pokušavajući pridobiti glasove birača, grčki premijer Antonis Samaras upozoravao je tijekom kampanje na opasnosti "**Grexita**". (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)
- 6) „Sama prijetnja izlaska Grčke uzdrmat će gospodarstva **eurozone** u ovom vrlo osjetljivom razdoblju“, rekao je visoki grčki dužnosnik. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015)(pristupljeno 01/08/2020)
- 7) Uzimajući u obzir da Syriza želi ostati u **eurozoni**, oni vjeruju da to žele sve strane, ali ako situacija izmakne kontroli, za razliku od 2012. postoje zaštitni mehanizmi, raspoloženje na tržištima je drugačije, a ovlasti Europske središnje banke veće. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)
- 8) Neki analitičari kažu da, iako je rizik ponavljanja kaosa iz 2012. minimalan u kratkom roku, dugoročne posljedice **izlaska** Grčke iz **eurozone** ne bi se smjele potcjenjivati. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)
- 9) „**Grexit** ne bi kratkoročno izazvao ozbiljne probleme u **eurozoni**“. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)
- 10) „No, u srednjem roku postavilo bi se pitanje kohezije u **eurozoni** i je li primarni cilj integracije ostvariv“, upozorava Nikos Vettas, direktor utjecajnog grčkog instituta IOBE.

(<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

11) Unatoč snažnijim zaštitnim mehanizmima, **izlazak** neke države iz **eurozone** promijenio bi ono što je zamišljeno kao trajna, neraskidiva unija, dodao je. (<https://www.24sata/express.hr/“Grexit”-ne-bi-trebalo-potcjenjivati>, 19/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

12) „Moramo učiniti sve da Grčka ne **izađe** iz **eurozone**“. (<https://www.24sata/express.hr/Moramo-učiniti-sve-da-Grčka-ne-izađe-iz-eurozone>’, 31/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

13) Vjerujemo da je mjesto Grčke u **eurozoni**, euro treba Grčku i Grčka treba i želi biti u **eurozoni** – rekao je bivši francuski ministar financija. (<https://www.24sata/express.hr/Moramo-učiniti-sve-da-Grčka-ne-izađe-iz-eurozone>’, 31/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

14) Europski povjerenik za ekonomiju i financije Pierre Moscovici kazao je na BBC-ju da će EU sve učiniti da Grčka ne **izađe** iz **eurozone**. (<https://www.24sata/express.hr/Moramo-učiniti-sve-da-Grčka-ne-izađe-iz-eurozone>’, 31/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

15) Za stabilnost **eurozone** i vjerodostojnost eura vrlo je važno da se Grčka ne **izađe** iz **eurozone**. (<https://www.24sata/express.hr/Moramo-učiniti-sve-da-Grčka-ne-izađe-iz-eurozone>’, 31/01/2015) (pristupljeno 01/08/2020)

16) Za Ciprasa bi “**grexit**” bio **amputacija** jugoistočne Europe. (<https://www.24sata/express.hr/Za-Ciprasa-bi-“grexit”-bio-amputacija-jugoistočne-Europe>, 02/02/2015) (pristupljeno 02/08/2020)

17) Grčki **izlazak** iz **eurozone**, tzv. **grexit** bio bi “**amputacija** jugoistoka Europe”, rekao je u ponedjeljak grčki premijer Aleksis Cipras, dok njegova vlada jača diplomatsku akciju usmjerenu prema sklapanju novoga dogovora o grčkom dugu. (<https://www.24sata/express.hr/Za-Ciprasa-bi-“grexit”-bio-amputacija-jugoistočne-Europe>, 02/02/2015) (pristupljeno 02/08/2020)

- 18) „**Eurozona** bez Grčke ili Cipra značila bi **amputaciju** jugoistoka Europe“, rekao je Cipras. (<https://www.24sata/express.hr/Za-Ciprasa-bi-“grexit”-bio-amputacija-jugoistočne-Europe>, 02/02/2015) (pristupljeno 02/08/2020)
- 19) Ideja **napuštanja eurozone** je mrtva - s time više nitko ozbiljno ne računa. (<https://www.24sata/express.hr/Syrizini-recepti-nama-ne-pomažu>, 16/02/2015) (pristupljeno 02/08/2020)
- 20) Sljedeći **val** migranata činili su pak oni koji su se nadali da će se prilagoditi novim pravilima, no nisu u tome uspjeli. (<https://www.24sata/express.hr/Krim-pod-Rusijom-nakon-godinu-dana-Vladaju-špijuniranje-i-kontrola>, 21/03/2015) (pristupljeno 03/08/2020)
- 21) Upravo zbog toga, Libanon je tek **tranzitna točka** za sirijske izbjeglice koji sreću žele potražiti u Europi, Sjevernoj Americi ili Australiji, gdje mogu živjeti kao homoseksualci bez straha od uhićenja ili da će ih pronaći njihove obitelji, koje im često prijete. (<https://www.24sata/express.hr/Gay-izbjeglice-iz-Sirije-Ni-nakon-pakla-kod-kuće-nismo-našli-mir>, 01/04/2015) (pristupljeno 04/08/2020)
- 22) Grčka je bila izrazito homogeno društvo sve do velikog **vala** imigracije koji je uslijedio nakon pada Sovjetskog saveza 1991. godine. (<https://www.24sata/express.hr/Počelo-suđenje-za-ubojstvo-koje-bi-grčke-neonaciste-moglo-koštati-glave>, 20/04/2015) (pristupljeno 03/08/2020) (pristupljeno 04/08/2020)
- 23) Farage, najpoznatiji član UKIP-a, koji zahtijeva **izlazak** Velike Britanije iz EU, izgubio je u svojoj izbornoj jedinici od kandidata vladajućih konzervativaca i podnio ostavku, ispunivši tako obećanje koje je dao uoči izbora. (<https://www.24sata/express.hr/Omraženi-desničar-Ženskar-kojeg-uspoređuju-s-Hitlerom>, 04/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)
- 24) Ostvaruje se crni scenarij: **Eurozona** odbila produljiti program pomoći Grčkoj! (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)
- 25) Ako ne plati taj dug prijeti joj opasnost od kaosa i **izlaska** iz **eurozone**. (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

26) Ministri financija **eurozone** odbili su u subotu produljenje za nekoliko tjedana programa financijske pomoći Grčkoj, koji istječe u utorak i nakon toga odlučili nastaviti sastanak bez grčkog ministra financija Janisa Varufakisa kako bi raspravljali o mogućim posljedicama po **eurozonu** ako Grčka bankrotira. (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

27) „Nastavit ćemo sastanak bez našeg grčkog kolege“, rekao je predsjednik **eurozone** Jeroen Dijsselbloem nakon što je prekinut sastanak **euroskupine**, koji je bio sazvan prije nego što je Grčka najavila referendum o posljednjoj ponudi kreditora. (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

28) **Euroskupina**, ali sa 18, a ne 19 ministara financija nastaviti će sastanak kako bi raspravljala o posljedicama te odluke. (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

29) Dijsselbloem je rekao da su ostale zemlje **članice** koje dijele zajedničku valutu "odlučni zadržati snagu i vjerodostojnost **eurozone**". (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

30) **Euroskupina** podsjeća na znatne financijske transfere i pomoć tijekom proteklih godina. (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

31) „**Euroskupina** je bila otvorena do posljednjeg trenutka podržati grčki narod kroz nastavak programa koji je orijentiran prema rastu“, kaže se u izjavi i dodaje da su „vlasti **eurozone** spremne učiniti sve što je potrebno kako bi osigurali financijsku stabilnost u **eurozoni**“. (<https://www.24sata/express.hr/Ostvaruje-se-crni-scenarij-Eurozona-odbila-produljiti-program-pomoći-Grčkoj>, 27/06/2015) (pristupljeno 06/08/2020)

32) Grčki parlament usvojio je u četvrtak rano ujutro paket reformi što je bio uvjet za nastavak razgovora s **eurozonom** o financijskoj pomoći od 86 milijardi eura.

(<https://www.24sata/express.hr/Grčka-pokleknula-Usvojene-nove-mjere>, teže od onih odbijenih na referendumu, 16/07/2015) (pristupljeno 07/08/2020)

33) Predsjednik **Eurogrupe** Jeroen Dijsselbloem najavio je da će ministri financija **eurozone** održati u četvrtak ujutro telekonferenciju o ishodu glasovanja u grčkom parlamentu. (<https://www.24sata/express.hr/Grčka-pokleknula-Usvojene-nove-mjere>, teže od onih odbijenih na referendumu, 16/07/2015) (pristupljeno 07/08/2020)

34) Njihova balkanska **ruta** počinje u Turskoj, pa idu u Grčku i Makedoniju. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

35) Khalidova priča, ako je istinita, netipična je za većinu migranata koji **su preplavili** Srbiju posljednjih mjeseci. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

36) Stoga je i krenula navala na balkansku **rutu**. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

37) I on smatra, kao uostalom i većina naših sugovornika, da **ograda** kojom **se** Mađarska želi **zaštititi** od **vala** migranata, nije rješenje. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

38) „Problem imigranata neće se riješiti **podizanjem zidova** nego stvaranjem uvjeta da ti ljudi mogu normalno živjeti u svojim zemljama“, veli Đorđević, no složio se s nama da će im taj mir i stabilnost teško osigurati isti oni koji su ga razrušili. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

39) U samom gradu ne primjećuje se migrantski **val**. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

40) Prodavačica na kiosku nije raspoložena za razgovor s novinarima, no prodavačica autobusnih karata objašnjava nam kako je migrantima Subotica samo prva **postaja** nakon

Beograda. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

41) Maleni panonski gradić s mađarskom većinom, **stenje** pod teretom migranata. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

42) Jedan od migranata s kojim smo uspjeli porazgovarati, a koji je došao iz Beograda potvrđuje nam plan **ruta**. (<https://www.24sata/express.hr/Imigranti-u-Srbiji-Spavaju-u-parku-a-sanjaju-o-EU>, 15/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

43) Kad se, do kraja ovog mjeseca, dakle, Mađari ograde, **rijeka** očajnika koja **navire** iz Srbije skrenut će iz svojeg **toka**. i to na zapad - prema Hrvatskoj... (<https://www.24sata/express.hr/Kad-Mađarska-završi-gradnju-zida-izbjeglice-će-krenuti-prema-Hrvatskoj>, 28/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

44) „Samo ne znam s koje smo, zapravo, strane te **ograde**“, pita se dok stojimo ispred već sagrađenog dijela do kojeg smo se zaputili nakon prve pronađene grupe migranata s Bliskog istoka. (<https://www.24sata/express.hr/Kad-Mađarska-završi-gradnju-zida-izbjeglice-će-krenuti-prema-Hrvatskoj>, 28/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

45) „Nakon toga ću dovesti i ostatak obitelji koja je ostala u izbjegličkom kampu u Libanonu“, objasnio nam je Hasan – dvadesetpetogodišnji Sirijac koji je preko Turske, Grčke, Makedonije i Srbije napokon ušao u **šengensku zonu**. (<https://www.24sata/express.hr/Kad-Mađarska-završi-gradnju-zida-izbjeglice-će-krenuti-prema-Hrvatskoj>, 28/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

46) Činjenica da je Mađarska u **Schengenu** a mi još nismo donedavno nam je išla na ruku jer su migranti prelaskom **šengenske granice** smatrali kako su “na sigurnom”. (<https://www.24sata/express.hr/Kad-Mađarska-završi-gradnju-zida-izbjeglice-će-krenuti-prema-Hrvatskoj>, 28/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

47) „Mađarska je potpuno nespremna dočekala ovaj izbjeglički **val**, no obavezna je prema međunarodnim ugovorima skrbiti o onima koji ovdje žele ostati“, razlaže odvjetnica Timea Kovacs iz Szegeda, koja kao pravna savjetnica migrantima radi za mađarski Helsinški

odbor. (<https://www.24sata/express.hr/Kad-Mađarska-završi-gradnju-zida-izbjeglice-će-krenuti-prema-Hrvatskoj>, 28/08/2015) (pristupljeno 08/08/2020)

48) **Val** bliskoistočnih izbjeglica već mjesecima prolazi vjekovnom glavnom komunikacijskom **arterijom** Balkana, **trasom** koja vodi od Sredozemnoga mora dolinama Vardara i Morave te Panonskom nizinom prema Zapadnoj Evropi. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

49) Makedonija i Srbija, države koje nisu ni zapadne u pravom smislu riječi, ni bogate, ni **članice** Evropske unije, koje se samo nalaze na neizbježnoj - ili barem najlakšoj **tranzitnoj ruti** - još se nekako uspijevaju nositi s brojkama koje već postaju zastrašujuće. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

50) Iako je u našim medijima fokus na bliskom balkanskom **putu**, u isto vrijeme izbjeglice pristižu u Evropu još dvjema glavnim **rutama**: južnom, koja iz urušene države Libije vodi prema talijanskim pučinskim otocima i samom kopnu Italije, i zapadnom, koja od Maroka i udaljenijih zapadnoafričkih država vodi prema španjolskom kopnu (njezin manji dio usmjeren je na španjolske enklave na afričkom kopnu, Ceutu i Melillu, no njihove su granice s Marokom odavno potpuno blokirane visokim **ogradama**). (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

51) Do nagloga povećanja dolazaka istočnim, balkanskim, **putem** počev od proljeća 2015., najopterećenija je bila južna **ruta**, no sada već kopneni put preko Turske, Grčke, Makedonije i Srbije preuzima primat. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

52) Za **tranzitne zemlje**, redom slabije razvijene, siromašnije, slabije opremljene za reagiranje u kriznim situacijama, najveći problem je kako osigurati da ta ljudska **rijeka** što brže, sigurnije, bezbolnije i jeftinije prođe do sljedećih država u nizu, sve do **ulaska u šengensku zonu**. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

53) Vlastima **tranzitnih država** jasno je da izbjeglice ne namjeravaju ostati u njihovim zemljama. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

54) Zato se vlasti **tranzitnih država** (među kojima bi se uskoro lako mogla naći i Hrvatska) trude ne ograničavati ni ulazak ni izlazak. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

55) Uz pružanje osnovne medicinske pomoći, eventualno i uz organizaciju kratkotrajnog privremenog smještaja te distribuciju osnovne hrane i vode - to je uglavnom sve što **tranzitne zemlje** mogu uraditi. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

56) Uz ove čisto humanitarne aspekte, u kojima na sreću, ili na žalost, sve zemlje bivše Jugoslavije imaju dosta iskustva, **tranzitne zemlje** angažiraju se i na manje vidljivim ali ne manje nužnim aspektima reakcije na izbjegličku krizu. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

57) Uz to, sigurnosne službe svih **tranzitnih zemalja** moraju barem pokušati procijeniti postoji li mogućnost da se među izbjeglice uvukao i neki potencijalni terorist i takve identificirati i pratiti ili uhititi. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

58) Prema procjenama iskusnih humanitaraca, više od 90 posto ljudi na istočnoj **ruti** bježi pred ratovima, najviše iz Sirije ali i Afganistana, Iraka, Kurdistan, a putem preko Grčke dolazi i nešto manje bjegunaca od ratova u Eritreji, Sudanu i drugim afričkim i bliskoistočnim državama. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

59) Prema istim procjenama, na južnoj i zapadnoj **ruti** više od pola onih koji se nastoje domoći bogate Evrope to čine u potrazi za poslom i boljim životom. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

60) Bogate razvijene zemlje “stare EU” različito se ponašaju prema ovom najnovijem izbjegličkom **valu**. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

61) One koje su tradicionalno socijalno odgovorne i osjetljive, kao Njemačka, Švedska, Austrija i Nizozemska, zagovaraju principijelno rješavanje problema i traže od onih **članica** EU koje imaju daleko manji postotak inozemnog stanovništva da i one ravnomjerno podnesu teret prihvata izbjeglica. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

62) Od proljeća ove godine istočna je **ruta** postajala sve popularnija - od nekadašnjih nekoliko stotina novih izbjeglica po danu do sadašnjih nekoliko tisuća. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

63) Interesantno je da izbjeglicama, koje su prilično dobro informirane o statusnim pitanjima, Grčka nije zanimljiva kao **destinacija** iako je ova prva zemlja EU u koju uđu također i **članica** schengenskog sporazuma o ukidanju viza. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

64) Iako nije primarna **destinacija** a ni izdašna u davanju azila (u 2014. azil je dobilo manje od 10% onih koji su ga zatražili - ukupno 510 ljudi; u istoj je godini Njemačka pozitivno odgovorila na više od 30% zahtjeva i dodijelila ukupno 33.310 azila po svim osnovama, a švedska čak 75% ili 30.650), Mađarska se, u strahu da će morati podnijeti svoj dio zajedničkog evropskog tereta, nastoji unaprijed riješiti izbjeglica. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

65) Ako mađarska **ograda** doista presječe istočnu **rutu**, ona se sigurno neće zatvoriti, samo će se premjestiti. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

66) **Putovi** do Srbije već su poznati i svi učesnici u transportu izbjeglica, od kojih jako dobro zarađuju, spremni su se prilagoditi kako ne bi izgubili uhodan posao.

(<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

67) Prva je **ruta** daleko manje vjerojatna jer je duža, zaobilazna, a vlasti tih nekadašnjih komunističkih zemalja pokazale su se prilično bešćutnima u odnosu prema tim jadnim ljudima. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

68) Stoga je gotovo sigurno da će mađarska **ograda** cijelu istočnu **rutu** samo preusmjeriti na Hrvatsku. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

69) Zato je daleko izvjesnije da će se već u narednim danima i tjednima glavni **pravac** kretanja izbjeglica prebaciti na kopnenu granicu između Srbije i Hrvatske kojim vode glavne tranzitne komunikacije: autocesta i željeznička pruga velikog kapaciteta. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

70) Svaki metar mađarske ograde povećava izvjesnost prebacivanja glavnog izbjegličkog **puta** u Hrvatsku i približava dan kada će se to dogoditi. (<https://www.24sata/express.hr/Makedonci-griješe-Silom-se-izaziva-još-veći-kaos...>, 06/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

71) Potresna slika tijela dvojice dječaka, Galipa (5) i njegova brata Aylana (3), podrijetlom Kurda, koja su isplivala na plažu Bodrum u Turskoj, uzdrmala je svijet i postala simbol biblijskog migracijskog **vala** koji **je** iz Turske i Grčke **zapljusnuo** Balkan, te Italiju iz smjera Sredozemlja. (<https://www.24sata/express.hr/Živimo-u-civilizaciji-kukavica-koju-dječja-smrt-šokira-ali-ne-mijenja>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

72) Samo ovaj detalj dovodi u pitanje aktualne teorije zavjere, koje su u skladu s pomalo zaboravljenim “sukobom civilizacija”, o migracijskom **valu** kao svojevrsnom islamskom, odnosno islamističkom trojanskom konju **u srcu** Europe. (<https://www.24sata/express.hr/Živimo-u-civilizaciji-kukavica-koju-dječja-smrt-šokira-ali-ne-mijenja>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

73) Naravno, u ljudskoj **rijeci** ima svega: od ekonomskih migranata, pa do ratnih stradalnika bez domovine i budućnosti. (<https://www.24sata/express.hr/Živimo-u-civilizaciji-kukavica-koju-dječja-smrt-šokira-ali-ne-mijenja>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

74) Ovaj migracijski **val** pokazuje kako je došlo vrijeme naplate jedne takve poltronske politike. (<https://www.24sata/express.hr/Živimo-u-civilizaciji-kukavica-koju-dječja-smrt-šokira-ali-ne-mijenja>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

75) Ne sumnjam da **bi** Europska komisija najradije cijelu Uniju **opasala** Orbanovom “bodljikavom” vizijom svijeta, a ne treba smetnuti s uma da je **bodljikava žica** najsažetiji opis Europe dvadesetog stoljeću. (<https://www.24sata/express.hr/Živimo-u-civilizaciji-kukavica-koju-dječja-smrt-šokira-ali-ne-mijenja>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

76) Europska unija i NATO pakt pretvoreni su u puki instrument jedne hegemonističke politike koja je u interesu samo jednog **člana**, dok ostalima donosi **rijeke** izbjeglica, a u zemljama izravno pogođenim nasiljem smrt i egzodus. (<https://www.24sata/express.hr/Živimo-u-civilizaciji-kukavica-koju-dječja-smrt-šokira-ali-ne-mijenja>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/08/2020)

77) Bez ikakve dvojbe, i to nitko ne opovrgava, Njemačka je tražila da Hrvatska na svojim granicama zaustavi izbjeglički **val** koji ide prema Zapadu. (<https://www.24sata/express.hr/Dramatični-telefonski-razgovor-Zokija-i-Angele-Šaljite-vi-vojsku-u-Grčku>, 02/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

78) Milanović je, u tom smislu, pogodio intenciju njemačke kancelarke: Njemačka je željela te ljude, ona ih je manje-više otvoreno i pozivala, samo su se nadali da će **val** biti kontroliran. (<https://www.24sata/express.hr/Dramatični-telefonski-razgovor-Zokija-i-Angele-Šaljite-vi-vojsku-u-Grčku>, 02/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

79) Prema svim logikama, izbjeglička kriza trebala je ići na ruku desnici i HDZ-u, ali logika je i ovdje popustila pred životom, jednako kao i ideje o zaustavljanju goleme izbjegličke **rijeke**, seobe naroda. (<https://www.24sata/express.hr/Dramatični-telefonski-razgovor-Zokija-i-Angele-Šaljite-vi-vojsku-u-Grčku>, 02/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

80) Jer ako **bi** Hrvatska kojim čudom i **digla ogradu** prema Srbiji, a to je tehnički i financijski moguće, izbjeglice bi se preusmjerile južno, na pravac Kosovo, Sandžak, BiH, pa ušle u

Hrvatsku na Kordunu, Lici ili Banovini, a **ogradu** duž te granice teško **bi digla** i puno moćnija ekonomija od naše. (<https://www.24sata/express.hr/Dramaticni-telefonski-razgovor-Zokija-i-Angele-Saljite-vi-vojsku-u-Grcku>, 02/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

81) Zaustavi li se **rijeka** do izbora, Milanović je pobjednik, no pitanje je hoće li jedna obična jesen zaustaviti nešto tako golemo kao što je seoba naroda s Bliskog istoka u Europu. (<https://www.24sata/express.hr/Dramaticni-telefonski-razgovor-Zokija-i-Angele-Saljite-vi-vojsku-u-Grcku>, 02/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

82) Kad **se val** izbjeglica **sručio** na Hrvatsku, nitko u vlasti ni oporbi nije podsjetio na činjenicu da i naša zemlja ima udjela u krvavom sirijskom ratu koji je na bijeg natjerao milijune ljudi. (<https://www.24sata/express.hr/Dramaticni-telefonski-razgovor-Zokija-i-Angele-Saljite-vi-vojsku-u-Grcku>, 02/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

83) Migrante i izbjeglice slovenske vlasti ne mogu odmah uputiti prema Šentilju jer je tamošnji **tranzitni** izbjeglički **kamp** kapaciteta 2000 mjesta prepun i u njemu je više od 4000 ljudi budući da austrijske vlasti tijekom noći nisu odobravale nove prijelaze. (<https://www.24sata/express.hr/U-Sloveniju-stigla-dva-nova-vlaka-s-izbjeglicama-Sentilj-prepun>, 29/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

84) O migrantskoj krizi i kako djelovati u slučaju da se **granice** za migrante **počnu zatvarati** u zemljama koje su ih do sada najviše primile danas će na zatvorenoj sjednici odlučivati slovenska vlada. (<https://www.24sata/express.hr/U-Sloveniju-stigla-dva-nova-vlaka-s-izbjeglicama-Sentilj-prepun>, 29/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

85) Premijer Miro Cerar jučer je nakon sastanka vijeća za nacionalnu sigurnost izjavio da je spreman učiniti sve za zaštitu nacionalnih interesa, te da nije isključeno niti postavljanje **prepreka** i **ograda** na zelenoj granici s Hrvatskom ako se ne bi ispoštovali dogovori s nedjeljnog mini-summita o izbjegličkoj krizi u Bruxellesu, a riječ je o mjerama koje bi privremeno smanjile izbjeglički **val** prema srednjoj i zapadnoj Europi. (<https://www.24sata/express.hr/U-Sloveniju-stigla-dva-nova-vlaka-s-izbjeglicama-Sentilj-prepun>, 29/10/2015) (pristupljeno 10/08/2020)

86) Za razliku od znatnog dijela europskih zemalja, i dalje provodi politiku **otvorenih vrata** prema migrantima koji hrle u Europu s Bliskog istoka.

(<https://www.24sata/express.hr/Angela-Merkel-ide-na-sve-ili-ništa-s-migrantima>, 01/11/2015)
(pristupljeno 11/08/2020)

87) Na početku je to bila samo ksenofobna Pegida sa svojim prosvjedima pretežno u Dresdenu, potom se protiv njene politike pobunio i bavarski CSU, inače njen koalicijski partner, a zadnjih dana stižu vijesti kako se i unutar njene matične stranke CDU-a stvara parlamentarna frakcija koja traži prekid prihvata migranata i **podizanje ograde** na njemačkim granicama. (<https://www.24sata/express.hr/Angela-Merkel-ide-na-sve-ili-ništa-s-migrantima>, 01/11/2015) (pristupljeno 11/08/2020)

88) Uostalom, da Merkel ne pada na emocije bilo je vidljivo pri rješavanju krize u **eurozoni**. (<https://www.24sata/express.hr/Angela-Merkel-ide-na-sve-ili-ništa-s-migrantima>, 01/11/2015)
(pristupljeno 11/08/2020)

89) **Val** migranata koji s Bliskog istoka i Afrike hrle u Europu možda je dio urote ljevičara koji kontinent žele napućiiti svojim simpatizerima, rekao je mađarski premijer Viktor Orban za švicarski časopis od četvrtka. (<https://www.24sata/express.hr/Orban-Migrantska-kriza-urota-je-ljevicara>, 14/11/2015) (pristupljeno 11/08/2020)

90) Orbanova protu useljenička retorika i ograde kojima su mađarske vlasti skrenule **val** izbjeglica i migranata prema susjednim zemljama učvrstile su mu poziciju u domovini koja ga slavi kao pobjednika u migrantskoj krizi što dijeli Europsku uniju. (<https://www.24sata/express.hr/Orban-Migrantska-kriza-urota-je-ljevicara>, 14/11/2015)
(pristupljeno 11/08/2020)

91) Na pitanje zbog čega konzervativci poput njemačke kancelarke Angele Merkel **otvaraju vrata** migrantima, Orban je odgovorio „Njemačka je ključ.“ (<https://www.24sata/express.hr/Orban-Migrantska-kriza-urota-je-ljevicara>, 14/11/2015)
(pristupljeno 11/08/2020)

92) A kada Nijemci jednoga dana kažu „Puni smo, 'dosta je', tada će **priljev** odmah prestati“, rekao je. (<https://www.24sata/express.hr/Orban-Migrantska-kriza-urota-je-ljevicara>, 14/11/2015) (pristupljeno 11/08/2020)

93) Europa je duboko podijeljena u načinu kako se nositi s izbjegličkim **valom**, a Orban se istaknuo stajalištem da bi povećan broj muslimana mogao ugroziti europske kršćanske

vrijednosti. (<https://www.24sata/express.hr/Orban-Migrantska-kriza-urota-je-ljevičara>, 14/11/2015) (pristupljeno 11/08/2020)

94) U sljedećih nekoliko godina bi se, po procjenama ekonomskog instituta Ifw iz Kiela, broj nezaposlenih u Njemačkoj mogao bi se, zbog **priljeva** izbjeglica, povećati za 376.000, javljaju u ponedjeljak njemački mediji navodeći da je većina pristiglih izbjeglica kvalifikacijski nespremna za njemačko tržište rada. (<https://www.24sata/express.hr/Ekonomisti-Izbjeglice-uglavnom-nespremne-za-njemačko-tržište-rada>, 14/12/2015) (pristupljeno 12/08/2020)

95) Svojom politikom **otvorenih vrata** u Njemačku je privukla oko milijun izbjeglica i time postala najutjecajnija svjetska ličnost 2015. godine. (<https://www.24sata/express.hr/Najutjecajnija-ličnost-2015-I-Putin-i-papa-Franjo-su-iza-nje>, 28/12/2015) (pristupljeno 12/08/2020)

2019. godina

1) Zastupnici u britanskom Parlamentu danas su glasovali o **Brexit** planu kojeg predlaže premijerka Theresa May, a kojeg je EU rekla da bi prihvatila. (<https://www.24sata/express.hr/Britanija-pred-kolapsom-možda-ostanu-bez-premijerke>, 15/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)

2) Nekoliko je scenarija koji se sada mogu odigrati - "no deal" **Brexit**, odlaganje **Brexita**, novi referendum ili potpuno **povlačenje** iz **Brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/Britanija-pred-kolapsom-možda-ostanu-bez-premijerke>, 15/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)

3) Donald Tusk, predsjednik Europskog vijeća, tvitao je da ako "je dogovor nemoguć, nitko ne želi "no deal" **Brexit**, tko će onda napokon imati hrabrosti i reći koja je jedina pozitivna solucija", implicirajući na "otkazivanje" **Brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/Britanija-pred-kolapsom-možda-ostanu-bez-premijerke>, 15/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)

4) Ljubav prema funti odvela ih u **Brexit** - i ubila ekonomiju. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)

- 5) **Brexit** u tome predstavlja važno mjesto. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 6) Nakon podvojenoga glasovanja parlamenta za mandat Therese May, ali protiv njezina prijedloga sporazuma o **Brexitu**, potvrđeno je da se Velika Britanija nakon referenduma iz lipnja 2016. godine intelektualno i politički nalazi u rasulu. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 7) Moguće da je informacija o odustajanju Japanaca od gradnje velike nuklearke u Walesu, što bi navodno moglo energetski ugroziti cijelu Veliku Britaniju, poslovni manevar koji nema neposredne veze s **Brexitom**. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 8) **Brexit** možda ima posredan utjecaj na tu priču. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 9) **Brexit** praćen političkom i poslovnom neizvjesnošću koja se oko njega plete pretežak je teret da ne bi ostavio traga na ponašanju investitora i potrošača. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 10) S obzirom na vjerojatni kaotičan **Brexit**, to će se, po svemu sudeći, nastaviti i u ovoj godini. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 11) Bank of England je kriva za **Brexit**?! (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 12) Valjda "znamo" onu teoriju da se 2008. dogodila kriza koja je povećala nezaposlenost, nejednakosti, i onda su se dogodili Trump, **Brexit**, i sva ta niska politika i ideja. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)
- 13) Neka me se ne shvati krivo: ne vjerujem da je monetarna politika Bank of England ključan generator ideologije zatvorenosti i **Brexita** u Velikoj Britaniji.

(<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)

14) Od krize do Trumpa i **Brexita** prošlo je mnogo, 7-8 godina u kojima se svašta događalo. (<https://www.24sata/express.hr/Ljubav-prema-funti-odvela-ih-u-Brexit-i-ubila-ekonomiju>, 31/01/2019) (pristupljeno 13/08/2020)

15) Premijerka May ne zna što bi, a "u paklu postoji posebno mjesto za one koji traže **Brexit** bez plana provođenja". (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

16) Još uvijek nitko ne zna na koji način će se **Brexit** dogoditi. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

17) Upravo je to zasigurno pridonijelo urliku očaja predsjednika Vijeća Europe Donalda Tuska u četvrtak kada je rekao da "postoji posebno mjesto u paklu za one koji zagovaraju **Brexit** bez plana kako da ga provedu". (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

18) No, za mnoge parlamentarce i tamošnje službenike koji grozničavo traže način izlaska iz zakóčenog **Brexita**, Tuskove riječi zvuče kao istina. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

19) A sat nastavlja otkucavati koliko je preostalo do posljednjeg roka za **Brexit** 29. ožujka. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

20) Ljubav prema funti odvela ih je u **Brexit** - i ubila ekonomiju. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

21) Ona putuje u Bruxelles u još jednom pokušaju da uvjeri vođe EU-a da se slože s ključnim promjenama dogovora o **Brexitu** koji bi, teoretski, tako postao prihvatljiv parlamentarcima u Westminsteru. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

- 22) Prošlog tjedna donji dom parlamenta glasao je za zahtjev prema EU-u da napravi "alternativni aranžman" za blokadu Sjeverne Irske, što je glavna prepreka da bi britanski parlament prihvatio dogovor između EU-a i May oko **Brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 23) Premijerka May u Bruxelles dolazi nakon što se susrela s političkim vođama u Belfastu u srijedu, gdje ju je Demokratska unionistička stranka, o kojoj ovisi većina u britanskom parlamentu, upozorila da neće podržati njen dogovor o **Brexitu** bez promjene u dijelu oko blokade. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 24) Nakon Bruxellesa, May ide u Dublin na sastanak s tamošnjom premijerom Leom Varadkarom, čija vlada inzistira na tome da se dogovorom o **Brexitu** mora osigurati osiguranje od uspostavljanja tvrde granice između Sjeverne Irske i Republike Irske. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 25) Do petka navečer, kada će se sastati Varadkar i May u Dublinu, bit će 49 dana do isteka rok za **Brexit**. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 26) Zadnja opcija: Kraljica može odlučiti o **Brexitu**. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 27) S obzirom na to da parlamentarci iz svih stranaka i dalje ostaju podijeljeni kako bi trebao izgledati **Brexit**, sporazum teško da će se uspjeti postići u roku. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 28) Koliko se još mora približiti istek roka da bi se oni napokon dogovorili oko **Brexita**? (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)
- 29) Na to se nadovezuje pitanje trenutka u kojem će tvrtke i obitelji u Britaniji početi s ozbiljnim gomilanjem zaliha hrane i lijekova prije posljednjeg tjedna u ožujku u slučaju da

tada ova **članica** EU-a **bude** i dalje **jurila** prema **Brexitu** bez dogovora? (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

30) Tamo stoji veća prava i zaštita za radnike, nastavak **članstva** Velike Britanije u agencijama EU-a i sigurnosnih programa poput Europskog uhidbenog naloga, blisko savezništvo sa zajedničkim tržištem EU-a i ostanak Velike Britanije u stalnoj carinskoj uniji s EU. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

31) Laburistički plan je značajan zato što je to najjasnija politika ove stranke još od referenduma 2016., te zato što bi "mekana verzija **Brexita**" mogla računati na međustranački dogovor u parlamentu. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

32) Još uvijek bi ostalo dovoljno umjerenih zastupnika Konzervativne stranke plus onih iz Laburističke stranke za izglasati takav **Brexit**. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

33) Na kraju je samo jedno jasno; da ništa nije jasno, a do datuma tvrdog **Brexita** preostalo je još samo 50 dana. (<https://www.24sata/express.hr/50-dana-do-Brexita-trenutak-je-za-skupljanje-zaliha>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

34) EU je **šampion** mira i prosperiteta, a ne ekonomski projekt. (<https://www.24sata/express.hr/Moj-djed-je-bio-nacist-Zbog-njega-znam-zašto-je-EU-važna>, 21/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

35) U Velikoj Britaniji nakon desetljeća retorike protiv EU (protiv koje se nitko nije borio) došao je **Brexit**, koji sve više eskalira i mogu se povući neke jezive paralele s njemačkom Weimarskom Republikom i ekstremizmom. (<https://www.24sata/express.hr/Moj-djed-je-bio-nacist-Zbog-njega-znam-zašto-je-EU-važna>, 21/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

36) **Napuštanje** EU-a je **napuštanje** ne samo tih dijeljenih procesa već i gradnje mira. (<https://www.24sata/express.hr/Moj-djed-je-bio-nacist-Zbog-njega-znam-zašto-je-EU-važna>, 21/02/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

37) Preokret: Britanija možda nikad neće **izaći** iz EU.
(<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>,
12/03/2019) (pristupljeno 14/08/2020)

38) Posljednja je šansa za britanske zakonodavce da daju svoj glas na temu prijedloga **Brexita** premijerke Therese May ili - kako kaže predsjednik EU Komisije Jean-Claude Juncker - Velika Britanija možda nikada neće niti **napustiti** EU.
(<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>,
12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

39) U Strasbourgu se Juncker referirao na prvi poraz Mayinih planova još u siječnju i upozorio: „Ili se dogovore ili se **Brexit** kao takav možda i ne dogodi“, piše CNN.
(<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>,
12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

40) Hoće li mu buntovni **Brexit konzervativci** povjerovati na riječ je drugo pitanje.
(<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>,
12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

41) Ako ne dođe do udovoljenja zahtjeva, Mayina pozicija premijerke je u ozbiljnoj ugrozi - i Velika Britanija biti će još bliže "no-deal" **Brexitu** ili, opet, odgađanju cijelog procesa.
(<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>,
12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

42) May će apelirati na Parlament da ju podrži skupa sa, kako ona kaže, "zakonski važećim" promjenama dizajniranim da ublaže i umire sve brige da je VB biti "zaključana" u trajnim aranžmanima s EU koji potkopavaju **Brexit**. (<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>, 12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

43) Ipak, **pro-Brexit konzervativci** nisu uvjereni kako je napravljeno sve što je u njezinoj moći da se zaštiti **Brexit** i ono što oni smatraju svojim interesima.
(<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nee-izaci-iz-EU>,
12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

- 44) Ako budu protiv, Mayin će **Brexit** posve pasti u vodu, ali može potaknuti i mnoge Torijevce protiv vlade. (<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nece-izaci-iz-EU>, 12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 45) Ako Mayin plan propadne, biti će dodatnog glasanja kasnije ovog tjedna o tome hoće li se blokirati "no-deal" **Brexit** i treba li ga "odgoditi". (<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nece-izaci-iz-EU>, 12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 46) Dapače, dokumenti koji su nedavno objavljeni sugeriraju kako se **Brexit** može odgoditi do kraja svibnja, prije europskih izbora koji su na kraju mjeseca. (<https://www.24sata/express.hr/Preokret-Britanija-mozda-nikad-nece-izaci-iz-EU>, 12/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 47) Theresa May ovaj je tjedan trebala **izvesti** Veliku Britaniju **iz** Europske Unije. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 48) Nakon što je preživjela mjesece kritika oko toga kako je "hendlala" **Brexit pregovore**, u kojima je Velika Britanija tražila produljenje roka koji je bio 29. ožujak, odlučila je obećati svojim konzervativnim zastupnicima da će odstupiti ako Velika Britanija napokon formalno **napusti** EU, time predavši sljedeću, krucijalnu fazu pregovora, o odnosima otoka i kontinenta, svom nasljedniku. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 49) Žrtva Therese May je tu kako bi uvjerila buntovne Torijevce da glasaju za njezin nepopularni **Brexit dogovor**. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 50) Parlament radi i na svom "planu B", o **Brexitu** i kako bi on izgledao u slučaju da Mayina većina ne uspije. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 51) Njezin je nepopularni, piše Economist, **Brexit sporazum** sada po treći puta srušen u Parlamentu i to rušeći rekorde kada su u pitanju glasovi. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

- 52) Žestoki "**Brexiteri**", uključujući Borisa Johnsona i Jacob Rees-Mogga, koji su dugo kritizirali i gazili Mayin sporazum, sada shvaćaju da je neka alternativa koju "kuha" Parlament nešto što bi zemlju držalo još bliže EU. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 53) Još jednostavniji razlog zašto odlazak May ne rješava **Brexit** jest zato jer ostavlja razlike u parlamentu veće no ikada. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 54) Žestoki **Brexiteri** žele pokazati kako se može **poraziti** EU i poniziti Brisel, a pro EU ekipa, ližući rane, želi što mekši **Brexit**. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 55) To je fantazija koja riskira da se Britanija vrati na početak debate o **Brexitu**. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 56) Parlament je počeo debatirati niz realističnih **Brexit opcija** prije no što glasa o njima. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 57) Nakon dvije godine fantaziranja o tome kako će život van EU biti - "nema negativnih stvari, samo dobitaka", kako su prva tri britanska tajnika za **Brexit** tvrdila, Parlament je počeo shvaćati da će se nečega, zaista, morati i odreći. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 58) Problem je, ako May ostane tu gdje jest jer njezin prijedlog ne prođe, kao što Downing Street sugerira, May bi mogla biti prepreka **Brexitu** "skuhanom" u Parlamentu. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)
- 59) May na koljenima moli: Odgodite **Brexit** do ljeta! (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rješava-ništa>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

60) I time dolazimo do posljednjeg razloga zašto bi njezin odlazak mogao zakomplicirati **Brexit**: Mandat njezinog nasljednika. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

61) Novog premijer bi izabralo 120.000 članova konzervativne stranke, koji su bjelji, stariji i bogatiji te nabrijaniji na tvrdi **Brexit** negoli država koja bira Parlament. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

62) Kako god na to gledali odlazak Therese May ostavlja **Brexit** nesigurnim i krhkim kakav je do sada i bio. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

63) Sve opcije, uključujući i izbacivanje bez dogovora, odgađanje ili povlačenje **Brexita** - i dalje su opcija. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

64) Zato i jest bolji način, i možda jedini način, složiti se oko **Brexita** i progurati desetke zakona koji su potrebni da Parlament postigne kompromis o planu i da ga zemlja potvrdi u referendumu. (<https://www.24sata/express.hr/Besmislena-ostavka-Therese-May-ne-rjesava-nista>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/08/2020)

65) Merkel: Nadam se da će May predstaviti novi plan **Brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/Merkel-Nadam-se-da-ce-May-predstaviti-novi-plan-Brexita>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

66) Britanska premijerka Theresa May, čiji je sporazum o **Brexitu** tri puta odbijen u parlamentu, okrenula se oporbenim laburistima u svome zadnjem pokušaju da podrže uvjete **razvoda**. (<https://www.24sata/express.hr/Merkel-Nadam-se-da-ce-May-predstaviti-novi-plan-Brexita>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

67) Njemačka kancelarka Angela Merkel se nada da će krizni razgovori u Londonu s ciljem rješavanja unutarnjopolitičkog zastoja **izlaska** Velike Britanije iz EU-a rezultirati usvajanjem zajedničkog stajališta do sastanka **čelnika** Unije sljedećeg tjedna. (<https://www.24sata/express.hr/Merkel-Nadam-se-da-ce-May-predstaviti-novi-plan-Brexita>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

68) Napraviti ćemo sve, kao što sam već rekla, da se spriječi neuređeni **izlazak** - rekla je. (<https://www.24sata/express.hr/Merkel-Nadam-se-da-ce-May-predstaviti-novi-plan-Brexita>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

69) Merkel je rekla da se posljednjih dana dosta mijenjala britanska pozicija, dok je Varadkar, čija će zemlja biti najizloženija ako dođe do **Brexita** bez sporazuma, izjavio da **čelnici** EU-a moraju biti strpljivi dok se razgovori nastavljaju u Londonu. (<https://www.24sata/express.hr/Merkel-Nadam-se-da-ce-May-predstaviti-novi-plan-Brexita>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

70) Rekli smo da ako Ujedinjeno Kraljevstvo ne ratificira sporazum o **izlasku**, onda treba iznijeti jasan plan do sljedećeg tjedna ili će **napustiti** Europsku uniju 12. travnja bez dogovora - rekao je Varadkar. (<https://www.24sata/express.hr/Merkel-Nadam-se-da-ce-May-predstaviti-novi-plan-Brexita>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

71) „Osvajanje glasova radnika za **Brexit**? Isto je radio i Hitler“. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

72) Povjesničar Neil Faulkner raskrinkava **Brexit** kao projekt ekstremne desnice i bogatih, a da ljudi kao J. Corbyn ništa ne razumiju. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

73) Faulkner, popularni stručnjak za vojnu povijest, arheolog i aktivist, ne bježi od tema koje bi se mogle smatrati subverzivnima, bilo da je to američka ili ruska revolucija, a u svemu pronalazi odjeke i danas, od eksplozije desničarskih pokreta, rušenja demokracije, **Brexita**... na kraju priče neće se niti najmanje dvoumiti upotrijebiti i takve izraze kakvima, primjerice, jedan Roger Waters na koncertima i "časti" Donalda Trumpa. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

74) Ipak, kako se **Brexit** sve više zapetljava, on ne odustaje od "poštovanja rezultata referenduma" iako je jasno da su danas Britanci većinski protiv **izlaska** iz EU, i to posebno radnici, što je izvan Engleske još i izraženije. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

- 75) Zašto je, dakle, trockist Corbyn tako odan **Brexitu**, ideji nacionalističkih i rasističkih političkih krugova Velike Britanije? (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 76) On je napravio užasnu pogrešku time što nije stao na čelo **protu-Brexit pokreta**. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 77) **Brexit** je britanska inačica **vala** nacionalizma, fašizma i rasizma koji se širi cijelim svijetom. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 78) Corbyn, kao i toliki drugi s britanske ljevice, potpuno su pogrešno razumjeli stvarnu prirodu **Brexita** i pokreta koji ga podržava. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 79) Umjesto toga idu se ulagivati rasističkim glasačima podržavajući **Brexit**. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 80) U jednom trenutku počelo se činiti da politička, ako ne i ustavna kriza **Brexita** u kojoj se zaglavila Theresa May, može okončati samo "tvrdim **Brexitom**". (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 81) Postoje li uopće još ikakve šanse da se **Brexit** izbjegne? (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 82) Britanska vladajuća klasa, britanska država i britanski politički sustav svi su redom u dubokoj krizi uslijed **Brexita** i doslovno baš nitko nema pojma kako će to završiti. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)
- 83) Jedno je sigurno, **Brexit** je projekt ultra-neoliberalnih zagovornika privatizacije, moći korporacija i svakog daljnjeg osiromašenja radnika, javnih usluga i siromašnih.

(<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

84) Što mislite što slijedi Britaniji ako zaista **izađe** iz EU? (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

85) Temeljni raskol je na političkom razgraničenju između ljevice i desnice, pri čemu velika veličina progresivnih, multikulturalnih internacionalista u anketama izjavljuje da su protiv **Brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

86) A kada pitate za mišljenje glasače koji žele **Brexit**, u devet od deset slučajeva dobit ćete kao odgovor napad na useljenike. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

87) Tako se, primjerice, događa da jedan Corbyn podržava **napuštanje** EU i kontrolu useljenika, iako se time širi povjerenje i u nacionaliste i u rasiste. (<https://www.24sata/express.hr/Osvajanje-glasova-radnika-za-Brexit-Isto-je-radio-i-Hitler>, 27/04/2019) (pristupljeno 16/08/2020)

88) Češka je novi **front** za i protiv EU, a duguje joj sve. (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

89) Isključivo zbog EU imaju nezaposlenost samo 2,1 posto i gospodarski su procvjetali, pa zašto bi onda 50% glasalo za **Czexit**!? (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

90) Na povijesnom gradskom trgu Vaclavske Namesti Wilders je optužio EU da se desetljećima 'ulizuje islamu' i tako **otvara vrata** islamskim imigrantima. (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

- 91) Kako bi proces nacionalnog uništenja bio nepovratan, EU je pokrenula **potapanje** Europe organiziranom migracijom. (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 92) Vodič za **Brexit**: Izlazi li Britanija na Noć vještica? (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 93) Jedan od panelista, David Navrátil, glavni ekonomist u najvećoj banci Česká spořitelna u zemlji, tvrdio je da bi **napuštanje** EU-a nazvano **Czexit** bilo katastrofalno jer je Češka vrlo ovisna o tržištima EU-a, koji kupuju 90 posto njihovog izvoza. (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 94) „**Czexit** bi bila ogromna tragedija za češko gospodarstvo.“ (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 95) Roman Bek, 75-godišnji umirovljenik, uzvratio je: „**Czexit** je potpuna glupost.“ (<https://www.24sata/express.hr/Češka-je-novi-front-za-i-protiv-EU-a-duguje-joj-sve>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 96) Najmoćniji kandidati da je naslijede pristat će i na tvrdi **Brexit**, bez dogovora, a tek onda u toj zemlji kreće totalni kaos i raspad. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 97) A onda: „Sada je vrijeme da krenemo za njenim apelima: okupimo se i provedimo **Brexit**.“ (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 98) Javno je izrekao u petak na jednoj konferenciji u Švicarskoj: „Velika Britanija će **napustiti** EU 31. listopada, s dogovorom ili bez njega.“ (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)
- 99) Noć vještica je, naime, sljedeći u nizu prethodno određivanih rokova za **Brexit** još otkako je prije tri godine uskom većinom na referendumu u Velikoj Britaniji izglasano **napuštanje**

EU-a. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

100) Theresa May ostavku je podnijela, mnogi torijevci reći će napokon, ali gušeći se u suzama, što je bilo vrlo neobično, imajući u vidu da je riječ o političarki koja je slovila kao nesklona dogovorima, koja je tvrdoglavo inzistirala na ostanku čak i nakon trećeg neizglasavanja njenog prijedloga **Brexita** u parlamentu. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

101) Zahvaljujući Johnsonovom jurišu, općenito se smatra da je sada, nakon nje, **Brexit** bez dogovora s EU-om, onaj za koji sve projekcije predviđaju ili katastrofalne posljedice po Veliku Britaniju ili još i gore, izvjesniji nego ikada prije. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

102) Johnson je bivši gradonačelnik Londona, bivši ministar vanjskih poslova i jedan je od tvrdih članova stranke, čak ultrakonzervativaca, koji je do sada pokazao da je takva osoba da ne bi prezao od razbijačkog pristupa **Brexitu**. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

103) Samo uz jednu kvaku, ponašaju se kao da je **Brexit** tako jednostavno provesti, kao da su savršeno nesvjesni da je Theresa May već četvrti premijer ove zemlje koji se raspao pokušavajući držati Veliku Britaniju na distanci ili potpuno **isključenu** iz EU-a. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

104) Na oduševljenje desničara, na zgražanje većinom mladih, urbanih ljudi, te stanovnika Škotske, Walesa i dobrog dijela Sjeverne Irske koji su izrazito proeuropski orijentirani, svjesni da im o **članstvu** u EU direktno ovisi egzistencija. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

105) Time će se pričekati rezultati izbora za Europski parlament na kojima će Konzervativna stranka pretrpjeti nezabilježeni poraz, a veliki dobitnici bit će Farageovi “**brexiteri**” i UKIP.

(<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

106) A i to najviše zahvaljujući mlitavom predsjedniku Laburističke stranke Jeremyju Corbinu koji je, suštinski, također za **izlazak** iz EU-a, ali je pod pritiskom stranke morao makar glumiti da nešto čini u suprotnom smjeru. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

107) Prema anketi YouGov i Timesa **Stranka Brexita** dobila bi 37 posto, Liberalni demokrati 19 posto, Laburisti samo 13 posto zahvaljujući oklijevanju Corbyna, Zeleni čak 12 posto zahvaljujući tome što su jasno rekli da su strogo za EU, isto kao i liberali, Konzervativci pukih sedam posto itd. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

108) Kolike užasne opasnosti u opskrbi lijekovima, energentima, financijskim poslovima, putovanjima, statusu britanskih državljana u inozemstvu i mnogočemu drugome od **izlaska** iz EU-a bez dogovora, vidjelo se proteklih tjedana, kada su se otkrivale čak i takve stvari da je vlada Therese May imala spremne izvanredne planove za nekoliko tjedana funkcioniranja zemlje praktično kao da je riječ o kakvoj prirodnoj kataklizmi u slučaju **izlaska** iz EU bez dogovora. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

109) Dok bi se parlament vrlo uskom većinom još i dogovorio o zelenom svjetlu za **Brexit**, on je nepopravljivo podijeljen oko toga kako bi **Brexit** trebao izgledati; s dogovorom ili bez njega. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

110) A premijeru koji je čvrsto naumio **iščupati** Veliku Britaniju **iz** EU-a na silu, bez dogovora, dogovor u parlamentu niti ne treba. (<https://www.24sata/express.hr/May-su-otjerali-sad-je-trgaju-a-Britanija-srlja-u-ponor>, 25/05/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

111) Izbori koji će dovesti do novog imena prvog čovjeka koji će voditi pregovore s Europskom unijom oko konačnog **raskida**. (<https://www.24sata/express.hr/Danas-je-zadnji-radni-dan-Therese-May-što-sad>, 07/06/2019) (pristupljeno 17/08/2020)

112) Theresa May danas, u petak 7. lipnja podnosi ostavku nakon što joj nije uspjelo dovršiti **Brexit** ili barem pronaći način da uvjeri parlament da odobri njezin izlazni plan. (<https://www.24sata/express.hr/Danas-je-zadnji-radni-dan-Therese-May-što-sad>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/08/2020)

113) To bi se moglo pokazati posebno nezgodnim ako bi kandidati koji bi ostali u utrci bili netko poput Borisa Johnsona ili Dominica Raaba, odnosno onih koji su za tzv. 'tvrđi **Brexit**' ili 'meki **Brexit**'. (<https://www.24sata/express.hr/Danas-je-zadnji-radni-dan-Therese-May-što-sad>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/08/2020)

114) Posljednji put su se susreli nedavno, prilikom njegova posjeta Velikoj Britaniji, taman u trenutku kada je pripremala svoj odlazak s premijerskog mjesta zbog problema sa **Brexitom**. (<https://www.24sata/express.hr/Prijetnje-mržnja-i-lažni-osmijesi-na-jednoj-fotki>, 29/06/2019) (pristupljeno 18/08/2020)

115) Trump je **Brexit** pozdravio i kritizirao May zbog toga kako ga je odradila, no imao je ljubazne riječi za nju. (<https://www.24sata/express.hr/Prijetnje-mržnja-i-lažni-osmijesi-na-jednoj-fotki>, 29/06/2019) (pristupljeno 18/08/2020)

116) Nakon što su državnici zemalja **članica** EU-a i vrha EU-a objavili da su se dogovorili da njemačku ministricu obrane nominiraju Europskom parlamentu kao osobu oko koje su se dogovorili da bude nova predsjednica Europske komisije, kancelarka je zahvaljivala Manfredu Weberu, Emmanuelu Macronu, ovome i onome, i tek tada je došla do njenog imena. (<https://www.24sata/express.hr/Nova-šefica-EK-Zbog-oca-studirala-pod-lažnim-imenom>, 03/07/2019) (pristupljeno 19/08/2020)

117) Von der Leyen se u pregovorima oko kandidata za šefa Europske komisije pokazala kao dobra osnova za kompromis između Francuske i Njemačke, između konzervativaca i socijalista, između demokratskih **članica** EU-a sa zapada i demokratski ozbiljno problematičnih **članica** oko Viktora Orbana. (<https://www.24sata/express.hr/Nova-šefica-EK-Zbog-oca-studirala-pod-lažnim-imenom>, 03/07/2019) (pristupljeno 19/08/2020)

118) Uočavajući strukturu migranata koji se pokušavaju domoći Zapadne Europe te ogroman kriminal koji se uz to veže i znajući europske prilike, apsolutno držim da hrvatska policija

dosljedno i zakonito **štititi državnu granicu**. (<https://www.24sata/express.hr/Nitko-ne-tuče-migrante-jedva-da-im-zaprijeti>, 28/07/2019) (pristupljeno 19/08/2020)

119) EU još nije sklona da nas uvede u **schengenske granice**. (<https://www.24sata/express.hr/Nitko-ne-tuče-migrante-jedva-da-im-zaprijeti>, 28/07/2019) (pristupljeno 19/08/2020)

120) Drugo, u pripreme za **članstvo u Schengenskom prostoru** uložili smo goleme napore i ispunili sve zahtjeve, što je objektivna činjenica koju su stručne službe Europske komisije već i potvrdile. (<https://www.24sata/express.hr/Nitko-ne-tuče-migrante-jedva-da-im-zaprijeti>, 28/07/2019) (pristupljeno 19/08/2020)

121) Kao treće, tijekom pregovora koji su se vodili o čelnim mjestima europskih institucija nismo bili protiv Fransa Timmermansa nego smo zastupali stajalište da novi predsjednik ili predsjednica Europske komisije – ako to nije **Spitzenkandidat** EPP-a – svakako treba biti predstavnik te političke obitelji jer je EPP pobijedio na europskim izborima. (<https://www.24sata/express.hr/Nitko-ne-tuče-migrante-jedva-da-im-zaprijeti>, 28/07/2019) (pristupljeno 19/08/2020)

122) Boris Johnson obećao je da Britanci 31. listopada konačno **izlaze** iz EU, ako treba i bez sporazuma. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

123) Za manje od 75 dana Velika Britanija **trebala bi** i službeno (konačno) **izaći** iz EU. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

124) **Brexit** kako se to već i mjesecima, pa čak i godinama najavljuje, ostavit će trajne i velike posljedice na ovu zemlju. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

125) Stoji u tim dokumentima i da većina javnih i poslovnih institucija nije spremna za **izlazak** iz EU bez sporazuma, i da je rastući "umor oko **izlaska**" iz EU-a ometao planiranje za nepredviđene situacije. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

126) Procurilo: Što nakon **Brexita** čeka Britance koji žive u EU? (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

127) Nakon što im je propao datum **izlaska** u ožujku, pa propala vlada a zatim su i dobili novog premijera, Velikoj Britaniji dan je novi datum za **izlazak** iz EU, 31. listopada. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

128) Boris Johnson obećao je da Britanci tog datuma konačno **izlaze**, ako treba i bez sporazuma. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

129) Na svojim prvim premijerskim putovanjima u Berlin i Pariz Johnson će pokušati osigurati novi **Brexit** koji bi trebao zamijeniti onaj bivše premijerke Therese May. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

130) EU ponavlja i dalje da o sporazumu o **izlasku**, koji tri puta nije prošao u britanskom parlamentu, nema rasprave. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

131) Otkazivanje će i formalno zaživjeti u trenutku kada Velika Britanija, 31. listopada, **napusti** EU. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

132) „Ovo je znak ljudima ove zemlje da nema povratka, da **napuštamo** EU bez obzira na posljedice“, rekao je državni tajnik za **izlazak** iz EU Steve Barclay. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

133) Vođa opozicije Jeremy Corbyn predstavio je svoj plan kojim bi trebao spriječiti Johnsona da odvede zemlju u ono što mnogi doživljavaju katastrofalnim **Brexitom** bez sporazuma. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

134) Pad vlade ne bi srušio **Brexit**, ali bi (opet) **izlazak** Velike Britanije iz EU mogao prolongirati. (<https://www.24sata/express.hr/Hrana-lijekovi-gorivo-Engleze-čeka-kriza-i-nestašica>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

135) Premijer suspendira parlament, želi **Brexit** bez dogovora s EU, ali i paralizirati zastupnike kako bi mogao činiti po svome. (<https://www.24sata/express.hr/Sve-što-trebate-znati-o-novoj-suludoj-ideji-Britanaca>, 28/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

136) Velika politička većina, posebno javnost ove zemlje, protivi se **Brexitu** bez dogovora s EU-om, tanka većina građana sada se čak protivi i **izlasku** iz EU-a, te je premijeru Johnsonu parlament velika prepreka u onome što kritičari sa svih strana političkih spektra, s izuzetkom ekstremne desnice, smatraju nacionalnim guranjem u provaliju. (<https://www.24sata/express.hr/Sve-što-trebate-znati-o-novoj-suludoj-ideji-Britanaca>, 28/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

137) Kako će **Brexit** utjecati na Europsku uniju i Hrvatsku? (<https://www.24sata/express.hr/Sve-što-trebate-znati-o-novoj-suludoj-ideji-Britanaca>, 28/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

138) Stephen Hawking Britancima: Nipošto ne **napuštajte** EU! (<https://www.24sata/express.hr/Sve-što-trebate-znati-o-novoj-suludoj-ideji-Britanaca>, 28/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

139) Engleskom se kotrlja lavina optužbi da je Johnsonov plan, očito, ne samo **Brexit** bez dogovora s Bruxellesom, nego i bez rasprave u parlamentu. (<https://www.24sata/express.hr/Sve-što-trebate-znati-o-novoj-suludoj-ideji-Britanaca>, 28/08/2019) (pristupljeno 20/08/2020)

140) Borisu Johnsonu bježe torijevci iz stranke oporbi jer želi podvaliti **Brexit** bez dogovora, a sada ga nacija naziva i diktatorom i lažljivcem... (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

141) Britanski zastupnici su u srijedu u daljnju proceduru propustili zakon koji blokira neuređeni **izlazak** Velike Britanije iz EU-a 31. listopada, zadavši još jedan udarac premijeru Borisu Johnsonu. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

142) Donji dom je s 329 glasova za i 300 protiv glasao za zakon koji Johnsona obvezuje da od EU-a zatraži produženje roka za **brexit** do 31. siječnja 2020., osim ako parlament ne odobri novi sporazum ili ako do 19. listopada ne glasa za **izlazak** bez dogovora s Unijom. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

143) Britanski premijer Boris Johnson zatražio je u srijedu da se 15. listopada održe prijevremeni izbori, nakon što su mu zastupnici koji žele spriječiti **Brexit** bez dogovora nanijeli ponižavajući poraz u parlamentu koji je on ocijenio pokušajem **predaje** Europskoj uniji. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

144) Oporbeni parlamentarni zastupnici i pobunjeni zastupnici vladajućih konzervativaca u utorak su, u prvoj fazi pokušaja da spriječe **Brexit** bez dogovora, poduprli prijedlog koji im omogućuje da preuzmu kontrolu nad programom parlamenta, prenosi HINA, što je inače zadaća vlade. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

145) Zahvaljujući prihvaćanju tog prijedloga, protivnici Borisa Johnsona moći će u srijedu predstaviti nacrt zakona koji bi obvezao premijera da zatraži od EU-a novu odgodu **Brexita** do 31. siječnja 2020., u slučaju da se ne dođe ni do kakvog sporazuma o **izlasku** sljedećih tjedana. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

146) Johnson je tu pobunu ocijenio pokušajem **predaje** Europskoj uniji, obećao da nikako neće odgoditi **Brexit**, koji je predviđen za 31. listopada, i pozvao vođu oporbenih laburista Jeremyja Corbyna da pristane na prijevremene izbore 15. listopada. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

147) Johnson je rekao da želi postići dogovor o **izlasku** Britanije iz Europske unije do summita EU-a 17. listopada i "provesti **Brexit**". (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

148) Istaknuo je da vlada bitno napreduje i da će uspjeti ukloniti odredbu o zaštitnom mehanizmu za granicu na irskom otoku, tzv. **backstop**.

(<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

149) Međutim, neki strahuju da bi Johnson u posljednjem trenutku mogao promijeniti datum i pomaknuti izbore iza 31. listopada, datuma predviđenog za **Brexit** te provesti svoj naum.

(<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

150) Službeno potvrdili: Kampanja za **Brexit** bila je protuzakonita.

(<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

151) Protivnici neuređenog **Brexita** tvrde da ništa ne može opravdati rizik takvog **izlaska** iz EU-a koji **bi** preko noći **prekinuo ekonomske veze** s najvećim britanskim izvoznim tržištem i neminovno donio velike ekonomske poremećaje. (<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

152) Više od tri godine nakon što je Ujedinjeno Kraljevstvo na referendumu izglasalo **izlazak** iz Europske unije tijekom **Brexita** ostaje neriješen, a mogući ishodi se još uvijek kreću u rasponu od turbulentnog **izlaska** bez dogovora do odustajanja od cijelog pothvata.

(<https://www.24sata/express.hr/Pobuna-britanskog-parlamenta-Premijer-laže-čim-zine>, 04/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

153) Tek treba vidjeti što će donijeti prva žena **na čelu** Europske komisije Ursula von der Leyen koja je inzistirala na dosad najvećem broju žena u tom tijelu, rekla je Sarnavka, upozorivši kako ženska prava u Europi ponovo idu unatrag.

(<https://www.24sata/express.hr/EU-se-treba-baviti-podizanjem-standarda-da-bi-opstala>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

154) **Brexit** donosi i nove zagonetke, među ostalim i one hoće li biti proširenja Unije.

(<https://www.24sata/express.hr/EU-se-treba-baviti-podizanjem-standarda-da-bi-opstala>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

155) Hrvatska je, naglasio je, prva pokazala kako se propada nakon **ulaska** u EU kada nestanu svi mehanizmi kontrole. (<https://www.24sata/express.hr/EU-se-treba-baviti-podizanjem-standarda-da-bi-opstala>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/08/2020)

156) Johnson na koljenima - tražit će odgodu **Brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

157) Protivnici **Brexita** počeli su pravnu bitku na škotskim sudovima u petak kako bi ga prisilili da poštuje zakonsku obvezu. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

158) Britanski premijer Boris Johnson poslat će pismo Europskoj uniji sa zahtjevom za odgodu **Brexita** ako se do 19. listopada ne postigne dogovor o **raskidu**, prema vladinim dokumentima podnesenim škotskom sudu, objavio je BBC. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

159) Prošli mjesec oporbeni zastupnici i pobunjenici u Johnsonovoj Konzervativnoj stranci forsirali su putem zakonskog prijedloga da se odgodi britanski **izlazak** iz EU ako se ne dogovori sporazum o **povlačenju**, kako bi se spriječio, kako su rekli, porazan **brexit** bez dogovora. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

160) Johnson je obećao da će se pridržavati zakona, koji je nazvao "**činom predaje**", ali također je obećao da neće tražiti odgodu te da će Velika Britanija **napustiti** EU, "učiniti to ili umrijeti", 31. listopada, no nije objasnio očitu kontradikciju. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

161) Protivnici **Brexita** počeli su pravnu bitku na škotskim sudovima u petak kako bi ga prisilili da poštuje zakonsku obvezu da traži odgodu **izlaska** ili da suci pišu EU u njihovo ime tražeći produljenje. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

162) Kako god završio **Brexit**, on će biti kriv za sve. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-na-koljenima-tražit-će-odgodu-Brexita>, 04/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

163) Britanci u strahu: **Brexit** nas vraća u doba M. Thatcher. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

164) Žestoki komentar britanskog publicista i stručnjaka za politiku i ekonomiju Toma Kibasija u The Guardianu, raskrinkava plan Borisa Johnsona o **Brexitu** kao podvalu što surovijeg **izlaska** iz EU-a kako bi se uništilo prava radnika u Velikoj Britaniji. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

165) Nade o ponovnom referendumu o **Brexitu** sve su slabije kako sve više i više britanskih parlamentaraca iz Konzervativne stranke pokazuje svoje pravo lice i svrstava se iza Borisa Johnsona i njegovog kontroverznog sporazuma o **Brexitu** s EU. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

166) Prošli su kroz sve faze tuge i došli do prihvatanja **Brexita** za kojega znaju da će Britaniju učiniti i siromašnijom i slabijom. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

167) Provođenje ekonomski razornog **Brexitom** je izbor, a ne nužnost. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

168) Referendum je bio poruka da se promijeni politička osnova britanskog odnosa s Europom, a ne da prekine svu britansku gospodarsku suradnju, kako je predviđeno novim sporazumom o **povlačenju** iz EU-a. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

169) Ovakav prijedlog **Brexita** Veliku Britaniju sveo bi na isti ekonomski odnos s EU-om kao i daleke zemlje poput Meksika ili Kanade. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraća-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

170) Johnsonov plan ukinuo je zaštitu ključnih prava i standarda iz pravno obvezujućeg sporazuma o **Brexitu** i ubacio ih u političku deklaraciju koja je u razini tek puke izjave namjere. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraca-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

171) Zašto bi vlada koja je istinski opredijeljena za prava radnika, izbrisala ta ista prava iz pravnog teksta sporazuma o **Brexitu**? (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraca-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

172) Očito je riječ o kompromisu da se minimalna zaštita radnika koja je bila i u sporazumu o **Brexitu** što ga je dogovorila May, da se ugura i u novi sporazum. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraca-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

173) Konačan razlog za bojazan od ovakvog **Brexita** je to što ne štiti od rizika ako se do kraja prijelaznog razdoblja krajem 2020. ne postigne trgovinski sporazum. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraca-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

174) Johnson je osigurao potporu članova ERG-a (tajnoviti konzervativni think tank) sporazumu koji oni smatraju samo **stanicom** na **putu** prema **Brexitu** bez dogovora. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraca-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

175) Nijedan odgovorni zastupnik ne bi trebao podržati sporazum koji Britaniji omogućuje tvrdi **Brexit** sljedeće godine. (<https://www.24sata/express.hr/Britanci-u-strahu-Brexit-nas-vraca-u-doba-M-Thatcher>, 25/10/2019) (pristupljeno 22/08/2020)

176) Konzervativna stranka svoj program temelji na **Brexitu**, ali i ona namjerava više trošiti. (<https://www.24sata/express.hr/Britanski-laburisti-napadaju-kapitalizam>, 19/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

177) Bosna i Hercegovina, ovakva kakva jeste, sa Srbijom na istoku i Hrvatskom koja se polako pretvara u **vojnu krajinu** Europske unije, ima kapacitete da bude baš ono što od nje migranti i očekuju: prolazna, kratkotrajna stanica na njihovu **putu** prema Austriji, Njemačkoj,

Skandinaviji... (<https://www.24sata/express.hr/Naša-vlada-na-potpuno-krivom-mjestu-rješava-migrantsku-krizu>, 29/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

178) Aleksandar Vučić je poodavno, još u vrijeme premijerskog mandata Zorana Milanovića, naučio da mu Hrvatska i u Bruxellesu i na svojim granicama - recimo usporavanjem ili blokadom kamiona - može napraviti problema koliko god želi, pa je u BiH pronašao idealno mjesto za pražnjenje Srbije od ilegalnih **putnika** i kontinuiranu proizvodnju problema u državi koja ih ionako može izvoziti. (<https://www.24sata/express.hr/Naša-vlada-na-potpuno-krivom-mjestu-rješava-migrantsku-krizu>, 29/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

179) Najavom formiranja nekakvog "**mini Schengena**" - prostora slobodnog kretanja između BiH, Srbije, Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Albanije - Drina može postati još plića... (<https://www.24sata/express.hr/Naša-vlada-na-potpuno-krivom-mjestu-rješava-migrantsku-krizu>, 29/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

180) Kako BiH ne želi migrante - niti zna što bi s njima, osim što su opravdanje Miloradu Dodiku da dio policije Republike Srpske pretvara u **vojnu formaciju** - dok migranti ne žele biti u BiH, tako ni Hrvatska svoje **granice ne može čuvati** pored oznake za carinsku kontrolu. (<https://www.24sata/express.hr/Naša-vlada-na-potpuno-krivom-mjestu-rješava-migrantsku-krizu>, 29/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

181) Ako su, dakle, migranti u Bosni i Hercegovini, posebice u njezinu zapadnom dijelu, u okolici Bihaća, za Hrvatsku problem, onda ga se može rješavati samo u suradnji s Bruxellesom i iznuđenom kooperativnošću Beograda u kojemu mogu kad moraju, što su i pokazali, zaustaviti ili preusmjeriti kolone očajnika na dugome **maršu** prema Munchenu i Oslu. (<https://www.24sata/express.hr/Naša-vlada-na-potpuno-krivom-mjestu-rješava-migrantsku-krizu>, 29/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

182) Na migrantskoj se **ruti** BiH našla mimo svoje volje - rekli bismo slučajno da nije režirano - i s nje se ne može skloniti namjerno. (<https://www.24sata/express.hr/Naša-vlada-na-potpuno-krivom-mjestu-rješava-migrantsku-krizu>, 29/11/2019) (pristupljeno 23/08/2020)

183) Konzervativcima apsolutna većina, **Brexit** krajem siječnja. (<https://www.24sata/express.hr/Konzervativcima-apsolutna-većina-Brexit-krajem-siječnja>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/08/2020)

184) U svojem prvom istupu nakon objave prvih rezultata, Boris Johnson je izjavio kako se radi o povijesnoj pobjedi koja će mu omogućiti da poštuje volju britanskog naroda i **izvede** Veliku Britaniju iz EU. (<https://www.24sata/express.hr/Konzervativcima-apsolutna-vecina-Brexit-krajem-sijechnja>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/08/2020)

185) Bivši predsjednik parlamenta, John Bercow, rekao je kako se radi o apsolutno dramatičnoj pobjedi Borisa Johnsona, ako se rezultati pokažu točnima, te kako će mu dati kredibilitet da provede **Brexit** do kraja siječnja 2020. godine, prenosi N1. (<https://www.24sata/express.hr/Konzervativcima-apsolutna-vecina-Brexit-krajem-sijechnja>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/08/2020)

186) John McDonnell, drugi čovjek laburista, objasnio je da su rezultati za njih krajnje razočaravajući te ih je pripisao 'zamor **Brexitom**'. (<https://www.24sata/express.hr/Konzervativcima-apsolutna-vecina-Brexit-krajem-sijechnja>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/08/2020)

187) Čini se da je tema **Brexita** prevladala, to je velikim dijelom zamor **Brexitom**. (<https://www.24sata/express.hr/Konzervativcima-apsolutna-vecina-Brexit-krajem-sijechnja>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/08/2020)

188) Aktualni državni tajnik u ministarstvu financija zet je suosnivača tvrtke Infosys Narayana Murthyja, a navodno uživa Johnsonovo povjerenje dijelom i zato što je istinski zagovornik **brexita**. (<https://www.24sata/express.hr/Johnson-stvara-superministarstvo>, 29/12/2019) (pristupljeno 24/08/2020)

14.1.3. *Guardian*

2015. godina

1) **Grexit:** three reasons it should not be treated lightly. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

2) Greeks are being urged to vote for mainstream party to avoid EU **exit**, but if it becomes reality markets won't be relaxed. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

- 3) Der Spiegel magazine reported at the weekend that the German government believes the **eurozone** could cope with a **Greek exit** from the single currency and that such an outcome would be almost inevitable if the “anti-austerity” Syriza party wins on 25 January. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 4) But Berlin ought to be careful about regarding **Grexit** – or Greece’s exit from the euro – so lightly. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 5) Bond yields in periphery countries might shoot up on the renewed fears of a **breakup**. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 6) Second, **Grexit** would make sense for Athens only if accompanied by default, or default on the part of the debt not owed to the International Monetary Fund. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 7) That would be expensive and embarrassing for **eurozone lenders** since two bailouts would have failed. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 8) Third, **Grexit** would happen against the wishes of the majority of Greeks, if the polls are correct. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 9) It is true, of course, that **the eurozone** has better fire-fighting equipment than in 2010 or 2012, the last times the Greek crisis took centre-stage. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)
- 10) A chaotic, half-hearted **exit** – not the way to bet, but clearly possible – would be very different. (<https://www.theguardian.com/Grexit-three-reasons-it-should-not-be-treated-lightly>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

11) Can **the eurozone** afford a **Greek exit**? (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

12) **Grexit**’ would weaken German and French banks and cost Berlin up to €77bn, and IMF a slug of its loan. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

13) **Eurozone** officials have spent the last four years building a financial buffer big enough to cope with a **Greek exit**. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

14) Today a **Grexit** would weaken German and French banks, and cost the German government up to €77bn and the International Monetary Fund a slug of its loans, but would be unlikely to frighten global markets or undermine the 14-year-old currency bloc. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

15) In the last few weeks **eurozone government bonds**, which reflect the stability of a country’s finances, have remained steady while the leftist Syriza party’s polling has jumped. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

16) Still, there are fears that the binding that holds **the eurozone** together will be loosened, especially if Greece is allowed to default while remaining inside **the zone**. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

17) The Bruegal Institute in Brussels is not the only thinktank to believe the estimated €250 bn cost of a **Grexit**, while covered by the bailout funds, would cripple **the eurozone** and delay recovery for a decade. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

18) „Compare the inconveniences of these additional funds to the losses on the existing approximate €250bn share of official lenders in Greek public debt (Greek Loan Facility, EFSF loans, International Monetary Fund loans, money owed to the European Central Bank and national central bank holdings of Greek bonds) and on various kinds of European Central

Bank claims on Greece in the case of **a Grexit**.” (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

19) „Europe as a whole would pick up a very, very large bill and Germany the biggest part – let there be no mistake,“ he said, concluding: „Europe can’t afford **a Greek exit**.” (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

20) President Hans-Werner Sinn, known for backing German business interests, said it was folly to be blackmailed by Tsipras and that it would be better **to** let Greece **depart**. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

21) He said the losses from **aGrexit** would be less than continued membership with endless loans and debt forgiveness, though his preference was for a debt conference that found a way to delay payments. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

22) A default that involves leaving **the eurozone** could wipe out 100% of Athens’ debts with EU governments, but still leave sizeable private sector debts without any access to funds other than taxes paid to the Greek exchequer. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

23) **Grexit**: what are the risks to the UK? (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

24) David Cameron’s meeting with Treasury and Bank of England officials was a smart move as ghosts of the 2012 **eurozone crisis** rattle confidence. (<https://www.theguardian.com/Can-the-eurozone-afford-a-Greek-exit>, 21/01/2015) (pristupljeno 01/09/2020)

25) Greece’s new finance minister, for one, cannot see what all the fuss is about in Britain, where David Cameron has held a special meeting in Downing Street to discuss a potential **Grexit**. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

26) The chancellor described the standoff between Greece and **the eurozone** as the “greatest risk to the global economy” and was quick to use the opportunity to reel out one of his favourite pre-election slogans. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

27) „The possibility of Greece **leaving the eurozone** has increased with this speech from 35% to 50%,“ he said. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015)(pristupljeno 02/09/2020)

28) If **a Grexit** really is a clear and present danger, what will the Bank of England and Treasury officials have been telling Cameron about potential risks to the UK? (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

29) **The eurozone** is the UK’s biggest trading partner, and manufacturers have already reported pressure on orders and sales in recent months. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

30) Beyond exporters, there are worries about a general slump in business confidence in the UK as those making decisions on borrowing, lending, investment and hiring are rattled by the ghosts of the 2012 **eurozone crisis**. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

31) In the event of Athens leaving the euro those debts are much less likely to be repaid, but Cameron’s office has stressed that the overwhelming majority of Greek debt is held by **eurozone institutions**, not Britain. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

32) London remains a major financial centre and while currency markets love a bit of volatility, the big losses that trading desks would probably suffer in the event of a disorderly **Greek exit** from **the eurozone** would cost jobs and tax takings for the exchequer. (<https://www.theguardian.com/Grexit-what-are-the-risks-to-the-UK>, 09/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

33) **The eurozone crisis** intensified just as the British economy began to enjoy a faster rate of growth than in particular southern European countries such as Spain, Portugal, Italy and

Greece. (<https://www.theguardian.com/The-failure-of-David-Cameron's-migration-policy-has-been-spectacular>, 26/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

34) That has largely continued to be the story ever since with a new 168,000-strong **wave** of Polish and east European migration seen in the last year, according to the labour market statistics. (<https://www.theguardian.com/The-failure-of-David-Cameron's-migration-policy-has-been-spectacular>, 26/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

35) Cameron has talked of the introduction of an earnings threshold for British citizens wanting their EU **wife** or **husband** to join them here. (<https://www.theguardian.com/The-failure-of-David-Cameron's-migration-policy-has-been-spectacular>, 26/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

36) The politicians know migration targets will not work but now falsely believe they are essential to convincing the voters they **can get immigration under control**. (<https://www.theguardian.com/The-failure-of-David-Cameron's-migration-policy-has-been-spectacular>, 26/02/2015) (pristupljeno 02/09/2020)

37) But its crude rhetoric about immigrants **flooding** the nation is all too familiar. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

38) Enoch Powell warned of “**rivers** of blood”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

39) Margaret Thatcher, David Blunkett and Michael Fallon spoke of Britain’s towns being “**swamped**”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

40) Ukip MEP Diana James claimed that **the “floodgates** would open”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

41) As far back as 1902, Cosmo Lang, bishop of Stepney, east London, accused immigrants of “**swamping** whole areas once populated by English people”.

(<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

42) The Eastern Post and City Chronicle enthusiastically reported BBL activities and demanded that the government end this “foreign **flood** which has submerged our native population of East London”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

43) The Tory MP for Bethnal Green North-East, Mancherjee Bhownagree, a Bombay-born Parsi, endorsed “any action which might stop this undesirable **addition** to our population”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

44) Emerging trade unions were worried that **low-skilled migrants** accepting long hours and low pay were undermining indigenous workers’ struggles for decent wages. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

45) Irish dockers and immigrant Jewish tailors collaborated closely during the 1889 strikes, though the dockers’ leader, Ben Tillett, had described Jewish immigrants as the “dregs and **scum** of the continent” who made overcrowded slums “more foetid, putrid and congested”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

46) He deplored this country being made “the dumping ground for **the scum** of Europe”. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

47) When local agitator Arnold White said **aliens** were not persecuted refugees but came “because they wanted our money”, supporters shouted from the floor: “Wipe them out!” (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901>., 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

48) When the government launched a royal commission on **alien immigration**, Evans-Gordon chaired it and set the agenda. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new>

the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901., 04/03/2015)
(pristupljeno 03/09/2020)

49) The “Voice from **the Aliens**” and their allies who argue that immigration enriches our society still struggle to be heard. (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901.>, 04/03/2015)
(pristupljeno 03/09/2020)

50) And for all the decades-old rhetoric about **swamping** and **flooding**, who is actually being submerged? (<https://www.theguardian.com/Ukip-is-nothing-new-the-British-Brothers'-League-was-exploiting-immigration-fears-in-1901.>, 04/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

51) Former attorney general tears into Eurosceptics ahead of Tory manifesto launch, saying UK **departure** from EU would create more problems than it solves. (<https://www.theguardian.com/EU-exit-would-make-2m-Britons-abroad-illegal-immigrants-overnight-Grieve>, 18/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

52) Two million UK citizens working abroad could become illegal immigrants overnight if Britain were **to leave** the European Union, former attorney general Dominic Grieve has warned. (<https://www.theguardian.com/EU-exit-would-make-2m-Britons-abroad-illegal-immigrants-overnight-Grieve>, 18/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

53) Delivering a lecture in central London entitled ‘Britain’s International Obligations – Fetters or Keys?’, Grieve warned **departing** from the EU would cause more problems than it solves. (<https://www.theguardian.com/EU-exit-would-make-2m-Britons-abroad-illegal-immigrants-overnight-Grieve>, 18/03/2015) (pristupljeno 03/09/2020)

54) “...In seeking **to abandon** the EU and the ECHR what message is conveyed as to the value that the UK attaches to international engagement...? (<https://www.theguardian.com/EU-exit-would-make-2m-Britons-abroad-illegal-immigrants-overnight-Grieve>, 18/03/2015)
(pristupljeno 03/09/2020)

55) Boris Johnson, Theresa May, George Osborne and ambitious Tories whose faces you will struggle to recognise, grasp that the only way to win over a greying, nationalist party membership is to demand ever more concessions from the European Union or complete

withdrawal. (<https://www.theguardian.com/The-Tories'-European-problem-will-bring-chaos>, 04/04/2015) (pristupljeno 04/09/2020)

56) If Britain votes **to leave**, then the real turmoil will begin. (<https://www.theguardian.com/The-Tories'-European-problem-will-bring-chaos>, 04/04/2015) (pristupljeno 04/09/2020)

57) I oppose nationalists, but accept that the SNP would have every right to demand a new independence referendum if England votes **to leave** the EU and Scotland does not. (<https://www.theguardian.com/The-Tories'-European-problem-will-bring-chaos>, 04/04/2015) (pristupljeno 04/09/2020)

58) The EU's executive **body** is to unveil radical new proposals on immigration, imposing migrant quotas on the 28 countries of the union under a distribution "key" system set by Brussels. (<https://www.theguardian.com/EU-plans-migrant-quotas-forcing-states-to-share-burden>, 10/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

59) The bold move by Brussels comes as the EU draws up plans for military attacks in Libya to try to curb **the flow** of people across the Mediterranean by targeting the trafficking networks. (<https://www.theguardian.com/EU-plans-migrant-quotas-forcing-states-to-share-burden>, 10/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

60) „By the end of the year, Brussels is to table new legislation for a mandatory and automatically triggered relocation system to distribute those in clear need of international protection within the EU when a mass **influx** emerges“. (<https://www.theguardian.com/EU-plans-migrant-quotas-forcing-states-to-share-burden>, 10/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

61) The commission paper says: „Some **member states** have already made a major contribution to [refugee] resettlement efforts“. (<https://www.theguardian.com/EU-plans-migrant-quotas-forcing-states-to-share-burden>, 10/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

62) It also insists that Europe has to open up legal **avenues** for migrants to enter the EU safely, a notion that is strongly opposed by Theresa May, the home secretary. (<https://www.theguardian.com/EU-plans-migrant-quotas-forcing-states-to-share-burden>, 10/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

63) In order to try to make the sharing of refugees more palatable for **member states**, the proposal is laced with caveats. (<https://www.theguardian.com/EU-countries-to-take-in-40,000-asylum-seekers-in-migration-quota-proposal>, 27/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

64) „It’s clearly a beginning, a first step,“ William Lacy Swing, the head of the International Organisation for **Migration**, told the Guardian“. (<https://www.theguardian.com/EU-countries-to-take-in-40,000-asylum-seekers-in-migration-quota-proposal>, 27/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

65) If the plan is implemented, it is not clear where the refugees would end up since once relocated to, say, France, an immigrant would be able to use Europe’s passport-free **Schengen zone** to move, for example, to Germany. (<https://www.theguardian.com/EU-countries-to-take-in-40,000-asylum-seekers-in-migration-quota-proposal>, 27/05/2015) (pristupljeno 05/09/2020)

66) Federico Fossi, a spokesman for the UNHCR, put migrants’ safe **passage** down to increased EU rescue efforts. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

67) The deaths of around 1,800 people in the Mediterranean so far this year has also led to increasing discussion of how best to stem **the flow** of migrants from North Africa. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

68) Cameron has asked Justine Greening, the international development secretary, to see if aid to these governments could help stem **the flow** could stop the cycle of drawings and rescues. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

69) The effective collapse of the Libyan government and consequent power vacuum has led to **a flow** of economic migrants from other countries into Libya and then onto boats bound for Europe. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

70) Cameron’s proposal is modelled on the Spanish response to **the flow** of refugees to the Canary Islands from west Africa. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

71) The Spanish government acted as a partner with West African countries to help stop criminal gangs, easing the migratory **flows**. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

72) Northern League made gains in local elections after campaigning against the migrant “**invasion**”. (<https://www.theguardian.com/Mediterranean-migrant-crisis-number-of-arrivals-in-Italy-in-2015-passes-50,000>, 07/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

73) The migrant crisis, Islamist terrorism, **Grexit** and **Brexit**: a perfect storm of crises blows apart European Union. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

74) Greece has been on the brink of defaulting on a payment to the IMF for weeks, placing its future in the euro and the EU in grave doubt, and is now heading for a defining referendum next weekend which could truly lead to **Grexit**. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

75) Nerves and tempers are fraying, as the migrants **pour in**. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

76) Those from outside who regard their mission as to expose the EU as an unnatural political-cum-economic **marriage** of nations unsuited to union sense their moment. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

77) Meetings of heads of government and emergency gatherings of finance ministers and senior officials were called on and off in rapid succession, as a result of lack of progress but in full knowledge that a deal had to be done within days to avoid the first loss of **an euro member** and possible **Grexit** from the EU. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

78) Talks will now grind on at official level for months over UK demands to curb welfare payments for EU migrants, demands to opt out of “ever-closer union”, demands to give more powers to national parliaments to block EU laws, and demands to ensure that what goes on inside **the eurozone** does not compromise the interests of those outside. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

79) If Cameron fails to achieve much more than the status quo – which may be the case – it will not escape the notice of Eurosceptics at home who will say it proves that the EU can never change and shows, therefore, that Britain **should leave**. (<https://www.theguardian.com/The-migrant-crisis-Islamist-terrorism-Grexit-and-Brexit-a-perfect-storm-of-crises-blows-apart-European-Union>, 28/06/2015) (pristupljeno 06/09/2020)

80) Trouble brews on EU **doorstep** over German plan to shout out Greece. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

81) Greece’s two biggest creditors are divided on whether **to expel it from the eurozone**, with France dismissing Germany’s talk of an ultimatum. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015)(pristupljeno 07/09/2020)

82) The Greek crisis has pitted Athens against the rest of **the eurozone**. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

83) Responding on Sunday to proposals from the German finance ministry that Greece could be expelled from the currency union for five years if it is impossible to agree on a new bailout, the French president, François Hollande, declared there could be no temporary **Grexit**. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

84) „There is no provisional **Grexit**.“ (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

85) „There’s **Grexit** or no **Grexit**,“ said Hollande. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

86) „Or to put it simply in French, there is Greece in **the eurozone** or Greece outside **the eurozone** and that would be a Europe that is regressing, not advancing. I don’t want that.“ (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

87) Nonetheless, a Greek “time out” from **the eurozone** was still on the negotiating table on Sunday night. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

88) The divisions among Greece’s **eurozone creditors** were evident elsewhere on a weekend of intense negotiations. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

89) This was evidenced by the behaviour of one **eurozone finance minister** on the “doorstep” – a curious Brussels media ritual where journalists camp outside the conference rooms to catch the politicians’ often banal remarks as they enter. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

90) He swept into the critical session of **eurozone finance ministers** from his car without a word. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

91) Long **the eurozone’s leading fiscal hawk**, he has regularly used the doorstep as a stage for his caustic and withering remarks on Greece. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brews-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

92) His officials then leaked a one-page German finance ministry paper which was seen by the French and the Italians as a brutal attempt to impose total **surrender** on Greece, almost gleefully. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brewn-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

93) „The existing risk of not concluding a new [bailout] programme should rest with Greece, not with **eurozone countries**,“ said the paper. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brewn-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

94) If such draconian measures prove unacceptable to Athens, then Greece could stay in the EU but with its **euro membership** suspended for at least five years. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brewn-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

95) In January, the Greeks reacted to five years of wrenching austerity by electing leftwing radicals who rejected **eurozone** and creditor prescriptions in the name of democracy while still requiring bailout funds. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brewn-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

96) There have been half-hearted and half-baked calls for creating a separate **eurozone chamber** in the European parliament, for a new form of linkage between national and European parliaments. (<https://www.theguardian.com/Trouble-brewn-on-EU-doorstep-over-German-plan-to-shout-out-Greece>, 12/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

97) Alexis Tsipras defends Yanis Varoufakis over secret **Grexit plan**. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

98) Varoufakis, who was a controversial figure during his tenure in Athens, courting publicity and provoking his **eurozone counterparts**, has admitted he formulated a scheme for leaving the euro, which involved hacking into the Greek tax system. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

99) Varoufakis has continued to be a controversial figure since stepping down from his post, issuing a stinging critique of the deal Tsipras went on to sign with his fellow **eurozone leaders**, comparing it to the Treaty of Versailles. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

100) On Thursday, the Washington-based lender said it would refuse to contribute to a new rescue package until **the eurozone** makes a “detailed and concrete” offer of debt relief, although it will continue to take part in talks. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

101) Alongside Velculescu at Friday’s discussions were representatives from the European commission, the European Central Bank, and **the eurozone’s bailout fund**. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

102) Tsipras, who has already passed a slate of controversial austerity measures since clinching an outline deal with fellow **eurozone leaders** in mid-July, will have to rely on a bridging loan from the EU until a new bailout can be finalised. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

103) However, analysts said that the lack of IMF involvement could make it more likely that other **eurozone parliaments** will raise objections to any new deal. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

104) Separately, official figures showed that unemployment across **the eurozone** remained at 11.1% in June. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

105) That’s more than twice the rate in the UK: a sign that while many **eurozone members** are chalking up strong economic growth, the price of the crisis is still being felt in the labour market. (<https://www.theguardian.com/Alexis-Tsipras-defends-Yanis-Varoufakis-over-secret-Grexit-plan>, 31/07/2015) (pristupljeno 07/09/2020)

106) The world's wealthiest continent can easily handle such a comparatively small **influx**. (<https://www.theguardian.com/10-truths-about-Europe's-migrant-crisis>, 10/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

107) Many claim that Britain is a coveted **destination** for migrants because of its generous benefits system. (<https://www.theguardian.com/10-truths-about-Europe's-migrant-crisis>, 10/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

108) Over 27,800 tried the journey in 2015, or died in the attempt, until operations were reinstated in May, according to figures from the International Organisation for **Migration**. (<https://www.theguardian.com/10-truths-about-Europe's-migrant-crisis>, 10/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

109) A further billion has been blown on Europe-wide coordination efforts **to secure European borders** – money that could have been spent on integrating migrants into European society. (<https://www.theguardian.com/10-truths-about-Europe's-migrant-crisis>, 10/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

110) The three “underlined the necessity to take immediate action to deal with the challenge from the migrant **influx**”. (<https://www.theguardian.com/Migration-crisis-EU-ministers-to-meet-in-two-weeks-to-find-solution>, 30/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

111) May said in an editorial in the Sunday Times that the migrant crisis had been exacerbated by a broken European migration system, which she said demonstrated the need for a renegotiation of the terms of Britain's **EU membership**. (<https://www.theguardian.com/Migration-crisis-EU-ministers-to-meet-in-two-weeks-to-find-solution>, 30/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

112) May said suggesting that migration **could not be controlled** within the EU – which gives freedom of movement to member state nationals – was defeatist and wrong and flew in the face of the evidence. (<https://www.theguardian.com/Migration-crisis-EU-ministers-to-meet-in-two-weeks-to-find-solution>, 30/08/2015) (pristupljeno 08/09/2020)

113) Guterres's appeal tallied with a call by France and Germany for binding EU quotas to share the burden of **the influx** of migrants and refugees, which has hit Greece, Italy and **transit countries** in south-eastern and central Europe the hardest.

(<https://www.theguardian.com/UN-calls-on-European-Union-to-take-200,000-more-refugees>, 04/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

114) However, the Hungarian prime minister, Viktor Orbán, struck a hard line on Friday, saying **the flow** of migrants into Europe was endless and if the EU did not **protect its borders**, tens of millions more may come. (<https://www.theguardian.com/UN-calls-on-European-Union-to-take-200,000-more-refugees>, 04/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

115) “The reality is that Europe is threatened by a mass **inflow** of people, many tens of millions of people could come to Europe,” he said. (<https://www.theguardian.com/UN-calls-on-European-Union-to-take-200,000-more-refugees>, 04/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

116) “All of a sudden we will see that we are in minority in our own continent,” he said, urging Europe “to show strength in **protecting our borders**”. (<https://www.theguardian.com/UN-calls-on-European-Union-to-take-200,000-more-refugees>, 04/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

117) After a months-long battle that the UN warned was a threat to European unity, the continent’s interior ministers finally decided to agree to the principle of sharing refugees between **member states** in the first meaningful move towards a common EU policy on asylum seekers. (<https://www.theguardian.com/EU-governments-push-through-divisive-deal-to-share-120,000-refugees>, 22/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

118) Refugee advocates welcomed the decision but questioned the ability of new quotas to meaningfully deal with **a wave** of migration that already quadruples the numbers covered by the deal. (<https://www.theguardian.com/EU-governments-push-through-divisive-deal-to-share-120,000-refugees>, 22/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

119) EU governments have been battling over the policy since May as the numbers arriving have risen drastically, resulting in Hungary **building fences on its borders** and authorising the army to use teargas and rubber bullets against refugees. (<https://www.theguardian.com/EU-governments-push-through-divisive-deal-to-share-120,000-refugees>, 22/09/2015)(pristupljeno 09/09/2020)

120) Germany unilaterally **opened its doors** to Syrians last month before backtracking and **reasserting national border controls** in the middle of Europe’s free-travel **Schengen area**.

(<https://www.theguardian.com/EU-governments-push-through-divisive-deal-to-share-120,000-refugees>, 22/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

121) On Monday evening the Croatian president, Kolinda Grabar-Kitarović, accused Merkel of causing the chaos in central Europe through her policy flip-flops, first declaring that Germany's **doors were open** to Syrians and then, when the stampede for Germany got under way, reversing that and **instituting national border controls** with Austria. (<https://www.theguardian.com/EU-governments-push-through-divisive-deal-to-share-120,000-refugees>, 22/09/2015) (pristupljeno 09/09/2020)

122) 'Fat finger' trade, François Hollande's **Brexit remarks** or technical glitch among possible causes of sterling's fall in early trading. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-pound-s-flash-cash>, 06/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

123) Analysts pointed to possible causes including rogue computer trades, an accidental "fat finger" transaction and tough comments from the French president, François Hollande, on **Brexit negotiations**. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-pound-s-flash-cash>, 06/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

124) Analysts at City Index said: „Apparently it was a rogue algorithm that triggered the sell-off after it picked up comments made by the French president, François Hollande, who said if Theresa May and company want 'hard **Brexit**', they will get hard **Brexit**.“ (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-pound-s-flash-cash>, 06/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

125) Government passes legislation early on Wednesday **boosting security presence on border** with Croatia. (<https://www.theguardian.com/Refugee-crisis-Slovenia-calls-in-army-to-help-patrol-borders>, 21/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

126) Slovenia on Tuesday called in the army to help it manage refugees seeking to reach northern Europe before winter, as the small EU state became the latest **trouble spot** on the migrant trail. (<https://www.theguardian.com/Refugee-crisis-Slovenia-calls-in-army-to-help-patrol-borders>, 21/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

127) With at least 9,000 people landing on Europe's beaches every day, there appeared to be no end in sight to the continent's biggest migration **wave** since the second world war.

(<https://www.theguardian.com/Refugee-crisis-Slovenia-calls-in-army-to-help-patrol-borders>, 21/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

128) More than 600,000 migrants and refugees, mainly fleeing violence in Syria, Iraq and Afghanistan, have braved the dangerous **journey** to Europe so far this year. (<https://www.theguardian.com/Refugee-crisis-Slovenia-calls-in-army-to-help-patrol-borders>, 21/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

129) In September, the EU announced plans to relocate 120,000 asylum seekers from overstretched **frontline states** Italy and Greece by means of a compulsory quota system that was fiercely opposed by some eastern members of the bloc. (<https://www.theguardian.com/Refugee-crisis-Slovenia-calls-in-army-to-help-patrol-borders>, 21/10/2015) (pristupljeno 10/09/2020)

130) To block the refugees would fail – but **to open Europe's doors** without limit is reckless. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

131) Trying to forcibly stop the migrant **influx** into Europe would fail. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

132) It is true, and not simply cruel, to point out that **the flow** of refugees reflects the massive and repeated failures of western foreign policies. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

133) Accepting a one-time **influx** of refugees is compassionate. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

134) Asserting that Europe's **door is open** to migrants and refugees without limit is reckless, not compassionate. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

135) No high-income society can throw its **doors open** to all interested comers: the press of humanity to Europe (or the US) would be essentially unlimited. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

136) Gradual migration is important and replenishes our societies; **wide-open doors** are unfeasible and unmanageable. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

137) An economist might say open the borders but withhold the social payments that currently attract the numbers, thereby reducing **the flow**. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

138) **The flood** of refugees will abate to a manageable level only when people everywhere, including in poor and unstable regions, see a safe future for themselves and their children in their home countries. (<https://www.theguardian.com/There's-no-perfect-answer-to-the-migrant-crisis-and-we-must-face-that>, 02/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

139) In France, Germany, Austria and Sweden, they are **border controls** temporarily **reimposed**, within the border-free **Schengen area**. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

140) Brother MacKenzie used that newspaper's grossly misleading presentation of its opinion poll among British Muslims to write a column under the headline: „This shocking poll means we **must shut door** on young Muslim migrants“. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

141) Many Europeans are now saying their countries must **re-establish border controls**, even inside the **Schengen area**. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

142) Quite apart from the question of how far this actually makes people safer from terrorism, **closing Europe's internal borders** risks dismantling the thing most Europeans value most about the European Union. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

143) They have been joined by another cohort from southern Europe, since **the eurozone crisis** started compelling Spanish, Portuguese and Greek doctors of philosophy to become waiters in London or Berlin. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

144) This has nothing to do with **Schengen**, which Britain is not part of, but everything to do with the freedom of movement **at the heart** of the EU. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

145) Here, the 30-year-old, 26-country **Schengen area** is relevant, because once refugees have worked their way in, its lack of **border controls** makes it easier for them to move on to Germany – which they wanted to do even before chancellor Angela Merkel said this summer that they would all be welcome there. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

146) One of the Paris assassins, it seems, probably slipped into the border-free Europe of **Schengen** as a “refugee” with a (real or fake) Syrian passport. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

147) In any case, thanks to **Schengen** they could move freely to and from Brussels, *assassinss ans frontières*. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

148) Thus, beside the north-south divide opened up by **the eurozone crisis**, a new east-west divide emerges. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

149) I once heard Merkel – who knows what it's like to live behind an iron curtain – muse that, in order to show young people the value of a free and open Europe, we **should** perhaps **close the national borders** for a day or two. (<https://www.theguardian.com/Europe's-walls-are-going-back-up-it's-like-1989-in-reverse>, 29/11/2015) (pristupljeno 11/09/2020)

150) Several thousand went from Turkey to Greece, but the footfall was far lower – either because it was a lesser-known **route**, or people were deterred by the prospect of having to

leave the EU again in order to get to western Europe. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

151) This summer, however, huge numbers of Syrians discovered the Balkans **route** – partly through necessity, and partly by design. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

152) Meanwhile people realised the Balkans **route** was a far cheaper option. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

153) The former signalled in September that it would accept any Syrian's asylum application, even if they had previously applied for asylum in other European countries; the announcement spurred a bigger **wave** of arrivals, since people no longer feared being arrested in Hungary, and forced to claim asylum there. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

154) The Balkan governments also claim that an increasing number of people are joining **the flow** from countries unaffected by war, such as Morocco or Lebanon. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

155) European migrants from Albania and Kosovo are also able to join **the flow** in the Balkans, which partly explains why the number of asylum seekers Germany has welcomed this year (nearly 1 million) is in fact larger than the number of people who have landed in Greece and Italy (roughly 900,000). (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

156) The crisis has reached Europe not because politicians **haven't defended their own borders** (they did, **erecting fences** in Bulgaria, Greece, Spain and Hungary) but because such **defences** ultimately don't work against people who are so desperate to breach them. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

157) Meanwhile, by failing to take in a significant number of refugees from Turkey, Europe gave the Turkish government little incentive **to protect its own borders** better. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

158) The result is a perfect storm in which refugees have no reason to stay put; Middle Eastern countries have no incentive to prevent them from leaving; and Europe has no means of blocking their **path**. (<https://www.theguardian.com/What-caused-the-refugee-crisis-You-asked-Google-here's-the-answer>, 09/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

159) International Organisation for **Migration** announces latest figures, with Greek island of Lesbos now the main refugee gateway. (<https://www.theguardian.com/Over-a-million-migrants-and-refugees-have-reached-Europe-this-year-says-IOM>, 22/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

160) More than a million people have now reached Europe through irregular means in 2015, the International Organisation for **Migration** has announced, in what constitutes the continent's biggest **wave** of mass migration since the aftermath of the second world war. (<https://www.theguardian.com/Over-a-million-migrants-and-refugees-have-reached-Europe-this-year-says-IOM>, 22/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

161) The European migration **flow** is nevertheless far more manageable than in the Middle East, where roughly 2.2 million Syrian refugees live in Turkey alone. (<https://www.theguardian.com/Over-a-million-migrants-and-refugees-have-reached-Europe-this-year-says-IOM>, 22/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

162) Lesbos is now the main refugee **gateway** to Europe, with just under half of those entering the continent in 2015 doing so by using the island as a staging post between the Greek mainland and the nearby shores of Turkey. (<https://www.theguardian.com/Over-a-million-migrants-and-refugees-have-reached-Europe-this-year-says-IOM>, 22/12/2015) (pristupljeno 12/09/2020)

2019. godina

- 1) Most Labour members believe Corbyn should back second **Brexit** vote. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 2) Labour members are significantly more opposed to **Brexit** than Jeremy Corbyn is, with 72% of them thinking their leader should fully support a second referendum, according to a study of attitudes in the party. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 3) However, Corbyn is publicly lukewarm on the idea, and prompted dismay among some party activists last month by saying he expected **Brexit** to happen even if Labour won a snap election. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 4) The study, part of the Party Members Project led by Prof Tim Bale of Queen Mary University of London, found that while Labour members still strongly supported their leader overall, they appear both distanced from his views on **Brexit** and, for some, sceptical about his motives on the subject. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 5) The polling of 1,034 party members shortly before Christmas found that almost two-thirds believed Corbyn was doing very well or fairly well as leader, and 58% believe he could get a better **Brexit deal** than Theresa May as prime minister. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 6) But asked why they felt Corbyn had not campaigned for a second referendum, 23% of those asked said it was because the Labour leader backed **leaving** the EU. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 7) The findings “increase the pressure on Labour’s leader to get off the fence”, Bale said. “If Jeremy Corbyn genuinely believes, as he has repeatedly claimed, that the Labour party’s policy should reflect the wishes of its members rather than just its leaders, then he arguably has a funny way of showing it – at least when it comes to **Brexit**,” he said.

(<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

8) While a parallel poll of 1,675 voters found 73% of the party's supporters believed the **Brexit decision** was a mistake, for members that rises to 89%. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019)(pristupljeno 13/09/2020)

9) On the impact of a **no-deal departure**, 89% of members said this would harm the economy in the medium to long term, against 65% of current Labour voters and 45% of all voters. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

10) Of the near-third of members who said they oppose Labour's current **Brexit policy**, 56% said the issue could make them quit the party – a potential loss of 88,000 people. (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

11) A Labour spokesman said: "As unanimously agreed at Labour party conference, if Theresa May's botched **Brexit deal** is voted down in parliament then a general election should be called." (<https://www.theguardian.com/Most-Labour-members-believe-Corbyn-should-back-second-Brexit-vote>, 02/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

12) **The Brexit hardliners** ready to ruin Britain have won. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

13) Guardian readers respond to Tuesday's **Brexit votes** in the House of Commons. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

14) If the **Brexit amendment votes** proved anything, it's that the Tory party does not serve the best interests of the country, just their own (May goes back to Brussels but EU says: nothing has changed, 30 January). (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

- 15) They essentially voted for a hard **Brexit** over a soft one even though a hard **Brexit** will adversely affect the economy. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 16) They were too scared to vote to extend article 50 beyond 29 March even though **Brexit** is a complete mess, but nevertheless backed a non-binding deal to remove **a no-deal Brexit** from the negotiating table. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 17) She is now going to Brussels demanding legally binding changes to **the withdrawal agreement**, even though when they were debating this option the EU was refusing to do so! (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 18) Chuka Umunna is right: May is being “held hostage” by a hardline faction of **Brexiters** within her own party, and the votes showed that the Tories were more concerned with keeping their own party unified than serving the best interests of the country. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 19) In trying to cling to their jobs by second-guessing leave voters’ intentions in future elections, rather than leading the debate from the front based on their previously declared principles, these cowards have tipped the balance towards a hard **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 20) Brits will finally get to taste the rotten fruit of **a no-deal Brexit**, or the sour reality of Theresa May’s so-called deal. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)
- 21) When we do, no matter whether we voted remain or **leave**, we will wish parliament had been given a chance to come up with a more sensible **Brexit** after all, and we’ll waste no time in exacting our revenge with the humble pencil at the next election. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

22) Dismissed ex-MPs would then have a chance to discuss where it all went wrong with fellow victims of **Brexit** as they stand together in the dole queue. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

23) Could I suggest the Guardian indulge in some Dacre-style journalism and publish photos, on its front page, of the **Tory Brexit ultras** whose constituents voted remain? (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

24) How right Rafael Behr is when he says that “it is obvious that **Brexit** is a disaster, yet still so many MPs observe a taboo against saying that it should be stopped” (May thinks she’s won. But she’ll soon hit **Brexit** reality, 30 January). (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

25) I watched almost the whole of **the Brexit amendment debate**, and what was so depressing was that, for all the high standard of many of the speeches, MPs were still bending over backwards to emphasise that, whatever their objections, they had absolutely no intention of thwarting **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

26) Most of them know in their hearts that **Brexit** is bad for Britain. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

27) The honourable course would be to admit that the whole idea of **Brexit** is a disaster and to call it off. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

28) Has the people’s **Brexit vote** so altered the government’s perception of human nature as to expect a similar shift in the European government to induce it to save an **existing** Britain from itself? (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

29) So the House of Commons spends a whole day debating the best way of resolving **the Brexit impasse** and the only thing they can come up with is to send Theresa May back to

Brussels to renegotiate a deal that the EU have said is not negotiable. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

30) Fifty days and counting since Theresa May ducked the vote before Christmas, and **Brexit** is exactly where it was then. (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

31) 10 December 2018: “Donald Tusk told Theresa May there will be no further **Brexit negotiations**.” (<https://www.theguardian.com/The-Brexit-hardliners-ready-to-ruin-Britain-have-won>, 30/01/2019) (pristupljeno 13/09/2020)

32) I quit my job in Brussels at the European parliament to travel to small towns and villages in 30 of France’s départements and take part in discussions with local people about Europe, immigration, **Brexit** and **Frexit**. (<https://www.theguardian.com/The-EU-is-under-attack-from-the-far-right-Here’s-how-I-learned-to-defend-it>, 06/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

33) Another lesson is that **Brexit** is not as unique a phenomenon in Europe as many would like to think. (<https://www.theguardian.com/The-EU-is-under-attack-from-the-far-right-Here’s-how-I-learned-to-defend-it>, 06/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

34) Recent polls show only 50% of the French are against **Frexit**, while 27% have no opinion on the matter and 23% support it. (<https://www.theguardian.com/The-EU-is-under-attack-from-the-far-right-Here’s-how-I-learned-to-defend-it>, 06/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

35) Despite France being a founding **member** of the EU and the host country of its parliament in Strasbourg, most people I met on my tour of the country seemed utterly unaware that voters elect the European parliament through direct suffrage, and that its role in crafting EU laws is more decisive than the commission’s. (<https://www.theguardian.com/The-EU-is-under-attack-from-the-far-right-Here’s-how-I-learned-to-defend-it>, 06/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

36) **At the heart** of the European project is an endeavour to build a better future for us all. (<https://www.theguardian.com/The-EU-is-under-attack-from-the-far-right-Here’s-how-I-learned-to-defend-it>, 06/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

37) **Brexit** could be delayed until 2021, EU sources reveal. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

38) **Brexit** could be delayed until 2021 under plans being explored by the EU's most senior officials, at a time of growing exasperation over Theresa May's handling of the talks, the Guardian can reveal. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

39) Replacing the 21-month transition period with extra time as a member state would allow the UK and the EU to develop their plans for the future relationship with the aim of making the contentious Irish **backstop** redundant. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

40) "Provided leaders are not completely down with **Brexit fatigue**, and a three-month technical extension won't cut it, I would expect a 21-month kick [of the can]." (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

41) Exasperation with May's handling of **Brexit** is growing in Brussels as senior insiders put the chance of the UK **crashing out** without a deal at "more than 50%". (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

42) Informed sources say there is dismay that senior government figures are focused on seeking domestic political advantage and appear wilfully blind to the opposition to reopening **the withdrawal agreement**. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

43) One insider said there was concern that there was no domestic consensus over **the withdrawal agreement** but also over the UK's position on what kind of trading relationship it wanted when the transition period elapsed. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

44) "Some of them say we are not to be trusted because they think we are going to use the **backstop** to keep them in the EU forever, but if you look at the confusion, you can see

precisely why the **backstop** is necessary,” said an insider. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

45) There is also bewilderment that the recent flurry of meetings in Brussels involving May’s **Brexit secretary**, Stephen Barclay, and the attorney general, Geoffrey Cox, are being characterised in London as “negotiations” when the reality is the EU is still waiting for the prime minister to show them the alternative arrangements for the Irish **backstop** for which she claims to have a majority in support. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

46) Concerns emerged as May flew in to the Red Sea resort of Sharm el-Sheik for an EU-Arab league of states summit on Sunday, and confirmed she would not be putting a revised **Brexit deal** to the Commons this week. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

47) Even so she insisted that it “within our grasp **to leave** the EU by 29 March and that is what we are planning to do”. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

48) “What we are doing as a government is ensuring we are doing everything we can **to leave** the European Union with a deal.” (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

49) As he arrived at the summit in Egypt, Sebastian Kurz, the Austrian chancellor, offered his support for a delay to **Brexit** given the impasse in the negotiations. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

50) “If by the beginning of March there’s no support for the deal then I think it would be good to postpone **Brexit** because a no-deal scenario is bad for the EU but extremely bad for the UK,” Kurz told reporters. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

51) The emergence of the idea of a 21-month delay to **Brexit** will be seen by some as an attempt to push **Brexiter MPs** into backing May’s deal.

(<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

52) The EU's chief negotiator, Michel Barnier, had advised ambassadors last week that the threat of a lengthy extension could be used by May as leverage in talks with her **Brexiters** MPs as she seeks to nudge the deal through parliament. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

53) May is meanwhile driving on with seeking legally binding changes to **the withdrawal agreement** to reassure **Brexiters** of the temporary nature of the Irish **backstop**, which would keep the UK in a customs union to avoid a hard border on the island of Ireland. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

54) The Irish taoiseach, Leo Varadkar, who will hold talks with May on Monday in Egypt, dismissed claims made earlier on Sunday by Michael Gove, the environment secretary, that a time limit or unilateral **exit mechanism** from the Irish **backstop** could still emerge from the talks. (<https://www.theguardian.com/Brexit-could-be-delayed-until-2021-EU-sources-reveal>, 24/02/2019) (pristupljeno 14/09/2020)

55) Exhibition of Steve Bell's take on **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Exhibition-of-Steve-Bell's-take-on-Brexit>, 05/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

56) A selection of Steve Bell's **Brexit-related work** for the Guardian from 2015 to the present. (<https://www.theguardian.com/Exhibition-of-Steve-Bell's-take-on-Brexit>, 05/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

57) Gender pay gap expert among top professors quitting **Brexit Britain**. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

58) Last week Universities UK, the vice-chancellors' body, criticised the government for failing to provide enough protection for research in the event of **a no-deal Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

59) But furious academics have discovered that while existing grants will be covered, there is no funding for new applications in the event of **a no-deal Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

60) **Brexit** feels personal. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

61) Andreas Goldthau, a German professor of international relations and an expert in energy security at Royal Holloway, University of London, has accepted an offer in Germany because of **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

62) He said: “You get emails from headhunters and my answer has always been not interested, but at some point with **Brexit** you pick up the phone and start listening.” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

63) “The UK **leaving** Europe leaves me in limbo, as that whole cross-border worker regime will be gone,” he says. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019)(pristupljeno 15/09/2020)

64) Like Troeger, he says **Brexit** feels personal. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

65) Before **Brexit**, he averaged one inquiry a month from an EU research team interested in collaborating on a funding bid for a research project. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

66) “Since **the Brexit vote** I have had none.” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

67) He is finding **Brexit** “unbearable”. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

68) “I love Sheffield and consider myself more British than Dutch now, but I will have to consider applying for another ERC grant at another European university if the alternative is trying to continue my research in a **post-Brexit wasteland.**” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

69) Orazio Attanasio an Italian professor of economics at UCL who has been in the UK for 22 years, has accepted a position at Yale, with **Brexit** helping swing his decision. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

70) “It’s been two years now and still no one knows what **Brexit** means.” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

71) That is incredibly frustrating,” he says. “I think if there isn’t a deal it is a reasonable assumption that a lot of European academics will decide **to leave.**” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

72) Lukas Esterle, an Austrian early career researcher who moved to Aston University with a prestigious European Marie Skłodowska-Curie fellowship, is relocating to Aarhus University in Denmark to escape **Brexit.** (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

73) “It is unclear how easy that will be after **Brexit.**” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

74) His team interviewed academics at 12 universities about **Brexit**, and not one said it was good that there would be more opportunities for homegrown PhD students and junior staff. (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

75) “The insular, nativist politics that has driven **Brexit** has no echo in universities.” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

76) “This will not change when we **leave** the EU.” (<https://www.theguardian.com/Gender-pay-gap-expert-among-top-professors-quitting-Brexit-Britain>, 25/03/2019) (pristupljeno 15/09/2020)

77) Britain was seen as taking a hardline and less compassionate response to the 2015 European migration crisis, while many argue concerns over immigration were the key driving force behind **the Brexit vote**. (<https://www.theguardian.com/Britons-most-positive-in-Europe-on-benefits-of-immigration>, 02/05/2019) (pristupljeno 17/09/2020)

78) Nigel Farage, whose anti-migrant “breaking point” poster came to symbolise the leave message in the 2016 EU referendum, is returning to politics with his **Brexit party**, while his former party, Ukip, continues to campaign on immigration issues. (<https://www.theguardian.com/Britons-most-positive-in-Europe-on-benefits-of-immigration>, 02/05/2019) (pristupljeno 17/09/2020)

79) Le Pen no longer wants France **to leave** the EU in a so-called **Frexit** – nor **to leave** the euro currency. (<https://www.theguardian.com/Marine-Le-Pen-ahead-of-Macron's-centrist-party-say-French-exit-polls>, 26/05/2019) (pristupljeno 17/09/2020)

80) Theresa May’s greatest gamble as prime minister was calling an election in 2017 which she hoped would shore up her then meagre parliamentary majority and give her a stronger mandate to negotiate **a withdrawal agreement** with the EU. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

81) When the Northern Irish unionists then withdrew their support on **Brexit** because of fears that the “**backstop**” would mean a customs border between Northern Ireland and Great Britain, May went on to suffer some of the worst parliamentary defeats on record. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

82) Both pro- and anti-Europeans in her own party joined the opposition in repeatedly voting down her **withdrawal agreement**. (For history buffs: the Campbell case vote was a defeat for the Labour government of the time over a suppressed inquiry into a communist journalist.) (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019)(pristupljeno 18/09/2020)

83) May's government was always an uneasy coalition of **Brexiter**s – to whom she gave all **the Brexit-related jobs** – and remainers or pro-Europeans, most notably Philip Hammond, the chancellor. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

84) But even without that, May's workforce was particularly unreliable; **Brexiter** Priti Patel was forced out of the Department for International Development over unorthodox meetings with the Israeli military, and two close May allies, Damian Green and Michael Fallon, resigned over allegations of inappropriate sexual advances. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

85) The sterling exchange rate closely tracked the market's reaction to May's **Brexit approach** over her three years in office. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

86) Although Donald Trump's combative trade policies and an Italian budget crisis meant that the dollar and the euro were also volatile, the pound rarely moved significantly unless nudged by **Brexit developments**. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

87) First the tragedy of Grenfell Tower, and then the scandal over the treatment of the Windrush generation combined with **Brexit** and continuing austerity to keep May's approval ratings low. (<https://www.theguardian.com/Theresa-May-a-political-obituary-in-five-charts>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

88) We can halt this rush to **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

89) This novel experiment in non-democracy couldn't come at a worse time, with the ruling party seized by **no-deal Brexit mania**, forcing all candidates to abandon truth to woo the **membership's** worst delusions. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

90) Look at the "choice", between two hard **Brexiteers** ready to drag the country into the no-deal abyss. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

91) The party has changed, that's clear: Bale finds members' **Brexit position** has hardened considerably since 2015, reinforced by 30,000 new hard leavers. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

92) Here's the crunch: 84% are opposed to a referendum and two-thirds are for **leaving** the EU with no deal – ready to sacrifice the union, the economy and their own party. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

93) Out in the real world, only a quarter of voters want **a no-deal Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

94) This seminal fact – mostly due to Labour voters changing their minds, plus the older, more **pro-Brexit voters** dying, and the young, more remain, entering the register – is missing from most public discussion. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

95) That's because **the Brexit-backing paper** omitted it from its report, but it's on the Survation site. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

96) Also missing was Survation's Westminster result: Labour in the lead on 26%, Tories 24%, **Brexit party** 20%, Liberal Democrats 18%. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

97) Yet the UK is in mortal danger of being dragged into a **no-deal Brexit** against its will, with no vote, no say. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

98) A referendum is resisted for the same reasons: **Brexit** would lose. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

99) How profoundly depressing that Corbyn-backing Momentum has proposed 10 conference motions but not a single one refers to **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

100) Each day more phoney “solutions” to the **Tories’ Brexit** dead end pour out: Labour should be out there knocking them down like skittles. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

101) Johnson’s waffly claim that there could be “a standstill in our current arrangements under Gatt 24, or whatever it may be”, has been blown out of the water by every expert, including **the Brexit-backing attorney general, Geoffrey Cox**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

102) Labour should be ready for an election soon, as both Tory remain rebels and StandUp4 **Brexit MPs** from the European Research Group pledge to pull down a Johnson government if he deviates either way. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

103) Nigel Farage yesterday proposed a pact with the Tories that would deliver a devastating hard **Brexit crash-out**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

104) This could see the remain majority crushed by a minority Tory/Farage **Brexit machine**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

105) The only salvation would be the remain parties knocking all heads together to fight as **an anti-Brexit alliance**. (<https://www.theguardian.com/Britain-is-now-a-remain-nation-We-can-halt-this-rush-to-Brexit>, 25/06/2019) (pristupljeno 18/09/2020)

106) Bank of England warns **no-deal Brexit** could trigger economic shock. (Bank of England warns no-deal Brexit could trigger economic shock, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

107) The Bank of England has warned that **a no-deal Brexit** could trigger a material shock to the UK economy while causing widespread disruption for EU companies by cutting them off from London-based banks. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

108) Stating that the risk of Britain **crashing out** without a deal had risen, the Bank said the City of London was ready to withstand such a scenario and avoid banks failing, as they did in the financial crisis. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

109) Mark Carney, the Bank's governor, said: "The perceived likelihood of **no-deal Brexit** has increased since last year." (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

110) He said the absence of further action by Brussels to get ready for **Brexit** could leave the door open to disruption for banks and their customers in the EU, while warning that the UK would face "material economic disruption" from a no-deal **departure**. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

111) Against the backdrop of a rising threat of **a no-deal Brexit**, the central bank used its twice yearly financial stability report to say that UK, EU and international banks operating in London had made progress planning for a disorderly **departure**. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

112) However, it warned that about half of EU companies using banks registered in Britain could be cut off from their banking services after the Halloween **Brexit date**, as they had yet

to fully prepare. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

113) Assessing the ability of the City to withstand the shock of **leaving** the EU without a transition period from the end of October, the central bank said all of the UK's biggest banks could continue trading without risk of collapse, unlike in the financial crisis a decade ago. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

114) Nobody wants a disorderly **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Bank-of-England-warns-no-deal-Brexit-could-trigger-economic-shock>, 11/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

115) **Brexit**: key strands of British policing 'in jeopardy' because of no-deal risk. (<https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk>, 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

116) Britain's National Crime Agency (NCA) is harvesting information from EU databases, including 54,000 files covering criminals, terrorists and missing persons, in an attempt to mitigate the heightened risks of **a no-deal Brexit**, according to a leaked document. (<https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk>, 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

117) The report, seen by the Guardian, suggests EU alerts have been transferred to the Police National Computer (PNC) to give UK forces access after 31 October but that key strands of British policing remain "in jeopardy" because of the growing danger of **a no-deal exit** since Theresa May's resigned as prime minister. (<https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk>, 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

118) But the report, commissioned by the International Crime Coordination Centre (ICCC), **a Brexit-focused unit** of the National Police Chiefs' Council, warns that the "internationalisation" of criminality is making it increasingly difficult for law enforcement agencies to be effective on their own. (<https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk>, 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

119) “All **Brexit scenarios** are now back on the table, including **exiting** the EU with or without a deal, a further extension to the process and a second referendum. ([https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in jeopardy'-because-of-no-deal-risk](https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk), 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

120) **A no-deal Brexit** at the end of October is now a possibility, which means that the priority for ICCB, the [International Crime Bureau] and police forces should be to focus on the mitigation of increased risks due to the loss of access to SIS II alerts.” ([https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in jeopardy'-because-of-no-deal-risk](https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk), 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

121) Once the UK **leaves** the EU, police forces will not have access to European arrest warrants, European investigation orders or the **Schengen** Information System II, which allows officers to enter and consult alerts on persons or objects. ([https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in jeopardy'-because-of-no-deal-risk](https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk), 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

122) A spokesman for the NCA declined to comment on the “leaked document” but denied that alerts on the SIS II database had been transferred directly into UK systems as part of **Brexit preparations**, a potentially illegal act. ([https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in jeopardy'-because-of-no-deal-risk](https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk), 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

123) The Home Office has made available £5.6m to a **Brexit contingency unit** because of the dangers involved in a cliff-edge loss of access to EU security and criminal databases. ([https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in jeopardy'-because-of-no-deal-risk](https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk), 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

124) An NCA spokesman said: “As part of the NCA’s **Brexit planning**, we have placed all EU Interpol notices and diffusions [sent to the UK] on to PNC and border systems.” ([https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in jeopardy'-because-of-no-deal-risk](https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk), 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

125) “There has been no transfer of EU SIS data into UK systems as part of the NCA’s activities to prepare for EU **exit**.” (<https://www.theguardian.com/Brexit-key-strands-of-British-policing-'in-jeopardy'-because-of-no-deal-risk>, 27/07/2019) (pristupljeno 19/09/2020)

126) Boris Johnson has no intention of renegotiating **Brexit deal**, EU told. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

127) **No-deal Brexit** is British PM’s ‘central scenario’, chief Brussels envoy reportedly says. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

128) Boris Johnson has no intention of renegotiating **the withdrawal agreement** and a **no-deal Brexit** is his “central scenario”, European diplomats have been told, amid hardening evidence in Westminster that the government is expecting **to crash out** of the EU. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

129) Instead David Frost, the government’s new chief Europe adviser, is said to have sought discussions on how negotiations could be reset after the UK **crashes out** on 31 October. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

130) The disclosure came as No 10 insisted the government was “ready to negotiate in good faith” but made clear that Johnson would only agree to a deal without what he refers to as the “undemocratic **backstop**” – the mechanism to prevent a hard border on the island of Ireland that could keep the UK in a customs union. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

131) The EU has repeatedly said **the backstop** is not up for negotiation. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

132) Frost was said to have told the officials that a technological solution to the Irish border was the UK’s preferred option before admitting that “it would not be ready now for **Brexit**”.

(<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

133) “Even if EU gave up **the backstop** there is no alternative,” a diplomat concluded of the discussion. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

134) With no new UK-EU talks scheduled, there were meanwhile signs in Westminster that Johnson’s government was readying itself for **a no-deal Brexit** and preparing to do battle with Tory MPs who have said they will join with opposition parties to prevent that outcome. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

135) The prime minister’s senior adviser, Dominic Cummings, instructed special advisers across the government to keep on top of preparations for **a no deal Brexit** early on Monday morning and attacked Philip Hammond, the former chancellor, for failing to get the country ready. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

136) Over the weekend, it became clear he believes that Johnson could simply refuse to resign in the event of losing a no-confidence motion and schedule a general election for November – after **leaving** the EU at the end of October. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

137) But his official spokesman stressed at his regular briefing for journalists that **Brexit** would take place on 31 October “whatever the circumstances”, even if parliament has voted against **a no-deal departure** or passed a confidence motion against the prime minister necessitating an election. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

138) Conservative rebels plotting against **a no-deal Brexit** are already considering how to thwart No 10, believing an alternative government could potentially be created with a majority to challenge Johnson if he loses a confidence vote. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

139) Several Conservative MPs, including Hammond, have indicated they could vote with Labour to bring Johnson down if he is set on a **no-deal Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

140) EU officials increasingly believe the UK is heading for a **no-deal exit** after their meetings with Frost, who replaced Theresa May's chief negotiator, Olly Robbins. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

141) Last week, Frost met Clara Martínez Alberola, the head of cabinet for the European commission president, Jean-Claude Juncker; Stéphanie Riso, a senior official in Michel Barnier's negotiations taskforce, who was a key player in drafting the terms of **the backstop**, and Ilze Juhansone, the deputy secretary general at the commission. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

142) The demand over the weekend by **the Brexit secretary**, Stephen Barclay, that Barnier seek a new negotiating mandate from the EU's leaders to allow fresh talks was seen as mere "noise". (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

143) A spokeswoman for the European commission said the impact of the UK **crashing out** would be proportionally heavier on the British side of the Channel. (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

144) A UK government spokesman said: "We are ready to negotiate in good faith an alternative to the anti-democratic **backstop**." (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

145) The spokesman added: "The prime minister wants to meet EU leaders and negotiate a new deal – one that abolishes the anti-democratic **backstop**." (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

146) “The fact is **the withdrawal agreement** has been rejected by parliament three times and will not pass in its current form so – if the EU wants a deal – it needs to change its stance.” (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

147) Until then, we will continue to prepare **to leave** the EU on 31 October.” (<https://www.theguardian.com/Boris-Johnson-has-no-intention-of-renegotiating-Brexit-deal>, EU-told, 05/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

148) **No-deal Brexit:** key points of Operation Yellowhammer report. (<https://www.theguardian.com/No-deal-Brexit-key-points-of-Operation-Yellowhammer-report>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

149) A government report on Operation Yellowhammer was leaked on Sunday, revealing the probable consequences of the UK **leaving** the EU without **a withdrawal agreement**, which is due to happen on 31 October. (<https://www.theguardian.com/No-deal-Brexit-key-points-of-Operation-Yellowhammer-report>, 18/08/2019) (pristupljeno 20/09/2020)

150) Don’t buy the bluff. Here’s the truth about **no-deal Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

151) From trade to data, new research by The UK in a Changing Europe outlines the real consequences of **crashing out**. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

152) **No-deal Brexit** has never loomed larger than in the current moment. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

153) Boris Johnson has said that Britain **will leave** the European Union on 31 October. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

154) But we do have a team of scholars who have spent their careers studying the relationship between the UK and the EU, and so are well placed to consider the potential implications if

the UK were **to leave** in this manner. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

155) Legally, the UK will cease to be **a member state**, EU laws will cease to apply, and the UK will be treated like a “third country” by the union. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

156) Would these – some of which expire as soon as the end of December, just two months into no deal – survive a political confrontation over the UK’s “**divorce bill**”? (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

157) Those hoping for an early denouement to **the Brexit saga** are likely to be sorely disappointed. (<https://www.theguardian.com/Don't-buy-the-bluff-Here's-the-truth-about-no-deal-Brexit>, 03/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

158) English people living in Wales tilted it towards **Brexit**, research finds. (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit>, research-finds, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

159) The question of why Wales voted **to leave** the EU can in large part be answered by the number of English retired people who have moved across the border, research has found. (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit>, research-finds, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

160) “If you look at the more genuinely Welsh areas, especially the Welsh-speaking ones, they did not want **to leave** the EU,” Dorling told the Sunday Times. (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit>, research-finds, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

161) “Wales was made to look like **a Brexit-supporting nation** by its English settlers.” (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit>, research-finds, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

162) The country voted for **Brexit** by a majority of just 82,000. (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit-research-finds>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

163) “The Welsh did not want to quit the EU, but that is one of many false beliefs about **Brexit**.” (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit-research-finds>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

164) “It’s true some northern areas were strongly **pro-Brexit**, but the population there is too small to swing the vote.” (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit-research-finds>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

165) “The real support for **Brexit**, in terms of numbers of votes, was in places like Cornwall, which was 57% for leave, Hampshire with 54%, Essex with 62% and Norfolk with 57%.” (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit-research-finds>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

166) “Everyone blames Wigan and Stoke for **Brexit** but we should really be blaming Cornwall and Devon.” (<https://www.theguardian.com/English-people-living-in-Wales-tilted-it-towards-Brexit-research-finds>, 22/09/2019) (pristupljeno 21/09/2020)

167) **Brexit** is a necessary crisis – it reveals Britain's true place in the world. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

168) Who backs **Brexit**? (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

169) None of them, needless to say, support a **no-deal Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

170) Yet today, while the CBI and the Financial Times call for the softest possible **Brexit**, the Tory party is no longer listening. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

171) An extreme version of this argument was floated by the prime minister's sister, Rachel, and the former chancellor Philip Hammond – both of whom suggested that hard **Brexit** is being driven by a corrupt relationship between the prime minister and his hedge-fund donors, who have shorted the pound and the whole economy. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

172) The fact is that the capitalists who do support **Brexit** tend to be very loosely tied to the British economy. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

173) The owners of several Brexiter newspapers are foreign, or tax resident abroad – as is **the pro-Brexit billionaire** Sir James Ratcliffe of Ineos. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

174) Most of these foreign-owned businesses, not surprisingly, are hostile to **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

175) **Brexit** is the political project of the hard right within the Conservative party, and not its capitalist backers. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

176) **Brexit** also speaks to the weakness of the state, which was itself once tied to the governing party – and particularly the Conservatives. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

177) This was painfully clear in **the Brexit impact sectoral reports** the government was forced to publish – they were internet cut-and-paste jobs. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

178) The state can no longer undertake the radical planning and intervention that might make **Brexit** work. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

179) The real hope of **the Brexiters** is surely that the EU will cave and carry on trading with the UK as if nothing had changed. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

180) **Brexit** is a promise without a plan. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

181) But in the real world **Brexit** does mean **Brexit**, and no deal means no deal. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

182) **Brexit** is a necessary crisis, and has provided a long overdue audit of British realities. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

183) It brings to light, in stunning clarity, **Brexiters'** deluded political understanding of the UK's place in the world. (<https://www.theguardian.com/Brexit-is-a-necessary-crisis-it-reveals-Britain's-true-place-in-the-world>, 09/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

184) The Guardian view on election 2019: it's about **Brexit** above all. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

185) The retirement of so many centrist Tories is a reminder that theirs has now become **the Brexit party** in all but name. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

186) Like Mrs May, he ran into the stubborn reality that a majority of MPs want to stop any precipitate **departure** from the EU. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

187) What was once a broadly based movement of the centre-right is now a political sect, defined by a single issue, **Brexit**, which increasingly places the party on the wrong side of

history. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

188) The Tories, he said, “are **the Brexit party** now”. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

189) It is about whether the UK **will leave** the EU and end its **commitment** to Europe, or whether it will not. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

190) If the Conservatives form the next government, Mr Johnson will move quickly to get his **Brexit deal** into law. (<https://www.theguardian.com/The-Guardian-view-on-election-2019-it's-about-Brexit-above-all>, 31/10/2019) (pristupljeno 22/09/2020)

191) And yet, we **hadn't left** the EU, as he promised, on 31 October, no ifs or buts. (<https://www.theguardian.com/Johnson-Corbyn-and-Farage-are-all-for-'the-people'-against-'the-elite'-This-could-end-badly>, 01/11/2019) (pristupljeno 23/09/2020)

192) This is what happens when **Brexit** doesn't happen when **Brexiters** claim it's going to happen, and the fear of it happening if we don't “get **Brexit** done” will be weaponised by a series of absolute weapons in the coming weeks. (<https://www.theguardian.com/Johnson-Corbyn-and-Farage-are-all-for-'the-people'-against-'the-elite'-This-could-end-badly>, 01/11/2019) (pristupljeno 23/09/2020)

193) Only hours later, meanwhile, Nigel Farage took to a stage to offer Johnson an electoral pact with his **Brexit party**. (<https://www.theguardian.com/Johnson-Corbyn-and-Farage-are-all-for-'the-people'-against-'the-elite'-This-could-end-badly>, 01/11/2019) (pristupljeno 23/09/2020)

194) With Boris Johnson pressing home the Tories' message that he will “get **Brexit** done”, Labour has been keen to shift the election debate to domestic policies – including its determination to tackle the climate crisis. (<https://www.theguardian.com/Jeremy-Corbyn-launches-most-radical-Labour-manifesto-in-decades>, 21/11/2019) (pristupljeno 23/09/2020)

195) If we **leave**, it will be subject to negotiations, but we recognise the social and economic benefits that free movement has brought both in terms of EU citizens here and UK citizens abroad – and we will seek to protect those rights.” (<https://www.theguardian.com/Jeremy-Corbyn-launches-most-radical-Labour-manifesto-in-decades>, 21/11/2019) (pristupljeno 23/09/2020)

196) How Boris Johnson and **Brexit** are **Berlusconifying** Britain. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

197) The immediate catalyst for our current chaos lies in the reckless strand of conservatism that now dominates the Tory party, thanks to the crisis of **Brexit** and the opportunism of Boris Johnson. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

198) But the combination of **Brexit** and Johnson has produced something altogether new: a sense that Downing Street is now a media agency, and Fleet Street a political one. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

199) We are witnessing a kind of “**Berlusconification**” of **public life**, where the divisions between politics, media and business lose all credibility. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

200) **Brexit** isn’t the cause of this slow collapse, so much as its most disruptive consequence. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

201) **Brexit** is what you believe in once you’ve come to see public life as a game played by insiders. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

202) The more dubious government, party politics and media appear, the more seductive **Brexit** grows, and the deeper Johnson’s support becomes. (<https://www.theguardian.com/How-Boris-Johnson-and-Brexit-are-Berlusconifying-Britain>, 04/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

203) It was **Brexit**, not leftwing policies, that lost Labour this election. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

204) While the evidence shows that Corbyn's leadership was unpopular, this sense of leadership was profoundly linked to his **Brexit position**, gifting the Conservatives the "dither and delay" line they were able to use so effectively. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

205) And I believe this – **Brexit** – provides the most plausible way of summing up Labour's defeat in one word. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

206) Precisely, the problem was that Labour massively underestimated how much leave voters wanted **Brexit**, while overestimating how much remainers wanted to stop **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

207) Millions and millions of people still want Britain **to leave** the EU. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

208) In December thus far, remain is averaging 53% and leave is averaging 47% in polls; although remain is ahead in the polls, leave voters showed that they were prepared to vote collectively to ensure that **Brexit** happens. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

209) Remain voters, however, showed that they were not willing to vote collectively to stop **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

210) But 39% of those who voted leave in 2016 and Labour in 2017 supported an explicitly **pro-Brexit party** in 2019. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

211) First, **Corbynomics** was not the reason for Labour's defeat: 81% of voters support an increase in spending on the NHS, 66% support tax rises for those earning more than £80,000 a year, 66% support building 150,000 council homes and 59% support a green industrial revolution. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

212) Finally, Labour should look to the future; it should not become obsessed with **Brexit**. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

213) The next election will take place four years after **Brexit**, and the question of whether we will leave or remain will have been definitively settled. (<https://www.theguardian.com/It-was-Brexit-not-leftwing-policies-that-lost-Labour-this-election>, 21/12/2019) (pristupljeno 24/09/2020)

14.1.4. Independent

2015. godina

1) "And fair rules to prevent businesses from recruiting at slave wages, **exploiting migrant labour** to undercut pay and conditions." (<https://www.independent.co.uk/Labour-policies-What-Ed-Miliband-says-a-Labour-government-would-do-if-the-party-wins-in-2015>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

2) "**Exiting** the EU would damage British jobs, British families, British businesses. (<https://www.independent.co.uk/Labour-policies-What-Ed-Miliband-says-a-Labour-government-would-do-if-the-party-wins-in-2015>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

3) I understand the politics that has led the Prime Minister to play risky irresponsible **games** on the European Union, allowing his party to drift towards **exit**. (<https://www.independent.co.uk/Labour-policies-What-Ed-Miliband-says-a-Labour-government-would-do-if-the-party-wins-in-2015>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

4) "But make no mistake: **exit** from the EU would be a dramatic mistake for our country and our economy." (<https://www.independent.co.uk/Labour-policies-What-Ed-Miliband-says-a>

Labour-government-would-do-if-the-party-wins-in-2015, 05/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

5) Miliband is absolutely clear that he won't give the public a vote on whether to stay in the European Union or campaign **to leave**. (<https://www.independent.co.uk/Labour-policies-What-Ed-Miliband-says-a-Labour-government-would-do-if-the-party-wins-in-2015>, 05/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

6) Their victory means the **eurozone crisis** enters a new phase. (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

7) What does this mean for **the Eurozone crisis**? (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

8) But it would also hurt **the Eurozone**, because the entangled world financial system means the impact of a disorderly default could spark another recession. (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

9) A default might also lead to a **'Grexit'** – Greece **leaving the Eurozone**, because the currency's rules say it isn't allowed. (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

10) But **the Eurozone crisis** is only part of the story: Greece's political culture is one of favours, powerful families and entangled patronage. (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

11) Yanis Varoufakis (pictured) is Syriza's finance minister and will be George Osborne's counterpart in meetings of **the Eurozone finance ministers**. (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015) (pristupljeno 01/10/2020)

- 12) The eurosceptic leader of the party's Left Platform tendency, Panagiotis Lafazanis, may also be prominent if the question of a **Grexit** ever arises. (<https://www.independent.co.uk/Syriza-Everything-you-need-to-know-about-Greece's-new-Marxist-governing-party>, 26/01/2015)(pristupljeno 01/10/2020)
- 13) Greece **eurozone talks** end in stalemate but Varoufakis dismisses fears of a '**Grexit**'. (<https://www.independent.co.uk/Greece-eurozone-talks-end-in-stalemate-but-Varoufakis-dismisses-fears-of-a-'Grexit'>, 12/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)
- 14) The crisis talks lasted for seven hours yesterday – but **eurozone finance ministers** were unable to reach even a joint statement on Greece's debt problems. (<https://www.independent.co.uk/Greece-eurozone-talks-end-in-stalemate-but-Varoufakis-dismisses-fears-of-a-'Grexit'>, 12/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)
- 15) A text seen by *Reuters* showed that **the Eurogroup** had wanted to agree on “extending” the present loan programme - a phrase that is anathema to Athens. (<https://www.independent.co.uk/Greece-eurozone-talks-end-in-stalemate-but-Varoufakis-dismisses-fears-of-a-'Grexit'>, 12/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)
- 16) Financial markets have been on edge over the Greek crisis because of fears that failure to reach a deal soon could trigger a Greek default and a disorderly **exit** from **the eurozone**, possibly setting off wider market turmoil. (<https://www.independent.co.uk/Greece-eurozone-talks-end-in-stalemate-but-Varoufakis-dismisses-fears-of-a-'Grexit'>, 12/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)
- 17) But Varoufakis said a "**Grexit**" was "absolutely not" on the cards. (<https://www.independent.co.uk/Greece-eurozone-talks-end-in-stalemate-but-Varoufakis-dismisses-fears-of-a-'Grexit'>, 12/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)
- 18) Greek finance minister, Yanis Varoufakis, delivered a six-page letter outlining reform promises to **the Eurogroup**, made up of the 19 single currency finance ministers, as part of the bailout deal struck last Friday in Brussels. (<https://www.independent.co.uk/Greek-bailout-Athens-economic-reforms-accepted-by-its-European-creditors-to-the-relief-of-those-worst-hit-by-the-troubled-nation's-economic-woes>, 24/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)

19) After a telephone conference, **the Eurogroup** approved the reforms, meaning that Greece's bailout will be extended for a further four months from 28 February, when it was due to run out. (<https://www.independent.co.uk/Greek-bailout-Athens'-economic-reforms-accepted-by-its-European-creditors-to-the-relief-of-those-worst-hit-by-the-troubled-nation's-economic-woes>, 24/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)

20) Mr Varoufakis, in his letter to **eurozone finance ministers**, made sure to include his government's commitment to "fight against the humanitarian crisis ensuring it has no negative fiscal effect". (<https://www.independent.co.uk/Greek-bailout-Athens'-economic-reforms-accepted-by-its-European-creditors-to-the-relief-of-those-worst-hit-by-the-troubled-nation's-economic-woes>, 24/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)

21) European share prices jumped on the news and Greece's market borrowing costs eased, reflecting investors' sense that the prospect of a "**Grexit**" had diminished. (<https://www.independent.co.uk/Greek-bailout-Athens'-economic-reforms-accepted-by-its-European-creditors-to-the-relief-of-those-worst-hit-by-the-troubled-nation's-economic-woes>, 24/02/2015)(pristupljeno 02/10/2020)

22) Yet the agreement of **the Eurogroup** was the key decision. (<https://www.independent.co.uk/Greek-bailout-Athens'-economic-reforms-accepted-by-its-European-creditors-to-the-relief-of-those-worst-hit-by-the-troubled-nation's-economic-woes>, 24/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)

23) The outflows of deposits from Greek banks accelerated to €1bn a day at the end of last week as fears grew that Greece could become the first member **to exit the eurozone**. (<https://www.independent.co.uk/Greek-bailout-Athens'-economic-reforms-accepted-by-its-European-creditors-to-the-relief-of-those-worst-hit-by-the-troubled-nation's-economic-woes>, 24/02/2015) (pristupljeno 02/10/2020)

24) Greece threatens to unleash **wave** of migrants on the rest of Europe 'including Isis jihadists'. (<https://www.independent.co.uk/Greece-threatens-to-unleash-wave-of-migrants-on-the-rest-of-Europe-'including-Isis-jihadists'>, 10/03/2015) (pristupljeno 03/10/2020)

25) Greece has threatened the rest of Europe with a "**wave** of economic migrants" that could include Isis militants if the country is allowed to go bust by international lenders.

(<https://www.independent.co.uk/Greece-threatens-to-unleash-wave-of-migrants-on-the-rest-of-Europe-'including-Isis-jihadists'>, 10/03/2015) (pristupljeno 03/10/2020)

26) “If Europe leaves us in the crisis, we will **flood** it with migrants, and it will be even worse for Berlin if in that **wave** of millions of economic migrants there will be some jihadists of the Islamic State too. (<https://www.independent.co.uk/Greece-threatens-to-unleash-wave-of-migrants-on-the-rest-of-Europe-'including-Isis-jihadists'>, 10/03/2015) (pristupljeno 03/10/2020)

27) Mr Kammenos, who is also the leader of Syriza’s minor coalition partners Independent Greeks, specifically referred to **the Schengen area** of free travel in his threat, and said his country would give all comers papers so they “could go straight to Berlin”. (<https://www.independent.co.uk/Greece-threatens-to-unleash-wave-of-migrants-on-the-rest-of-Europe-'including-Isis-jihadists'>, 10/03/2015) (pristupljeno 03/10/2020)

28) Genius. Where better for Nigel Farage to invoke the spirit of 1940 than at St Margaret’s Bay, where he could gaze across the Channel, framed heroically against the White Cliffs of Dover, while scanning the horizon for **the invading multitudes**? (<https://www.independent.co.uk/General-Election-2015-Farage-tackles-immigration-as-the-Coastguard-bars-entry>, 31/03/2015) (pristupljeno 03/10/2020)

29) After such a “return to normality” – and controlling the “quantity and quality” of immigrants thanks to **a Brexit**, the issue would be defused. (<https://www.independent.co.uk/General-Election-2015-Farage-tackles-immigration-as-the-Coastguard-bars-entry>, 31/03/2015) (pristupljeno 03/10/2020)

30) But her opinion is not widely welcomed in a country that has become one of the main **gateways** into Europe for hundreds of thousands of migrants from North Africa and Asia, especially Syrians. (<https://www.independent.co.uk/Greece-plan-to-release-3,500-immigrants-from-asylum-centres-sets-it-on-a-collision-course-with-Europe>, 05/04/2015) (pristupljeno 04/10/2020)

31) The party would tighten the student visa system and retain a 20,700 yearly cap on the number of **non-EU skilled migrants**. (<https://www.independent.co.uk/General-Election->

2015-Immigration-how-the-parties-are-playing-the-numbers-game, 22/04/2015) (pristupljeno 04/10/2020)

32) It would repair the “broken” immigration system by imposing a five-year moratorium on admitting **unskilled workers** and an Australian-style points system for skilled migrants. (<https://www.independent.co.uk/General-Election-2015-Immigration-how-the-parties-are-playing-the-numbers-game>, 22/04/2015) (pristupljeno 04/10/2020)

33) Labour is calling for tougher action to combat the “exploitation” of migrant workers which it says attracts **incomers** and undercuts wages locally: it would ban recruitment agencies from only recruiting abroad and clamp down on gangmasters. (<https://www.independent.co.uk/General-Election-2015-Immigration-how-the-parties-are-playing-the-numbers-game>, 22/04/2015) (pristupljeno 04/10/2020)

34) The spectre of ‘**Grexit**’ is back - time up for the country’s single currency membership? Or yet another false alarm? (Will this be the week when Greece’s future is decided?, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

35) Is this yet another cry of “**Grexit**” **wolf**? (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

36) On 11 May, **the eurozone’s 19 finance ministers** gather in Brussels. (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

37) The very next day after **the Eurogroup meeting**, Greece is due to repay €750m to the International Monetary Fund. (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

38) That, in turn, could prompt runs on Greek banks, the imposition of emergency capital controls, and, finally, the dreaded **Grexit**. (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

39) „Greece is nowhere nearer to agreeing the terms of its next bailout, raising the likelihood of a forced **exit** from **the eurozone**,“ according to Azad Zangana of the asset management

firm Schroders. (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

40) The UK's National Institute of Economic and Social Research predicts that „if an agreement is not reached in the next few weeks, there is a significant risk of a Greek default and a disorderly **exit** from the monetary union“. (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

41) Unless it is covered by a bailout, Greece's banks will find themselves unable to access ECB emergency facilities, spelling probable default and **Grexit**. (<https://www.independent.co.uk/Will-this-be-the-week-when-Greece's-future-is-decided>, 08/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

42) Speaking to the German media Christine Lagarde insisted that a so-called '**Grexit**' would not mean the end of the European single currency. (<https://www.independent.co.uk/Greece-could-be-forced-out-of-the-euro-if-negotiations-fail-admits-IMF's-Christine-Lagarde>, 29/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

43) She added that it was „very unlikely that we will reach a comprehensive solution in the next few days“ and that she had no wish for a **Grexit** to take place. (<https://www.independent.co.uk/Greece-could-be-forced-out-of-the-euro-if-negotiations-fail-admits-IMF's-Christine-Lagarde>, 29/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

44) A default on debts could force the country **to leave the eurozone**, however. (<https://www.independent.co.uk/Greece-could-be-forced-out-of-the-euro-if-negotiations-fail-admits-IMF's-Christine-Lagarde>, 29/05/2015) (pristupljeno 05/10/2020)

45) The combination of subjects up for discussions makes it likely that attendees will consider the circumstances of a so-called '**Brexit**' or '**Grexit**' from the European project. (<https://www.independent.co.uk/Big-business-set-to-lobby-politicians-on-the-future-of-the-EU-at-Bilderberg-Group-meeting>, 09/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

46) Last month Airbus, which is attending the meeting, warned that UK **exit** from the EU would put investment at risk. (<https://www.independent.co.uk/Big-business-set-to-lobby-politicians-on-the-future-of-the-EU-at-Bilderberg-Group-meeting>, 09/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

47) Failure to achieve a sustainable deal for the Mediterranean state could see it forced out of **the eurozone**. (<https://www.independent.co.uk/Big-business-set-to-lobby-politicians-on-the-future-of-the-EU-at-Bilderberg-Group-meeting>, 09/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

48) Greek debt crisis: 85% chance Greece **will leave** the EU as its government imposes capital controls and closes banks, economist warns. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

49) As tensions of Greece's position escalate an economist has said that he believes '**Grexit**' is likely. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

50) Concerns over Greece's continued **membership** of the European Union and risk of default after an economist has predicted that there was an 85 per cent chance of **a Greek exit**, "in the next few weeks". (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

51) Mohamed El-Erian, the former CEO of PIMCO one of the world's largest bond investors, has said that he considers "**Grexit**" as an accident waiting to happen. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

52) Mr El-Erian said: „If you were to put a gun to my head and say ‘give me the probability that Greece stays in **the eurozone** in the next few weeks’ I would tell you it was about 15 per cent,” Bloomberg reported. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

53) „There is about an 85 per cent probability that Greece will be forced **to leave the eurozone**, because it is unable to stay,” he added. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

54) In the interview, Mr El-Erian said that the potential **exit** of Greece from the EU was “an accident waiting to happen,” an eventuality for which there was no “Plan B”. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

55) The Prime Minister, David Cameron, was today pressed on Britain’s position **should** Greece **leave** the EU and whether the latter’s **departure** increased the likelihood of successfully renegotiating the British position in the union. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

56) He said: „[The European Union] has to be flexible enough to work for those members that are **eurozone members** but flexible enough to succeed for countries like Britain,“ the BBC reported. (<https://www.independent.co.uk/Greek-debt-crisis-85%-chance-Greece-will-leave-the-EU-as-its-government-imposes-capital-controls-and-closes-banks-economist-warns>, 29/06/2015) (pristupljeno 06/10/2020)

57) Greece forced **to exit the Eurozone**? (<https://www.independent.co.uk/Greece-debt-crisis-Too-many-Greeks-decided-the-referendum-question-was-'Do-you-want-to-pay-more-humiliating-and-unfair-taxes'>, 06/07/2015) (pristupljeno 07/10/2020)

58) The risk of **a Grexit** was too much to consider, and I felt even the worst deal would be better than no-deal. (<https://www.independent.co.uk/Greece-debt-crisis-Too-many-Greeks-decided-the-referendum-question-was-'Do-you-want-to-pay-more-humiliating-and-unfair-taxes'>, 06/07/2015) (pristupljeno 07/10/2020)

59) A No vote pointed to Greece being out of **the Eurozone**, or even out of Europe. (<https://www.independent.co.uk/Greece-debt-crisis-Too-many-Greeks-decided-the-referendum-question-was-'Do-you-want-to-pay-more-humiliating-and-unfair-taxes'>, 06/07/2015) (pristupljeno 07/10/2020)

60) Some were afraid of a long-alleged but never admitted plan of Mr Tsipras **to take** Greece **out** of **the Eurozone** and possibly the EU. (<https://www.independent.co.uk/Greece-debt-crisis-Too-many-Greeks-decided-the-referendum-question-was-'Do-you-want-to-pay-more-humiliating-and-unfair-taxes', 06/07/2015>) (pristupljeno 07/10/2020)

61) Mr Tsipras acknowledged that his government had made covert contingency plans in case Greece was forced out of **the eurozone**, but rejected accusations that he had plotted to take the country back to its old currency, the drachma. (<https://www.independent.co.uk/Alexis-Tsipras-on-Yanis-Varoufakis-You-can-question-his-taste-in-shirts-but-not-his-honesty, 31/07/2015>) (pristupljeno 07/10/2020)

62) „If our partners and lenders had prepared **a Grexit plan**, shouldn't we as a government have prepared our defence?“ (<https://www.independent.co.uk/Alexis-Tsipras-on-Yanis-Varoufakis-You-can-question-his-taste-in-shirts-but-not-his-honesty, 31/07/2015>) (pristupljeno 07/10/2020)

63) That would mean what Mr Cameron unwisely called “**the swarm**” of 5,000 migrants living in squalid camps in Calais would move to Dover (as it would if Britain voted “out” in the referendum). (<https://www.independent.co.uk/Migrant-crisis-Politicians-need-holidays-too-but-Calais-crisis-holds-David-Cameron-at-Downing-Street, 07/08/2015>) (pristupljeno 07/10/2020)

64) The implication is that the Calais “**swarm**” is composed of economic migrants. (<https://www.independent.co.uk/Migrant-crisis-Politicians-need-holidays-too-but-Calais-crisis-holds-David-Cameron-at-Downing-Street, 07/08/2015>) (pristupljeno 07/10/2020)

65) Germany **opens its gates**: Berlin says all Syrian asylum-seekers are welcome to remain, as Britain is urged to make a 'similar statement'. (<https://www.independent.co.uk/Germany-opens-its-gates-Berlin-says-all-Syrian-asylum-seekers-are-welcome-to-remain-as-Britain-is-urged-to-make-a-'similar-statement', 24/08/2015>) (pristupljeno 08/10/2020)

66) „Germany will become **the member state** responsible for processing their claims,“ a government statement said. (<https://www.independent.co.uk/Germany-opens-its-gates-Berlin-says-all-Syrian-asylum-seekers-are-welcome-to-remain-as-Britain-is-urged-to-make-a-'similar-statement', 24/08/2015>) (pristupljeno 08/10/2020)

67) The decision piles further pressure on other EU countries – including Britain – which have used the 1990 protocol as the legal basis for refusing to take any share of the refugees from the Middle East and Africa now **pouring into** Europe to escape war, oppression or famine. (<https://www.independent.co.uk/Germany-opens-its-gates-Berlin-says-all-Syrian-asylum-seekers-are-welcome-to-remain-as-Britain-is-urged-to-make-a-similar-statement>', 24/08/2015) (pristupljeno 08/10/2020)

68) The mayor of the town, Oliver Junk, has said that he welcomed refugees **with “open arms”** because of the diminishing local birthrate and an exodus of young people. (<https://www.independent.co.uk/Germany-opens-its-gates-Berlin-says-all-Syrian-asylum-seekers-are-welcome-to-remain-as-Britain-is-urged-to-make-a-similar-statement>', 24/08/2015) (pristupljeno 08/10/2020)

69) Many migrants in Greece sought to travel onwards to Macedonia last week en **route** for northern Europe. (<https://www.independent.co.uk/Germany-opens-its-gates-Berlin-says-all-Syrian-asylum-seekers-are-welcome-to-remain-as-Britain-is-urged-to-make-a-similar-statement>', 24/08/2015) (pristupljeno 08/10/2020)

70) If you believed some of the language used by British politicians – David Cameron’s description of those arriving in Calais as a **‘swarm’**, for instance, or Philip Hammond’s characterisation of them as a group of people ‘marauding around’ who will threaten Europe’s ‘standard of living and social structure’ if allowed to settle in the UK – then you might be forgiven for thinking that this is a crisis for Britain or Western Europe; that it’s just an immigration problem which can be solved with more dogs and bigger, **reinforced fences**. (<https://www.independent.co.uk/Germany-opens-its-gates-Berlin-says-all-Syrian-asylum-seekers-are-welcome-to-remain-as-Britain-is-urged-to-make-a-similar-statement>', 24/08/2015) (pristupljeno 08/10/2020)

71) Those in crisis are the people so desperate to escape hardship, war, persecution and poverty that they have made a notoriously treacherous **journey** to Europe. (<https://www.independent.co.uk/Why-we've-decided-to-call-it-Europe-s-refugee-crisis>, 02/09/2015) (pristupljeno 09/10/2020)

72) In April, it was reported by the International Organisation for **Migration** that the death toll in the Mediterranean was already 30 times higher than it had been in 2014.

(<https://www.independent.co.uk/Why-we've-decided-to-call-it-Europe's-refugee-crisis>, 02/09/2015) (pristupljeno 09/10/2020)

73) In the last few months, semantics have become very important when addressing the plight of people crossing the ocean to seek a better life for themselves in Europe – and ‘migrant’ has become synonymous with ‘problem’ or ‘member of **the swarm**’. (<https://www.independent.co.uk/Why-we've-decided-to-call-it-Europe's-refugee-crisis>, 02/09/2015) (pristupljeno 09/10/2020)

74) In articles such as ‘It’s time to stop the politics of fear and treat these people like human beings’, ‘No, Philip Hammond, migrants don’t threaten our standard of living – your policies do’, ‘Don’t call Calais a migrant problem: it’s a humanitarian crisis’, and ‘In treating needy refugees like **invaders**, we risk losing our humanity’, we have continually emphasised the need for the British government to show their compassion and responsibility towards people who have fled impossible and unbearable situations. (<https://www.independent.co.uk/Why-we've-decided-to-call-it-Europe's-refugee-crisis>, 02/09/2015) (pristupljeno 09/10/2020)

75) It is still too early to say if this lackadaisical attitude has been changed by the arrival of desperate refugees battering at **the gates** of the EU. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-was-caused-by-a-careless-West-that-allowed-anarchy-and-fear-to-take-root-in-the-Middle-East>, 19/09/2015) (pristupljeno 09/10/2020)

76) Refugee crisis: The map that shows how Europe is becoming **a fortress** to keep people out. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

77) The Balkan states have threatened **to close their borders** if the refugee crisis is not addressed - they aren't the only ones **putting up barriers**. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

78) Children have made up 20 per cent of the total arrivals this year, and 3,210 refugees have either died or gone missing making **the journey**, the UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) said. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

79) What began with Hungary's razor-wire fence along its border with Serbia has turned into the greatest concerted effort **to shut borders** into and within Europe since the fall of the Berlin Wall in 1989. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

80) The Balkan nations, fearful of becoming “buffer zones” after Germany and Austria **reintroduced border controls**, have threatened **to shut their own doors** to arrivals. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

81) But last week, Slovenia said it will consider all options, including **fencing off its border** with Croatia, if European leaders failed to agree a common approach. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

82) Following those comments, Bulgaria, Serbia and Romania issued a joint statement saying they **would close their borders** if Germany or other countries do the same to stop refugees coming in. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

83) Talks this week will continue to seek a solution to the refugee crisis other than turning Europe into **a fortress**. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

84) He said Europe should implement massive refugee resettlement programs from **transit countries** over many years and crack down on unscrupulous employers hiring **cheap migrant labour**. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-The-map-that-shows-how-Europe-is-becoming-a-fortress-to-keep-people-out>, 27/10/2015) (pristupljeno 10/10/2020)

85) Economists at the EU's executive agency say the large **influx** of people to the bloc from Syria and other conflict zones is likely having a positive effect on growth, employment rates, and long-term public finances in the most affected countries.

(<https://www.independent.co.uk/The-refugee-crisis-is-actually-having-'sizable'-economic-benefits-in-European-countries-EU-says>, 05/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

86) So-called “**transit**” **countries** like Hungary and Slovenia – where refugees are moving through – will see small growth gains because of the stimulus effect of increased state spending. (<https://www.independent.co.uk/The-refugee-crisis-is-actually-having-'sizable'-economic-benefits-in-European-countries-EU-says>, 05/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

87) „In the medium to long run, budgetary positions can improve [due to refugee **influxes**]. Research indicates that non EU migrants typically receive less in individual benefits than they contribute in taxes and social contributions,“ the Commission says. (<https://www.independent.co.uk/The-refugee-crisis-is-actually-having-'sizable'-economic-benefits-in-European-countries-EU-says>, 05/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

88) The expected **influx** is also likely to „translate into additional employment, once refugees with a sufficient degree of skills enter the labour market and participate in economic activity.“ (<https://www.independent.co.uk/The-refugee-crisis-is-actually-having-'sizable'-economic-benefits-in-European-countries-EU-says>, 05/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

89) The Commission however warned that while overall wage effects could be positive from **the influx**, some lower paid workers could lose out in the short term due to competition. (<https://www.independent.co.uk/The-refugee-crisis-is-actually-having-'sizable'-economic-benefits-in-European-countries-EU-says>, 05/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

90) Many of those arriving in Idomeni are attempting to take the Balkans **route** to western Europe after reaching Greek islands on smugglers’ boats from Turkey. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-Stranded-Iranian-asylum-seekers-sew-their-mouths-shut-in-protest-at-Greek-Macedonian-border>, 23/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

91) Last week, Slovenia declared it would only grant **passage** to those fleeing conflict in Syria, Iraq and Afghanistan, and that all others would be deemed “economic migrants” and sent back. (<https://www.independent.co.uk/Refugee-crisis-Stranded-Iranian-asylum-seekers-sew-their-mouths-shut-in-protest-at-Greek-Macedonian-border>, 23/11/2015) (pristupljeno 11/10/2020)

92) From **Brexit** to **Corbynomics** via noflation: the words that made 2015 buzz. (<https://www.independent.co.uk/From-Brexit-to-Corbynomics-via-noflation-the-words-that-made-2015-buzz>, 26/12/2015) (pristupljeno 12/10/2020)

93) The Labour leadership selectorate said “Jez we can”. Jeremy Corbin chose Tom Watson as deputy – Tom and Jerry – and threatened to revive Clause 4. **Corbynomics** begat People’s QE. (<https://www.independent.co.uk/From-Brexit-to-Corbynomics-via-noflation-the-words-that-made-2015-buzz>, 26/12/2015) (pristupljeno 12/10/2020)

94) Bank of England research on **Brexit** was codenamed Project Bookend. (<https://www.independent.co.uk/From-Brexit-to-Corbynomics-via-noflation-the-words-that-made-2015-buzz>, 26/12/2015) (pristupljeno 12/10/2020)

2019. godina

1) Protect your 2019 travel against any **Brexit** cost or chaos: from currency to flights to passports. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

2) Here’s how to **Brexit-proof** your break. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

3) As **Brexit** looms closer there are lots of important geopolitical questions. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

4) Will Theresa May’s **withdrawal agreement** get through parliament? (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

5) **Will we leave** the EU without a deal? (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

6) The European Commission has said that no aircraft will be grounded in the event of a **no-deal Brexit**, which will be a relief to many holiday planners.

(<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

7) Here are some things to consider if you want to make your break **Brexit-proof**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

8) That means they are missing out on valuable cancellation cover – particularly important for anyone booking a **post-Brexit break**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

9) If there is an official warning made about flight disruption around **Brexit** then it may well be too late to buy a policy by then. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

10) Matthew Sanders, travel insurance spokesperson at GoCompare, says: „The added uncertainty caused by **Brexit** this year should definitely focus the mind on protecting this investment.“ (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

11) In the event of a **no-deal Brexit**, the EHC card that allows British people access to state medical care when travelling within the EU, will no longer be valid. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

12) A no-deal outcome is likely to send the pound plummeting, whereas an orderly **withdrawal agreement** could even strengthen it. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

13) Passengers have a lot of rights when their flights are delayed but, sadly, not necessarily when those delays are **Brexit-related**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

14) British holidaymakers will still have those rights after **Brexit** because the government plans to retain them in domestic law. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

15) However, those rights don't cover travellers for "extraordinary circumstances", such as ash clouds, strikes... or **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

16) The government has updated its passport travel advice for the event that the UK **leaves** the EU without a deal at the end. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

17) A break from **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

18) The average person in the UK has spent more than five full days talking about **Brexit** since the referendum, according to a survey commissioned by Channel 4 as it launched a new drama **Brexit: The Uncivil War**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

19) It's unlikely to calm down in the next few months and we'll probably all need a break afterwards – so make sure yours is **Brexit-proof**. (<https://www.independent.co.uk/Protect-your-2019-travel-against-any-Brexit-cost-or-chaos-from-currency-to-flights-to-passports>, 11/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

20) Conservative donors 'desert party in protest at Theresa May's approach to **Brexit**'. (<https://www.independent.co.uk/Conservative-donors-desert-party-in-protest-at-Theresa-May-s-approach-to-Brexit>, 26/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

21) Multiple Conservative Party donors are reportedly withholding money from the organisation because of their dismay at Theresa May's **Brexit strategy**.

(<https://www.independent.co.uk/Conservative-donors-‘desert-party-in-protest-at-Theresa-May’s-approach-to-Brexit’>, 26/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

22) On Tuesday, Ms May will navigate a series of votes in parliament, during which MPs hope to end **the Brexit deadlock**. (<https://www.independent.co.uk/Conservative-donors-‘desert-party-in-protest-at-Theresa-May’s-approach-to-Brexit’>, 26/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

23) But with the Commons divided over the best way **to leave** the EU, a snap general election remains a possibility and a shortage of funds would prove a significant disadvantage to the Tories. (<https://www.independent.co.uk/Conservative-donors-‘desert-party-in-protest-at-Theresa-May’s-approach-to-Brexit’>, 26/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

24) Theresa May flies back to London amid crucial **Brexit negotiations** to attend lavish Tory ball with millionaire donors. (<https://www.independent.co.uk/Conservative-donors-‘desert-party-in-protest-at-Theresa-May’s-approach-to-Brexit’>, 26/01/2019) (pristupljeno 13/10/2020)

25) Theresa May and her ministers are under fire for attending a lavish Conservative donor ball amid the on-going deadlock over **Britain’s exit** from the EU. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-flies-back-to-London-amid-crucial-Brexit-negotiations-to-attend-lavish-Tory-ball-with-millionaire-donors>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

26) The prime minister, who today arrived in Brussels in an attempt to renegotiate her **Brexit deal**, dashed backed from Northern Ireland on Wednesday evening to join senior Tories at the party’s annual Black and White Ball fundraiser. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-flies-back-to-London-amid-crucial-Brexit-negotiations-to-attend-lavish-Tory-ball-with-millionaire-donors>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

27) Cabinet ministers in attendance included **the Brexit secretary** Stephen Barclay, the environment secretary Michael Gove, the Commons leader Andrea Leadsom, and the health secretary Matt Hancock. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-flies-back-to-London-amid-crucial-Brexit-negotiations-to-attend-lavish-Tory-ball-with-millionaire-donors>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

28) With just 50 days until Britain is set to leave the bloc, Ian Lavery, the chair of the Labour Party, said: “It’s unbelievable that rather focusing on sorting out the mess she and her party have made of **Brexit**, the prime minister appears to have jetted back to spend a lavish evening with super rich donors. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-flies-back-to-London-amid-crucial-Brexit-negotiations-to-attend-lavish-Tory-ball-with-millionaire-donors>, 07/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

29) Which companies are leaving UK, downsizing or cutting jobs ahead of **Brexit**? (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

30) Dozens of companies have cut jobs, beefed up their European operations or issued warnings on the impact of the UK's **departure** from the EU. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

31) **Brexit** brings us nightmarish new headlines from the business world on most days at present. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

32) The fact that former **Brexit secretary** David Davis chose to deny the UK was heading into a “*Mad Max*-style dystopia” is arguably quite telling. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

33) Even Somerset Capital Management, a firm co-founded by **Brexit**er Jacob Rees-Mogg, has warned that the UK's **departure** from the EU could cause "considerable uncertainty". (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

34) „Please don’t listen to **the Brexiteers**’ madness which asserts that ‘because we have huge plants here we will not move and we will always be here’.“ (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

- 35) Britain's second-largest insurer announced in February it will move £7.8bn worth of assets to Ireland as it prepares for **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)
- 36) Even if the UK decided not **to leave** the EU, Dublin will remain BAML's European headquarters, the bank's chairman said. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)
- 37) The British bank has moved £166bn of its clients' assets to the Irish capital, stating that it could not wait any longer to implement **Brexit contingency plans**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)
- 38) Barclays has also set aside a cool £150m in anticipation of **Brexit chaos**, expecting a slowdown in economic growth of 0.3 per cent and a spike in unemployment of 5.7 per cent. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)
- 39) The private-equity backed company said it needed £30m of government support, partly because of "**Brexit-related**" **problems**, namely that its European customers were holding off purchases because of uncertainty over tariffs and other trading arrangements. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)
- 40) The decision by billionaire inventor Sir James Dyson to relocate his company's headquarters from Malmesbury in Wiltshire to Singapore was denounced as hypocrisy, given his vocal support for **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)
- 41) Chief executive Jim Rowan insisted the move was not linked to **Brexit** or lower taxes: „It's about making sure we are future-proofed.“ (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

42) „This can only be seen as a vote of no confidence in the idea of **Brexit Britain**,“ Layla Moran MP argued. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

43) Another super-rich **Brexiteer**, Sir Jim Ratcliffe, has suffered similar criticism for relocating to Monaco for tax purposes. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

44) The US car maker warned in February that **a no-deal Brexit** would be “catastrophic” for its business and put jobs at risk at its Bridgend, Dagenham and Halewood manufacturing plants. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

45) **A no-deal Brexit** would cost Ford \$800m (£613m) in 2019 due to World Trade Organisation tariffs and the impact of weaker sterling, the company has said. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

46) Goldman said a year ago that it was reaching the point of its **Brexit contingency planning** where it would start making irreversible business decisions but an exact figure on how many people it has moved to the Continent remains illusive. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

47) In 2017, former chief executive Lloyd Blankfein tweeted a picture of the investment bank's new London office, with the comment: "Expecting/hoping to fill it up, but so much outside our control. **#Brexit**". (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

48) The company's European chief Katsushi Inoue insisted the move was being made as the company shifts its focus away from Civics towards electric alternatives and was not in response to **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

49) JLR currently employs 44,000 workers in the UK at plants in Halewood on Merseyside and Solihull, Castle Bromwich and Wolverhampton in the West Midlands and also send it planned to halt production for a week in April “due to potential **Brexit disruption**”. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

50) The American bank said in September its **Brexit plans** were “past the point of no return” and as many as 4,000 of its 16,000 UK staff could move in the event of no-deal being agreed between the UK and the EU. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

51) The tyre manufacturer announced in November 2018 it would close its Dundee factory in Scotland, which employs 845, people by 2020, citing a decline in demand for its products and competition from Asia rather than **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

52) The Japanese consumer electronics giant announced last August it would be moving its European headquarters from London to Amsterdam in the Netherlands to avoid potential tax issues linked to **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

53) Panasonic expressed concern that the UK could be regarded as a tax haven **post-Brexit** because of mooted proposals to slash corporate tax rates. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

54) The Dutch multinational said in January the decision was part of a plan to reduce its number of manufacturing sites around the world and was not not directly related to **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

55) **Brexit** was not cited as a factor. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

56) Automotive and industrial supplier Schaeffler is to close two sites in the UK, with “uncertainty” surrounding **Brexit** given as one factor behind the decision. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

57) According to the Dutch government, up to 250 companies were in talks last month to relocate to the scenic canal city as a result of **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

58) Toyota slashed its profit forecast for 2019 and warned that it will be impossible to avoid the harmful effects of **a no-deal Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

59) „We cannot avoid the negative impact no matter how much we prepare beforehand if Britain **leaves** the EU with no deal,“ the firm’s senior managing officer Masayoshi Shirayanagi said in February. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

60) Switzerland's biggest bank chose Frankfurt as the base for its EU operations after **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Which-companies-are-leaving-UK-downsizing-or-cutting-jobs-ahead-of-Brexit>, 26/02/2019) (pristupljeno 14/10/2020)

61) Holidays after **Brexit**: Everything You need to know about customs and duty free. (<https://www.independent.co.uk/Holidays-after-Brexit-Everything-You-need-to-know-about-customs-and-duty-free>, 01/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

62) The UK is set **to leave** the European Union on 29 March 2019. (<https://www.independent.co.uk/Holidays-after-Brexit-Everything-You-need-to-know-about-customs-and-duty-free>, 01/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

63) **Brexit** has profound implications for travellers. (<https://www.independent.co.uk/Holidays-after-Brexit-Everything-You-need-to-know-about-customs-and-duty-free>, 01/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

64) In the event of a **no-deal Brexit**, immediately imports from all remaining European Union countries will be treated the same as other nations. (<https://www.independent.co.uk/Holidays-after-Brexit-Everything-You-need-to-know-about-customs-and-duty-free>, 01/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

65) She triggered Article 50, **taking the UK out** of the EU without a plan; acted as if she had a parliamentary majority and had no need to compromise with the opposition; approached negotiations with the EU as if the balance of power lay in her favour and not in theirs; and she tried to bluff Brussels with the prospect of a **no-deal Brexit** far more damaging to Britain than the EU. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

66) Proponents of **Brexit** are strikingly parochial despite their boasted ambitions for global Britain, once it is freed from EU shackles. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

67) May either did not understand this or did not care, because she was fixated on her own unpassable **Brexit deal** that was voted down for the third time on Friday afternoon. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

68) Right up to the end, she was trying to play what used to be called “the Orange card” as she struggled to persuade Tory **Brexiters** to support her. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

69) May went on to say that Northern Ireland leaving the union might have a knock-on effect on Scotland, where people “would demand the right **to leave** the UK and then the union would be destroyed”. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will>

be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

70) May is right in saying that Sinn Féin, which won more than two-thirds of the nationalist vote in the North during the last two elections, has been campaigning for a border poll since **the Brexit referendum vote**. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

71) But far more important in enhancing the prospect of a united Ireland is the UK **leaving** the EU which is contrary to the referendum result in the North where Remain won by 56 per cent to 44 per cent – something usually ignored in British media reports on the DUP. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

72) Keep in mind that, while 88 per cent of nationalists voted Remain, the unionist vote was much more split, with better-educated middle-class unionists voting not **to leave** the EU. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

73) What May and **Brexit** have succeeded in doing is putting issues like the Irish border and partition back on the agenda. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May's-appalling-legacy-will-be-the-total-destruction-of-the-Good-Friday-Agreement>, 29/03/2019) (pristupljeno 15/10/2020)

74) **Brexit** has cost UK economy £66bn so far, study finds. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

75) **Brexit** has cost the British economy £66bn in just under three years, or around £1,000 for every person in the country, a report has found. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

76) „Household spending would have been considerably stronger - in line with GDP - had the referendum not occurred,“ S&P said in its report, Countdown To **Brexit**: What Might Have

Been For The UK Economy. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

77) S&P senior economist Boris Glass said: „Uncertainty over the shape and form **Brexit** will take has increasingly paralysed any forward-looking decision making.“(<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

78) As **Brexit** approached, and uncertainty about the form it would take increased, businesses put investment plans on hold and instead implemented no-deal contingency plans. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

79) When politicians finally present a clear view of **the post-Brexit landscape**, there is likely to be a “moderate” improvement in investment but it will take some time to kick in, S&P said. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

80) The reports authors warn that any improvement will be dampened because, whatever form **Brexit** takes, British businesses have reorganised to comply with additional regulations. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

81) The latest **Brexit impact assessment** comes after Goldman Sachs estimated that the UK has foregone £600m of economic growth each week since the referendum. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

82) All three figures contrast with the Leave campaign's claim prior to the referendum that **Brexit** would result in a £350m-per-week saving for the UK. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-has-cost-UK-economy-£66bn-so-far-study-finds>, 04/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

83) British influence in Washington has 'vanished' due to **Brexit**, French ambassador to US says. (<https://www.independent.co.uk/British-influence-in-Washington-has-'vanished'-due-to-Brexit-French-ambassador-to-US-says>, 23/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

84) British influence in Washington DC has “vanished” following **Brexit**, the outgoing French ambassador to the US has said. (<https://www.independent.co.uk/British-influence-in-Washington-has-'vanished'-due-to-Brexit-French-ambassador-to-US-says>, 23/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

85) Though the US president has welcomed **Brexit** and originally said he would offer the UK a “large scale” trade deal after it left, he has since cooled after the shape of the UK’s **exit** became clear. (<https://www.independent.co.uk/British-influence-in-Washington-has-'vanished'-due-to-Brexit-French-ambassador-to-US-says>, 23/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

86) In November he embarrassed Ms May by saying her **Brexit** plan meant the UK may not be able to trade with the US after it **left** the EU, and that it sounded “great” for the European Union. (<https://www.independent.co.uk/British-influence-in-Washington-has-'vanished'-due-to-Brexit-French-ambassador-to-US-says>, 23/04/2019) (pristupljeno 16/10/2020)

87) Local elections results: Ballots spoiled by voters furious about **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

88) A number of voters spoiled their local council election ballot papers in protest over the handling of **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

89) Defaced slips include messages of ‘traitor’, ‘none of these, deliver **Brexit**’, and ‘get May out’ scrawled across them. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

90) Disillusioned voters have vented their anger at both the Conservatives’ and Labour’s handling of **Brexit** by spoiling their ballot papers in local council elections. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

91) Many posted pictures of their papers on social media with messages demanding the government delivers **the Brexit result** voted for in the 2016 referendum.

(<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

92) Some Remainers also vented their frustration at the government, calling for a second vote of for **Brexit** to be cancelled entirely. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

93) Some had messages of “traitor”, “none of these, deliver **Brexit**”, and “get May out and us out of the EU” written on them. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

94) Twitter user DTWLes tweeted a photo of his spoiled paper, saying: “After the #**Brexit Betrayal** none of the main political parties represent me. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

95) „I will support the @**brexitparty_uk** in the EU elections, but until then a spoiled ballot paper was the only option.“ (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

96) „Next time I vote it will be for @**brexitparty_uk**.“ (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

97) Both of the main parties were punished over **Brexit** in the local elections, losing seats across the country. (<https://www.independent.co.uk/Local-elections-results-Ballots-spoiled-by-voters-furious-about-Brexit>, 03/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

98) Britain has the fewest robots in manufacturing, but **Brexit** might change that. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

99) **Cheap immigrant labour** may no longer be available for manufacturers; now they’re looking to invest in robotics to cut costs. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

100) Their visit says less about a keen interest in agrarian history and more about the Britain of today in the most ardently **pro-Brexit region**. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

101) But the flipside to the resentment in the UK is that for people who saw **Brexit** as a defensive wall against **incomers**, the threat isn't human; it's robot. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

102) The irony for those who believed the **influx** of **cheap labour** was jeopardising their livelihoods is that they now face having their jobs automated if **Brexit** yields some of the economic dividend its supporters say it will while curbing immigration. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

103) Britain currently has the lowest density of robots in manufacturing among the G10 nations, partly because businesses opted to use **cheap and expanding migrant labour force** in the past decade rather than buy new machinery to boost their efficiency. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

104) Regions most at risk of losing jobs to robots are also those that voted for **Brexit**, based on Bloomberg analysis of ONS data. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

105) The area around Spalding had the greatest concentration of eastern European migrants in the 2011 census, and was also the biggest vote of anywhere in the UK for **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

106) Curbing immigration remains top of the list for many Britons who want **to leave** the EU. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

107) With politicians in Westminster still unable to agree when, how or even if the UK **should leave** the EU, that's becoming harder. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

108) With Nigel Farage's new **Brexit Party** topping the polls in the European parliamentary elections, Lincolnshire encapsulates the disillusionment with the government 100 miles away in London more than most places. (<https://www.independent.co.uk/Britain-has-the-fewest-robots-in-manufacturing-but-Brexit-might-change-that>, 27/05/2019) (pristupljeno 17/10/2020)

109) **Brexit:** Labour members demand Corbyn 'unambiguously' support Final Say vote after Peterborough by-election. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-unambiguously-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

110) Jeremy Corbyn has been urged to "unambiguously" support a Final Say vote after Labour narrowly avoided defeat by **the Brexit Party** in the Peterborough by-election. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-unambiguously-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

111) Labour Treasury spokesperson Clive Lewis said the party must recognise that it was saved from defeat by a "surge of Remainers" voting tactically to keep **the Brexit Party** out. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-unambiguously-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

112) A close ally of Mr Corbyn appeared to inch the leadership closer towards unconditional support for a referendum on any **Brexit deal**. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-unambiguously-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

113) Shadow transport secretary Andy McDonald told BBC Radio 4's *Today* programme that the party's preferred option of **leaving** the EU on terms that would protect the economy was "not now available to us". (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand>

Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election,
07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

114) Mr McDonald said **a no-deal Brexit**, or any deal that goes through parliament, should “go back to the people”, adding: „We went into the referendum on a remain and reform platform.“ (https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

115) „This result confirms what our poll predicted – that Labour’s fudged **Brexit position** will leave them vulnerable at the ballot box,“ said chief operating officer Naomi Smith. (https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

116) „This was a near-miss for Labour – who were saved by a rush of support from Remainers determined to deny a seat for **the Brexit Party**.“ (https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

117) „Now, if it wants any chance of holding this seat convincingly, it must commit to a Final Say on **Brexit**.“ (https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

118) He said: „By failing to check **the Brexit Party** in the EU elections, we’ve allowed Nigel Farage and his party to gain millions of pounds of EU MEP funding they can now throw into staff and a ground campaign game.“ (https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

119) „We were saved by a surge in support from Remainers who wanted to keep **the Brexit Party** out.“ (https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-

‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election, 07/06/2019)
(pristupljeno 18/10/2020)

120) „Labour must unambiguously back a Final Say on **Brexit** as soon as possible.“
(<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

121) However, Labour MP John Mann, who wants **Brexit** delivered, said the Peterborough result showed Mr Corbyn must resist internal pressure to commit to a second referendum.
(<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

122) „We promised to deliver **Brexit**.“ (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Labour-members-demand-Corbyn-‘unambiguously’-support-Final-Say-vote-after-Peterborough-by-election>, 07/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

123) Theresa May says successor must 'work with Parliament' to secure **Brexit deal**, in warning to Boris Johnson. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

124) Prime minister says successor cannot expect unconditional support from her over **Brexit**.
(<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

125) Theresa May has said her successor as prime minister must “work with Parliament” to secure **a Brexit deal** which is in the national interest. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

126) And she did not rule out working from the backbenches to block **a no-deal withdrawal**, saying only that she would give “every support” to ensuring that the UK **leaves** the EU “in an orderly way”. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

127) The comments will be seen as a warning to leadership favourite Boris Johnson, who last night said it would be “absolute folly” to rule out the option of suspending parliamentary proceedings to force through **a no-deal EU withdrawal** against the wishes of MPs. ([https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson](https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson), 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

128) On a trip to Japan for her swansong global summit as PM, Ms May has already given notice to her successor that he cannot expect her automatic support from the backbenches if he pushes for **a no-deal Brexit**. ([https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson](https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson), 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

129) In a round of broadcast interviews at the G20 summit in Osaka, Ms May left no doubt that she believes her successor - either Mr Johnson or foreign secretary Jeremy Hunt - should be seeking an “orderly” **exit** based on an agreement with Brussels approved by MPs. ([https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson](https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson), 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

130) She signaled her distaste for the option of asking the Queen to suspend parliament - in a process known as “prorogation” - to prevent MPs from blocking **a no-deal Brexit** on the deadline of 31 October. ([https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson](https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson), 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

131) „I am sure that whoever succeeds me is going to be working to achieve the majority in Parliament that I was not able to achieve in order to ensure that we **can leave** the EU and we **can leave** in an orderly way.“ ([https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson](https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-work-with-Parliament-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson), 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

132) When asked if she would work to block no-deal from the backbenches, she did not rule out the possibility, replying: „I will be ensuring that I am giving every support to ensuring

that we **can leave** the EU and do that in an orderly way.“
(<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-'work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

133) Despite seeing **the withdrawal agreement** which she agreed with Brussels last November voted down three times by MPs, Ms May made clear that she still regards it as a good deal. (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-'work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

134) She said: „I have always been clear that I think it's in the best interests of the UK to be able **to leave** the EU in an orderly way.“ (<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-'work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

135) „I will look back on – yes - difficult and challenging times in relation to **Brexit**, but also some important decisions that have been taken under my premiership.“(<https://www.independent.co.uk/Theresa-May-says-successor-must-'work-with-Parliament'-to-secure-Brexit-deal-in-warning-to-Boris-Johnson>, 28/06/2019) (pristupljeno 18/10/2020)

136) **Brexit**: Boris Johnson faces legal action over threat to suspend parliament and force no deal. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-legal-action-over-threat-to-suspend-parliament-and-force-no-deal>, 10/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

137) John Major says he would launch a judicial review to stop Boris Johnson shutting down parliament to force through a “totally unacceptable” **no-deal Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-legal-action-over-threat-to-suspend-parliament-and-force-no-deal>, 10/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

138) Sir John said Tory **Brexiteers** were guilty of championing parliamentary sovereignty “except when it is inconvenient for Mr Johnson”. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-legal-action-over-threat-to-suspend-parliament-and-force-no-deal>, 10/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

139) Defending his stance in the TV debate, Mr Johnson argued: „People can see that we are fatally losing trust of the electorate, and they can see that we asked people three years ago whether they wanted **to leave** the EU, they returned an overwhelming verdict that they wanted **to come out**.“ (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-legal-action-over-threat-to-suspend-parliament-and-force-no-deal>, 10/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

140) Theresa May's effective deputy David Lidington said that proroguing parliament in order to prevent MPs voting on **a no-deal Brexit** would be a “constitutional outrage”. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-legal-action-over-threat-to-suspend-parliament-and-force-no-deal>, 10/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

141) How a general election could happen before **Brexit**, despite Boris Johnson's denial. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

142) Under what circumstances could a general election happen before **Brexit**? (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

143) So there is time before October 31, **the Brexit deadline**? (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

144) If Boris Johnson asked parliament on 19 September for an election on 24 October – the last Thursday before the expiry of **the Brexit extension** – it could happen if two-thirds of MPs vote for it. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

145) He could suggest 7 November, ensuring that the UK **left** the EU without a deal. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

146) It has been suggested that Boris Johnson will be unable to get a revised deal through parliament – certainly not by the end of October – and that parliament will block **a no-deal Brexit**; so he needs to have an election to secure a mandate for his **Brexit**.

(<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

147) But a “leading Number 10 figure” tells James Forsyth of *The Spectator* that “there’s no plan for an election”, and “the focus is on **leaving** on 31 October without a general election”. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

148) He has no chance of bringing down Johnson’s government until potential Conservative rebels are staring **a no-deal Brexit** in the face. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

149) Only then is it possible to imagine a scenario in which Labour might help install a temporary prime minister, to agree **a Brexit extension** and possibly to trigger an election. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

150) If Johnson has failed to secure **a Brexit deal**, he could pre-empt such a plan by going for an election himself. (<https://www.independent.co.uk/How-a-general-election-could-happen-before-Brexit-despite-Boris-Johnson's-denial>, 30/07/2019) (pristupljeno 19/10/2020)

151) Ryanair tp cut hundreds of jobs as **Brexit** dampens demand. (<https://www.independent.co.uk/Ryanair-tp-cut-hundreds-of-jobs-as-Brexit-dampens-demand>, 01/08/2019) (pristupljeno 20/10/2020)

152) In a video message to staff, chief executive Michael O’Leary said that **Brexit uncertainty** is dampening demand. (<https://www.independent.co.uk/Ryanair-tp-cut-hundreds-of-jobs-as-Brexit-dampens-demand>, 01/08/2019) (pristupljeno 20/10/2020)

153) Scenes reminiscent of the Troubles are already happening – even before **a no-deal Brexit** threatens to throw fuel on the flames. (<https://www.independent.co.uk/Northern-Ireland-is-already-spiralling-out-of-control-but-no-one-is-paying-attention>, 23/08/2019) (pristupljeno 20/10/2020)

154) All of this comes before **Brexit**, and the looming prospect that the UK **may leave** the EU on 31 October with no deal, plunging Northern Ireland into political, economic and social chaos which it is wholly unprepared to withstand. (<https://www.independent.co.uk/Northern-Ireland-is-already-spiralling-out-of-control-but-no-one-is-paying-attention>, 23/08/2019) (pristupljeno 20/10/2020)

155) Despite the fact that Northern Ireland has become the central focus of **the Brexit showdown**, with our border being discussed at the top of news bulletins everywhere, it was with despair that I noticed the lack of interest in the three incidents which occurred on Monday. (<https://www.independent.co.uk/Northern-Ireland-is-already-spiralling-out-of-control-but-no-one-is-paying-attention>, 23/08/2019) (pristupljeno 20/10/2020)

156) This should be a wake-up call that despite the apparent national and international interest in Northern Ireland around **Brexit**, no one is coming to save us from the age-old problems we ourselves have left unresolved – around politics, policing and fundamental respect for other identities, traditions and victims. (<https://www.independent.co.uk/Northern-Ireland-is-already-spiralling-out-of-control-but-no-one-is-paying-attention>, 23/08/2019) (pristupljeno 20/10/2020)

157) **Brexit**: Far-right groups threaten to riot at London protests as Boris Johnson warned over language. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

158) ‘It’s time to f*** s*** up,’ extremists threaten after parliament moves to block **no-deal Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

159) Far-right groups are threatening to riot over **Brexit** amid warnings that some of Boris Johnson’s language is “calling to” nationalists. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

160) The protests were organised amid a surge in anger over parliament’s moves to prevent a **no-deal Brexit** with a bill that was approved by the House of Lords on Friday.

(<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

161) One member of a chat group purporting to contain supporters of Nigel Farage's **Brexit Party** threatened "**Brexit** or we burn the country" after a fellow user called for unrest like that seen in Hong Kong. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

162) The Metropolitan Police said it was prepared for the demonstrations and the possibility of further protests in the run-up to **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

163) Last month, the head of UK counterterror policing said all public figures should be "bringing society together" as **Brexit** worsens polarisation. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

164) In the same session, he characterised a bill proposed by opposition parties to prevent a **no-deal Brexit** as a move against the "democratic will of the people of the UK". (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

165) Mr Johnson described the proposed law as a "**surrender bill**" eight times during the session, and the term was then repeated by extremists. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

166) Experts said the prime minister and some other **pro-Brexit politicians** were "using the language of the far right" and playing into extremist narratives. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

167) Chloe Colliver, who leads the digital research unit at the Institute for Strategic Dialogue think-tank, said that by using the phrase "**surrender bill**" and positioning himself as enacting

the “will of the people”, Mr Johnson was “calling successfully to a nationalist interpretation of **the Brexit debate**”. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

168) She said the political stalemate over **Brexit** was undermining faith in democratic processes, and being „used to channel violent undemocratic objectives to a newly broad and receptive audience in the UK.“ (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

169) Dr Joe Mulhall, senior researcher at Hope Not Hate, said far-right groups had seized upon **Brexit** as a nationalist cause and used it to gain mainstream support. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Far-right-groups-threaten-to-riot-at-London-protests-as-Boris-Johnson-warned-over-language>, 07/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

170) EU parliament **Brexit chief** goads Boris Johnson over Supreme Court defeat: ‘**Brexiters** can never say again the EU is undemocratic’. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

171) Boris Johnson can never again accuse the EU of being “undemocratic” following Tuesday’s Supreme Court judgment, the European parliament’s **Brexit chief** has said. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

172) Guy Verhofstadt said the decision to rule Mr Johnson’s suspension of parliament as unlawful was a “big relief in **the Brexit saga**”. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

173) But Mr Verhofstadt, **the Brexit** lead for the EU’s elected legislature, goaded the prime minister over the decision. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief->

goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

174) “At least one big relief in **the Brexit saga**: the rule of law in the UK is alive and kicking. Parliaments should never be silenced in a real democracy,” he said. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

175) „I never want to hear Boris Johnson or any other **Brexit** say again that the European Union is undemocratic.“ (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

176) Speaking in Germany on Tuesday, Michel Barnier, the EU’s chief **Brexit negotiator**, did not react directly to the ruling – but said he saw no cause for “optimism” in talks today. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

177) „Any **Brexit agreement** needs to be approved by both UK and EU parliament, so proper democratic scrutiny on both sides of the Channel is essential.“ (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

178) UK officials have confirmed that UK negotiators will be heading back to Brussels on Wednesday for more talks about replacing the Irish **backstop**. (<https://www.independent.co.uk/EU-parliament-Brexit-chief-goads-Boris-Johnson-over-Supreme-Court-defeat-‘Brexiters-can-never-say-again-the-EU-is-undemocratic’>, 24/09/2019) (pristupljeno 21/10/2020)

179) The consequences of **a no-deal – brexit** on travel. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brexit-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

180) With a month to go, here is everything you need to know about travel in the event of a **no-deal Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

181) By the end of this month, says the government, the United Kingdom **will have left** the European Union. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

182) The Conservative government has pledged to bypass the so-called Benn Act, which is designed to stop the UK **leaving** the EU without a deal on Halloween. . (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

183) And an advertising campaign by the British government insists: „The UK **will leave** the EU on 31 October 2019.“ (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

184) These are the consequences for travel in the event of a **no-deal Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

185) But once Britain **leaves** the EU, it will be regarded by **Schengen countries** as expiring on 30 April 2020. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

186) You can check whether your passport will be regarded as “**Schengen compliant**” at the government’s online service to assess your travel document. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

187) The European Travel Information and Authorisation System is aimed at reducing the “migration, security or public-health risk” from nationals of visa-exempt third countries, which is what the UK will become after **Brexit**. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

188) The government says: „After **Brexit**, the guarantee of free mobile phone roaming throughout the EU, Iceland, Liechtenstein and Norway will end.“(<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

189) The government says: „To make sure your pet is able to travel from the UK to the EU after EU **Exit** in any scenario, you should contact your vet at least four months before travelling.“ (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

190) It is not clear whether the “open skies” agreement will extend to Britain after **Brexit**, which may reduce choice and increase costs. (<https://www.independent.co.uk/The-consequences-of-a-no-deal-brex-it-on-travel>, 01/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

191) **The Brexit crisis** has plunged Remainers and **Brexiters** into a dangerous game of the ‘prisoners’ dilemma’. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiters-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

192) The likely outcome of intransigence on both sides of **the Brexit debate** is that the judge will send both gang leaders down – so we end up with a bad deal that satisfies nobody. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiters-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

193) We discovered on Saturday that the government’s **Brexit deal** is inferior to Theresa May’s rejected deal in three respects: it divides the union by giving Northern Ireland a softer **Brexit** than the rest of the UK; it relegates our rightfully high environmental and labour standards from legal certainty to mere aspiration; and it only postpones the risk of **a no-deal Brexit** to the end of the transition period next year. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiters-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

194) We could find Boris Johnson’s deal in law, most likely with an extension beyond 31 October; there could be no agreed deal after the second reading of **the withdrawal bill**, and no extension to **the Brexit process** granted by the European Union; there could be agreement

to have a confirmatory Final Say referendum; or – as most pundits now predict – we could have general election before Christmas. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

195) The leaders of two gangs – let’s call them **the Brexiteers** and the Remainers – are in prison in separate cells, charged with causing a serious punch-up. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

196) They know that if they shook hands and reached a compromise (say, **a Brexit** which keeps the main economic features of the EU but leaves the political) they would get away with a warning and please the neutrals. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

197) If Prisoner A, **the Brexiteer**, sticks to his claim that the other side is solely to blame, and the judge believes him, then he gets off scot-free (a “clean break” **Brexit**, in this case) but he runs the risk of going down for a very long time (no **Brexit** at all). (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

198) Prisoner B has the reverse dilemma: he could stop **Brexit** altogether, but risks a very hard **Brexit** (a life sentence) in the process of trying. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

199) These may be sufficiently numerous and radical that the government no longer has a bill it can sell to its own uncomfortable alliance of the European Research Group, mainstream Tories and Labour **Brexiteers**. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

200) The Liberal Democrats and I will be among the supporters of that amendment, but it will only win if there are others who can be persuaded that it is the least worst of several bad

options and, as such, the best way out of **the Brexit nightmare**. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

201) What is absolutely certain is that **Brexit** will not “get done” any time soon. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

202) With the strong possibility that there will be no sign of a new trade agreement with the EU by then, all the arguments about “clean breaks” and “**crashing out**” will happen all over again. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

203) It is perhaps fitting that **Brexit** has been stuck on the Irish border problem, and the partition that caused it a century ago. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

204) A hundred years from now, I fear that arguments over **Brexit** will still be raging. (<https://www.independent.co.uk/The-Brexit-crisis-has-plunged-Remainers-and-Brexiteers-into-a-dangerous-game-of-the-‘prisoners’-dilemma’>, 23/10/2019) (pristupljeno 22/10/2020)

205) Under EU treaties, each of the EU's 28 **member states** has to pick someone to join the EU's executive in Brussels, where they take on a particular portfolio. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson-on-election-campaign-collision-course-with-Brussels-over-new-EU-commissioner>, 06/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

206) **The Brexit extension** agreed by EU leaders in late October included an obligation to nominate a Commissioner, stating that the UK remained a member of the bloc past 31 October "with full rights and obligations... including the obligation to suggest a candidate for appointment as a member of the Commission". (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson-on-election-campaign-collision-course-with-Brussels-over-new-EU-commissioner>, 06/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

207) The request by the EU presents Mr Johnson with a dilemma because sending a commissioner would represent another broken promise, and could also annoy **Brexiteers** who might see it as a sign of continued EU influence. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson-on-election-campaign-collision-course-with-Brussels-over-new-EU-commissioner>, 06/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

208) But Downing Street might also relish an election-campaign bust-up with Brussels and use it to win over more of **the Brexit Party** voters who the Conservatives need to win a majority. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson-on-election-campaign-collision-course-with-Brussels-over-new-EU-commissioner>, 06/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

209) Lib Dem MEP Caroline Voaden said: „This is welcome news. Britain should be leading in Europe, not **leaving**.“ (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson-on-election-campaign-collision-course-with-Brussels-over-new-EU-commissioner>, 06/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

210) General election: Boris Johnson deceiving voters over **Brexit crisis**, ex-ambassador to EU warns. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

211) Sir Ivan Rogers condemns ‘diplomatic amateurism’ that will lead to hugely damaging trade deal – or **a crash-out Brexit** in a year. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

212) Boris Johnson is deceiving voters by claiming he will “get **Brexit** done” quickly and hiding the “biggest crisis” yet to come, a former ambassador to the EU is warning. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

213) The prime minister is accused by Ivan Rogers of “diplomatic amateurism” that will condemn the UK to a hugely damaging trade deal – or **a crash-out Brexit** in little over a year’s time. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

214) The alternative was a **no-deal Brexit** in December 2020, a danger „much likelier than people realise“, said the senior civil servant in Brussels until his outspoken resignation in 2017. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

215) „This is the first critical point which government ministers either repeatedly continue to get wrong or choose to mislead the British public about when talking in these weeks about 'getting **Brexit** done',“ he told his audience in Glasgow. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

216) The criticism follows Mr Johnson's ruling out of an extension to **the post-Brexit transition period**, during which trade and security arrangements will continue uninterrupted. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

217) The hardline stance was underlined in the Conservative manifesto, which reads: „We will not extend **the [Brexit] implementation period** beyond December 2020.“ (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

218) „It may indeed work splendidly at home, where understandable public boredom and frustration with endless **Brexit** agonising of course plays well for it,“ he said. (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

219) Tom Brake, the Liberal Democrat **Brexit spokesman**, seized on the warning, saying: „Boris Johnson's promise to get **Brexit** done has been exposed as the sham it is.“ (<https://www.independent.co.uk/General-election-Boris-Johnson-deceiving-voters-over-Brexit-crisis-ex-ambassador-to-EU-warns>, 26/11/2019) (pristupljeno 23/10/2020)

220) He has secured the mandate he wanted for his crude, misleading but effective slogan – to “get **Brexit** done” by **leaving** the EU on 31 January. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

221) He got **the Brexit election** he wanted, and persuaded enough working class people to buy his brand of economic populism. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

222) He decided that a contest before **Brexit** happened would most enhance his prospects. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

223) Then he constructed his misleading platform: parliament had blocked **Brexit**, and the will of the people in 2016. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

224) So Mr Johnson could win on about 40 per cent of the vote, a much lower threshold than would have been required in the referendum people deserved given the new facts about **Brexit** that have emerged since 2016. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

225) Several of the team who brought us “take back control”, now working for Mr Johnson, gave us “get **Brexit** done”. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

226) It gave voters understandably bored with **Brexit** the impression they would never hear the B-word again after 31 January. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

227) By then, only **the divorce** from the EU will be “done”. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

228) To persuade Nigel Farage to stand down half his **Brexit Party candidates**, Mr Johnson rashly promised not to extend the transitional period beyond December 2020, so another no-deal cliff edge looms then. (<https://www.independent.co.uk/Boris-Johnson's-triumph-of-populism-comes-straight-from-the-Trump-playbook>, 13/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

229) **Brexit**: Boris Johnson faces fresh row as EU chief questions deadline for trade talks. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

230) Related video: **Brexit** will harm UK more than EU, warns Ursula von der Leyen. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

231) Ms von der Leyen, who took on the role from Jean-Claude Juncker, said she was “very concerned” about the limited timeframe for talks, reviving fears of **a no-deal Brexit** by the end of next year. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

232) The UK is on course **to leave** the EU on 31 January following Mr Johnson’s decisive election victory but the bulk of negotiations around areas such as trade, fisheries, education and transport can only begin after that date. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

233) Both sides are braced for fresh clashes, as the prime minister has insisted he will not extend the transition period – enshrining the date into **the Brexit bill** that **takes the UK out** of the EU next month. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

234) Before the Christmas recess, **the prime minister’s Brexit deal** passed its first Commons hurdle with a majority 124, paving the way for the legislation to clear parliament by mid-January. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

235) Mr Johnson’s refusal to countenance an extension raises fresh fears of **a no-deal Brexit** in 2021, if a pact cannot be signed to prevent tariffs and restrictions on goods traded with the EU. (<https://www.independent.co.uk/Brexit-Boris-Johnson-faces-fresh-row-as-EU-chief-questions-deadline-for-trade-talks>, 27/12/2019) (pristupljeno 24/10/2020)

14.2. Popis slika

Slika 1. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Slobodna Dalmacija*, 2015.).

Slika 2. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Slobodna Dalmacija*, 2019.).

Slika 3. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *Slobodnoj Dalmaciji* u 2015. i 2019. godini.

Slika 4. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*24sata*, 2015.).

Slika 5. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*24sata*, 2019.).

Slika 6. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *24 sata* u 2015. i 2019. godini.

Slika 7. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *Guardianu* u 2015. i 2019. godini.

Slika 8. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Independent*, 2015.).

Slika 9. Distribucija metafora za ciljne domene – EU i imigracija (*Independent*, 2019.).

Slika 10. Usporedba učestalosti metafora za ciljne domene – EU i imigracija u *Independentu* u 2015. i 2019. godini.

Slika 11. Broj izvornih domena za EU (hrvatski mediji).

Slika 12. Broj izvornih domena za imigraciju (hrvatski mediji).

Slika 13. Broj izvornih domena za EU (engleski mediji).

Slika 14. Broj izvornih domena za imigraciju (engleski mediji).

14.3. Popis tablica

Tablica 1. Distribucija izvornih domena za EU (*Slobodna Dalmacija*), 2015.

Tablica 2. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Slobodna Dalmacija*), 2015.

Tablica 3. Distribucija izvornih domena za EU (*Slobodna Dalmacija*), 2019.

Tablica 4. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Slobodna Dalmacija*), 2019.

Tablica 5. Distribucija izvornih domena za EU (*24sata*), 2015.

Tablica 6. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*24sata*), 2015.

Tablica 7. Distribucija izvornih domena za EU (*24sata*), 2019.

Tablica 8. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*24sata*), 2019.

Tablica 9. Distribucija izvornih domena za EU (*Guardian*), 2015.

Tablica 10. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Guardian*), 2015.

Tablica 11. Distribucija izvornih domena za EU (*Guardian*), 2019.

Tablica 12. Distribucija izvornih domena za EU (*Independent*), 2015.

Tablica 13. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Independent*), 2015.

Tablica 14. Distribucija izvornih domena za EU (*Independent*), 2019.

Tablica 15. Distribucija izvornih domena za imigraciju (*Independent*), 2019.

15. Životopis

Željko Karabuva rođen je 1984. godine u Splitu. Nakon osnovne škole u Splitu završio je II. jezičnu gimnaziju u Splitu gdje je maturirao 2003. godine kao učenik oslobođen od polaganja maturalnog ispita. Diplomirao je 2011. godine na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu na studiju engleskog jezika i književnosti i talijanskog jezika i književnosti. Nakon diplomiranja radno iskustvo stječe kao nastavnik u osnovnim i srednjim školama diljem Splitsko-dalmatinske županije. Od 2012. godine je doktorand na poslijediplomskom sveučilišnom doktorskom studiju humanističkih znanosti na modulu *Lingvistika*. Za vrijeme školovanja, stjecanja radnog iskustva te izrade doktorske disertacije, poseban interes pokazuje za područje kognitivne lingvistike, leksikologije i semantike, te objavljuje sljedeće kvalifikacijske i znanstvene radove:

- Karabuva, Ž. I termini marinareschi di origine romanza nel dizionario ciacavo di Traù di Duško Geić e Mirko Slade Šilović (diplomski rad). Split: Sveučilište u Splitu; 2011.
- Karabuva Ž. Leksička građa u ojkalicama. Godišnjak Titius. 2017;10(10): 241-264.
- Nigoević M, Karabuva Ž. Metaforičko izražavanje na primjeru novinskih naslova. Post Scriptum. 2020; 8: 85-102.
- Karabuva Ž. The role of media in shaping public perception of immigrants. Fluminensia. 2021; 33(1): 143-167.

16. Izjava o akademskoj čestitosti

Izjava o akademskoj čestitosti

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FILOZOFSKI FAKULTET

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja Željko Karabuva, kao pristupnik za stjecanje zvanja doktora znanosti u znanstvenom području Humanističkih znanosti, polje Interdisciplinarne humanističke znanosti, izjavljujem da je ova doktorska disertacija rezultat isključivo mogega vlastitoga rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio doktorske disertacije nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranoga rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ove doktorske disertacije nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Split, svibanj, 2024.

Željko Karabuva

**17. Izjava o pohrani i objavi ocjenskog rada
(završnog/diplomskog/specijalističkog/doktorskog rada- podcrtajte odgovarajuće)**

Student/ica: Željko Karabuva

Naslov rada: Uloga metafore u definiranju suvremenog europskog prostora u javnim medijima

Znanstveno područje i polje: Humanističke znanosti, interdisciplinarne humanističke znanosti

Vrsta rada: Doktorska disertacija

Mentor/ica rada (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje): Danica Škara, prof. dr. sc., prof. emer.

Komentor/ica rada (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje): /

Članovi povjerenstva (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):

- Mario Brdar, prof. dr. sc., akademik

- Anita Runjić-Stoilova, prof. dr. sc.

- Nataša Stojan, doc. dr. sc.

Ovom izjavom potvrđujem da sam autor/autorica predanog ocjenskog rada (završnog/diplomskog/specijalističkog/doktorskog rada - zaokružite odgovarajuće) i da sadržaj njegove elektroničke inačice u potpunosti odgovara sadržaju obranjenog i nakon obrane uređenog rada.

Kao autor izjavljujem da se slažem da se moj ocjenski rad, bez naknade, trajno javno objavi u otvorenom pristupu u Digitalnom repozitoriju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu i repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama *Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti* (NN br. 119/22)).

Split,

Potpis studenta/studentice:

Napomena:

U slučaju potrebe ograničavanja pristupa ocjenskom radu sukladno odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (111/21), podnosi se obrazloženi zahtjev dekanici Filozofskog fakulteta u Splitu.